

การต่อรองกับแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง : กรณีศึกษานวนิยายร่วมสมัยที่มีสัตว์เป็นผู้อุบายเรื่อง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

NEGOTIATING ANTHROPOCENTRISM : A CASE STUDY OF CONTEMPORARY NOVELS
WITH ANIMAL NARRATORS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Comparative Literature

Department of Comparative Literature

FACULTY OF ARTS

Chulalongkorn University

Academic Year 2020

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การต่อรองกับแนวคิดมนุษยเป็นศูนย์กลาง : กรณีศึกษานว นิยายร่วมสมัยที่มีสัตว์เป็นผู้อุบายเรื่อง
โดย	นายกิตติกานต์ หารารักษ์
สาขาวิชา	วรรณคดีเปรียบเทียบ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.สุรเดช โชติอุดมพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.ตรีศิลป์ บุญขจร

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรเดช โชติอุดมพันธ์)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ประธานกรรมการ
.....	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทอแสง เขาว์ชุตี)
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรเดช โชติอุดมพันธ์)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ตรีศิลป์ บุญขจร)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวาภรณ์ นาคะชัย)	

กิตติกานต์ หารักษ์ : การต่อรองกับแนวคิดมนุษยเป็นศูนย์กลาง : กรณีศึกษานวนิยายร่วมสมัยที่มีสัตว์เป็นผู้อำนาจเรื่อง. (NEGOTIATING ANTHROPOCENTRISM : A CASE STUDY OF CONTEMPORARY NOVELS WITH ANIMAL NARRATORS) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.สุรเดช โชติอุดมพันธ์, อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ. ดร.ตรีศิลป์ บุญขจร

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์การต่อรองกับแนวคิดมนุษยเป็นศูนย์กลางของนวนิยายที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์สามเรื่อง ได้แก่ *อะ ด็อกส์ เพอร์โพส* โดย ดับเบิลยู. บรูซ แคเมอรอน, *เดลตา เดอะ แดนซิง เอลิเฟนท์* : *อะ เมมมัวร์* โดย เค. เอ. มอนโร. และ *เดอะ ทราเวลลิ่ง แคต ครอนิคเคิลส์* โดย ฮีโระ อะริกะวะ ผลการศึกษาพบว่านวนิยายทั้งสามเรื่องเสนอให้สัตว์ต่อรองกับแนวคิดมนุษยเป็นศูนย์กลางในมิติเรื่อง ภาษา เหตุผล และจริยธรรม

สำหรับในมิติของภาษา นวนิยายทั้งสามเรื่องเสนอให้เห็นว่าสัตว์ต่อรองกับคุณค่าที่มนุษย์กำหนดให้กับพวกมัน เช่น การเป็นสินค้าหรือการเป็นภาพแทนของสิ่งที่มนุษย์ปรารถนา โดยตัวละครสัตว์สามารถวิพากษ์วิจารณ์หรือชี้แจงต่อการถูกกำหนดนิยามดังกล่าว ต่อมาในมิติเรื่องเหตุผล นวนิยายทั้งสามเรื่องเสนอให้เห็นความสามารถในการคิดและการตระหนักรู้ของสัตว์ สิ่งที่ถูกเสนอในมิตินี้นำไปสู่การปลุกฝังให้มนุษย์เกิดความเห็นอกเห็นใจต่อสิ่งมีชีวิตอื่นเพราะมนุษย์เล็งเห็นคุณสมบัติที่สายพันธุ์มนุษย์มีร่วมกับสายพันธุ์เหล่านั้น สำหรับมิติด้านจริยธรรม นวนิยายสะท้อนให้เห็นว่าสัตว์สามารถแสดงออกในเชิงจริยธรรมได้ แม้ว่าการแสดงออกดังกล่าวจะถูกขับเค้นด้วยสัญชาตญาณ นอกจากนี้ การพิจารณาสัตว์อย่างใคร่ครวญยังอาจทำให้มนุษย์ตระหนักรู้ถึงแง่มุมด้านจริยธรรมของพวกเขา อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบว่า นวนิยายทั้งสามเรื่องข้างต้นยังไม่สามารถก้าวข้ามแนวคิดมนุษยเป็นศูนย์กลางได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากตัวละครสัตว์ยังคงถูกมนุษย์ควบคุมผ่านการทำให้ตัวละครสัตว์เหล่านี้ต้องพึ่งพิงมนุษย์ หรือทำให้มนุษย์ยอมรับ

สาขาวิชา วรรณคดีเปรียบเทียบ

ปีการศึกษา 2563

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

5980110722 : MAJOR COMPARATIVE LITERATURE

KEYWORD: animal studies, anthropocentrism, animal narrator

Kittikan Hararak : NEGOTIATING ANTHROPOCENTRISM : A CASE STUDY OF CONTEMPORARY NOVELS WITH ANIMAL NARRATORS. Advisor: Assoc. Prof. SURADECH CHOTIUDOMPANT, Ph.D. Co-advisor: Assoc. Prof. Trisilpa Boonkhachorn, Ph.D.

This thesis aims to study the methods that novels with animal narrators use to negotiate with anthropocentrism. Three novels investigated in this study are *A Dog's Purpose* by W. Bruce Cameron, *Delta the Dancing Elephant: A Memoir* by K.A. Monroe and *The Travelling Cat Chronicles* by Hiro Arikawa. These three novels negotiate with anthropocentrism in three dimensions, i.e. language, reason, and ethics.

To begin with, in the dimension of language, each novel shows that animals try to negotiate with the values given by human beings by criticizing those given values. Next, in the dimension of reason, each selected novel presents animals' capabilities in thinking and reasoning, as well as their self-awareness. This study argues that the aim of presenting those animals' capabilities is to cultivate sympathy for other beings since it shows the qualities mankind shares with other species. In the dimension of ethics, the study argues that animals can perform ethical actions even if those actions are driven by instinct; it also argues that ethical self-reflexiveness may happen to those who pay attention to the relationship between themselves and other animals. However, this study also presents that these three novels cannot transcend anthropocentrism because animal narrators are controlled by human beings. They still need human assistance

Field of Study: Comparative Literature

Student's Signature

Academic Year: 2020

Advisor's Signature

Co-advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่อาจสำเร็จได้หากปราศจากความอนุเคราะห์และกำลังใจจากบุคคลในด้านต่าง ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. สุรเดช โชติอุดมพันธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ตรีศิลป์ บุญขจร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้งสองท่าน ที่ช่วยชี้แนะแนวทางอันเป็นประโยชน์ รวมถึงให้คำแนะนำในการเรียบเรียงความคิดอันกระจัดกระจายของข้าพเจ้า ทั้งยังช่วยขัดเกลาเนื้อหาและประเด็นให้มีความชัดเจน ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทอแสง เขาว์ชุตติ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวาภรณ์ นาคะชัย ที่สละเวลาให้คำแนะนำและปรับแก้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ขึ้น ทั้งนี้ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบทุกท่านที่ให้คำแนะนำ สั่งสอน รวมถึงมอบองค์ความรู้ให้กับข้าพเจ้า รวมถึงข้าพเจ้าขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ และเจ้าหน้าที่คณะอักษรศาสตร์ทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในด้านเอกสาร และระเบียบการต่างๆ ให้กับข้าพเจ้า เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงไปด้วยดี

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์ มิ่ง ปัญหา ที่ช่วยปูพื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิดสัทธิศึกษาให้กับข้าพเจ้า ทั้งยังเสนอแนวทางอันเป็นประโยชน์ในยามที่ข้าพเจ้าติดขัดกับปัญหา ข้าพเจ้าขอขอบคุณคุณจิรัฐฉะลิสมแสนยากร ที่ช่วยเสนอประเด็นความคิดให้กับข้าพเจ้า รวมถึงข้าพเจ้าขอขอบคุณเพื่อน พี่น้องภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบที่คอยแลกเปลี่ยนทั้งองค์ความรู้ กำลังใจ และคำปลอบโยนเพื่อให้ฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ได้

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ที่ให้โอกาสในการศึกษา และปลอบประโลมรวมถึงช่วยเหลือในยามที่ข้าพเจ้าเผชิญกับปัญหา นอกจากนี้ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณผู้ที่คอยสนับสนุนข้าพเจ้าทุกท่าน ในท้ายที่สุด ข้าพเจ้าต้องขอบคุณสัตว์เลี้ยงทั้งหลายของข้าพเจ้าที่หลายครั้งพฤติกรรมแปลกๆ ของพวกมันก็ชวนให้ข้าพเจ้าขบคิดว่ามันกำลังทำอะไรอยู่

กิตติกานต์ หารารักษ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
1.1 มนุษยสมัยและแนวคิดที่มีมนุษย์เป็นศูนย์กลาง	2
1.2 นวนิยายที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์	5
1.2.1 พัฒนาการของเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์	5
1.2.2 เข้าสู่โลกของสัตว์.....	9
1.3 วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา	13
1.4 แนวเหตุผล ทฤษฎีสำคัญ หรือสมมุติฐาน	13
1.5 กรอบการศึกษา	13
1.6 ทบทวนวรรณกรรม.....	14
บทที่ 2	18
แนวคิดมนุษย์ศูนย์กลางกับความพยายามก้าวข้ามของสัตว์ศึกษา	18
2.1 ร่องรอยของแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง.....	19
2.1.1 อริสโตเติลกับความสามารถเจ็ดประการของสิ่งมีชีวิต.....	19
2.1.2 เรอเน เดส์การ์ตส์ (Rene Descartes): สัตว์เป็นจักรกล	21
2.1.3 มาร์ติน ไฮเด็กเกอร์ (Martin Heidegger): สัตว์ในฐานะผู้ยากไร้ในโลก	23
2.2 สัตว์ศึกษากับการก้าวข้ามแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง.....	25

2.2.1 สัตว์: กลุ่มสิ่งมีชีวิตที่ถูกเหมารวม โดย ฌัก แดริดา (Jacques Derrida).....	29
2.2.2 มิตรสหายต่างสายพันธุ์: มนุษย์กับการอยู่ท่ามกลางสิ่งมีชีวิตอื่น.....	31
บทที่ 3	36
การต่อรองของสัตว์กับภาษาของมนุษย์	36
3.1 ชำงกับการต่อรองในมิติของภาษา	37
3.2 การต่อรองของสุนัขกับภาษาของมนุษย์	50
3.2.1 สุนัขกับการเป็นสินค้า.....	50
3.2.2 สุนัขกับการเป็นวัตถุสนองความปรารถนา.....	55
3.2.3 ความรักของซินญอร่ากับการทำให้สุนัขเป็นของสะสม	58
3.2.4 ภาษาของสุนัขกับการต่อรอง ‘ความรัก’ ของซินญอร่า.....	64
3.3 แมวกับการถูกทำให้เป็นภาพแทนและการถูกพูดแทนโดยมนุษย์.....	67
3.3.1 แมวกับการถูกทำให้เป็นภาพแทน.....	67
3.3.2 ปัญหาของการพูดแทนสิ่งมีชีวิตอื่น: ชาโตว์กับการเป็นกรณีศึกษาเรื่องการพูดแทน....	72
3.3.3 แมวกับการต่อรองต่อภาษาของมนุษย์.....	75
3.4 อุปมาและอุปลักษณ์: ทักษะของมนุษย์ในนวนิยายที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์	78
3.4.1 ชำงกับอุปมาและอุปลักษณ์	78
3.4.2 นกกับจันร่อน ม้ากับเปิด: การใช้อุปมาของสุนัขใน <i>A Dog’s Purpose</i>	80
3.4.3 แมวกับความรู้สึกขบขันต่อท่าทางที่เหมือนนก	81
บทที่ 4	84
การต่อรองของสัตว์ในมิติของความคิดและจริยธรรม	84
4.1 สัตว์กับความสามารถในการคิด.....	84
4.1.1 เดลตากับความอาลัยและการตระหนักรู้	85
4.1.2 สุนัขและความคิดในรูปแบบเป้าหมายและการเรียนรู้.....	91
4.1.3 เจตจำนงของนานะกับแผนการสู่เป้าหมาย	94

4.2 สัตว์กับการแบ่งแยกสิ่งต่างๆ	98
4.2.1 เกลตากับการโต้เถียงเรื่องสายพันธุ์ช้างและการกล่าวถึงการใช้ภาษาของมนุษย์	98
4.2.2 ความรู้สึกอายของสุนัขกับการแบ่งแยกระหว่างตัวตนกับสิ่งมีชีวิตอื่น	102
4.2.3 แมวแท้และแมวไม่แท้: การแบ่งแยกและการจัดลำดับชั้นของสัตว์	104
4.3 ตัวละครสัตว์กับแง่มุมด้านจริยธรรม	107
4.3.1 การเปรียบเทียบจริยธรรมของมนุษย์กับสัญชาตญาณของเสือ	112
4.3.2 สุนัข : สัญชาตญาณและการแสดงออกด้านจริยธรรม	116
4.3.3 จริยธรรมของมนุษย์ผ่านการสังเกตสัตว์ : โนริโกะกับความสำนึกผิดต่ออดีต	118
4.4 สัตว์กับการพึ่งพามนุษย์ : บทสรุปที่ไม่อาจหลีกเลี่ยง	122
4.4.1 ปางช้าง : ความเมตตาของมนุษย์กับการควบคุมสิ่งมีชีวิตอื่น	122
4.4.2 ต้นแบบของสัตว์เลี้ยง: สุนัขกับเป้าหมายชีวิตภายใต้การเลี้ยงดูของมนุษย์	127
4.4.3 แมวกับการเป็นสัตว์เลี้ยงอันพึงปรารถนา	131
บทที่ 5	137
สรุปผลการศึกษา	137
บรรณานุกรม	144
ประวัติผู้เขียน	149

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันความสนใจต่อการศึกษากลุ่ม “ผู้ไร้เสียง” (subaltern) ตามทัศนะของกายาตรี สปีวัค (Gayatri Spivak) มีการขยายตัวออกไปมากขึ้น ดังพิจารณาได้จากการเติบโตของผู้ที่ให้ความสนใจทั้งกลุ่มสตรีศึกษา (feminist studies) และกลุ่มเควียร์ศึกษา (queer studies) ในวงการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ แต่อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสาร อาจพิจารณาได้ว่าอย่างน้อยที่สุดกลุ่มผู้ไร้เสียงทั้งสองกลุ่มข้างต้นก็มีภาษาที่สามารถใช้สื่อสารเรื่องราวของพวกเขาออกมาได้ แม้ว่าจะต้องผ่านนักวิชาการที่ต้องทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงให้กับทั้งสองกลุ่มตามที่สปีวัคกล่าว ดังนั้น ทั้งสองกลุ่มข้างต้นจึงอาจไม่ใช่ผู้ไร้เสียงอย่างสมบูรณ์ ในทางกลับกัน ยังมีอีกกลุ่มสิ่งมีชีวิตหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ร่วมกับมนุษย์มาเป็นระยะเวลายาวนาน แต่ทว่ากลุ่มสิ่งมีชีวิตเหล่านี้กลับถูกมองว่าด้อยต่ำและล้าหลังกว่ามนุษย์ ทั้งยังไม่มีภาษาที่จะสามารถสื่อสารออกมาให้มนุษย์ซึ่งเป็นเผ่าพันธุ์ที่แตกต่างกันสามารถเข้าใจได้ กลุ่มผู้ไร้เสียงกลุ่มนี้ถูกมนุษย์เรียกอย่างเหมารวมว่า ‘สัตว์’

หากพิจารณาโดยย้อนกลับไปในอดีต จะเห็นว่าสัตว์มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมนุษย์มาเป็นเวลานาน สัตว์ปรากฏตัวในทุกๆวัฒนธรรม ในทุกยุคทุกสมัยทั่วโลก ตั้งแต่ยุคหินที่มนุษย์วาดภาพของสัตว์ลงไปในผนังถ้ำไปจนกระทั่งถึงในคำสอนของศาสนาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการปรากฏตัวของสุนัขหรืองูในพระคัมภีร์ไบเบิล (Bible) ในศาสนาพุทธเองก็มีนิทานชาดกมากมายที่บอกเล่าถึงอดีตชาติของพระพุทธเจ้าที่ทรงเสวยพระชาติเป็นสัตว์ชนิดต่างๆ นอกจากนี้ สัตว์ยังปรากฏในนิทานสอนใจในฐานะของแบบอย่างทั้งที่ดีและไม่ดีของมนุษย์ ในชีวิตประจำวันเองสัตว์ก็มีความสัมพันธ์กับมนุษย์ในหลากหลายมิติไม่ว่าจะเป็นแหล่งอาหาร การเลี้ยงไว้ใช้ประโยชน์ต่างๆ และการเลี้ยงเพื่อความสวยงาม อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าแม้สัตว์จะปรากฏอย่างแพร่หลายในวัฒนธรรมต่างๆของมนุษย์ ทว่าวัฒนธรรมกลับเป็นเครื่องมือที่ถูกใช้เพื่อจำแนกมนุษย์ให้แตกต่างจากสัตว์อื่น สิ่งมีชีวิตอื่นๆที่ไม่ใช่มนุษย์ถูกจัดวาง แบ่งแยกและให้คุณค่าบนพื้นฐานความคิดของมนุษย์หรือที่เรียกว่าแนวคิดที่มีมนุษย์เป็นศูนย์กลาง (anthropocentrism)

1.1 มนุษยสมัยและแนวคิดที่มีมนุษย์เป็นศูนย์กลาง

ก่อนเข้าสู่การอภิปรายถึงแนวคิดที่มีมนุษย์เป็นศูนย์กลาง มีหนึ่งแนวคิดที่มีความคล้ายคลึงกัน ทั้งยังมีอิทธิพลต่อการสั่นคลอนตัวตนความเป็นมนุษย์ แนวคิดดังกล่าวคือ ‘มนุษย์สมัย’ (Anthropocene) ซึ่งถูกเสนอโดยพอล ครุตเซน (Paul Crutzen) ในงานสัมมนา ณ ประเทศเม็กซิโก เมื่อปี 2000 ครุตเซนใช้คำนี้เพื่อเรียกยุคสมัยปัจจุบันที่การกระทำของมนุษย์เพียงไม่กี่สิบปีส่งผลกระทบเป็นวงกว้างกับระบบนิเวศน์ที่ธรรมชาติสั่งสมมามากกว่าหลายล้านปี ตัวอย่างเช่น ขยะพลาสติกในผืนดิน สารเคมีในแหล่งน้ำธรรมชาติ จำนวนป่าไม้ที่ลดลงเรื่อยๆซึ่งแปรผกผันกับการเติบโตของจำนวนประชากรโลก ปริมาณแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ที่เพิ่มสูงขึ้นและอื่นๆ (Zalasiewicz, Williams, & Waters, 2016, p. 14)

จะเห็นได้ว่ามนุษย์สมัยอันเป็น ‘ยุคใหม่’ ของมนุษยชาติกลับไม่ได้ให้ความหมายในเชิงบวกอย่างที่คนทั่วไปมักจะคิดเมื่อกกล่าวถึง ‘ยุคใหม่’ ในทางกลับกัน มนุษยสมัยของครุตเซนกลับเป็นการตั้งคำถามต่อวัฒนธรรมที่มนุษย์ใช้เพื่อแบ่งแยกตัวเองออกจากสัตว์อื่นว่า แท้จริงแล้วมันนำมาซึ่งการพัฒนาหรืออำนาจในการทำลายสิ่งแวดล้อมโดยมนุษย์ที่เพิ่มสูงขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น มนุษยสมัยยังสะท้อนแง่มุมที่ตั้งคำถามกับมนุษย์ในฐานะผู้ทรงปัญญาสูงกว่าสัตว์ชนิดอื่นบนโลก ทั้งยังเป็นการตั้งคำถามต่อแง่มุมเรื่องจริยธรรมที่เผ่าพันธุ์นี้มองว่าตนเองเป็นผู้ครอบครองเพียงผู้เดียว หากแต่พวกเขากลับสร้างผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตอื่นในด้านลบในรูปแบบที่ไม่เคยมีสายพันธุ์ใดๆในประวัติศาสตร์ได้ทำมาก่อน

อย่างไรก็ตาม แนวคิดมนุษยสมัยของครุตเซนยังไม่เป็นที่ยอมรับอย่างเป็นทางการ เนื่องจากขาดหลักฐานทางธรณีวิทยา รวมถึงยังไม่สามารถระบุช่วงเวลาที่ยุคสมัยนี้เริ่มต้นได้อย่างชัดเจน ครุตเซนมองว่ามนุษย์สมัยเริ่มต้นในช่วงปฏิวัติอุตสาหกรรมของยุโรป เพราะเป็นช่วงที่มนุษย์ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงกับสภาพแวดล้อมมากที่สุด และเป็นช่วงเวลาที่ยุคสมัยของอารยธรรมมนุษย์มากที่สุด แต่กระนั้น มีการเสนอโต้แย้งว่ามนุษย์ทั้งร่องรอยของอารยธรรมเอาไว้ยาวนานกว่านั้น ยิ่งไปกว่านั้น การเสนอเรื่องมนุษยสมัยยังติดเงื่อนไขที่ไม่สามารถแบ่งยุคสมัยหลักกับยุคสมัยรองได้ (Zalasiewicz et al., 2016, p. 16) ดังนั้น แนวคิดดังกล่าวจึงยังไม่ถูกยอมรับ

จะเห็นได้ว่าแนวคิดมนุษยสมัยให้ความสำคัญกับร่องรอยของอารยธรรมมนุษย์ซึ่งเป็นหลักฐานเชิงวัตถุพยาน ในทางกลับกัน แนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางไม่ได้ให้ความสนใจต่อร่องรอยเหล่านั้น แต่แนวคิดนี้มองย้อนไปถึงความคิดของมนุษย์ที่มีต่อสัตว์อื่นๆรอบตัว นิก เทย์เลอร์ (Nick

Taylor) ให้คำจำกัดความของแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางว่า มันเป็นแนวคิดที่มนุษย์ตัดสินความสำคัญของสัตว์อื่นๆ โดยอาศัยความคิดว่าพวกมันมีความสำคัญหรือเป็นที่สนใจสำหรับมนุษย์มากเพียงใด (Taylor, 2013, pp. 11-12) นอกจากนี้ องค์ความรู้หรือทัศนคติที่มนุษย์มีต่อสัตว์เหล่านั้นล้วนมีผลต่อการตัดสินคุณค่าของสัตว์อื่นทั้งสิ้น เทเลอร์ยกตัวอย่างของแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางผ่านการอธิบายถึงกฎหมายคุ้มครองสัตว์ เขามองว่ากฎหมายดังกล่าวคุ้มครองเฉพาะสัตว์ที่มีคุณค่าต่อมนุษย์ ในขณะที่สัตว์ซึ่งไม่มีความสำคัญต่อพวกเขาจะถูกมองข้ามไป

นอกจากนี้ ในบทความ “Unsettling Anthropocentrism” ไอลีน คริสต์ (Eileen Crist) และเฮเลน โคปนินา (Helen Kopnina) ได้อธิบายถึงผลกระทบของแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางซึ่งอาจจำแนกได้เป็น 2 ประการ ประการแรก คือ การกำหนดคุณค่าให้กับสิ่งมีชีวิตผ่านทัศนคติของมนุษย์ ประการที่สอง คือ การผลักไสสิ่งที่อยู่ในฝั่งของธรรมชาติให้อยู่ในสถานะชายขอบเพื่อเป็นแหล่งทรัพยากรให้มนุษย์ตักตวง (Crist & Kopnina, 2014, pp. 387-396) สำหรับประการแรกนั้น การกำหนดคุณค่าให้กับสิ่งมีชีวิตผ่านทัศนคติของมนุษย์ หมายถึง การแบ่งแยกมนุษย์ออกจากสัตว์ โดยอาศัยคุณสมบัติที่มนุษย์เล็งเห็นว่าพวกตนมีแต่สายพันธุ์อื่นไม่มี เพื่อกีดกันสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ออกไป ตัวอย่างของคุณสมบัติที่ถูกใช้ เช่น ภาษา เหตุผล และจริยธรรม เป็นต้น ดังนั้น ความเป็นมนุษย์จึงเกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างมนุษย์กับสิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์ หลังจากนั้นมนุษย์จึงสามารถขบไล่สัตว์ด้วยการรุกรานป่าเพื่อแผ่ขยายความเจริญ หรือการก่อกมลพิษสู่สภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตของสิ่งมีชีวิตอื่น

สำหรับประการที่สอง มนุษย์ผลักไสให้สิ่งที่อยู่ในฝั่งของธรรมชาติกลายเป็นชายขอบผ่านการแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมที่ไม่ได้คำนึงถึงสัตว์อื่น ตัวอย่างเช่น หากมนุษย์เกิดปัญหาขาดแคลนน้ำหรือประสบภัยแล้ง พวกเขาใช้วิธีขุดคลองเพื่อเปลี่ยนทางน้ำโดยไม่ได้คำนึงถึงการดำรงชีวิตของสัตว์หรืออีกกรณีหนึ่งเช่นปัญหาการขาดแคลนน้ำมัน ที่ถูกแก้ด้วยการคิดค้นเทคโนโลยีการขุดเจาะพื้นผิวโลกให้ได้ลึกกว่าเดิมโดยไม่ได้คำนึงถึงสภาวะการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลก จากทั้งสองกรณีดังกล่าว สังเกตได้ว่าการแก้ปัญหาทั้งสองนั้นมุ่งสนองความปรารถนาของมนุษย์เป็นสำคัญ สถานการณ์ข้างต้นจึงอาจสะท้อนให้เห็นมนุษย์ในฐานะผู้ปกครอง ในขณะที่ธรรมชาติกลายเป็นสิ่งที่ถูกมองว่าต้องปรับเข้าหามนุษย์ ดังนั้น ธรรมชาติจึงอยู่ในฐานะของแหล่งทรัพยากรสำหรับให้มนุษย์ตักตวง

อย่างไรก็ตาม รอบ บ็อดดิซ (Rob Boddice) ไม่ได้เล็งเห็นว่าแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง มีเฉพาะข้อเสีย เขายอมรับว่า แนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่มนุษย์เป็นผู้กำหนดนิยาม และให้คุณค่ากับสิ่งต่างๆ โดยอยู่บนพื้นฐานการคิดของมนุษย์เอง แต่แม้กระนั้น บ็อดดิซเล็งเห็นว่ามนุษย์เป็นศูนย์กลาง ไม่ใช่แนวคิดที่สามารถหนีพ้นได้ ทั้งนี้เพราะหากปราศจากมันแล้ว ย่อมส่งผลให้ไม่มีแนวคิดเรื่องความเมตตา หรือจริยธรรมที่มนุษย์ควรมีต่อสัตว์ บ็อดดิซยกตัวอย่างการรณรงค์ให้รับประทานมังสวิรัตเพื่อยกเลิกการฆ่าสัตว์ เขามองว่าการรณรงค์นี้ดำเนินอยู่บนแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง เพราะในธรรมชาติสัตว์ก็ล่าและกินกันเองตามปกติ การไม่กินเนื้อสัตว์ของมนุษย์จึงอาจสะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์อยู่เหนือกว่าสัตว์อื่นเพราะพวกเขาสามารถเลือกที่จะกินหรือไม่กินเนื้อสัตว์ได้ นอกจากนี้ บ็อดดิซยังขยายการอภิปรายไปถึงเรื่องสิทธิของสัตว์ การทรมานสัตว์ และความรุนแรงต่อสัตว์ในด้านอื่นๆ ทั้งหมดต่างมีที่มาจากตรรกะของมนุษย์ทั้งสิ้น ดังนั้น เขาจึงเสนอว่าแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางไม่ได้เป็นสิ่งชั่วร้ายทั้งหมด หากแต่มันเป็นสิ่งที่จะต้องควบคุมให้อยู่ในกรอบที่จำกัด (Boddice, 2011, p. 35)

ดังนั้น กล่าวได้ว่าแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางเป็นแนวคิดที่มนุษย์เป็นผู้กำหนด และมอบค่าความหมายให้กับสิ่งต่างๆ โดยอาศัย ภาษา ความคิด หรือจริยธรรมซึ่งมนุษย์มองว่าพวกเขาเป็นผู้ครอบครองเพียงหนึ่งเดียวสำหรับแบ่งแยกพวกเขาออกจากสัตว์อื่น ในแง่นี้มนุษย์จึงอยู่ในฐานะผู้กระทำและสามารถสถาปนาให้ตนเองอยู่สูงกว่าสัตว์อื่น ในขณะเดียวกัน แนวคิดนี้ผลักไสให้ธรรมชาติกลายเป็นแหล่งที่มาของทรัพยากรที่มนุษย์ต้องไปแสวงหา และมอบคุณค่าให้กับมัน ด้วยเหตุนี้ ธรรมชาติจึงถูกลดทอนให้เป็นสิ่งที่ไม่มีความหมายในตนเอง โดยมันต้องรอให้มนุษย์เป็นผู้กำหนดค่าความหมาย อาจจำแนกผลกระทบของแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางออกได้เป็นสามประการ

(1) แนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางทำให้เกิดการแบ่งแยกระหว่างวัฒนธรรมกับธรรมชาติอย่างชัดเจน กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ วัฒนธรรมถูกแยกขาดจากธรรมชาติและถูกจัดวางให้อยู่ในฝั่งตรงข้ามกับธรรมชาติ ดังนั้น มนุษย์จึงใช้วัฒนธรรมเพื่อแบ่งแยกตัวตนออกจากสัตว์อื่น ตัวอย่างเช่น การใช้ภาษา เหตุผล และจริยธรรม ในฐานะเส้นแบ่งระหว่างความเป็นมนุษย์กับความเป็นสัตว์ การแบ่งแยกลักษณะนี้ยังส่งผลให้การศึกษาวัฒนธรรมถูกจำกัดไว้เฉพาะมนุษย์เท่านั้น

(2) แนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางมอบอำนาจให้มนุษย์เป็นผู้คิดสรรและจัดแบ่งสิ่งต่างๆ โดยอาศัยบรรทัดฐานของมนุษย์เอง ประการนี้จึงทำให้มนุษย์แบ่งแยกตัวเองอย่างเป็นเอกเทศจากสัตว์พร้อมกับสถาปนาให้ตนเองอยู่เหนือกว่าสัตว์อื่นโดยอาศัยการมองว่าพวกเขามีสติปัญญามากกว่า

(3) แนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางทำให้มนุษย์ผลักไสสัตว์อื่นให้เป็นชายขอบ มนุษย์จึงสามารถหาผลประโยชน์จากมัน โดยการมองมันเป็นสินค้า หรือเป็นสิ่งที่สนองความปรารถนา

อย่างไรก็ตาม แม้แนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางจะมีผลกระทบดังที่แจกแจงข้างต้น หากแต่ในปัจจุบันการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ทำให้ค้นพบว่า สัตว์บางชนิดอาจมีคุณสมบัติเหมือนกับมนุษย์ เช่น การสื่อสารด้วยคลื่นเสียงของวาฬ หรือโลมา หรือการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนของผึ้ง เส้นแบ่งที่มนุษย์เคยใช้สำหรับกั้นขวางระหว่างพวกเขา กับสัตว์เริ่มถูกสั่นคลอนด้วยการค้นพบใหม่ๆ ดังนั้นมนุษย์จึงต้องการเข้าถึงสิ่งมีชีวิตอื่น วรรณกรรมที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์จึงเกิดขึ้นในฐานะพื้นที่การศึกษาหนึ่งที่จะทำให้มนุษย์มีโอกาสสำรวจความเป็นไปของสัตว์อื่น

1.2 นวนิยายที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์

1.2.1 พัฒนาการของเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์

ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ปรากฏมาเป็นระยะเวลายาวนาน สัตว์เริ่มเข้ามามีบทบาทในชีวิตของมนุษย์จากการถูกล่าเป็นอาหาร หลังจากนั้นมนุษย์ได้เรียนรู้กรรมวิธีเลี้ยงสัตว์ทำให้เกิดการเลี้ยงปศุสัตว์ขึ้นเพื่อใช้เป็นอาหาร และเป็นแรงงาน การเลี้ยงสัตว์มีการพัฒนาขึ้นจนมาสู่ยุคปัจจุบันที่มนุษย์เลี้ยงสัตว์เพื่อความสวยงามหรือให้พวกมันเป็นเพื่อนคลายเหงา ความสัมพันธ์อันยาวนานดังกล่าวถูกสะท้อนผ่านการปรากฏตัวของสัตว์บนงานศิลปะและวรรณกรรมของมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ในยุคที่มนุษย์ยังไม่มีภาษาสำหรับสื่อสาร มนุษย์ที่อาศัยอยู่ในถ้ำวาดรูปของสัตว์ลงบนผนังของถ้ำที่พวกเขาอยู่อาศัยเพื่อบอกเล่าวิถีชีวิตของตน

หลังจากที่มนุษย์มีภาษาเขียน เรื่องราวของสัตว์ถูกมนุษย์เขียนลงในงานวรรณกรรมโดยในช่วงแรกปรากฏในรูปของนิทาน ตัวอย่างเช่น นิทานอีสปที่ใช้ตัวละครสัตว์ในการเล่าเรื่องเพื่อให้แง่คิด และเป็นคติสอนใจให้กับเด็ก ในพุทธศาสนาเองก็ปรากฏเรื่องราวของสัตว์ในรูปของชาดก ที่เล่าเรื่องเกี่ยวกับอดีตชาติของพระพุทธเจ้าซึ่งเกิดเป็นสัตว์ชนิดต่างๆ โดยตอนท้ายของเรื่องราวมักถูกสรุปเป็นข้อคิดที่แบ่งแยกอย่างชัดเจนว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ควรกระทำซึ่งจะได้รับการยกย่องจากพุทธวจนและสิ่งใดที่ไม่ควรกระทำ ดังนั้น งานวรรณกรรมดังกล่าวจึงให้สัตว์เป็นภาพแทนมนุษย์เพื่อสะท้อนให้มนุษย์เห็นความดีและความเลวซึ่งจะนำไปสู่ที่ศนคติสอนใจ อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่างานวรรณกรรมประเภทนี้มีกลไกการทำงานของแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางแฝงอยู่ กล่าวคือ มนุษย์เป็นผู้ให้ค่าความหมายต่อสัตว์ เป็นคนกำหนดความดีหรือความเลวให้กับสัตว์ ตัวอย่างเช่น สุนัขจิ้งจอกที่มักอยู่ในบทบาทของตัวร้ายที่เจ้าเล่ห์และไม่น่าไว้วางใจ

จอห์น บุสทีเรีย (John Beusterien) อภิปรายงานวรรณกรรมที่ใช้สัตว์เป็นภาพแทนของมนุษย์ว่ามีกระบวนการทำงานสองขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนแรก คือ การนำเสนอสัตว์ให้เป็นต้นแบบพฤติกรรมดี-เลวของมนุษย์ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นภาพแทนของการวิจารณ์ว่าพฤติกรรมลักษณะใดที่สังคมจะยอมรับและพฤติกรรมลักษณะใดที่สังคมจะไม่ยอมรับ กระบวนการขั้นตอนนี้ต่อเนื่องไปสู่ขั้นตอนที่สอง กล่าวคือ การแสดงให้เห็นว่ามนุษย์เท่านั้นที่เรียนรู้จากสัตว์ได้ ส่วนสัตว์ไม่สามารถเรียนรู้จากมนุษย์ สัตว์จึงสามารถถูกนำเสนอให้เป็นภาพแทนสิ่งต่างๆ ในรูปของอุปมาและอุปลักษณ์ ดังนั้น สัตว์จึงเป็นกระดาษเปล่าที่มนุษย์สามารถให้ค่าความหมาย (Beusterien, 2016, p. 40) การนำเสนอสัตว์เป็นภาพแทนของวรรณกรรมข้างต้นจึงสะท้อนให้เห็นว่ามีแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางทำงานอยู่ในทุกระดับ ตั้งแต่การสร้างตัวละครสัตว์จนกระทั่งถึงกระบวนการรับรู้และการตีความสัตว์เหล่านั้น

อย่างไรก็ตาม มาร์โก เดอเมลโล (Margo Demello) แสดงทัศนะต่อวรรณกรรมประเภทที่ใช้สัตว์เป็นภาพแทนของมนุษย์ต่างออกไป เขามองว่าวรรณกรรมประเภทดังกล่าวสะท้อนให้เห็นสัตว์ที่มีทั้งด้านดีและไม่ดีซึ่งอาจเชื่อมโยงไปถึงมนุษย์ว่ามนุษย์ก็มีทั้งมนุษย์ที่ดี และมนุษย์ที่ไม่ดีเช่นกัน วรรณกรรมประเภทนี้จึงอาจแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ที่ไม่สามารถถูกแยกขาดจากกันเพราะทั้งคู่มีลักษณะบางประการเหมือนกัน เดอเมลโลยังกล่าวถึงวรรณกรรมประเภทที่มนุษย์กลายร่างเป็นสัตว์ว่าเรื่องดังกล่าวแสดงให้เห็นประเด็นที่มนุษย์กับสัตว์แบ่งปันโลกร่วมกัน กล่าวคือ ทั้งคู่อยู่บนโลกใบเดียวกัน หรือแม้กระทั่งสามารถอยู่ในร่างกายเดียวกันได้ (DeMello, 2013, p. 2) สิ่งที่เดอเมลโลเสนอสะท้อนให้เห็นการพยายามไกล่เกลี่ยกับการทำให้สัตว์เป็นภาพแทนของมนุษย์ โดยให้ความสนใจกับคุณสมบัติที่อาจเชื่อมโยงมนุษย์เข้ากับสัตว์ แต่กระนั้น เดอเมลโลไม่ได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการการสร้างภาพแทนดังกล่าว เขาไม่ได้พิจารณาว่า มนุษย์กำหนดค่าให้กับสัตว์ต่างๆ เพื่อใช้มันเป็นภาพแทนของตน ยิ่งไปกว่านั้น การพยายามแบ่งแยกสัตว์ออกเป็นสัตว์ที่ดีกับสัตว์ที่เลวก็อาจสะท้อนทัศนคติของมนุษย์ที่ต้องการแบ่งสิ่งต่างๆ ให้อยู่ในฐานะตรงข้ามกัน ดังนั้น การพยายามยอมรับภาพแทนของสัตว์โดยนักวิชาการผู้นี้จึงอาจเป็นการยึดติดกับแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางที่มนุษย์คือศูนย์กลางการกำหนดค่าความหมายให้กับสิ่งอื่นๆ

ในช่วงเวลาถัดมา ความเจริญของคริสตจักรทำให้พัฒนาการของนวนิยายประเภทที่มีสัตว์พูดได้หยุดชะงักลง ด้วยสาเหตุที่มนุษย์ในยุคดังกล่าวพยายามสร้างพรมแดนแบ่งแยกระหว่างมนุษย์กับสัตว์ที่ชัดเจน แม้กระนั้น นวนิยายประเภทสัตว์พูดได้ก็กลับมาอีกครั้งหลังคริสต์ศตวรรษที่ 19 โดยในช่วงเวลานี้ นวนิยายรูปแบบดังกล่าวได้รับอิทธิพลจากบริบทของสังคม ทำให้จำแนกการปรากฏ

ของนวนิยายสัตว์พูดได้ในช่วงเวลานี้ออกเป็นสองกระแส กระแสแรกเป็นนวนิยายที่ได้รับอิทธิพลจากการตระหนักถึงความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นภายในสังคม ชนชั้นแรงงานถูกกดขี่จากนายทุน นวนิยายที่ได้รับอิทธิพลดังนี้จึงใช้สัตว์พูดได้เพื่อเป็นปากเสียงให้กับคนยากจนในสังคม และผู้ที่ถูกกดขี่ (DeMello, 2013, pp. 2-3) ตัวอย่างนวนิยายในช่วงเวลานี้ เช่น *Animal Farm* โดยจอร์จ ออร์เวลล์ (George Orwell) ที่สะท้อนให้เห็นระบบการปกครองซึ่งกดขี่ข่มเหงประชาชนผ่านการนำเสนอการปกครองของสัตว์ในฟาร์ม หรือในนวนิยายเรื่อง *Timbuktu* โดยพอลล์ ออสเตอร์ (Paul Auster) ซึ่งสะท้อนปัญหาของคนไร้บ้าน อนึ่ง นอกจากชนชั้นแรงงานและคนไร้บ้านแล้ว สัตว์พูดได้ยังถูกใช้เพื่อเป็นกระบอกเสียงให้กับผู้หญิงในสมัยนั้น เนื่องจากการเล็งเห็นว่าทั้งสัตว์และผู้หญิงในสมัยดังกล่าวไม่สามารถพูดสิ่งที่รู้สึกออกไปได้เหมือนกัน ตัวอย่างเช่น *Flush* ของเวอร์จิเนีย วูล์ฟ (Virginia Woolf) ในนวนิยายประเภทนี้สัตว์จึงเป็นมิตรสหายของผู้หญิงที่มีส่วนช่วยให้พวกเธอต่อสู้กับการถูกทำให้เป็นเหยื่อของปิตาธิปไตย

กระนั้นก็ดี จะเห็นว่าสัตว์ในนวนิยายดังกล่าวข้างต้นยังคงถูกใช้เพื่อเป็นภาพแทนของมนุษย์ และมนุษย์ใช้มันเพื่อเป็นเครื่องมือให้พวกเขาบรรลุเป้าหมายในการต่อรองกับอำนาจที่อยู่เหนือกว่า ในแง่นี้เป้าหมายหลักของนวนิยายดังกล่าวจึงเป็นการตอบสนองต่อเจตนาของมนุษย์ ไม่ใช่การสำรวจหาความปรารถนาแท้จริงของสัตว์

สำหรับกระแสที่สอง นวนิยายกลุ่มนี้ได้รับอิทธิพลจากการเคลื่อนไหวและการจัดตั้งองค์กรเพื่อสวัสดิภาพสัตว์ในอังกฤษเมื่อคริสต์ศักราช 1824 จุดสังเกตของงานเขียนกลุ่มนี้คือ นักเขียนเริ่มใช้มุมมองบุคคลที่หนึ่งเพื่อเล่าเรื่องราวของสัตว์จากวิสัยการมองโลกของพวกมันเอง นวนิยายที่ถูกเรียกว่าเป็นแม่แบบของเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์ในยุคสมัยต่อมาคือนวนิยายเรื่อง *Black Beauty* (1877) โดยแอนนา ซีเวลล์ (Anna Sewell) ซึ่งเล่าเรื่องผ่านมุมมองของม้า (Elick, 2015, p. 18) นวนิยายกล่าวถึงความสุขและความทุกข์ของม้าจากการพบเจอบุคคลต่างๆ มีทั้งผู้ที่รักมันและผู้ที่เห็นมันเป็นเพียงสัตว์เดรัจฉานไม่มีความคิด อยากรู้ก็ตาม แม้ว่านวนิยายเรื่องนี้จะถ่ายทอดเรื่องราวผ่านประสบการณ์ของม้า หากแต่การแสดงออกของมันซึ่งเป็นตัวละครเอกก็ยังคงตั้งข้อสังเกตว่ามีการเติมทัศนคติแบบชนชั้นกลางให้กับมัน ดังที่ปรากฏเป็นความรู้สึกไม่พอใจกับกลิ่นของควินยาสูบ คำหยาบคาย หรือเสื้อผ้าที่สกปรก (Oswald 1994: cited in Hogan 2009)

ทางฝั่งประเทศสหรัฐอเมริกา วอลเตอร์ โฮแกน (Walter Hogan) ได้จำแนกพัฒนาการของนวนิยายเกี่ยวกับสัตว์ในประเทศนี้ออกเป็นสามช่วงเวลา ได้แก่ (1) ยุคบุกเบิก (2) ยุคงานเขียนตามชนบ และ (3) ยุคการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของสัตว์ สำหรับยุคบุกเบิกนั้นเริ่มต้นประมาณคริสต์ศักราช

1890-1920 มีนักเขียนสามคนที่โยกกันยกย่องว่าเป็นผู้บุกเบิกนวนิยายเกี่ยวกับสัตว์ในสหรัฐอเมริกา ได้แก่ แจค ลอนดอน (Jack London) เออร์เนสต์ ทอมสัน ซีตัน (Ernest Thompson Seton) และ ชาร์ลส์ จี.ดี. โรเบิร์ต (Charles G.D. Roberts) ลักษณะเด่นของตัวละครสัตว์ในยุคนี้ คือ ตัวละครสัตว์ จะถูกนำเสนอให้มีสติปัญญา มีอารมณ์ความรู้สึกที่ลึกซึ้ง และมักพูดคุยกันได้เหมือนกับมนุษย์ อย่างไรก็ตาม นักเขียนกลุ่มนี้กลับต้องประสบกับการวิจารณ์จากนักธรรมชาตินิยม (naturalist) ว่าเป็นผู้รังสรรค์ธรรมชาติจอมปลอม (nature faker) เนื่องจากนักวิชาการกลุ่มนี้มองว่างานเขียนดังกล่าวทำให้สัตว์มีอารมณ์และความคิดที่ล้นเกิน (Hogan, 2009, p. 2)

คำวิจารณ์ของนักคิดกลุ่มธรรมชาตินิยมส่งผลให้นวนิยายที่ดำเนินเรื่องด้วยตัวละครสัตว์ถูกเผยแพร่น้อยลง และถูกแทนที่ด้วยงานเขียนตามขนบ ยุคงานเขียนตามขนบจึงถือกำเนิดขึ้นโดยมีช่วงเวลาประมาณปีคริสต์ศักราช 1930-1970 เอกลักษณ์ของงานเขียนในยุคนี้มีอยู่สี่ประการ ได้แก่ (1) งานเขียนกลุ่มนี้ไม่ยอมรับการเติมแต่งความเป็นมนุษย์ให้กับสัตว์ (2) งานเขียนกลุ่มนี้หลีกเลี่ยงการนำเสนอความคิดซับซ้อนให้กับสัตว์ (3) งานเขียนกลุ่มนี้หลีกเลี่ยงการกล่าวถึงอารมณ์และความคิดของสัตว์ที่จะทำให้สัตว์ถูกเติมแต่งความเป็นมนุษย์ (4) งานเขียนในยุคนี้ให้ความสนใจต่อสวัสดิภาพของสัตว์ซึ่งหมายถึงตัวละครมนุษย์ต้องให้ความสนใจกับประเด็นนี้ ในแง่นี้สัตว์จึงถูกทำให้เป็นผู้รอคอยความสนใจจากมนุษย์เท่านั้น ด้วยข้อจำกัดทั้งสองข้อดังกล่าว ทำให้สัตว์ในนวนิยายของงานกลุ่มนี้ไม่มีบทบาทเด่นหากปราศจากมนุษย์ ข้อสังเกตนี้ปรากฏผ่านชื่อของนวนิยายที่แม้จะเป็นชื่อของสัตว์ แต่สัตว์ที่เป็นชื่อของเรื่องนั้นก็กลับมีบทบาทเป็นผู้ช่วยของมนุษย์

อย่างไรก็ตาม ในช่วงคริสต์ศักราช 1970 เกิดการเรียกร้องสิทธิของสัตว์ขึ้น พร้อมๆกับการเรียกร้องสิทธิอื่นๆ เช่น สิทธิสตรี ยิ่งไปกว่านั้น ทางด้านวิทยาศาสตร์เริ่มมีการค้นพบความสามารถในด้านการใช้ภาษาหรือสัญญาณของสัตว์ที่เคยถูกมนุษย์ปฏิเสธว่าพวกมันไม่มีความสามารถเหล่านี้ ความเคลื่อนไหวดังกล่าวส่งผลให้นวนิยายเกี่ยวกับสัตว์ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 และช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ถูกนำมากล่าวถึงอีกครั้ง รวมถึงนวนิยายที่ดำเนินเรื่องจากมุมมองของสัตว์ก็ถูกกล่าวถึงอีกครั้งเช่นกัน จวบจนถึงปัจจุบัน นวนิยายที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์มีการขยายตัวมากขึ้น นวนิยายส่วนใหญ่ให้ความสนใจกับสัตว์เลี้ยงซึ่งใกล้ชิดตัวมนุษย์มากกว่าสัตว์ป่า มนุษย์พยายามสำรวจความคิดเห็น และความปรารถนาของสัตว์ผ่านมุมมองของพวกมันเอง แม้กระนั้น การกระทำนี้ก็ยังคงตั้งคำถาม กล่าวคือ มนุษย์จะสามารถเข้าถึงมุมมองของสัตว์และเปิดเผยความต้องการของพวกมันได้อย่างสมบูรณ์โดยที่พวกเขาไม่ได้มองข้ามความต้องการของสัตว์จริงๆได้หรือไม่

1.2.2 เข้าสู่โลกของสัตว์

นวนิยายที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์สะท้อนความพยายามของมนุษย์ในการเข้าถึงการมองโลกของสิ่งมีชีวิตอื่นเพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจกับประสบการณ์ ความรู้สึก และความคิดของสิ่งมีชีวิตเหล่านั้น อย่างไรก็ตาม การเล่าผ่านมุมมองของสัตว์ยังเป็นข้อถกเถียงในวงการวิชาการถึงศักยภาพในการถ่ายทอดความประสงค์ของสัตว์เหล่านั้นโดยมนุษย์ เนื่องจากมีความกังวลว่ามนุษย์จะสามารถถ่ายทอดความประสงค์ดังกล่าวออกมาโดยไม่ปรับเปลี่ยนมันได้หรือไม่

ในบทความ “Literary Animal Studies in 2012: Where We Are, Where We Are Going” มาเรียน ดับเบิลยู. โคปแลนด์ (Marion W. Copeland) ได้อภิปรายว่าสัตว์ในงานวรรณกรรมสามารถนำมนุษย์ให้เข้าถึงสัตว์ในโลกแห่งความเป็นจริงได้ เนื่องจากในการอ่านนวนิยาย มนุษย์ต้องอาศัยจินตนาการเพื่อติดตามตัวละครที่พวกเขา กำลังอ่านอยู่ ทำให้มนุษย์หลงลืมตัวตนไปชั่วขณะ และจินตนาการว่าตนเองเป็นตัวละครที่กำลังดำเนินเรื่องอยู่นั้น (Copeland, 2012, p. 94) ดังนั้น นวนิยายที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์จึงอาจมีกระบวนการทำงานในรูปแบบเดียวกัน กล่าวคือ มนุษย์จินตนาการว่าตนเองเป็นหนึ่งในเดียวกับตัวละครสัตว์ที่กำลังอ่านอยู่ซึ่งทำให้พวกเขาสามารถรับรู้ถึงอารมณ์ ความรู้สึก และความนึกคิดของพวกมันด้วยการจินตนาการจากมุมมองของสัตว์เหล่านั้น

ความคิดเห็นของโคปแลนด์คล้ายกับการศึกษาของ แอนนา บาร์ช (Anna Barcz) ใน *Animal Narratives and Culture: Vulnerable Realism* บาร์ชได้ตั้งข้อสังเกตกับนวนิยายที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์ว่า นวนิยายเหล่านี้อาศัยความสัมพันธ์ที่มนุษย์มีต่อสัตว์เป็นเครื่องมือสำหรับสร้างสรรค์ผลงาน ความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่ใช่แค่เพียงความสัมพันธ์ในเชิงมิตรภาพ หากแต่รวมถึงความสัมพันธ์ในแง่ของการเอาเปรียบ และการใช้ความรุนแรง ดังนั้น การเขียนเรื่องราวผ่านมุมมองของสัตว์จึงไม่ใช่การทำให้สัตว์แสดงออกเหมือนกับมนุษย์ แต่เป็นความพยายามเข้าถึงความคิด และการรับรู้ของพวกมัน จากนั้นจึงถ่ายทอดมันออกมาผ่านภาษาของมนุษย์ ตัวอย่างเช่น หากเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับสุนัข ผู้เขียนก็ต้องใช้ระดับสายตาเดียวกับสุนัขซึ่งสะท้อนความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างสุนัขกับมนุษย์ผ่านระดับสายตาที่มอง หรือต้องใช้ประสาทสัมผัสเรื่องกลิ่นเพื่อแสดงจุดเด่นของตัวละครสัตว์ที่กำลังกล่าวถึง นอกจากนี้ บาร์ชยังแสดงการวิเคราะห์นวนิยายเรื่อง *Rat* โดยองเดรย์ แซเนียวสกี (Andrzej Zaniewski) ว่าโดยปกติแล้วหนูเป็นสัตว์ที่น่ารังเกียจสำหรับมนุษย์ อย่างไรก็ตาม เมื่อนวนิยายเล่าเรื่องผ่านมุมมองของหนู ผู้อ่านจะได้รับรู้ว่าชีวิตของพวกมันเต็มไปด้วยอันตราย หนูต้องตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา และหวาดระแวงกับทุกอย่าง ดังนั้น ความอ่อนแอของสัตว์ที่น่า

รังเกียจเหล่านี้จึงโน้มน้าวให้มนุษย์เกิดความเห็นอกเห็นใจพวกมันโดยมนุษย์เข้าถึงความรู้สึกหวาดกลัวของหนูผ่านมุมมองของสัตว์ (Barcz, 2017, pp. 57-59)

ดังนั้น อาจสังเคราะห์ความคิดเห็นของโคปแลนด์และบาร์ชได้ว่า นวนิยายที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์อาศัยพื้นที่ของจินตนาการเพื่อให้นักเขียนก้าวข้ามความเป็นมนุษย์ และเข้าสู่การเป็นหนึ่งเดียวกับสัตว์ที่ตนกำลังเขียนหรือกำลังอ่านถึง มนุษย์จะรับรู้วิธีการมองโลก ความรู้สึก และประสบการณ์ของสัตว์เหล่านั้นซึ่งนำไปสู่ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจที่พวกเขาไม่ให้กับสัตว์ คารี เวลส์ (Kari Weil) เรียกการใช้จินตนาการเพื่อเข้าถึงสัตว์นี้ว่าการร่วมรู้สึก (empathy) เวลส์มองว่าการร่วมรู้สึกเป็นสิ่งที่จำเป็นในการเล่าเรื่องราวของสิ่งมีชีวิตอื่น เพราะมันเป็นเครื่องมือให้นักเขียนสามารถรู้สึกว่าคุณอยู่บนจุดยืนเดียวกันกับสัตว์เหล่านั้น (Weil, 2019, "Empathy", para 9-10) อย่างไรก็ตาม การร่วมรู้สึกก็ไม่ใช่ว่าจะปราศจากจุดอ่อน เนื่องจากการร่วมรู้สึกอาศัยจินตนาการเป็นเครื่องมือหลัก ในแง่นี้มนุษย์ที่ร่วมรู้สึกกับสัตว์จึงไม่ได้ไปยืนอยู่บนจุดเดียวกันกับพวกมันในโลกแห่งความเป็นจริง พวกเขาไม่ได้เผชิญหน้ากับสิ่งที่อันตราย หรือสัมผัสประสบการณ์ตรงของสัตว์ที่กำลังเขียนถึง ดังนั้น การร่วมรู้สึกจึงเป็นเพียงสิ่งที่เกิดขึ้นในจินตนาการ ไม่ได้เกิดขึ้นจริงกับมนุษย์ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การร่วมรู้สึกเป็นการตีความสัตว์ของมนุษย์ว่าพวกมันมีวิธีการมองโลกอย่างไร การตีความจึงมีโอกาสผิดพลาดเนื่องจากมนุษย์อาจไม่สังเกตเห็นบางแง่มุมของสัตว์

ยิ่งไปกว่านั้น เวลส์ยังแสดงการเปรียบเทียบระหว่างการร่วมรู้สึกว่ามีกระบวนการการทำงานคล้ายกับการแปลภาษา กล่าวคือในการแปลความหมายจากภาษาที่หนึ่งมาสู่ภาษาที่สอง ผู้แปลภาษาจำเป็นต้องมีความเข้าใจเชิงลึกของบริบทและวัฒนธรรมของทั้งสองภาษาดังกล่าว เพื่อให้การแปลภาษาสามารถถ่ายทอดใจความจากภาษาที่หนึ่งมาสู่ภาษาที่สองได้อย่างสมบูรณ์ แม้กระนั้น เวลส์เล็งเห็นว่าต่อให้ผู้แปลสามารถแปลเนื้อความออกมาได้อย่างสมบูรณ์ แต่เขาก็ไม่สามารถถ่ายทอดความนัยจากภาษาที่หนึ่งมาสู่ภาษาที่สองได้อย่างสมบูรณ์แบบทั้งหมด ดังนั้น เวลส์จึงให้ความเห็นต่อการร่วมรู้สึกว่าการกระทำนี้เป็นเรื่องจำเป็น หากแต่ไม่สามารถทำให้สมบูรณ์แบบได้ ทั้งนี้ การร่วมรู้สึกมีความจำเป็นเพราะมันแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์กับสัตว์รอบตัว และทำให้มนุษย์ตระหนักได้ว่าพวกเขาไม่ได้แยกขาดจากสิ่งมีชีวิตอื่น ส่วนในแง่ของความเป็นไปไม่ได้นั้นเป็นเพราะทั้งมนุษย์และสัตว์ไม่ใช่สิ่งที่ถูกมองเห็นได้อย่างทะลุปรุโปร่ง ทั้งหมดเต็มไปด้วยความซับซ้อนในหลายมิติ ด้วยเหตุนี้การถ่ายทอดความปรารถนาของสัตว์โดยมนุษย์จึงไม่สามารถถูกทำได้อย่างสมบูรณ์แบบ (Weil, 2019, "Empathy", para 31)

อนึ่ง นอกจากเวลส์แล้ว ใน *Speaking for Animals: Animal Autobiographical Writing* เดอเมลโลได้อภิปรายความกังวลของการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของสัตว์ โดยเขามองว่าปัญหาสำคัญของงานเขียนรูปแบบนี้ คือ อำนาจที่ไม่เท่าเทียมระหว่างมนุษย์กับสัตว์ ความไม่เท่าเทียมระหว่างมนุษย์กับสัตว์เกิดขึ้นมาเป็นเวลาช้านาน มนุษย์อาศัยภาษาเป็นคุณสมบัติหนึ่งที่จำแนกพวกของตนออกจากสัตว์อื่น ในขณะเดียวกันก็ใช้ภาษาเพื่อให้ค่าความหมายกับสัตว์อื่น และสถาปนาตนเองซึ่งเป็นผู้ครอบครองภาษาหนึ่งเดียวว่าอยู่เหนือกว่าสิ่งมีชีวิตอื่นเหล่านั้น ดังนั้น มนุษย์ซึ่งมองว่าตัวเองอยู่เหนือกว่าสัตว์อื่นจึงสามารถมองข้ามเจตจำนงแท้จริงของสัตว์เหล่านั้น หรือทำให้สิ่งที่พวกมันสื่อสารไม่ถูกได้ยิน (DeMello, 2013, p. 5) นอกจากนี้ เอลิชา โคห์น (Elisha Cohn) ได้เสนอความคิดเห็นในลักษณะคล้ายกัน โดยเธออาศัยแนวคิดหลังอาณานิคมที่มองว่า การพูดแทนผู้ไร้เสียงของผู้มีอำนาจอาจนำไปสู่การทำให้เสียงของผู้ไร้เสียงดังกล่าวนั้นไม่ถูกได้ยิน (Cohn, 2018, pp. 3-28) กรณีดังกล่าวอาจเกิดขึ้นกับการพูดแทนสัตว์เช่นกันจากสาเหตุที่มนุษย์ตีความสิ่งที่สัตว์ปรารถนาผิดพลาด หรือตีความเข้าข้างตนเอง ทำให้ความต้องการของสัตว์ถูกบิดเบือนและไม่ถูกสื่อสารออกไป

ดังนั้น อาจสรุปได้ว่านวนิยายที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์เป็นสิ่งที่จำเป็น แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องถูกใช้อย่างระมัดระวัง สาเหตุที่จำเป็น เนื่องจากนวนิยายที่ใช้รูปแบบการเขียนนี้ทำให้มนุษย์มองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างตัวพวกเขา กับสายพันธุ์สิ่งมีชีวิตอื่น การเข้าถึงความรู้สึก ความคิด และประสบการณ์ของสัตว์ที่ทำได้เฉพาะบนพื้นที่ของจินตนาการ จึงทำให้มนุษย์เกิดความเห็นอกเห็นใจต่อสัตว์ และนำไปสู่การตระหนักได้ว่ามนุษย์อาจไม่สามารถแยกขาดจากสัตว์ได้อย่างที่พวกเขาเข้าใจอย่างใดก็ตาม ในแง่ของการต้องใช้มุมมองของสัตว์อย่างระมัดระวังนั้น มีเหตุผลมาจากการเขียนด้วยรูปแบบดังกล่าวมีกลไกความสัมพันธ์เชิงอำนาจเข้ามาเกี่ยวข้อง กล่าวคือ มนุษย์อาจมองข้ามความปรารถนาแท้จริงของสัตว์ เนื่องจากพวกเขาอาจพิจารณาสัตว์ได้ไม่ครบทุกมิติ สิ่งนี้อาจทำให้มนุษย์อาศัยทัศนคติในรูปแบบของตนเองเพื่อตัดสินการแสดงออกของสัตว์ การกระทำนี้จึงอาจส่งผลให้ความต้องการแท้จริง หรือสิ่งที่สัตว์ต้องการสื่อสารไม่สามารถถูกได้ยิน

จากที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นว่าแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางมีอิทธิพลทางความคิดต่อมนุษย์ในแง่ที่ว่า แนวคิดนี้เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้มนุษย์สถาปนาตนเองในฐานะผู้อยู่เหนือกว่าสิ่งมีชีวิตอื่นอย่างใดก็ตาม ตำแหน่งดังกล่าวเริ่มถูกสั่นคลอน เนื่องจากการตระหนักรู้ว่าการแยกขาดมนุษย์ออกจากสัตว์ส่งผลให้มนุษย์ห่างเหินจากธรรมชาติ พวกเขาตัดกตวงประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวโดยไม่

สนใจผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับระบบนิเวศน์หรือสิ่งมีชีวิตอื่น ดังนั้น วงการวิชาการจึงหวนกลับไปให้ความสนใจต่อสัตว์ในฐานะสิ่งมีชีวิตที่ใกล้ตัวมนุษย์มากที่สุด เพื่อนำพวกเขากลับไปสู่การพิจารณาความเชื่อมโยงระหว่างตัวตนกับธรรมชาติอีกครั้ง นวนิยายที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์จึงอาจเป็นกุญแจสำคัญประการหนึ่งที่จะเชื่อมโยงมนุษย์กับสัตว์ดังกล่าว เพราะมนุษย์จะได้เปิดรับความรู้สึก ความคิด และประสบการณ์จากมุมมองอื่น ในแง่นี้นวนิยายที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์จึงอาจเป็นเครื่องมือหนึ่งในการสั่นคลอนแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางที่ทำให้เกิดการแบ่งแยกระหว่างมนุษย์กับสัตว์ อย่างไรก็ตาม นวนิยายที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์ก็ยังมีขีดจำกัดในการทำงานเนื่องจากกลไกการทำงานของนวนิยายรูปแบบนี้อาศัยเพียงจินตนาการและการตีความเท่านั้น ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้ที่มนุษย์จะตีความสิ่งที่สัตว์ปรารถนาผิดพลาด และกลายเป็นการทำให้พวกมันยังคงถูกควบคุมโดยมนุษย์

ในงานศึกษาชิ้นนี้จะศึกษานวนิยายสามเรื่องได้แก่ *Delta the Dancing Elephant: A Memoir* (2013) โดยเค.เอ. มอนโร (K.A. Monroe) ซึ่งเป็นเรื่องราวของช้างชื่อเดลตาที่ถูกพรากไปจากป่ามาลาया เพื่อนำไปเป็นช้างสำหรับแสดงในคณะละครสัตว์ที่สหรัฐอเมริกา เดลตาเผชิญกับความทุกข์ทรมานมากมายในสถานที่แห่งนี้จากการถูกมนุษย์ทรมานด้วยวิธีการต่างๆ อย่างไรก็ตาม ในท้ายที่สุด เดลตาได้ถูกส่งไปอยู่ปางช้าง สถานที่ที่มันต้องการมาตลอดชีวิตและได้จบชีวิตลง ณ สถานที่แห่งนี้

นวนิยายเรื่องต่อมาคือ *A Dog's Purpose* (2010) โดย ดับเบิลยู. บรูซ แคมเมอร์อน (W. Bruce Cameron) นวนิยายเรื่องนี้เกี่ยวกับสุนัขที่ต้องเกิดและตายซ้ำๆ กันในหลายๆ ชาติ เจอผู้คนหลากหลาย และมีเจ้าของแตกต่างกันไปในแต่ละชาติ สุนัขตัวนี้ต้องการตามหาเหตุผลที่มันเกิดมา นอกจากนี้ มันยังต้องการทำเป้าหมายของการเป็นสุนัขให้ประสบความสำเร็จ บทสรุปของนวนิยายเรื่องนี้คือสุนัขได้กลับไปพบเด็กชายที่มันรักอีกครั้งแต่เป็นในวัยที่เขาแก่ชรา สุนัขได้ดูแลชายแก่ผู้นี้จนกระทั่งวาระสุดท้ายของเขา

นวนิยายเรื่องสุดท้ายคือ *The Travelling Cat Chronicles* (2017) โดยฮิโร อะริกาว่า (Hiro Arikawa) เป็นเรื่องราวการเดินทางระหว่างซาโตรุกับแมวของเขาที่ชื่อนานะ เพื่อตามหาเจ้าของใหม่ให้กับแมวตัวนี้ ซาโตรุต้องพบกับคนมากมายซึ่งเป็นเพื่อนสนิทในอดีตของเขา อย่างไรก็ตาม ในท้ายที่สุดซาโตรุเลือกที่จะไม่ฝากนานะไว้กับใคร นวนิยายเฉลยในตอนท้ายของเรื่องถึงสาเหตุที่เขาต้อง

หาเจ้าของใหม่ให้กับแมว เนื่องจากเขาเป็นโรคมะเร็งระยะสุดท้าย ดังนั้น นานะจึงได้อยู่เฝ้าดูแล
ซาโตรุจนกระทั่งถึงวาระสุดท้ายของเขา

นวนิยายทั้งสามเรื่องเขียนขึ้นในคริสต์ทศวรรษที่ 2010 ทั้งนี้สาเหตุที่นวนิยายทั้งสามเรื่องมี
ความสำคัญเนื่องจากตัวบทที่ปรากฏในการศึกษาของสัตว์ศึกษายังมีอยู่อย่างจำกัด และยังไม่ใช้ตัวบท
จากนักเขียนที่หลากหลาย ยิ่งไปกว่านั้น งานสัตว์ศึกษาส่วนใหญ่ที่พบยังไม่ให้ความสำคัญกับ
การศึกษาเรื่องราวที่ถูกบอกเล่าจากมุมมองของสัตว์ ดังนั้น ในงานศึกษาชิ้นนี้ ผู้ศึกษาจึงต้องการ
ศึกษาว่านวนิยายที่ถูกเล่าผ่านมุมมองของสัตว์จะสามารถต่อรองกับแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางได้
อย่างไร รวมถึงชี้จุดจำกัดของนวนิยายประเภทนี้ในการต่อรองกับแนวคิดดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา

1. การต่อรองกับแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางในมิติของภาษา เหตุผล และศีลธรรม ในนวนิยายเรื่อง
อะ ด็อกส์ เพอร์โพส (A Dog's Purpose) โดยดับเบิลยู. บรูซ แคเมอรอน (W. Bruce Cameron)
(2010), *เดลตา เดอะ แด็นซิง เอลิแฟนต์ : อะ เมมัวร์ (Delta the Dancing Elephant : A
Memoir)* โดยเค. เอ. มอนโร (K.A. Monroe) (2013) และ *เดอะ ทราเวลลิง แคต ครอนิเคิลส์ (The
Travelling Cat Chronicles)* โดยฮิโร อะริกาวะ (Hiro Arikawa) (2017)
2. ข้อจำกัดของการต่อรองดังกล่าวในด้านภาษาและแนวคิดเรื่องความรักและความเมตตาต่อสัตว์
ในนวนิยายคัดสรรดังกล่าว

1.4 แนวเหตุผล ทฤษฎีสำคัญ หรือสมมติฐาน

นวนิยายคัดสรรที่มีสัตว์เป็นผู้เล่าเรื่องเปิดโอกาสให้สัตว์ได้ต่อรองกับแนวคิดมนุษย์เป็น
ศูนย์กลางด้วยการให้ตัวละครสัตว์สามารถท้าทายเส้นแบ่งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ในมิติของภาษา
เหตุผล และศีลธรรม อย่างไรก็ตาม นวนิยายแต่ละเรื่องต่างต้องเผชิญกับข้อจำกัดที่ทำให้ไม่อาจก้าวข้าม
แนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางไปได้ เนื่องจากตัวละครสัตว์ได้ถูกมนุษย์ควบคุมผ่านการนำเสนอสัตว์โดย
ใช้ภาษาของมนุษย์และแนวคิดที่มองว่าสัตว์ต้องการความรัก การเลี้ยงดู และความเมตตาจากมนุษย์

1.5 กรอบการศึกษา

1. *A Dog's Purpose* โดย W. Bruce Cameron เผยแพร่ในปี 2010
2. *Delta the Dancing Elephant: A Memoir* โดย K.A. Monroe เผยแพร่ในปี 2013
3. *The Travelling Cat Chronicles* โดย Hiro Arikawa เผยแพร่ในปี 2017

1.6 ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้พบว่างานวิจัยด้านสัตวศึกษามักให้ความสำคัญกับการต่อรองกับแง่มุมที่มนุษย์พยายามกดทับหรือลดทอนคุณค่าของสิ่งมีชีวิตอื่น ใน *Reading the Hebrew Bible with Animal Studies* เคน สโตน (Ken Stone) ได้ศึกษาคัมภีร์ไบเบิลของชาวฮีบรูด้วยกรอบสัตวศึกษา เขาพบว่าชนชาติอิสราเอลมีความสัมพันธ์กับแพะและแกะอย่างแยกกันไม่ขาด ผิวหนังของแกะเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกคำสอนศาสนาที่ชาวอิสราเอลใช้เพื่อส่งผ่านคำสอนสืบทอดกันมา ยิ่งไปกว่านั้น สโตนยังวิเคราะห์ให้เห็นว่าจาค็อบ (Jacob) ซึ่งเป็นบรรพบุรุษของชาวอิสราเอลมีความสัมพันธ์กับแกะอย่างมาก เขาได้ใช้หนังแกะคลุมร่างกายเพื่อปลอมตัวและได้รับพรจากอิสอัค (Isaac) ผู้เป็นพ่อให้ งานของสโตนเผยให้เห็นการมีประวัติศาสตร์ร่วมกันระหว่างชาวอิสราเอลกับแกะ เริ่มตั้งแต่การจารึกคำสอนของศาสนาลงบนหนังสัตว์ซึ่งแสดงให้เห็นการอาศัยส่วนประกอบของสัตว์เพื่ออ้างและสืบต่อศาสนา ไปจนถึงประวัติของจาค็อบ (Jacob) ซึ่งเป็นบรรพบุรุษของชาวอิสราเอล สโตนอภิปรายในประเด็นที่จาค็อบปลอมตัวเป็นอีซอ (Esau) พี่ชายของเขาโดยอาศัยขนแกะมาแปะตามร่างกาย และสวมเสื้อผ้าของพี่ชายทำให้เขาได้รับพรจากอิสอัค (Isaac) ผู้เป็นพ่อ ในแง่นี้ จึงเห็นได้ว่าแกะกลายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อชนชาติอิสราเอลเพราะหากปราศจากสัตว์ชนิดนี้ก็อาจไม่มีบรรพบุรุษและชนชาติอิสราเอลปรากฏขึ้น นอกจากนี้ สโตนยังเชื่อมโยงพรที่จาค็อบได้รับจากอิสอัค เข้ากับความสามารถในการขยายพันธุ์ของแกะซึ่งเป็นตัวแทนของการแพร่ขยายเผ่าพันธุ์ของชาวอิสราเอล (Stone, 2018, pp. 28-33) ผลการศึกษาของสโตนทำให้เห็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างแกะกับชาวอิสราเอล ในแง่ที่ว่าแกะไม่ได้เป็นเพียงแค่สัตว์เลี้ยงเพื่อการปศุสัตว์เท่านั้น แต่มันมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของชาวอิสราเอล ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าแกะกับชาวอิสราเอลไม่สามารถถูกแบ่งแยกได้อย่างสมบูรณ์ว่าเป็นมนุษย์กับสัตว์เพราะทั้งคู่มีสายสัมพันธ์ร่วมกัน

นอกจากนี้ สโตนยังได้ขยายการศึกษาเพื่อวิจารณ์การพยายามแบ่งแยกมนุษย์ออกจากสัตว์ เขาพบว่าในคำสอนของพระคัมภีร์นั้น มนุษย์ถูกสร้างในวันเดียวกับสัตว์อื่นโดยมนุษย์คนแรกคืออดัม (Adam) มาจากภาษาลาตินที่แปลว่าดินและดินชนิดเดียวกันนี้ถูกนำมาใช้ในการสร้างสัตว์อื่นๆ ก่อนที่พระเจ้าจะสร้างอีฟ (Eve) ขึ้นมาเพื่อให้คู่กับอดัมตามลำดับ ยิ่งไปกว่านั้น ในการสร้างโลกภายในเจ็ดวันของพระเจ้านั้น พระคัมภีร์บรรยายถึงสิ่งมีชีวิตที่หลากหลาย ทั้งในแง่ของที่อยู่อาศัย และการดำเนินชีวิต จะสังเกตได้ว่าพระเจ้าไม่ได้สร้างมนุษย์ขึ้นมาก่อนสัตว์ และพระคัมภีร์ไม่เรียกสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์อย่างเหมารวมว่าสัตว์ ในทางกลับกันผู้บรรยายกลับกล่าวถึงสัตว์เหล่านั้นด้วยการใช้คำเรียกที่หลากหลาย (Stone, 2018, pp. 33-39) ดังนั้น สโตนตีความพระคัมภีร์ไบเบิลว่าคำสอนนี้ไม่มี

การแบ่งแยกสัตว์กับมนุษย์ที่ชัดเจน ทั้งนี้เพราะสสารที่สร้างสิ่งมีชีวิตอื่นเป็นสสารชนิดเดียวกับที่ใช้สร้างมนุษย์ ยิ่งไปกว่านั้น โองการที่พระเจ้ามอบกับสิ่งมีชีวิตเหล่านั้น คือ การขยายพันธุ์และเพิ่มจำนวนเช่นเดียวกับที่พระองค์ดำริกับมนุษย์ ฉะนั้น สโตนจึงสรุปว่าพรมแดนระหว่างมนุษย์กับสัตว์ไม่สามารถมีได้อย่างชัดเจนเนื่องจากมนุษย์ยังมีคุณสมบัติมากมายที่คล้ายกับสัตว์หลากหลายชนิด ดังนั้น ผลการศึกษาของสโตนจึงเสนอให้เห็นแง่มุมที่มนุษย์ไม่สามารถถูกแบ่งแยกออกจากสัตว์ได้อย่างชัดเจนเพราะทั้งคู่ครอบครองบางคุณสมบัติร่วมกัน

งานเกี่ยวกับสัตว์ศึกษาชิ้นต่อมาคือ *Canines in Cervantes and Velazquez: An Animal Studies Reading of Early Modern Spain* บุสทีเรียนได้ศึกษาวรรณกรรมเรื่อง *The Dialogue of the Dogs* โดยมิเกล เด เซร์บันเตส (Miguel de Cervantes) เขาพบว่าผู้เขียนนวนิยายเรื่องนี้นำเสนอสุนัขให้ทำทายกับขนบการนำเสนอสัตว์รูปแบบเดิม กล่าวคือ การนำเสนอสัตว์ในรูปแบบเดิมนั้น สัตว์จะไม่ต่างจากกระต่ายเปล่าที่มนุษย์สามารถเขียนลักษณะให้เป็นแบบดีหรือเลวเพื่อใช้เป็นตัวอย่างของนิทานสอนใจซึ่งแสดงให้เห็นว่ามนุษย์เท่านั้นที่เรียนรู้จากสัตว์ได้ อย่างไรก็ตามในบทความนี้ บุสทีเรียนได้ชี้ให้เห็นว่าผู้เขียนนวนิยายเรื่องนี้ได้เขียนให้สุนัขเป็นแบบแผนของการให้เกียรติผู้อื่น และความซื่อสัตย์ในสองตอนแรกโดยเปรียบเทียบกับมนุษย์ผู้เป็นเจ้าของที่มีนิสัยตรงข้ามกัน นัยนี้จะเห็นว่าแม้ผู้เขียนจะสร้างตัวละครสุนัขออกมาในแบบตามขนบ แต่เขาก็ได้ตั้งคำถามต่อสถานะความเป็นมนุษย์และความเป็นสัตว์ ในแง่ที่ว่าใครมีความเป็นมนุษย์มากกว่ากัน แม้กระนั้น ในตอนที่สามเซร์บันเตสได้พลิกบทบาทของสุนัขให้เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีผ่านการดูถูกหญิงผู้หนึ่งว่า อับลักษณ์เหมือนสัตว์ชนิดต่างๆ ในแง่นี้ อาจมองได้ว่าผู้เขียนกำลังตั้งคำถามต่อศีลธรรมของมนุษย์ในแง่ที่มนุษย์เป็นเผ่าพันธุ์เดียวที่มีศีลธรรม แต่มนุษย์กลับมีการแบ่งแยกและเหยียดหยามชนชาติอื่นหรือความเป็นอื่นที่ด้อยต่ำกว่าตัวเอง นอกจากนี้ การกระทำดังกล่าวของเบอร์กานซา ยังก่อให้เกิดการสั่นคลอน ในประเด็นที่ว่าในท้ายที่สุดแล้วความเป็นมนุษย์หรือความเป็นสัตว์คืออะไรกันแน่ (Beusterien, 2016, pp. 35-54) งานของบุสเตเรียนจึงอาจแสดงให้เห็นการทำทายการแบ่งแยกระหว่างมนุษย์กับสิ่งมีชีวิตอื่นโดยการใช้เส้นแบ่งเรื่องจริยธรรม

นอกจากนี้ ยังมีงานที่ศึกษาเกี่ยวกับมุมมองของสัตว์ เช่น *Exploring the role of animal narrators in the it-narrative genre, 1785-1846* โดย คริสโตเฟอร์ ชาร์ลส์ โดกลาส (Christopher Charles Douglas) ในงานศึกษาชิ้นนี้โดกลาสได้ศึกษาวรรณกรรมที่เล่าเรื่องผ่าน

มุมมองของสิ่งที่เป็นอื่นจากมนุษย์ โดยเปรียบเทียบระหว่างมุมมองของสัตว์กับมุมมองของวัตถุ โดกลาสพบว่าวรรณกรรมที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์เสนอแง่มุมด้านการเรียกร้องมากกว่าการเล่าผ่านมุมมองของวัตถุ กล่าวคือ วรรณกรรมที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์มักชักชวนให้ผู้อ่านขบคิดเรื่อง ความเห็นอกเห็นใจต่อชนชั้นแรงงานและเพื่อนมนุษย์ ในขณะที่ การเล่าผ่านมุมมองของวัตถุให้ความ สนใจแต่เรื่องการผลิตสินค้า หรือการบริหารจัดการของมนุษย์ (Douglas, 2011, pp. 133-138) อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่างานของโดกลาสยังไม่ได้เสนอแง่มุมที่วรรณกรรมซึ่งเล่าผ่านมุมมองของ สัตว์จะก้าวข้ามแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางไปได้ เนื่องจากตัวละครสัตว์ในงานวรรณกรรมที่ถูกนำมา ศึกษาแล้วยังคงถูกใช้เป็นภาพแทนเพื่อการเรียกร้องของมนุษย์

สำหรับงานศึกษาที่เกี่ยวกับสัตว์ของไทย เช่น บทความเรื่อง “ไซ่เพียงเดรัจฉาน: สัตวศึกษา ในมุมมองของการวิจารณ์เชิงนิเวศน์” โดย ฉัญญา สังขพันธ์านนท์ ในบทความฉบับนี้ผู้เขียนบทความ ได้ศึกษาวรรณกรรมไทยที่เกี่ยวข้องกับสัตว์หลายเรื่องเพื่อนำเสนอแนวทางการศึกษาวรรณกรรมผ่าน แนวคิดสัตวศึกษา วรรณกรรมสองเล่มที่ถูกกล่าวถึงในบทความชิ้นนี้ คือ นวนิยายเรื่อง *ทางเสือ* โดย ศิลา โคมฉาย และเรื่องสั้น “คนกับเสือ” โดยเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ผู้เขียนบทความวิเคราะห์ วรรณกรรมทั้งสองชิ้นไว้อย่างน่าสนใจว่า เสือในงานวรรณกรรมทั้งสองเป็นตัวแทนของสิ่งที่ยิ่งใหญ่ กว่ามนุษย์ เป็นพลังอำนาจที่เหนือกว่ามนุษย์ซึ่งอยู่ในธรรมชาติ (ฉัญญา สังขพันธ์านนท์, 2560, p. 399) อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าเสือในงานวรรณกรรมทั้งสองยังคงปรากฏอยู่ในฐานะภาพแทนของสิ่ง ที่ยิ่งใหญ่มากกว่ามนุษย์ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือเสือเป็นภาพแทนของธรรมชาติ การตีความดังกล่าวล้วนเป็น การตีความที่เกิดจากมุมมองของมนุษย์ซึ่งเผชิญหน้ากับเสือโดยไม่ได้ให้ความสนใจว่าเสือที่กำลัง เผชิญหน้ากับมนุษย์กำลังคิดถึงสิ่งใด แต่แม้กระนั้น งานศึกษาชิ้นนี้ก็สะท้อนแง่มุมที่สัตว์สามารถ สันคลอนความเป็นมนุษย์ซึ่งมักจัดสรรให้ตนเองอยู่เหนือกว่าสิ่งมีชีวิตอื่น

ยิ่งไปกว่านั้น ในบทความ “สัตวศึกษา: สุนัขโลกหลังภาพแทน” ของสุรเดช โชติอุดมพันธ์ เรื่อง สั้น “แมวมณี” และ “อสรพิษ” โดยแดนอรัญญา แสงทอง งานชิ้นดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าพรมแดนระหว่าง มนุษย์กับสัตว์ที่มนุษย์เองเป็นผู้ประกอบสร้างขึ้น ถูกสันคลอนเมื่อมนุษย์ต้องมาเผชิญหน้ากับสัตว์ อย่างแมวที่เกิดพูดและเลียนแบบภาษาของมนุษย์และงูจงอางที่จ้องกลับมาขย้ำเด็กชายด้วยคำบรรยาย เดียวกับที่เด็กชายตำมัน การพิจารณาสัตว์จากทั้งสองเรื่องส่งผลต่อการตั้งคำถามต่อระบบภาพแทน ซึ่งเป็นการประกอบสร้างของมนุษย์ตลอดจนถึงแสดงให้เห็นว่าโลกของสัตว์อาจมีความสลับซับซ้อน

มากเกินไปที่ความคิดของมนุษย์จะสามารถให้คำนิยามหรือเข้าถึง (สุรเดช โชติอุดมพันธ์, 2560, pp. 201-233) อาจพิจารณาได้ว่าระบบภาพแทนดังกล่าวเป็นผลพวงของแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง อย่างหนึ่งเนื่องจากมนุษย์ได้ใส่อุดมการณ์ และค่าความหมายลงไปก่อนจะนำเสนอออกมาเป็น ภาพแทนนั้น การสั่นคลอนระบบภาพแทนของสัตว์ในเรื่องสั้นทั้งสองจึงเปรียบเทียบเหมือนการสั่นคลอนแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางเช่นกัน

งานศึกษาทั้งหมดข้างต้นชี้ให้เห็นว่าแนวคิดสัตว์ศึกษามีจุดประสงค์หลักคือการพยายาม สั่นคลอนแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง หรือทำให้เส้นแบ่งระหว่างมนุษย์กับสัตว์พร่าเลือน อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่างานที่ให้ความสนใจต่อมุมมองของสิ่งมีชีวิตอื่นยังมีอย่างจำกัด ยิ่งไปกว่านั้น ตัวบทที่ ถูกนำมาศึกษายังไม่ถูกขยายมาถึงตัวบทร่วมสมัย

บทที่ 2

แนวคิดมนุษยศูนย์กลางกับความพยายามก้าวข้ามของสัตว์ศึกษา

แนวคิดมนุษยเป็นศูนย์กลางมีอิทธิพลต่อความคิดของมนุษย์มาเป็นเวลานาน อย่างไรก็ตามกลับไม่สามารถระบุได้แน่ชัดว่าแนวคิดลักษณะนี้เริ่มปรากฏในยุคสมัยใด สิ่งที่ทราบมีเพียงว่าแนวคิดมนุษยเป็นศูนย์กลางมีอิทธิพลต่อความคิดของมนุษย์มาเป็นเวลานาน ในบทนี้จึงมุ่งพิจารณาเพื่อค้นหาอิทธิพลของแนวคิดมนุษยเป็นศูนย์กลางที่ปรากฏตามยุคสมัยต่างๆ เริ่มตั้งแต่สมัยกรีก ซึ่งมีนักปรัชญาผู้ที่มีอิทธิพลต่อความคิดของมนุษย์แม้กระทั่งปัจจุบัน คือ อริสโตเติล (Aristotle) เนื่องจากเขามีทัศนะว่าสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์เป็นทาสของมนุษย์โดยธรรมชาติ ขณะที่มนุษย์นั้นเป็นสัตว์การเมือง ในยุคสมัยต่อมา เรอเน เดส์การ์ตส์ (Rene Descartes) แสดงความเห็นในทิศทางคล้ายกับอริสโตเติล โดยเขามีทัศนะว่าสัตว์ที่ไม่ใช่มนุษย์ไม่ต่างจากเครื่องจักรกลที่ปราศจากความคิดและไร้ความรู้สึก และถัดมาคือ มาร์ติน ไฮเด็กเกอร์ (Martin Heidegger) ผู้จัดวางสถานะของสัตว์ว่าเป็นผู้ยากไร้ในโลก

นอกจากนี้ ในบทนี้จะมุ่งอภิปรายถึงแนวคิดสัตว์ศึกษา และวิธีการประยุกต์ใช้สัตว์ศึกษาเพื่อพิจารณาตัวบท โดยการพิจารณาด้วยกรอบสัตว์ศึกษานั้นจะต้องตั้งต้นจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ก่อนจะต่อยอดไปสู่การตั้งข้อสังเกตประการอื่นๆต่อไป ซึ่งทั้งหมดจะนำไปสู่จุดหมายของการสันคลอนพรมแดนระหว่างมนุษย์กับสัตว์และต่อตรงกับแนวคิดมนุษยเป็นศูนย์กลาง ตัวอย่างของการวิจารณ์เชิงสัตว์ศึกษาซึ่งจะเป็นกรอบทฤษฎีให้กับงานศึกษาชิ้นนี้ต่อไป คือ กรอบคิดของฌัก แดริดา (Jacques Derrida) ว่าด้วยความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิตอื่นจากการเหมารวมเรียกพวกมันว่าสัตว์ของมนุษย์ และแนวคิดเรื่องมิตรสหายต่างสายพันธุ์โดย ดอนนา เจ. ฮาราเวย์ (Donna J. Haraway) ที่มองว่าการแบ่งแยกสายพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตนั้นมีปัญหา เพราะมันละเลยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ แนวคิดของนักวิชาการทั้งสองจะนำไปสู่การวิจารณ์ตัวบท ในแง่ของการเป็นกรอบการพิจารณาวิธีการที่มนุษย์ลดทอนสิ่งมีชีวิตอื่น รวมถึงเป็นกรอบคิดเพื่อวิจารณ์การเติมแต่งความเป็นมนุษย์ให้กับสัตว์ในลำดับต่อไป

2.1 ร่องรอยของแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง

2.1.1 อริสโตเติลกับความสามารถเจ็ดประการของสิ่งมีชีวิต

อริสโตเติลเป็นหนึ่งในนักปรัชญาชาวกรีกที่แนวคิดของเขายังคงมีอิทธิพลจนถึงยุคสมัยปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น ใน *Politics* อริสโตเติลได้กล่าวประโยคหนึ่งที่ยังคงถูกกล่าวถึงเสมอในปัจจุบัน กล่าวคือ “มนุษย์เป็นสัตว์การเมืองโดยธรรมชาติ” (Aristotle, Jowett, & Davis, 1920, p. 59) ซึ่งแสดงให้เห็นความสามารถของมนุษย์ที่แตกต่างจากสัตว์อื่น พวกเขาสามารถใช้ภาษา เหตุผล และจริยธรรมเพื่อบริหารจัดการและวิเคราะห์สิ่งที่เป็น ‘การเมือง’ ได้ ดังนั้นภาษา เหตุผล และจริยธรรมจึงเป็นเครื่องมือที่จำแนกมนุษย์ออกจากสัตว์อื่นในทัศนะของอริสโตเติล

อาจกล่าวได้ว่า ภาษาเป็นความสามารถอันดับต้นๆ ที่อริสโตเติลให้ความสนใจเพื่อใช้เป็นคุณลักษณะในการแบ่งแยกมนุษย์จากสัตว์อื่น เขามีความเห็นวามมนุษย์เป็นสัตว์เพียงกลุ่มเดียวที่มีภาษาไว้ในครอบครอง (Aristotle 1920; as cited in Ryan 2015, p. 5) ดังนั้น ในขณะที่สัตว์ชนิดอื่นทำได้แค่เปล่งเสียงร้องโดยเสียงเหล่านั้นปราศจากความหมายในตัวเอง เสียงของสัตว์เป็นการแสดงออกถึงความพึงพอใจหรือความเจ็บปวดเท่านั้น ในทางกลับกัน ภาษาของมนุษย์กลับมีประสิทธิภาพมากกว่า เพราะภาษาสามารถทำให้มนุษย์กล่าวถึงสิ่งที่เป็นประโยชน์หรือเป็นโทษ และด้วยความสามารถของภาษาดังกล่าว อริสโตเติลจึงเชื่อว่ามนุษย์เป็นเผ่าพันธุ์เดียวที่สามารถเข้าถึงและเข้าใจความดีหรือความชั่วได้ ภาษาของมนุษย์ยังทำให้พวกเขาสามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดควรกระทำและสิ่งใดไม่ควรกระทำ นี่จึงแสดงให้เห็นว่าสำหรับอริสโตเติลภาษาเป็นเครื่องมือที่ส่งผลให้มนุษย์มีระบบความคิดและการจัดจำแนกที่ซับซ้อน ดังนั้น พวกเขาจึงสามารถเข้าถึงอภิปรัชญาได้มากกว่าสัตว์ชนิดอื่น

ไวอันอภิปรายแนวคิดของอริสโตเติลในประเด็นของภาษา โดยเขาให้ความเห็นว่าอริสโตเติลให้ความสำคัญต่อสติปัญญา (Intelligence) โดยมองว่ามันอยู่เหนือประสิทธิภาพทางร่างกาย (body capacities) ดังนั้น สำหรับอริสโตเติล ผู้ที่มีประสิทธิภาพทางร่างกายมากจึงควรเป็นผู้ที่อยู่เบื้องล่างเพื่อทำงานที่ต้องใช้ร่างกายมากกว่าสติปัญญาหรืออีกนัยหนึ่งก็คือการตกอยู่ในสถานะของการเป็นทาส (state of slavery) เพื่อรับใช้ผู้มีสติปัญญามากกว่า ฉะนั้นสัตว์จึงเป็นสิ่งที่เกิดมาเพื่อรับใช้มนุษย์ โดยธรรมชาติและได้รับการคุ้มครองเป็นสิ่งตอบแทน “[I]t is better for all such animals that they should be ruled by man because they then get the benefit of preservation”

(Ryan, 2015, p. 6) ข้อเสนอของไรอันแสดงให้เห็นมุมมองของอริสโตเติลที่มองว่ามนุษย์เกิดมาและมีสิทธิที่จะอยู่เหนือสิ่งอื่นโดยธรรมชาติ เพราะพวกเขามีสิ่งที่สัตว์ชนิดอื่นไม่มี

นอกจากประเด็นเรื่องภาษา อีกสิ่งหนึ่งที่ทำให้เห็นความคิดของอริสโตเติลที่มองว่ามนุษย์อยู่สูงกว่าสัตว์อื่น คือ การอภิปรายเรื่องเป้าหมายในชีวิต (Purpose of Life) อริสโตเติลได้จำแนกสิ่งมีชีวิตออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ พืช สัตว์ มนุษย์ และพระเจ้า โดยอาศัยเกณฑ์ความสามารถ 7 ประการ (Wireless Philosophy, 2014) โดยอาจพิจารณาได้ตามตารางดังต่อไปนี้

เกณฑ์ความสามารถ	พืช	สัตว์	มนุษย์
1. การเจริญเติบโต (Growth)	✓	✓	✓
2. การใช้พลังงาน (Using Energy)	✓	✓	✓
3. การให้ผลผลิต (Reproduction)	✓	✓	✓
4. การเคลื่อนไหว (Moving)		✓	✓
5. การรับรู้ผ่านอายตนะ (perception)		✓	✓
6. การใช้เหตุผล (reasoning)			✓
7. การใช้ภาษา (Using Language)			✓

ตารางข้างต้นแสดงหมวดหมู่ของสิ่งมีชีวิตและเกณฑ์ความสามารถของสิ่งมีชีวิตนั้น โดยในที่นี่จะมีเพียงแค่ 3 สิ่งเนื่องจากเรื่องพระเจ้าเกี่ยวข้องกับแง่มุมของอภิปราย จากตาราง จะเห็นได้ว่าสิ่งมีชีวิตทุกชนิดมีความสามารถพื้นฐานเดียวกัน ได้แก่ การเจริญเติบโต การใช้พลังงาน และการให้ผลผลิต ดังนั้น ความสามารถทั้งสามจึงมีความจำเป็นต่อสิ่งมีชีวิตทุกสายพันธุ์ ตัวอย่างเช่น พืชจำเป็นต้องเจริญเติบโตและใช้พลังงานเพื่อดำรงชีพ อีกทั้งยังจำเป็นที่จะต้องออกดอกผลเพื่อขยายเผ่าพันธุ์ สำหรับสัตว์ก็ต้องการความสามารถทั้งสามข้อ เพื่อการดำรงชีวิตและการสืบเผ่าพันธุ์ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่ทำให้สัตว์มีความสามารถมากกว่าพืช คือ ความสามารถในการเคลื่อนที่ (moving) และความสามารถในการรับรู้ (perception) ดังนั้น เมื่อความสามารถในการเคลื่อนที่เป็นความสามารถที่ทำให้ชีวิตของสัตว์นั้นสมบูรณ์แล้ว การกักขังสัตว์ให้อยู่ในกรงขังหรือพันธนาการไม่ให้เคลื่อนที่ได้ อย่างอิสระจึงเป็นการกระทำที่ลดทอนความสามารถและคุณค่าชีวิตของสัตว์ตัวนั้น นอกจากนี้ ความสามารถในการเคลื่อนที่ก็ยังสัมพันธ์กับความสามารถในการรับรู้เพราะการรับรู้สามารถทำให้สัตว์

สามารถหาอาหารเพื่อประทังชีวิตได้ สัตว์ที่สูญเสียความสามารถในการรับรู้จึงสูญเสียคุณค่าของการมีชีวิตไปเช่นกัน

สำหรับกรณีของมนุษย์ จากตารางข้างต้น จะเห็นว่ามนุษย์มีความสามารถเช่นเดียวกับพืชและสัตว์ แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ยกระดับมนุษย์ให้เหนือกว่าสัตว์อื่นคือมนุษย์รู้จักการใช้เหตุผล และสามารถใช้ภาษาได้ ด้วยความสามารถสองประการดังกล่าวมนุษย์สามารถสร้างความสัมพันธ์ต่อมนุษย์ผู้อื่น และนำไปสู่การรวมตัวกันเป็นรัฐที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบ ทั้งยังสามารถให้กำเนิดวิทยาการต่างๆทั้งทางด้านศาสตร์และศิลป์ นอกจากนี้ มนุษย์ยังใช้ภาษาเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับมนุษย์ในรุ่นถัดไป เมื่อมนุษย์มีความสามารถสูงกว่าสิ่งมีชีวิตชนิดอื่น เป้าหมายชีวิตของมนุษย์จึงไม่อาจหยุดอยู่แค่เพียงข้อจำกัดของความสามารถประการที่ 1-5 ซึ่งเป็นความสามารถของพืชและสัตว์ มนุษย์สมควรใช้ศักยภาพที่มีมากกว่าสิ่งมีชีวิตอื่นเพื่อศึกษาปรัชญาซึ่งจะทำให้พวกเขาเข้าถึงความคิด (thought) และเหตุผล (reason) ซึ่งเป็นคุณสมบัติของพระเจ้า

จากทั้งหมดที่กล่าว จะเห็นได้ว่าอริสโตเติลสงวนความสามารถด้านภาษา และการใช้เหตุผลไว้สำหรับมนุษย์เพียงเผ่าพันธุ์เดียว นักปรัชญาผู้นี้มองว่าความสามารถทั้งสองข้างต้นทำให้มนุษย์มีอำนาจเหนือสิ่งมีชีวิตอื่น แต่ในอีกทางหนึ่ง ทั้งสองสิ่งดังกล่าวก็เป็นเครื่องมือที่อริสโตเติลใช้เพื่อแบ่งแยกสิ่งมีชีวิตอื่นจากมนุษย์เช่นกัน อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่า วิธีพิจารณาสัตว์ของอริสโตเติลเป็นวิธีพิจารณาแบบภาพรวม ดังนั้น เขาจึงอาจจะเลยบางคุณสมบัติที่มนุษย์มีเหมือนกับสัตว์ไป การละเลยคุณสมบัติดังกล่าวจึงอาจเป็นการลดทอนคุณค่าของสัตว์

2.1.2 เรอเน เดส์การ์ตส์ (Rene Descartes): สัตว์เป็นจักรกล

เรอเน เดส์การ์ตส์ เกิดในคริสต์ศักราช 1596 เขาได้ชื่อว่าเป็นบิดาของสำนักคิดคาร์ทีเซียน (Cartesian) ประโยคที่มีกฏนักถึงเมื่อกล่าวถึงนักวิชาการผู้นี้ คือ คำกล่าวที่ว่า “ฉันคิดฉันจึงมีอยู่” หรือ I think therefore I am ซึ่งสื่อนัยที่ตีความได้ว่ามนุษย์มีตัวตนได้เพราะความคิด (Descartes, 1986, pp. 53-54) อาจอธิบายข้อความนี้ได้ว่ามนุษย์จำเป็นต้องตั้งคำถามกับสิ่งต่างๆรอบตัวว่าสิ่งรอบตัวเหล่านั้นมีอยู่จริงหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ภายใต้ความสงสัยนี้เองที่มนุษย์กำลังใช้ความคิดเพื่อค้นหาคำตอบ ดังนั้น ความสงสัยจึงเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่าความคิดมีอยู่จริง นอกจากนี้ ความคิดจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าไม่มีตัวตนมารองรับ ด้วยเหตุนี้การคิดจึงเป็นเครื่องยืนยันถึงการมีตัวตน

แนวคิดดังนี้สัมพันธ์กับการแบ่งแยกมนุษย์กับสัตว์ กล่าวคือ เดส์การ์ดมองว่าสิ่งเดียวที่จะเข้าถึง ‘I’ ได้มีเพียงมนุษย์เท่านั้น เพราะมนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตเดียวที่มีความคิด ในขณะที่นักปรัชญาผู้นี้มองว่าสัตว์อื่นไม่มีความคิดเหมือนกับมนุษย์ เพราะพวกมันดำรงชีวิตอยู่ด้วยการนำของสัญชาตญาณเท่านั้น สิ่งที่สัตว์แสดงออกจึงเป็นการตอบสนองแบบอัตโนมัติต่อสิ่งเร้า ดังนั้น สัตว์จึงไม่มีอารมณ์ความรู้สึก หรือความคิด เดส์การ์ดส์เปรียบว่าสัตว์เหมือนกับจักรกลที่ปราศจากความรู้สึก (Ryan, 2015, p. 6)

อนึ่ง ในการกล่าวว่าสัตว์ปราศจากความคิดนั้น เดส์การ์ดส์กล่าวถึงนกแก้วที่พูดได้ว่า มันถูกฝึกให้พูดโดยมีมนุษย์เสนอสิ่งเร้าเป็นรางวัล นกแก้วสามารถพูดได้จริงหากแต่มันไม่อาจเข้าใจในสิ่งที่พูด ดังนั้น การพูดของนกแก้วจึงเป็นการแสดงออกผ่านการนำของสัญชาตญาณ (Armstrong & Botzler, 1993, p. 281) ยิ่งไปกว่านั้น การปฏิเสธว่าสัตว์ปราศจากความคิดในที่นี้ อาจเชื่อมโยงไปสู่การมองว่าสัตว์ปราศจากภาษา ทั้งนี้เนื่องจากสิ่งที่สัตว์ส่งเสียง เช่น การเห่าของสุนัข การร้องของแมว หรือแม้แต่การพูดของนกแก้วข้างต้น เป็นเสียงที่ไม่มี ความหมาย หรือสัตว์ที่ส่งเสียงไม่สามารถเข้าใจความหมายได้ ดังนั้น สำหรับเดส์การ์ดส์ ภาษาจึงเป็นเอกลักษณ์ของมนุษย์ที่ทำให้สายพันธุ์นี้เป็นสิ่งมีชีวิตเดียวที่สามารถเข้าถึงความคิดและเหตุผลได้สำเร็จ

นอกจากนี้ ประโยค “ฉันคิดฉันจึงมีอยู่” ยังอาจพัฒนาไปสู่การตอบคำถามเรื่องวิญญาณของสัตว์อื่น ทั้งนี้เพราะ การมีอยู่ของ ‘ฉัน’ เป็นไปได้เพราะการคิด ซึ่งการคิดมีต้นต่อความสามารถในการรับรู้หรือวิญญาณ (soul) ดังนั้น ถึงแม้ไม่มีร่างกาย ‘ฉัน’ ก็ยังสามารถมีตัวตนอยู่ได้ เพราะ ‘ฉัน’ มีวิญญาณ ในแง่นี้ ร่างกายจึงเป็นภาชนะสำหรับรองรับวิญญาณ ร่างกายสามารถตายได้แต่วิญญาณจะไม่มีวันดับสูญ เมื่อเป็นเช่นนี้ สัตว์ที่ไม่มีความคิดจึงเท่ากับว่าพวกมันไม่มีวิญญาณ ในแง่นี้สัตว์จึงไม่มีความคิดหรือความตระหนักรู้ว่าตนเองอยู่บนโลก

ดังนั้น สำหรับเดส์การ์ด สิ่งที่แบ่งแยกมนุษย์ออกจากสัตว์คือความสามารถในการใช้ภาษา เพราะความสามารถในการใช้ภาษาทำให้มนุษย์มีความคิด และความสามารถคิดแสดงถึงการมีวิญญาณ และการมีตัวตนของมนุษย์ ในทางกลับกัน การไม่มีภาษาของสัตว์จึงเท่ากับว่าพวกมันไม่มีความคิด เพราะฉะนั้นสัตว์จึงไม่มีความสามารถในการตระหนักรู้ อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่าแนวคิดของเดส์การ์ดส์มีการทำงานของแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางอยู่เบื้องหลัง ทั้งนี้เพราะ ในการพิจารณาว่าสัตว์ไม่มีภาษานั้น เดส์การ์ดส์มองว่าสัตว์ไม่สามารถแสดงออกถึงการมีภาษาของพวกมันได้เหมือนกับ

มนุษย์ ซึ่งทำให้เขาสรุปต่อไปว่าพวกมันไม่มีความคิดและไม่มีความตระหนักรู้แบบมนุษย์ จะเห็นได้ว่าการตัดสินสัตว์อื่นของเดส์การ์ดส์ต่างอ้างอิง ‘รูปแบบ’ จากมนุษย์ ในแง่นี้มนุษย์จึงกลายเป็นแบบแผนสำหรับวิเคราะห์และตัดสินสิ่งมีชีวิตอื่น สิ่งที่เขากระทำจึงเข้าข่ายการพิจารณาสิ่งมีชีวิตอื่นโดยอาศัยสิ่งที่มนุษย์มีแต่สัตว์อื่นไม่มี ด้วยเหตุนี้แนวคิดของเดส์การ์ดส์จึงเป็นวิธีการมองโลกโดยมนุษย์อาศัยทัศนคติของตนเองเพื่อตัดสินสัตว์อื่น

2.1.3 มาร์ติน ไฮเด็กเกอร์ (Martin Heidegger): สัตว์ในฐานะผู้ยากไร้ในโลก

ไฮเด็กเกอร์เป็นนักวิชาการอีกคนหนึ่งที่ถูกกล่าวถึงเมื่อมีการอภิปรายความแตกต่างระหว่างมนุษย์กับสัตว์ เนื่องจากข้อเสนอของเขาที่แบ่งแยกว่าสัตว์มีฐานะเป็นผู้ยากไร้ในโลก (The Animal is poor in world) และมนุษย์เป็นผู้สร้างโลก (Human is world forming animal) นำสังเกตว่าคำว่ายากไร้ในความหมายของไฮเด็กเกอร์ไม่ได้สิ้นสุดอยู่เพียงการขาดแคลน ความไม่มีหรือมีน้อย แต่คำดังกล่าวยังสื่อนัยของการเปรียบเทียบ กล่าวคือ เมื่อมีผู้ยากจนก็ต้องมีผู้ร่ำรวยซึ่งเป็นผู้ที่มีมากกว่า ในแง่นี้การกล่าวว่าสัตว์เป็นผู้ยากไร้ในโลกจึงให้ความหมายโดยนัยว่า มนุษย์เป็นผู้ที่เพียบพร้อมกว่าสัตว์อื่นเพราะพวกเขาสามารถยึดโยงตัวเองเข้ากับโลก มนุษย์สามารถมอบนิยามความหมายให้กับวัตถุที่อยู่รอบตัว

การให้ความหมายกับสิ่งที่อยู่รอบตัวของมนุษย์มีที่มาจากภาษาซึ่งพวกเขาคิดว่าตนเองเป็นผู้ครอบครอง ในแง่นี้ ภาษาสำหรับไฮเด็กเกอร์จึงไม่ใช่แค่เพียงระบบสัญลักษณ์สำหรับสื่อสาร หากแต่ภาษาเป็นสิ่งที่ยึดโยงมนุษย์เข้ากับโลก เพราะมนุษย์สามารถเข้าถึงวัตถุรอบตัวได้โดยการมอบนิยามให้กับพวกมัน กล่าวให้ชัดก็คือ มนุษย์สามารถมอบคำนิยามให้กับวัตถุหนึ่งว่าแตกต่างจากวัตถุอื่น ๆ ดังนั้น การครอบครองภาษาจึงมาควบคู่กับความสามารถในการแยกแยะวัตถุต่างๆ รอบตัวของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้มนุษย์จึงสามารถแยกแยะระหว่างสิ่งดีกับสิ่งไม่ดี หรือสิ่งที่จะได้รับการยอมรับและสิ่งที่เป็นที่รังเกียจ ออกจากกันได้ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าความสามารถในการแยกแยะสิ่งหนึ่งออกจากสิ่งอื่น ๆ นี้ทำให้มนุษย์สามารถแบ่งแยกตัวเองออกจากสิ่งมีชีวิตอื่นได้ ผ่านการนิยามพวกมันว่าแตกต่างจากพวกเขา

สำหรับกรณีของสัตว์ จะสังเกตได้ว่าไฮเด็กเกอร์เลือกใช้คำว่า ‘ยากไร้’ กับสัตว์ ดังนั้น สัตว์จึงไม่ใช่ผู้ไร้โลก เมื่อเป็นเช่นนี้ ถ้าความสามารถในการมอบคำนิยามให้กับสิ่งต่างๆ และการแยกแยะได้ว่าพวกมันแตกต่างกันเป็นความสามารถของมนุษย์แล้ว สัตว์ก็อาจมีความสามารถในลักษณะที่คล้ายกัน

เพียงแต่อาจมีศักยภาพด้อยกว่า แมทธิว อาร์ คาลาร์โค (Matthew R. Calarco) ให้คำอธิบายนี้ผ่านการยกตัวอย่าง กิ่งก่าที่นอนอยู่บนหินอุ้งๆท่ามกลางแสงแดด คาลาร์โคอธิบายว่าหากจับกิ่งก่าออกจากหิน ความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นคือกิ่งก่าที่ถูกจับออกมาจะไม่อยู่เฉย เพราะมันจะต้องมองหาหินที่มันเคยนอน ระหว่างการตามหาหินก้อนเดิมนั้น กิ่งก่าอาจสัมผัสได้ถึงความอบอุ่นจากแสงแดด อย่างไรก็ตาม กิ่งก่าก็อาจตามหาหินที่อบอุ่นของมันต่อไป เพราะมันแยกแยะระหว่างความอบอุ่นจากแสงแดดกับความอบอุ่นจากก้อนหินได้ว่าแตกต่างกัน แต่แม้กระนั้น กิ่งก่าก็อาจไม่สามารถนิยามความแตกต่างระหว่างแสงแดดกับก้อนหินได้ (M. Calarco & Atterton, 2004, p. 17) ในแง่นี้ เมื่อเปรียบเทียบกับมนุษย์แล้ว ความเชื่อมโยงที่สัตว์มีกับโลกจึงมีข้อจำกัดมากกว่าของมนุษย์ กล่าวคือ สัตว์อาจใช้สัญชาตญาณของพวกมันเพื่อแยกแยะความแตกต่างระหว่างวัตถุได้ แต่มันไม่สามารถให้คำนิยามกับวัตถุรอบตัวทั้งหมดได้ ดังนั้น สัตว์จึงอยู่ในฐานะผู้ยากไร้ในโลก

อนึ่ง นอกเหนือจากการมองสัตว์ในฐานะผู้ยากไร้ในโลกแล้ว อีกประเด็นหนึ่งที่นักวิชาการด้านสัตวศึกษาให้ความสนใจต่อแนวคิดของไฮเด็กเกอร์ คือ เขามองว่ามีเพียงมนุษย์เท่านั้นที่มีมือหรือการถือ มือของมนุษย์จึงแตกต่างจากอุ้งหรือกีบของสัตว์อื่นๆ ดังนั้น มือจึงเป็นอวัยวะที่ทำให้สายพันธุ์หนึ่งกลายเป็นมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์ มือสำหรับไฮเด็กเกอร์มีความสัมพันธ์กับภาษาในแง่ที่ว่า มันอาจเป็นสัญชาตญาณรูปแบบหนึ่ง เช่น การใช้ภาษามือของผู้ที่มีความบกพร่องด้านการได้ยิน หรือการใช้มือเพื่ออ่านหนังสือสำหรับผู้พิการทางสายตา เพราะฉะนั้นมือจึงอาจเป็นอวัยวะที่ทำงานคล้ายกับปากที่สื่อสารภาษาออกไป เมื่อเป็นเช่นนั้น มือจึงเป็นอัตลักษณ์หนึ่งของมนุษย์ที่แบ่งแยกพวกเขาออกจากสัตว์

จากที่กล่าวมา จะเห็นว่าไฮเด็กเกอร์มีวิธีการสร้างแนวคิดของตนเองบนรากฐานเดียวกันกับอริสโตเติล และเดส์คาร์ทส์ กล่าวคือ การมองว่ามนุษย์มีภาษาซึ่งทำให้พวกเขาสามารถเชื่อมโยงตัวเองกับวัตถุรอบตัวได้มากกว่าสัตว์อื่น อย่างไรก็ตาม แนวคิดของไฮเด็กเกอร์ยังคงมองมนุษย์ในฐานะศูนย์กลางในการมอบค่าความหมายให้กับสัตว์อื่น ในแง่นี้ ไฮเด็กเกอร์อาจไม่ได้พิจารณาความเป็นไปได้ที่สัตว์อื่นจะทำหายต่อการถูกกำหนดนิยามโดยมนุษย์ซึ่งอาจส่งผลต่อการสันคลอนพวกเขา

เมื่อนำความเห็นของนักวิชาการทั้งสามคนที่ได้อธิบายไปแล้วมาพิจารณาร่วมกัน จะทำให้พบว่า ประเด็นสำคัญที่นักวิชาการทั้งสามเห็นสอดคล้องกัน คือ มนุษย์เป็นสายพันธุ์เดียวที่ครอบครอง

ภาษา ดังนั้น ภาษาจึงเป็นจุดตั้งต้นของนักวิชาการทั้งสามไปสู่การต่อยอดเพื่ออภิปรายประเด็นอื่นๆที่พวกเขาเล็งเห็นว่ามนุษย์ต่างจากสัตว์ ได้แก่ ความสามารถด้านการคิดและการใช้เหตุผล และความสามารถด้านการแยกแยะสิ่งต่างๆ ความสามารถในการใช้ภาษาทำให้มนุษย์ต่างจากสัตว์ในแง่ที่ว่า ภาษาทำให้พวกเขาสามารถคิดค้น สิ่งประดิษฐ์ หรือวิทยาการซึ่งส่งผลต่อการยกระดับชีวิตของมนุษย์ให้มีการพัฒนาไปจากเดิม ตัวอย่างเช่น จากเดิมที่มนุษย์ยังชีพด้วยการล่าสัตว์และอาศัยอยู่ในถ้ำ มนุษย์ได้พัฒนาตนเองมาสู่การเลี้ยงสัตว์และการปลูกบ้านเรือนไว้สำหรับอยู่อาศัย ยิ่งไปกว่านั้น ภาษาทำให้มนุษย์สามารถส่งต่อองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่น พร้อมกับพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้เดิม มนุษย์จึงมีอารยธรรมและความเจริญ ในทางกลับกัน เมื่อสัตว์ไม่มีภาษา พวกมันจึงไม่สามารถสร้างสรรค์วิทยาการเพื่อยกระดับชีวิตตนเองได้ สัตว์ไม่สามารถส่งผ่านหรือต่อยอดองค์ความรู้เดิมที่มี เพราะพวกมันดำรงอยู่ด้วยการตอบสนองต่อสัญชาตญาณเท่านั้น ดังนั้น สัตว์จึงไม่มีความเจริญและต้องใช้ชีวิตในรูปแบบเดิมๆ

อนึ่ง การที่มนุษย์สามารถสร้างสรรค์วิทยาการ หรือพัฒนาการต่อยอดองค์ความรู้ได้ยังสะท้อนให้เห็นความสามารถในการคิดของมนุษย์ อาจกล่าวได้ว่า มนุษย์มีอารยธรรมหรือมีความเจริญ เพราะมนุษย์มีความสามารถในการคิด ความคิดยังส่งผลให้มนุษย์สามารถตระหนักถึงการส่งผ่านองค์ความรู้เดิมไปสู่มนุษย์รุ่นใหม่เพื่อไม่ให้องค์ความรู้ที่มีสูญหาย ยิ่งไปกว่านั้น ความคิดยังทำให้มนุษย์สามารถแบ่งแยกสิ่งต่างๆรอบตัว ซึ่งนำไปสู่การสร้างสรรค์กฎระเบียบ ดังนั้น มนุษย์จึงเป็นสิ่งมีชีวิตเดียวที่สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดควรทำ และสิ่งใดไม่ควรทำ ด้วยเหตุนี้ มนุษย์จึงมีศีลธรรมและกฎหมายเพื่อควบคุมให้สังคมสามารถดำเนินไปได้อย่างเป็นระบบ ในทางกลับกัน อาจสรุปได้ว่า เมื่อสัตว์ไม่มีภาษา พวกมันจึงไม่สามารถคิด และแยกแยะสิ่งต่างๆ ได้เฉกเช่นมนุษย์ ในแง่นี้พรมแดนที่แบ่งพาดระหว่างมนุษย์กับสัตว์จึงถือกำเนิดขึ้นโดยมนุษย์ในฐานะผู้มีภาษา สถาปนาตนเองว่ามีสติปัญญาและศีลธรรมสูงส่งกว่าสิ่งมีชีวิตอื่น

2.2 สัตว์ศึกษากับการก้าวข้ามแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง

การจัดวางตนเองในฐานะศูนย์กลางแห่งการกำหนดค่าความหมายของมนุษย์ส่งผลถึงการสร้างงานวรรณกรรม กล่าวคือ สัตว์ในงานวรรณกรรมถูกทำให้เป็นภาพแทนของมนุษย์เพื่อให้ข้อคิดกับผู้อ่านถึงสิ่งที่ควรทำหรือสิ่งที่ไม่ควร ตัวอย่างเช่น นิทานเรื่องกระต่ายกับเต่าซึ่งกระต่ายที่วิ่งได้รวดเร็วพ่ายแพ้ในการแข่งวิ่งให้กับเต่าผู้เคลื่อนที่อย่างเชื่องช้า นิทานเรื่องนี้ให้กระต่ายเป็นภาพแทน

ของมนุษย์ที่มีความสามารถแต่ประมาทคู่ต่อสู้ ในขณะที่เต่าเป็นภาพแทนของมนุษย์ผู้มีความเพียรพยายาม นิทานเรื่องกระต่ายกับเต่าจึงเสนอข้อคิดกับมนุษย์ว่าผู้มีความสามารถตั้งตนอยู่บนความประมาทก็อาจพ่ายแพ้ผู้มีความเพียรได้ จะเห็นได้ว่านิทานเรื่องนี้มีการทำงานของแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางอยู่ในหลายส่วน เริ่มจากการที่มนุษย์กำหนดคุณค่าให้กระต่ายเป็นสัตว์ที่รวดเร็ว และเต่าเป็นสัตว์ที่เชื่องช้า จากนั้นพวกเขาจึงยึดโยงสัตว์ทั้งสองเข้ากับบุคลิกของมนุษย์ และนำไปสู่การให้ข้อคิดที่ต้องอาศัยกลไกของภาษามนุษย์ในการตีความภาพแทน ในแง่นี้ สัตว์จึงตกอยู่ในสถานะภาพแทนเพื่อให้มนุษย์เรียนรู้เท่านั้น

อย่างไรก็ตาม ในคริสต์ศักราช 1980 เริ่มปรากฏความสนใจในสิ่งมีชีวิตอื่นเพิ่มมากขึ้น งานเขียน *Animal Liberation* โดยปีเตอร์ ซิงเกอร์ (Peter Singer) จุดประเด็นให้เกิดขบวนการต่อต้านความรุนแรงต่อสัตว์และพยายามเรียกร้องสิทธิให้กับพวกมัน แต่ถึงกระนั้น แนวคิดเรื่องสิทธิของสัตว์ก็ได้รับการวิจารณ์ว่าเกิดจากกลไกการทำงานของแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางเช่นกัน กล่าวคือ การเรียกร้องสิทธิของสัตว์เป็นการเรียกร้องสิทธิเพื่อให้สัตว์เท่าเทียมกับมนุษย์ ในแง่นี้ มนุษย์จึงกลายเป็นมาตรฐานสำหรับประเมินความเท่าเทียมของสัตว์ เพราะสิทธิแบบมนุษย์ถูกนำไปใช้กับสัตว์อื่น (Kymlicka & Donaldson, 2018, p. 333)

ในช่วงเวลาต่อมา การกำเนิดของสัตว์ศึกษาร่วมกันเปลี่ยนแปลงกับมุมมองที่มนุษย์มีต่อสัตว์ เพราะมันขยายพรมแดนออกไปให้กว้างกว่าเรื่องสิทธิ สัตว์ศึกษากลายเป็นการศึกษาแบบสหวิทยาการที่ต้องใช้องค์ความรู้หลากหลายแขนงร่วมกัน เช่น ปรัชญา วิทยาศาสตร์ ศาสนา และสังคมศาสตร์ อย่างไรก็ตาม การรวมกันของหลากหลายสาขาวิชานี้เองที่นำไปสู่ข้อถกเถียงของนักวิชาการว่าสัตว์ศึกษาควรมีระเบียบวิธีการศึกษาอย่างไร ใน “*Animal Studies*” โรแลนด์ บอร์กการ์ดส์ (Roland Borgards) จำแนกสัตว์ศึกษาออกเป็นสามสาขาวิชาย่อย ต่อไปนี้ (1) มนุษย์-สัตว์ศึกษา (human-animal studies) สาขาวิชานี้ให้ความสนใจกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงไม่ได้สนใจแค่ที่ตัวสัตว์ หากแต่ให้ความสนใจต่อวิธีการที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสัตว์ หรือสภาพแวดล้อมที่มนุษย์กับสัตว์มีปฏิสัมพันธ์กัน (2) สัตว์ศึกษาเชิงวิพากษ์ (critical animal studies) สาขาวิชานี้มุ่งเน้นการวิพากษ์ทัศนคติเกี่ยวกับสัตว์ในปรัชญาตะวันตกซึ่งสะท้อนแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง นอกจากนี้ ยังให้ความสนใจต่อความรุนแรงที่มนุษย์กระทำกับสัตว์ในทุกรูปแบบ ตัวอย่างเช่น การทรมานสัตว์ การกินเนื้อสัตว์ หรือการลดทอนคุณค่าของสัตว์ด้วยการกระทำอื่น (3)

สัตว์ศึกษาเชิงวัฒนธรรม (cultural animal studies) สาขาวิชานี้ให้ความสนใจต่อความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์ป่า โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์นัยของแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางที่อยู่ภายใต้ความสัมพันธ์ดังกล่าว (Borgards, 2017, para 6-8)

แม้ว่าบอร์การ์ดส์จะจำแนกสัตว์ศึกษาออกตามสาขาวิชาเพื่อพิจารณาเป้าหมายของแต่ละสาขา หากแต่เขาก็ต้องพบกับความยากลำบาก เนื่องจากบางสาขาวิชามีระเบียบวิธีที่ทับซ้อนกัน ตัวอย่างเช่น มนุษย์-สัตว์ศึกษาที่ให้ความสนใจกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ โดยความสนใจนี้คล้ายกับสัตว์ศึกษาเชิงวัฒนธรรมที่ต้องให้ความสำคัญกับความสำคัญดังกล่าวเพื่อวิเคราะห์กลไกของแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง สำหรับสัตว์ศึกษาเชิงวิพากษ์ก็ต้องให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์เช่นกันเพื่อเปิดเผยการกดขี่สิ่งมีชีวิตอื่นของมนุษย์ ดังนั้น แม้วบบอร์การ์ดส์จะแบ่งสัตว์ศึกษาออกตามสาขา หากแต่ทั้งสามสาขาดังกล่าวอาจต้องถูกบูรณาการรวมกันในการพิจารณาด้วยท ทั้งนี้เพราะเป้าหมายของแต่ละสาขาวิชาต่างสอดคล้องและมีกระบวนการทำงานในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ การให้ความสนใจกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์เพื่อเผยให้เห็นแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางที่ทำงานอยู่ภายใต้ความสัมพันธ์ดังกล่าว

นอกจากบอร์การ์ดส์แล้ว โจน กอร์ดอน (Joan Gordon) ก็ได้เสนอแนวทางการศึกษาด้วยทวารณกรรมด้วยกรอบสัตว์ศึกษาเช่นกัน ในบทความ “Animal Studies” นักวิชาการผู้นี้เสนอว่าสัตว์ศึกษาควรมุ่งความสนใจไปที่การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ โดยกอร์ดอนเสนอข้อสังเกตในการพิจารณาความสัมพันธ์ดังกล่าวไว้สามประการ ประการแรก ควรพิจารณาว่าสิ่งที่มนุษย์กระทำกับสัตว์นั้นอยู่บนหลักการของจริยธรรมหรือไม่ ประการที่สอง ควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบที่สัตว์อาจมีคล้ายกับมนุษย์ อาจอภิปรายเพิ่มเติมได้ว่า การให้ความสำคัญแต่องค์ประกอบร่วมดังกล่าวอาจนำไปสู่การสันคลอนพรมแดนระหว่างมนุษย์กับสัตว์ซึ่งเคยถูกมองว่าเป็นพรมแดนที่ตายตัว และประการสุดท้าย ควรให้ความสำคัญกับทัศนคติที่มนุษย์มีต่อสัตว์ กล่าวคือมนุษย์มีมุมมองหรือความเชื่อเกี่ยวกับสัตว์อย่างไร (Gordon, 2009, p. 331)

ข้อเสนอของกอร์ดอนแตกต่างจากของเจนนิเฟอร์ แมคโดนเนล (Jennifer MaDonell) เนื่องจากแมคโดนเนลมองว่าสัตว์ศึกษาควรให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องภาพแทน แมคโดนเนลได้มอบคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีพิจารณาสัตว์ในฐานะภาพแทนโดยใช้คำถามสามข้อ ข้อแรก มนุษย์จะเปลี่ยนความคิดที่มีต่อภาพแทนของสิ่งมีชีวิตอื่นผ่านการมอบความสนใจกับพวกมันได้อย่างไร ข้อสอง

ความเป็นสัตว์ที่อยู่ภายในตัวมนุษย์ถูกนำเสนอผ่านตัวบทอย่างไร และข้อสาม ตัวละครสัตว์ถูกเติมแต่งความเป็นมนุษย์ (anthropomorphism) จนล้นเกินหรือไม่ และการเติมแต่งดังกล่าวเป็นไปเพื่อจุดประสงค์ใด อย่างไรก็ตาม แม้ว่าแมคโดเนลจะกล่าวว่าสัตว์ศึกษาควรมุ่งความสนใจไปที่ภาพแทน แต่เธอกลับเสนอเรื่องราวของแบนดิต (Bandit) สุนัขสายพันธุ์พิตบูลที่มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับมนุษย์

แบนดิตเป็นสุนัขสายพันธุ์พิตบูลที่ถูกตัดสินโทษประหารชีวิตจากคำพิพากษาว่ามันมีความโหดร้ายโดยธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม มันถูกช่วยไว้โดยวิกกี เฮอร์น (Vicki Hearne) ซึ่งอาสาจะรับมันไปเลี้ยง แต่เจ้าของเดิมของแบนดิตไม่ยอมโดยเขากล่าวกับเฮอร์นว่า สุนัขตัวนี้เป็นที่รักของคนในละแวกนี้ไม่ว่าจะเป็นคนผิวขาวหรือผิวสี กรณีของแบนดิตแสดงให้เห็นว่าสุนัขตัวนี้ถูกทำให้เป็นภาพแทนของความโหดร้าย แม้กระนั้นก่อนจะมาถึงข้อสรุปของภาพแทนดังกล่าว แมคโดเนลจำเป็นต้องอภิปรายให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสุนัขซึ่งนำมาสู่อคติที่พวกเขามีกับสุนัขตัวนี้ กล่าวคือ สุนัขสายพันธุ์พิตบูลมักถูกยึดโยงเข้ากับธุรกิจใต้ดิน และเป็นสุนัขที่ถูกเลี้ยงสำหรับต่อสู้ ดังนั้น สุนัขสายพันธุ์นี้จึงถูกมองว่าโหดร้ายเพราะสายพันธุ์ของพวกมันถูกเลี้ยงในสภาพแวดล้อมดังกล่าว นอกจากนี้ สุนัขสายพันธุ์พิตบูลยังถูกยึดโยงเข้ากับชาวผิวสี ทั้งนี้เพราะธุรกิจใต้ดินโดยส่วนใหญ่มีคนผิวสีเป็นเจ้าของกิจการ ด้วยเหตุนี้ การกล่าวว่แบนดิตเป็นที่ชื่นชอบของทั้งคนผิวขาวและคนผิวสีจึงสะท้อนนัยของความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่ได้จำกัดแค่เพียงมนุษย์กับสัตว์เท่านั้น แต่รวมถึงนัยความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ต่างสีผิว (McDonell, 2013, pp. 6-12) กรณีของแบนดิตแสดงให้เห็นว่า แมคโดเนลต้องให้ความสำคัญกับแง่มุมเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ก่อน เพื่อตีความการทำให้แบนดิตเป็นภาพแทนของความโหดร้าย ในแง่นี้ แม้ว่าแมคโดเนลจะเสนอแง่มุมที่สัตว์ศึกษาควรให้ความสนใจต่างจากกอร์ดอน หากแต่แง่มุมของทั้งสองกลับทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ

สำหรับกอร์ดอนและแมคโดเนล สัตว์ศึกษาประกอบไปด้วยสองกระบวนการใหญ่ กระบวนการแรก คือ การพิจารณาการกดทับสัตว์รวมถึงให้ความสำคัญกับการกดทับดังกล่าว โดยแนวทางของกระบวนการนี้ คือ การสังเกตว่าสิ่งที่มนุษย์กระทำกับสัตว์สอดคล้องกับจริยธรรมหรือไม่ รวมถึงการกระทำของมนุษย์ส่งผลให้สัตว์ถูกลดทอนคุณค่าลงหรือไม่ กระบวนการนี้อาจวิเคราะห์ได้จากวิธีการที่มนุษย์สร้างภาพแทนจากสิ่งมีชีวิตอื่น สำหรับกระบวนการที่สอง เป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อต่อรองกับการแบ่งแยกระหว่างมนุษย์กับสัตว์ กระบวนการนี้ทำได้ผ่านการพิจารณา

องค์ประกอบที่เชื่อมโยงระหว่างมนุษย์กับสัตว์เข้าหากัน นอกจากนี้ กระบวนการนี้ยังให้ความสำคัญกับการเติมแต่งความเป็นมนุษย์ให้กับสัตว์ว่ามีความเหมาะสมหรือสิ้นเกินไปหรือไม่ ดังนั้น เมื่อข้อเสนอของนักวิชาการทั้งสองข้างต้นสามารถถูกหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวที่ทำงานร่วมกันได้ ไรอันจึงเชื่อมโยงแนวคิดทั้งสองเข้าด้วยกันโดยเขาเสนอว่า ไม่ว่าจะเป็สัตว์ศึกษาเชิงวิพากษ์, มนุษย์-สัตว์ศึกษา หรือจะเรียกสัตว์ศึกษาในชื่อใดก็ตาม ทั้งหมดควรให้ความสำคัญกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ เพราะมันจะนำไปสู่การวิเคราะห์การสร้างภาพแทนของสัตว์ในลำดับต่อไป นอกจากนี้ เขายังเน้นย้ำว่าสัตว์ศึกษาต้องต่อสู้กับแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางด้วยการสั่นคลอนสิ่งที่แบ่งแยกระหว่างมนุษย์กับสัตว์ (Gordon, 2009, p. 13)

2.2.1 สัตว์: กลุ่มสิ่งมีชีวิตที่ถูกเหมารวม โดย ฌัก แดริดา (Jacques Derrida)

ใน *The Animal That Therefore I Am (More to Follow)* แดริดาอภิปรายถึงเหตุการณ์ที่เขาต้องเผชิญกับสายตาของแมวซึ่งจ้องมองเขาในขณะที่เขาไม่ได้สวมเสื้อผ้า การเผชิญหน้านี้สร้างความอึดอัดใจต่อแดริดา และทำให้เขาต้องหวนกลับไปทบทวนปรัชญาในสำนักคิดต่างๆ ของโลกตะวันตกซึ่งพยายามจำแนกสัตว์ออกเป็นสองกลุ่มอย่างเด่นชัด กลุ่มหนึ่งมีฐานะเป็นพื้นที่เอกสิทธิ์ของสายพันธุ์เพียงสายพันธุ์เดียวที่เรียกตนเองว่ามนุษย์ ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งรวบรวมสัตว์หลากหลายชนิด หลากหลายสายพันธุ์ เต็มไปด้วยความแตกต่าง แต่กลับถูกเรียกอย่างเหมารวมว่าสัตว์ซึ่งมีฐานะเป็นด้านตรงข้ามกับมนุษย์ (M. R. Calarco, 2021, pp. 26-27)

อย่างไรก็ตาม การเผชิญหน้ากับแมวทำให้แดริดา รู้สึกอายนที่แมวจ้องมองเขาขณะที่ร่างกายโปเปลือย พร้อมกันนี้ เขาถามกับตัวเองว่าแมวจะรู้สึกอายนเหมือนกับที่เขากำลังรู้สึกหรือไม่? แดริดาใคร่ครวญถึงคำตอบต่อคำถามนี้ว่าแมวอาจไม่รู้สึกอายน เพราะมันไม่ได้สวมใส่เสื้อผ้าเป็นปกติอยู่แล้ว แต่ถึงจะเป็นเช่นนั้น คำตอบที่ปรากฏต่อแดริดา กลับนำเขาไปสู่การก่อสร้างคำถามและคำตอบของตัวเอง กล่าวคือ ภายใต้คำตอบดังกล่าวแดริดาแสดงความเป็นเหตุเป็นผลของแมวที่ไม่รู้สึกอายน เพราะพวกมันไม่ใส่เสื้อผ้าเป็นปกติ ในขณะที่เดียวกัน เหตุผลเป็นหนึ่งในคุณลักษณะที่ถูกใช้เพื่อแบ่งแยกมนุษย์ออกจากสัตว์ การตระหนักได้ถึงเรื่องนี้นำไปสู่คำถามว่า จะทราบได้อย่างไรว่าสัตว์มีเหตุผลหรือไม่? แดริดาพยายามค้นหาคำตอบจากคำถามนี้ผ่านการตีความสายตาของแมว (Derrida & Wills, 2002) หากแต่เขากลับต้องพบกับความย้อนแย้ง ภายใต้การมองจากสายตาคู่นี้ แดริดาเผชิญกับขีดจำกัดในการนิยามสายตาดังกล่าว ซึ่งสะท้อนให้เห็นขีดจำกัดของภาษามนุษย์ในการเข้าถึงสิ่งมีชีวิตอื่น จีน กรอนดิน (Jean Grondin) อภิปรายข้อสงสัยเรื่องนี้เพิ่มเติมจากแดริดาโดยเขาตั้ง

ข้อสังเกตว่าสัตว์ไม่รู้ภาษาจริงหรือไม่ เพราะเวลาที่เขากล่าวอะไรกับสุนัขหากเป็นสิ่งที่มันชอบแล้ว มันก็จะแสดงอาการตื่นเต้น หรือดีใจออกมา ในทางกลับกัน หากเป็นสิ่งที่สุนัขไม่ชอบ มันก็จะมทำที่ที่ต่อต้านชัดเจน ดังนั้น กรอนดินจึงตั้งข้อสังเกตว่าสัตว์สามารถรับรู้สิ่งต่างๆได้ และในบางครั้งการรับรู้ของสัตว์บางชนิดก็อาจดีกว่ามนุษย์ เขายกตัวอย่างเหตุการณ์การเกิดสึนามิในมหาสมุทรอินเดียเมื่อคริสต์ศักราช 2004 ซึ่งสัตว์แสดงการรับรู้หันตภัยนี้ผ่านการอพยพหนีขึ้นที่สูง และการรับรู้ของพวกมันแม่นยำกว่าทุกเครื่องมือของมนุษย์ (Grondin, 2007, pp. V-VI)

กระนั้นก็ตาม เวนดี้ ฮาร์ดิง และแจคกี มาร์ติน (Wendy Harding & Jacky Martin) กล่าวว่าคำถามถึงความสามารถทางภาษา และความสามารถในการใช้เหตุผลของสัตว์ ซึ่งไม่มีคำตอบที่แน่ชัด อาจนำแตริดาไปสู่การตั้งคำถามกับการแบ่งแยกมนุษย์ออกจากสัตว์โดยอาศัยคุณสมบัติดังกล่าว (Harding & Martin, 2011, p. 2) ทั้งนี้เพราะความอับอายที่แตริดากำลังรู้สึกเป็นผลมาจากการปราศจากเสื้อผ้าอาภรณ์เมื่ออยู่เบื้องหน้าสายตาของแมว อาจวิเคราะห์ได้ว่าเสื้อผ้าเป็นหนึ่งในปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ มนุษย์จึงอาจเป็นสายพันธุ์เดียวที่ต้องการเสื้อผ้าเพื่อปกปิดร่างกายจากความโป้เปลือย เช่นเดียวกัน มนุษย์ต้องการภาษาเพื่อมาใช้นิยามตัวตนเหมือนกับที่พวกเขาต้องการเสื้อผ้าเพื่อปกปิดร่างกาย ภาษาทำให้มนุษย์สามารถแบ่งแยกตัวตนของพวกเขาออกจากสัตว์อื่นได้ ดังนั้น การต้องเผชิญหน้ากับแมวขณะโป้เปลือย จึงเปรียบเหมือนกับการขาดเครื่องมือที่ทำให้แตริดาสามารถแบ่งแยกระหว่างตัวเขากับแมวได้ ความรู้สึกนี้้นำแตริดาไปสู่ความรู้สึกอาย มันเป็นความอายที่รู้สึกอายซึ่งเกิดขึ้นเบื้องหน้าสายตาของแมวที่กำลังจับจ้องตัวเขาอยู่

อาจวิเคราะห์ความอายของแตริดาได้ดังต่อไปนี้ ความรู้สึกอายแรกเป็นความรู้สึกอายที่ต้องอยู่ในสภาวะเดียวกับแมว กล่าวคือ การปราศจากสิ่งห่อหุ้มปกปิดร่างกาย ในขณะที่แมวไม่ได้รู้สึกถึงความอายนี้เพราะตัวมันมีความเปลือยเปล่าเป็นธรรมชาติ ทางฝ่ายแตริดากลับรู้สึกที่ตัวเขากำลังขาดพร่องและไม่สมบูรณ์เพราะไม่มีเครื่องมือสำหรับปกปิดตัวตน สำหรับความรู้สึกอายที่สองเป็นความรู้สึกอายที่เกิดจากการถูกสายตาของแมวทำทนาย แมวซึ่งเป็นผู้เปลือยเปล่าตามธรรมชาติกำลังทำทนายตัวของแตริดาที่กำลังรู้สึกแปลกแยกกับความโป้เปลือยขณะนี้ ดังนั้น ความรู้สึกดังกล่าวนี้ นำแตริดาไปสู่การเล็งเห็นว่า ความพยายามแบ่งแยกระหว่างมนุษย์กับสัตว์โดยอ้างอิงจากคุณสมบัติที่มนุษย์มีแต่สัตว์อื่นไม่มีนั้น เป็นการกระทำที่มนุษย์มีบทบาทอยู่ฝ่ายเดียวโดยที่สัตว์อื่นไม่มีส่วน

เกี่ยวข้องกับ (สุเรศ โขติอุดมพันธ์, 2560, pp. 201-233) การกระทำนี้จึงสะท้อนความไม่เป็นธรรมที่มนุษย์กระทำต่อสิ่งมีชีวิตอื่น

เพราะฉะนั้น อาจกล่าวได้ว่าการตระหนักรู้ถึงบทบาทฝ่ายเดียวของมนุษย์ ได้นำแคริดาไปสู่การเล็งเห็นถึงวิธีที่มนุษย์ปฏิบัติกับสัตว์อื่นซึ่งมักอยู่บนพื้นฐานของการเหมารวม กล่าวคือ ในเบื้องต้นมนุษย์เหมารวมว่าสิ่งมีชีวิตทั้งหมดไม่มีความสามารถด้านการใช้ภาษา ความคิด หรือความตระหนักรู้เหมือนกับพวกเขา จากนั้น มนุษย์จึงเหมารวมสัตว์ทั้งหมดเหล่านั้น ที่มีความหลากหลายทั้งทางด้านกายภาพ และความสามารถให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันโดยเรียกกลุ่มสิ่งมีชีวิตกลุ่มนี้ว่าสัตว์ ในแง่นี้การเหมารวมดังกล่าวจึงเท่ากับว่าเป็นการด้อยค่าสิ่งมีชีวิตอื่น หรือก็คือเป็นความรุนแรงรูปแบบหนึ่งที่มนุษย์เป็นผู้กระทำ

อนึ่ง ในการอภิปรายความอายุของเขา แคริดาชี้ให้เห็นว่าแมวที่เขากำลังสบตาอยู่ไม่ได้เป็นตัวแทนของแมวทุกตัว ดังนั้น แมวตัวนี้จึงไม่ใช่ภาพเหมารวมของแมวตัวอื่นๆ แม้กระนั้น แคริดาค้นพบว่าเขาไม่สามารถหลีกเลี่ยงการกล่าวถึงแมวตัวอื่นๆ ได้เพื่อจะอภิปรายแมวตัวนี้ กล่าวคือ ในการกล่าวถึงแมวตัวที่เขาสบตาด้วย แคริดาจำเป็นต้องกล่าวถึงแมวหลากหลายตัวทั้งที่ปรากฏอยู่บนโลก และที่มีตัวตนอยู่ในงานวรรณกรรม พร้อมกันนั้น เขายังต้องแตกประเด็นออกไปมากมายอย่างไม่รู้จบ (Ryan, 2015, pp. 89-94) ฉะนั้นจึงสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างแมวตัวที่แคริดา กล่าวถึงกับแมวตัวอื่นๆ ว่าเป็นความสัมพันธ์แบบไม่มีที่สิ้นสุด และสามารถเพิ่มพูนขึ้นไปได้เรื่อยๆ ดังนั้น แคริดาจึงเล็งเห็นว่าพรมแดนไม่ใช่สิ่งที่ควรลบหรือทำให้พร่าเลือน ในทางกลับกัน พรมแดนสมควรถูกเพิ่มจำนวนมากขึ้น และทำให้มีความหลากหลายมากขึ้น การเพิ่มจำนวนนี้จึงอาจนำไปสู่การสั่นคลอนพรมแดนเพียงหนึ่งเดียวที่มนุษย์สถาปนาขึ้นเพื่อสำหรับแบ่งแยกตัวพวกเขาจากสิ่งมีชีวิตอื่น

2.2.2 มิตรสหายต่างสายพันธุ์: มนุษย์กับการอยู่ท่ามกลางสิ่งมีชีวิตอื่น

นอกจากแคริดาแล้ว ฮาราเวย์เป็นนักวิชาการอีกผู้หนึ่งที่เสนอแนวคิดซึ่งจะนำไปสู่การสั่นคลอนเส้นแบ่งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ ใน *The Companion Species Manifesto: Dogs, People, and Significant Otherness* ฮาราเวย์เสนอแนวคิดเรื่องมิตรสหายต่างสายพันธุ์ (companion species) เป็นครั้งแรกบนฐานคิดที่เธอมองว่าวัฒนธรรม (culture) ไม่สามารถถูกแยกขาดจากธรรมชาติ (nature) ได้ เพราะทั้งคู่มีปฏิสัมพันธ์กันอยู่ตลอดเวลา (Donna J. Haraway, 2003) ตัวอย่างเช่น การนำสุนัขมาเลี้ยงของมนุษย์ ในขณะที่มนุษย์ใช้ประโยชน์จากสุนัขนี้ในการ

ทำงานต่างๆ สุนัขก็ปรับตัวเองเพื่อเข้าหามนุษย์เช่นกัน ดังนั้น ฮาราเวย์จึงมองว่าวัฒนธรรมและธรรมชาติสมควรถูกหลอมรวมให้กลายเป็นหนึ่งเดียวกัน โดยเธอเรียกมันว่า วัฒนธรรมธรรมชาติ (natureculture) ซึ่งสะท้อนถึงการแยกกันไม่ขาดของทั้งสองสิ่ง และปฏิกริยาที่ทั้งสองมีต่อกันอยู่ตลอดเวลา

เมื่อวัฒนธรรมและธรรมชาติกลายเป็นสิ่งเดียวกัน ฮาราเวย์จึงมีความเห็นว่าการแบ่งสิ่งมีชีวิตออกเป็นกลุ่มๆ หรือ species ไม่ใช่สิ่งที่ทำได้ ดังนั้น เธอจึงเสนอคำว่ามิตรสหายต่างสายพันธุ์ โดยมีเจตนาเพื่อท้าทายการแบ่งแยกสิ่งมีชีวิตออกเป็นกลุ่มๆ ดังกล่าว คำว่ามิตรสหายต่างสายพันธุ์ เกิดจากการรวมกันของคำสองคำได้แก่ คำว่ามิตรสหาย (companion) และคำว่าสายพันธุ์ (species) ซึ่งทั้งสองคำมีนัยสำคัญภายในตัวเอง โดยภายใต้คำว่ามิตรสหาย ฮาราเวย์ต้องการให้น้ำหนักกับคำว่ามิตรภาพ (companionship) ซึ่งเธอมองว่ามันเป็นหน่วยย่อยที่เล็กที่สุด (มิ่ง ปัญหา, 2562, p. 454) เนื่องจากไม่มีหน่วยย่อยใดที่อยู่ได้อย่างเป็นปัจเจกโดยปราศจากความสัมพันธ์กับหน่วยย่อยอื่นๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยย่อยดังกล่าว มีปรากฏแม้แต่ภายในการมีปฏิกริยาต่อกันระหว่างผู้มีชีวิตกับผู้วายชนม์ซึ่งเป็นด้านตรงข้ามของกันและกัน โดยผู้มีชีวิตอาจได้รับประโยชน์จากผู้มีชีวิตด้วยกันในลักษณะของการช่วยย่อยอาหาร หรือภูมิคุ้มกันโรค ในขณะที่ได้รับผลประโยชน์จากผู้วายชนม์ในรูปแบบของสารอาหารสำหรับการดำรงชีพ ตัวอย่างเช่น การได้รับวัคซีนของผู้ป่วย วัคซีนดังกล่าวอาจถูกผลิตขึ้นจากเชื้อโรคที่ตายแล้วหรือถูกทำให้อ่อนแรง สำหรับผู้วายชนม์อาจได้รับผลประโยชน์จากผู้มีชีวิตในรูปแบบของการช่วยย่อยสลาย และกลายเป็นส่วนหนึ่งของผู้ที่ยังมีชีวิตในรูปแบบของสารอาหาร เช่น แบคทีเรียที่ย่อยสลายซากของสิ่งมีชีวิต (M. R. Calarco, 2021) จะสังเกตได้ว่าคำว่ามิตรภาพสำหรับฮาราเวย์ไม่ใช่แค่ความรู้สึกเชิงบวกระหว่างสิ่งมีชีวิตต่างๆ หากแต่เป็นการเกี่ยวเนื่องกันระหว่างสิ่งมีชีวิตที่หลากหลาย การอภิปรายความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีชีวิตกับผู้วายชนม์เผยให้เห็นว่าขณะที่มนุษย์มีชีวิตอยู่ ร่างกายของมนุษย์ได้รับประโยชน์จากสิ่งที่ตายไปแล้วโดยพวกมันเป็นสารอาหารและพลังงานให้กับมนุษย์ ในขณะเดียวกัน ภายในมนุษย์ก็มีสัตว์ขนาดเล็กที่ทำหน้าที่ช่วยเรื่องระบบย่อยอาหารในรูปแบบของจุลินทรีย์ หรือสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กที่ทำหน้าที่อื่นๆ ในแง่นี้จึงสะท้อนให้เห็นว่ามิตรสหายต่างสายพันธุ์ไม่ใช่หมายถึงเพียงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสุนัข หรือสัตว์อื่นๆเท่านั้น หากแต่มันรวมความไปถึงการให้ความสำคัญกับพืชและสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กอื่นทั้งที่อยู่ภายในร่างกายและอยู่รอบตัวมนุษย์

สำหรับคำว่าสายพันธุ์ ฮาราเวย์วิจารณ์คำๆนี้ว่ามันคือขอบเขตที่มนุษย์กำหนดขึ้นเพื่อจัดแบ่งสิ่งมีชีวิตอื่นให้อยู่ในหมวดหมู่ ทั้งนี้องค์ความรู้สำหรับสร้างขอบเขตดังกล่าวยังมีที่มาจากมนุษย์ สายพันธุ์จึงเป็นคำที่แสดงถึงพรมแดนซึ่งจำกัดสิ่งมีชีวิตต่างๆออกจากกัน กล่าวอีกอย่างก็คือ ทั้งหมดมีขอบเขตที่จำกัด และตายตัว โดยมีมนุษย์เป็นผู้แบ่งแยก อย่างไรก็ตาม การเล็งเห็นมิตรภาพระหว่างสิ่งมีชีวิตทำให้ฮาราเวย์สามารถหรือสร้างคำว่าสายพันธุ์ใหม่ ทั้งนี้เพราะ ฮาราเวย์เล็งเห็นปฏิสัมพันธ์ของหน่วยสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กภายในสิ่งมีชีวิตขนาดใหญ่ เธอจึงตั้งข้อสังเกตว่า สิ่งมีชีวิตหนึ่งๆไม่ได้เกิดจากหน่วยย่อยเพียงหน่วยเดียว แต่เป็นการหลอมรวมกันของหน่วยย่อยหลายๆหน่วยที่ทำงานร่วมกันอย่างสอดคล้องกัน ทั้งหมดมีประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการร่วมกัน ฮาราเวย์ปฏิเสธคำว่าวิวัฒนาการ (evolution) เพราะเธอเล็งเห็นว่าคำดังกล่าวไม่สะท้อนของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆในทางกลับกัน วิวัฒนาการสื่อให้เห็นการพัฒนาของสิ่งมีชีวิตเพียงสิ่งเดียว เป็นการพัฒนาอย่างเป็นเอกเทศราวกับไม่มีผลกระทบจากสิ่งอื่นมาเกี่ยวข้อง เมื่อเล็งเห็นความบกพร่องของคำดังกล่าว ฮาราเวย์จึงเสนอแนวคิดเรื่องวิวัฒนาการร่วม (co-evolution) เพื่อทดแทนคำนี้ โดยคำใหม่ที่เสนอนี้เป็นการแสดงนัยของความสัมพัทธ์ระหว่างสิ่งต่างๆที่ไม่อาจวิวัฒนาการไปข้างหน้าได้อย่างลำพัง

ดังนั้น เมื่อสิ่งมีชีวิตขนาดใหญ่ถูกประกอบสร้างมาจากสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กมากมาย และทั้งหมดผ่านเรื่องราวและวิวัฒนาการมารวมกันแล้ว การจัดกลุ่มให้สิ่งมีชีวิตหนึ่งๆอยู่ในกลุ่มที่มนุษย์กำหนดเพียงกลุ่มเดียวจึงไม่สามารถทำได้ ในแง่นี้แนวคิดมิตรสหายต่างสายพันธุ์จึงมีกลไกที่พยายามสลายเส้นแบ่งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ กล่าวคือ แนวคิดนี้จะมองมนุษย์ในฐานะหน่วยสิ่งมีชีวิตขนาดใหญ่ซึ่งถูกประกอบสร้างจากหน่วยสิ่งมีชีวิตขนาดย่อยที่หลากหลาย เช่น เซลล์ แบคทีเรีย หรือ จุลินทรีย์ ภายในร่างกายมนุษย์จึงเต็มไปด้วยประชากรสิ่งมีชีวิตมากมายที่อยู่ร่วมกัน และทำงานร่วมกันเพื่อให้ร่างกายของมนุษย์ดำรงอยู่ เพราะฉะนั้น มนุษย์จึงไม่ใช่สิ่งมีชีวิตที่แยกขาดจากสัตว์อื่น หากแต่พวกเขาเป็นอีกสิ่งมีชีวิตหนึ่งที่อยู่ท่ามกลางสิ่งมีชีวิตอื่น

ใน *When Species Meet* ฮาราเวย์ได้แสดงการประยุกต์ใช้แนวคิดมิตรสหายต่างสายพันธุ์เพื่อวิเคราะห์การฝึกของความคล่องตัวของสุนัข (agility training) การฝึกที่เธอนำมาเป็นกรณีศึกษา เป็นการฝึกระหว่างตัวของเธอกับคายเอน (Cayenne) สุนัขที่ฮาราเวย์เลี้ยง ในการฝึกดังกล่าว ฮาราเวย์สารภาพว่าเธอเคยใช้อำนาจของมนุษย์เพื่อบีบบังคับคายเอนให้ทำในสิ่งที่เธอต้องการซึ่งมันทำลายการฝึกทั้งหมด อุปสรรคและความผิดพลาดมากมายปรากฏขึ้นในการฝึกครั้งนี้ (Donna J. Haraway,

2008, pp. 214-215) อย่างไรก็ตาม ความผิดพลาดจากการฝึกทำให้ฮาราเวย์เรียนรู้ เธอปรับเปลี่ยนมุมมองที่มีต่อการฝึกความคล่องตัว และปรับความเข้าใจที่มีต่อคาเยน ฮาราเวย์มองการฝึกความคล่องตัวในฐานะพื้นที่แห่งการพบปะ (contact zone) บนพื้นที่นี้ ฮาราเวย์และคาเยนต้องมาพบกัน ทั้งคู่ต้องกลายเป็นหนึ่งเดียวกัน และทำงานร่วมกันอย่างสอดคล้องประสานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการฝึก นอกจากนี้ บนพื้นที่แห่งการพบปะดังกล่าวยังเต็มไปด้วยเรื่องที่ไม่อาจคาดหมาย ผู้ที่อยู่บนพื้นที่นี้จะไม่รู้ว่าตนเองต้องเผชิญกับอะไร และอะไรจะเกิดขึ้นต่อไป การไม่สามารถคาดหมายนี้หมายรวมถึงตัวตนของผู้ที่เข้าร่วมการฝึกเช่นกัน เพราะมนุษย์หนึ่งคนและสุนัขหนึ่งตัวต้องกลายเป็นหนึ่งเดียวกัน ใจของกันและกัน และทำงานร่วมกันอย่างสอดคล้องประสานราวกับเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในแง่นี้ ตัวตนของมนุษย์และสุนัขจึงไม่ใช่สิ่งที่ถูกกำหนดมาล่วงหน้า เช่น การเป็นมนุษย์ การเป็นหญิง ผีขาวชนชั้นกลาง หรือการเป็นสุนัข หากแต่บนพื้นที่นี้ตัวตนของทั้งคู่จะต้องหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวกัน เป็นบางสิ่งบางอย่างที่ฮาราเวย์ก็ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นสิ่งใด เป็นบางสิ่งที่อยู่ระหว่างมนุษย์กับสุนัข

เมื่อนำแนวคิดของแตริดาและฮาราเวย์มาพิจารณาร่วมกันทำให้พบว่า ถึงแม้สาระที่ทั้งสองเสนอจะมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ แตริดาเสนอให้เห็นการพยายามแบ่งแยกมนุษย์ออกจากสัตว์ด้วยการเหมารวมสัตว์ที่ไม่ใช่มนุษย์ให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ส่วนฮาราเวย์เสนอให้เห็นสายสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างมนุษย์กับสัตว์ที่ไม่อาจถูกจำกัดไว้ด้วยพรมแดนของสายพันธุ์ หากแต่แนวคิดทั้งสองมีจุดกำเนิดและเป้าหมายที่คล้ายกัน ดังพิจารณาได้ว่า แนวคิดทั้งสองเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์เหมือนกัน และทั้งสองแนวคิดพยายามสั่นคลอนการแบ่งแยกมนุษย์ออกจากสัตว์เช่นเดียวกัน ดังนั้น แนวคิดทั้งสองจึงสามารถถูกปรับใช้เพื่อพิจารณาตัวบทคดีสรรได้ในสามรูปแบบรูปแบบที่หนึ่ง คือ การใช้เป็นกรอบสำหรับพิจารณาวิธีการที่มนุษย์กดทับหรือลดทอนคุณค่าของสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ ตัวอย่างเช่น การมองพวกมันเป็นภาพแทนของสิ่งที่มนุษย์ปรารถนา หรือการลดทอนคุณค่าของพวกมันจากสิ่งมีชีวิตไปสู่การเป็นสินค้าเพื่อแลกเปลี่ยนกับเงิน สำหรับรูปแบบที่สอง แนวคิดของแตริดาและฮาราเวย์เผยให้เห็นอิทธิพลของสัตว์ที่มีต่อพวกเขา ดังนั้น แนวคิดของทั้งคู่จึงอาจถูกประยุกต์ใช้เพื่อพิจารณาการต่อรองของสัตว์กับแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง ตัวอย่างเช่น การแสวงหาคุณลักษณะที่มนุษย์มีร่วมกับสัตว์ หรือความแตกต่างระหว่างสัตว์แต่ละตัวที่ทำให้ไม่สามารถจัดพวกมันให้อยู่ในกลุ่มเพียงกลุ่มเดียว ส่วนรูปแบบที่สาม แนวคิดของนักคิดทั้งสองเผยให้เห็นรูปแบบการคิดของมนุษย์ที่พยายามแบ่งแยกสิ่งมีชีวิตอื่นออกจากสายพันธุ์ของตน ดังนั้น แนวคิดของ

นักวิชาการทั้งสองข้างต้นจึงอาจถูกประยุกต์ใช้เพื่อเป็นกรอบสำหรับพิจารณาขีดจำกัดของตัวบท
คดีสรรในการก้าวข้ามแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง

บทที่ 3

การต่อรองของสัตว์กับภาษาของมนุษย์

The eyes of an animal when they consider a man are attentive and wary. The same animal may well look at other species in the same way. He does not reserve a special look for man. But by no other species except man will the animal's look be recognized as familiar. Other animals are held by the look. Man becomes aware of himself returning the look.

(Berger, 2009, pp. 4-5)

ข้อความข้างต้นนำเสนอสิ่งที่อาจเกิดขึ้นเมื่อผู้ที่นิยามตัวเองว่ามนุษย์เผชิญหน้ากับสายตาของความเป็นอื่นที่พวกเราให้คำนิยามว่าสัตว์ จะเห็นว่าสายตาที่สัตว์ตัวหนึ่งๆใช้เพื่อจ้องมองมนุษย์และสัตว์ตัวอื่นๆ เป็นสายตาลักษณะเดียวกัน หากแต่ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นระหว่างสัตว์กับมนุษย์ที่ถูกจ้องมองกลับแตกต่างกัน กล่าวคือ ขณะที่สัตว์อื่นรับรู้ถึงการถูกมองดังกล่าวและตอบสนองด้วยการจ้องมองกลับ มนุษย์กลับเป็นสายพันธุ์เดียวที่รู้สึกว่ายายตาที่จ้องมองมานั้นช่างดูคุ้นเคยซึ่งนำไปสู่การตระหนักรู้ตัวตนของพวกเขา ข้อความของจอห์น เบอริเจอร์ (John Berger) ข้างต้นทำให้ตีความได้ว่ามนุษย์อาจไม่ใช่สิ่งมีชีวิตที่มีความพิเศษในสายตาของสัตว์อื่นดังที่สายพันธุ์ของเราเข้าใจ ทั้งนี้ เพราะการจ้องมองของสัตว์ตัวหนึ่งไปยังสัตว์ตัวอื่นกับการมองมนุษย์ ไม่ได้มีความแตกต่างหรือพิเศษไปกว่ากัน อย่างไรก็ตาม ข้อความข้างต้นสะท้อนให้เห็นความแปลกแยกจากสิ่งมีชีวิตอื่นของมนุษย์ เนื่องจากสัตว์อื่นสามารถตอบสนองต่อการจ้องมองนั้นโดยไม่ติดขัด แต่มนุษย์กลับเกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับตัวตนจากการถูกมองนี้ ดังนั้น สำหรับมนุษย์ การถูกสัตว์จ้องมองจึงอาจทำให้พวกเขาารู้สึกว่ากำลังถูกพวกมันทำทนาย

ด้วยเหตุนี้ มนุษย์จึงต้องหลีกเลี่ยงการถูกทำทนายโดยสัตว์อื่น เนื่องจากเกรงว่าตำแหน่งของพวกเขาในฐานะสิ่งมีชีวิตที่อยู่เหนือสุดจะถูกสั่นคลอน วิธีการที่มนุษย์ใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกทำทนายดังกล่าวคือการลดทอนคุณค่าของสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ไปเป็นสิ่งที่สามารถตอบสนองความปรารถนา

ของพวกเขาโดยอาศัยคุณสมบัติที่มนุษย์มองว่าสายพันธุ์ของตนเป็นผู้ครอบครองเพียงผู้เดียว เช่น ภาษา

The animal can be killed and eaten so that its energy is added to that which the hunter already possesses. The animal can be tamed so that it supplies and works for the peasant. But always its lack of common language, its silence, guarantees its distance, its distinctness, its exclusion, from and of man.

(Berger, 2009, pp. 5-6)

จากข้อความ สัตว์สามารถถูกใช้เพื่อเป็นอาหารหรือถูกฝึกเพื่อเป็นแรงงานได้เนื่องจากมนุษย์สังเกตเห็นว่าพวกมันไม่มีภาษาเหมือนกับพวกเขา ภาษาจึงเป็นเครื่องย่ำเตือนความแตกต่างและระยะห่างระหว่างมนุษย์กับสัตว์ พร้อมกันนั้นยังเป็นเครื่องมือที่ถูกใช้เพื่อแบ่งแยกมนุษย์ออกจากสัตว์ อย่างไรก็ตาม เบร์เจอร์ไม่ได้ปฏิเสธว่าสัตว์ไม่มีภาษา สัตว์อาจมีภาษาที่แตกต่างจากมนุษย์ แต่การที่พวกมันไม่ได้พูดในภาษาเดียวกับพวกเขาส่งผลให้มนุษย์เข้าใจว่าสัตว์ไม่สามารถเรียกร้องอะไรได้ และทำให้พวกเขาสามารถใช้สัตว์อื่นในกิจกรรมต่างๆ ได้ตามปรารถนา

ดังนั้น ภาษาจึงเป็นคุณสมบัติแรกๆ ที่มนุษย์ใช้เพื่อจำกัดตัวเองออกจากสิ่งมีชีวิตอื่น ยิ่งไปกว่านั้น การมองว่าตนเองเป็นผู้ครอบครองภาษาเพียงผู้เดียวยังอาจทำให้มนุษย์สถาปนาอำนาจให้กับตนเองเพื่อกดทับและลดทอนสิ่งมีชีวิตอื่น ในแง่นี้ การให้ความสนใจต่อมุมมองของสัตว์หรือการสบตาที่สัตว์จึงอาจทำให้มนุษย์ตระหนักได้ถึงวิธีการที่สัตว์พยายามต่อรองกับการถูกพวกเขากดทับ

3.1 ช่างกับการต่อรองในมิติของภาษา

ในข้อความของเบร์เจอร์ที่ได้ยกมากล่าวถึงในช่วงต้น มนุษย์กล้าใช้สัตว์อื่นเป็นอาหารเพราะเห็นระยะห่างระหว่างสายพันธุ์ของตนเองกับสัตว์ชนิดอื่น เช่นเดียวกับการนำสัตว์อื่นมาใช้งานเพราะตระหนักว่าสัตว์อื่นแตกต่างจากสายพันธุ์ของตนในแง่ที่พวกมันไม่สามารถสื่อสารภาษาของพวกเขา พวกมันจึงเรียกร้องอะไรไม่ได้ อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่แค่เพียงการถูกนำมาเพื่อเป็นอาหารหรือใช้แรงงานเท่านั้น บางครั้งมนุษย์ก็ใช้สัตว์เหล่านั้นเพื่อสนองความปรารถนาของตนเอง นอกจากนี้ ในแง่การใช้แรงงานก็ไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การใช้แรงงานสัตว์เพื่อทำงานเท่านั้น หากแต่มนุษย์ใช้สัตว์ในฐานะเครื่องมือหากิน ในประเด็นนี้ นวนิยายเรื่อง *Delta The Dancing Elephant: A Memoir* โดย เค.เอ.

มอนโรว (K.A. Monroe) ได้พยายามตีแผ่ประเด็นดังกล่าวสู่ผู้อ่านผ่านมุมมองของช่างซื้อเดลตาที่ถูกมนุษย์ทรมาณกว่า 70 ปี เริ่มจากการถูกมนุษย์ฆ่าล้างครอบครัวเพื่อจับมันออกจากป่าเรื่อยมาจนถึงการต้องถูกฝึกฝนเพื่อเล่นละครสัตว์

การพบกันระหว่างช่างกับมนุษย์ในนวนิยายเรื่องนี้ไม่ได้สวยงามดังนวนิยายอีกสองเรื่องที่จะอภิปรายในลำดับถัดไป ความสัมพันธ์ระหว่างช่างกับมนุษย์เริ่มต้นขึ้นบนพื้นฐานการพยายามแสวงหาผลประโยชน์จากสัตว์อื่นของมนุษย์ในรูปแบบผลกำไร ครั้งแรกที่เดลตาได้มีโอกาสพบกับมนุษย์คือในตอนที่ถูกขังของมันต้องเผชิญหน้ากับนายพราน “We were face to face with two humans carrying strange, large weapons.” (Monroe, 2013, p. 30) จากข้อความนี้สิ่งที่มนุษย์ทั้งสองถืออาจเข้าใจได้ว่าจะหมายถึงปืน โดยหากในการวิจารณ์นวนิยายประเภทอื่นๆ ปืนถูกพิจารณาเป็นอุปสรรคของอำนาจที่ตัวละครหนึ่งๆมีแล้ว ในนวนิยายเรื่องนี้ ปืนที่อยู่ในมือของมนุษย์ยิ่งตอกย้ำอำนาจที่มนุษย์มี ดังนั้น พวกเขาจึงสามารถกดทับหรือตัดทวงผลประโยชน์จากสัตว์อื่น การเผชิญหน้ากันระหว่างมนุษย์กับช่างในเหตุการณ์นี้ทำให้เดลตา รู้สึกหวาดกลัว อย่างไรก็ตาม การเผชิญหน้ากันดังกล่าวยังเป็นเพียงแค่จุดเริ่มต้นของการกดทับสัตว์เท่านั้น

การลดทอนสถานะของสัตว์อื่นโดยฝีมือมนุษย์ถูกทำให้กระจ่างขึ้นผ่านปฏิสัมพันธ์ระหว่างเดลตา กับ บัคแมน (Buckman) ตัวละครมนุษย์ตัวนี้ปรากฏออกมาหลังจากที่เดลตาถูกนายพรานจับออกจากป่าเพื่อนำมันมาขาย บัคแมนคือผู้ที่มาซื้อเดลตาจากนายพราน ข้อความที่แสดงให้เห็นว่าบัคแมนกำลังลดทอนคุณค่าของช่างให้เป็นเครื่องมือหากินปรากฏอยู่ในการเจรจาระหว่างเขาตัวนี้กับนายพราน “She [Delta] will make you lots of money in a travelling show.” (p. 53) เป็นข้อความที่นายพรานใช้จูงใจบัคแมนให้ซื้อช่างจากเขา การโฆษณานี้เพียงพอที่จะจูงใจให้บัคแมนซื้อช่างจากนายพรานในราคาหนึ่งพันดอลลาร์ อีกหนึ่งข้อความที่สะท้อนเจตนาของบัคแมนคือประโยคที่เขาพูดกับเดลตาซึ่งเป็นการปฏิสัมพันธ์ครั้งแรกหลังจากเขาซื้อช่างตัวนี้มา “I am going to make a star out of you, Delta.” (Monroe, 2013, p. 55) จะสังเกตได้ว่าทั้งสองข้อความที่ยกมานั้นบัคแมนไม่ได้แสดงออกถึงความรู้สึกรักหรือผูกพันกับเดลตา ในทางกลับกัน ทั้งสองข้อความที่อ้างถึงกลับมีแต่เนื้อหาเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่บัคแมนจะได้รับจากการ ‘ลงทุน’ ซื้อช่างตัวนี้มา ความสัมพันธ์ระหว่างเดลตากับบัคแมนจึงอาจเป็นความสัมพันธ์ในเชิงธุรกิจระหว่างผู้ลงทุนกับสิ่งที่ถูกใช้เพื่อเป็นสินค้าเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม การมอบภาษาให้กับสัตว์ทำให้ผู้อ่านเห็นว่าเดลตาไม่ได้สยบยอมต่ออำนาจของมนุษย์ที่กระทำกับมัน เดลตาแสดงให้เห็นการต่อรองกับบัคแมนผ่านการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเขา ตัวอย่างเช่น ข้อความว่า “I detected a hint of what I later discovered was greed in his eyes.” (Monroe, 2013, p. 55) อาจวิเคราะห์ประโยคนี้ได้ว่า ในขณะที่บัคแมนพิจารณาเดลตาเป็นเครื่องมือที่จะทำให้เขาร่ำรวย เดลตาเองก็มองเห็นสัญญาณที่แสดงออกถึงความโลภในตัวบัคแมนเช่นกัน การมองครั้งนี้จึงไม่ใช่การมองเพื่อประเมินคุณค่าของมนุษย์แต่ฝ่ายเดียว แต่สัตว์อื่นก็มองและพยายามประเมินคุณค่าในตัวมนุษย์เช่นกัน อย่างไรก็ตาม บัคแมนไม่ได้รับรู้ความรู้สึกหรือสายตาของเดลตาที่กำลังพิจารณาเขา ส่วนนี้สามารถสังเกตได้จากข้อความลำดับต่อมาที่พูดถึงการฝึกของบัคแมนเพื่อให้เดลตาสามารถเล่นละครสัตว์ได้แทนที่จะเป็นการตอบสนองของบัคแมนต่อสิ่งที่เดลตา กำลังพิจารณาเขา ดังนั้น สิ่งที่บัคแมนกระทำข้างต้นอาจถูกตีความได้ว่าเขาไม่ให้ความสนใจต่อความต้องการของช้าง

นอกจากนี้ อีกสถานการณ์หนึ่งที่น่าเสียดายที่มนุษย์ละเลยความต้องการหรือสิ่งที่สัตว์ต้องการสื่อสารคือสถานการณ์ที่เดลตา รู้สึกเหนื่อยกับการถูกฝึกและทำในสิ่งที่มันไม่ต้องการอยู่ตลอดเวลา

“I wanted to play and do what my instincts were telling me to do: be an elephant, more specifically, be an elephant child. I was determined to make a statement to Buckman by not obeying him in a desperate attempt to try and let him know that I didn't want to work all the time. I was hoping this would be a way to communicate to him how I was feeling. I had hoped he would understand. But he did not.”

(Monroe, 2013, p. 68)

ข้อความข้างต้นเสนอนัยที่น่าสนใจสองประการ ประการแรกการที่เดลตาอยากทำในสิ่งที่ตนเองปรารถนานั้นสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปได้ที่สัตว์เองก็มีเจตจำนงของตัวเอง ดังจะเห็นได้ว่าเดลตาพยายามจะสื่อสารให้บัคแมนรู้ว่ามันอยากจะเป็น ‘ลูกช้าง’ ธรรมดา และทำในสิ่งที่ธรรมชาติของ ‘ลูกช้าง’ ควรจะทำ ในแง่นี้อาจหมายถึงการได้เล่นน้ำอยู่กับฝูงหรือมีความสุขกับการกินดินดังที่เดลตาเคยกล่าวถึงไว้ในส่วนแรกของนวนิยาย ส่วนนัยประการที่สองนำเสนอว่าเดลตาพยายามจะทำให้

บัคแมนรับรู้ถึงความปรารถนาของมัน อย่างไรก็ตามบัคแมนไม่อาจเข้าใจในสิ่งที่ช่างพยายามจะสื่อสารกับเขา

ในนวนิยาย เดลตาไม่ได้เพียงแค่พยายามสื่อสารให้บัคแมนรู้ว่ามันไม่ยากทำงานอยู่ตลอดเวลาเท่านั้น หากแต่มันยังสื่อให้ผู้อ่านทราบว่ามันพยายามจะเป็นมิตรกับบัคแมน ดังข้อความว่า “I did as command and felt very proud to make Buckman proud.” (Monroe, 2013, p. 62) เดลตากล่าวประโยคนี้ในคราวที่บัคแมนฝึกให้มันเต้นในจังหวะวอลซ์ (waltz) จะเห็นได้ว่ามันรู้สึกดีที่สามารถทำให้บัคแมนพึงพอใจ อย่างไรก็ตาม ข้อความนี้เสนอว่าความสัมพันธ์อันดีระหว่างบัคแมนกับช่างจะเกิดขึ้นเมื่อช่างสามารถทำในสิ่งที่เขาต้องการได้ ดังนั้น ช่างจึงเป็นผู้กระทำตามคำสั่งแต่มนุษย์เป็นผู้ออกคำสั่ง ด้วยเหตุนี้ ความพยายามผูกมิตรกับบัคแมนของเดลตาไม่อาจสำเร็จผลเพราะเดลตายังอยู่ในฐานะของผู้ตอบสนองความต้องการและบัคแมนเป็นผู้สั่งการ การสนองตอบต่อคำสั่งของเดลตาจึงให้ผลในทางตรงข้ามกล่าวคือแทนที่บัคแมนจะรับรู้ที่เดลตาต้องการอะไร มันกลับยิ่งทำให้ตัวละครมนุษย์รับรู้ถึงอำนาจที่เขามีอยู่เหนือสัตว์สายพันธุ์อื่นๆซึ่งในที่นี้คือช่าง และทำให้บัคแมนมองข้ามการสื่อสารที่เดลตาพยายามสื่อกับเขา

นอกจากนี้ อีกเรื่องหนึ่งที่อาจนำมาประกอบการพิจารณาว่าบัคแมนมองข้ามสิ่งที่เดลตาพยายามสื่อสาร คือ อุปกรณ์ที่เขาใช้ในการฝึกให้เดลตาแสดงละครสัตว์ เดลตาบรรยายถึงอุปกรณ์ชนิดนี้ไว้ว่า “Buckman held a stick in his hand and he patted my behind with it.” (Monroe, 2013, p. 55) จะเห็นว่าอุปกรณ์การฝึกไม้ชนิดหนึ่งซึ่งเมื่อใดก็ตามที่เดลตาทำผิดหรือทำในสิ่งที่เขาไม่ต้องการบัคแมนจะใช้ไม้นี้ลงโทษมัน “He struck me only sometimes if I did not do the steps right, so I tried very hard to stay alert and I usually performed my routines without flaw in rehearsal.” (Monroe, 2013, p. 70) หรือ ในอีกข้อความหนึ่ง ถูกพรรณนาในเหตุการณ์ที่เดลตาเหนื่อยเกินกว่าจะฝึกเต้น แต่บัคแมนก็ยังใช้ไม้บังคับให้มันเต้นต่อไป ดังข้อความว่า “I did not want to dance any more that day, I could not. Buckman became angry and used his spanking stick over my head and on my behind.” (Monroe, 2013, p. 60) ข้อความนี้แสดงว่าไม้ที่ใช้สำหรับควบคุมการฝึกของเดลตาคือแส้สำหรับเขียนตีสัตว์ อย่างไรก็ตาม แส้ที่กล่าวไปไม่ใช่อุปกรณ์เพียงอย่างเดียวที่มนุษย์ใช้บังคับสัตว์ เดลต่ายังกล่าวถึงไม้อีกชนิดหนึ่งที่บัคแมนถูกสอนให้ใช้เพื่อลงโทษมัน “[A very looking man] took a long

stick with a metal rounded sharp point on the end, and smacked me on my [Delta] behind.” (p. 70) จากการบอกเล่าของเดลตา ไม่นิตที่สองนี้อาจหมายถึงข้ออ้างที่ความอู้งานใช้สำหรับบังคับข้าง

เมื่อพิจารณาอุปกรณทั้งสองชนิดข้างต้น จะพบว่าแม้อุปกรณทั้งสองจะมีลักษณะต่างกัน แต่อุปกรณทั้งสองชนิดมีไว้ใช้งานเดียวกัน คือ การบังคับ กำกับ และควบคุมให้ข้างทำในสิ่งที่มนุษย์ปรารถนา ข้อสังเกตดังกล่าวยิ่งถูกตอกย้ำได้ชัดเจนขึ้นผ่านคำพูดของตัวละครที่มาสอนบัคแมนในการฝึกข้าง “You gotta be the boss, Bucky, [w]hen she don’t wanna do what you tell her, ya gotta show her who’s boss. Like this...” (Monroe, 2013, p. 70) ตัวละครชายแสดงให้บัคแมนเห็นวิธีการควบคุมข้างที่ไม่เชื่อฟังด้วยการใช้ข้ออ้างที่มไปที่บริเวณหลังของเดลตา นำสังเกตว่าภายในข้อความดังกล่าวปรากฏองค์ประกอบที่สามารถอ้างอิงถึงแนวคิดปิตาธิปไตยดังพิจารณาได้ว่าตัวละครทั้งสองตัวที่กำลังลงโทษเดลตาและเฝ้ามองการลงโทษดังกล่าวต่างเป็นชายทั้งสิ้นแต่สำหรับเดลตาซึ่งเป็นผู้รับการกระทำอันโหดร้ายนั้นถูกแทนที่ด้วย “she” ซึ่งเป็นสรรพนามเรียกขานเพศหญิง การพิจารณาองค์ประกอบที่สังเกตได้นี้จึงอาจเชื่อมโยงไปถึงการตีความในเชิงสัญลักษณ์ได้ว่าทั้งแส้และข้ออ้างต่างเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงอำนาจรูปแบบหนึ่ง ดังนั้น การถือของทั้งสองสิ่งและใช้ของทั้งสองในการบังคับข้างจึงเปรียบเสมือนอำนาจที่มนุษย์มีอยู่เหนือกว่าสัตว์สายพันธุ์อื่นๆ มนุษย์จึงเป็นผู้ที่สามารถบังคับหรือใช้งานสัตว์อื่นให้ทำในสิ่งที่เฝ้าพันธุ์ของตนปรารถนา ดังเช่นกรณีของเดลตาที่ต้องทนซ้อมเดินแม้ว่าร่างกายของมันจะเหนื่อยอ่อน

ยิ่งไปกว่านั้น หากขยายกรอบการพิจารณาให้ละเอียดขึ้นจะทำให้เห็นว่านัยสำคัญของการที่มนุษย์มีอำนาจเหนือสัตว์อื่นไม่ได้มาจากการถือครองสัญลักษณ์เชิงอำนาจดัง เช่น แส้หรือข้ออ้างเท่านั้น หากแต่รวมไปถึงความสามารถในการถือครองและใช้สอยอุปกรณ์เหล่านั้นให้เกิดประสิทธิภาพโดยอวัยวะที่ทำให้อุปกรณทั้งสองใช้งานได้คือมือของมนุษย์ ดังนั้น มือจึงเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้มนุษย์รู้สึกว่าคุณค่าตัวเองอยู่เหนือกว่าสัตว์สายพันธุ์อื่นๆ มาร์ติน ไฮเดกเกอร์ (Martin Heidegger) มองว่ามือของมนุษย์แตกต่างจาก อุ้ง กีบ หรือกรงเล็บของสัตว์ เพราะสิ่งเหล่านี้ถูกสร้างมาเพื่อตอบสนองการกระทำเพียงอย่างหนึ่งอย่างใดเท่านั้น แต่มือของมนุษย์สามารถใช้ได้มากกว่าการจับ ถือ หรือสัมผัส มือของมนุษย์สามารถสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ อาทิ งานศิลปะ วรรณกรรม และศาสตร์ความรู้ต่างๆ ได้ (Baker, 2003, pp. 152-153; Elden, 2006, p. 281)

อย่างไรก็ตาม ต่อประเด็นเรื่องมือนี้ แม้ว่าดอนนา ฮาราเวย์ (Donna Haraway) จะไม่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องมือไว้โดยตรงว่าใน *When Species Meet* มีเหตุการณ์หนึ่งที่ฮาราเวย์กล่าวถึงการใช้มือของมนุษย์ ฮาราเวย์เล่าถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างโรแลนด์ (Roland) ซึ่งเป็นสุนัขของเธอกับแคทริน (Katherine) แม่สามีของเธอที่กำลังป่วยหนัก ข้อความที่น่าสนใจตอนหนึ่งคือ

Roland waited calmly as [Katherine] accomplished the last step over to him and put her soft hands around his receptive face. She massaged his face for several seconds; he just sat very still and smooth, with so soft it brought tears to my eyes.

(Donna J. Haraway, 2008, p. 202)

จากข้อความ ฮาราเวย์พูดถึงโรแลนด์ที่เฝ้าดูแคทรินด้วยความเป็นห่วงขณะที่เธอกำลังประคองตัวเองลงจากบันไดอย่างระมัดระวัง จะเห็นได้ว่ามือน้อยของแคทรินมีบทบาทมากกว่าการจับถือสิ่งของ เธอใช้มือเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวเองกับโรแลนด์ด้วยการลูบไล้หน้าของมัน มือของแคทรินยังอาจหมายถึงการขอบคุณต่อโรแลนด์ ดังนั้น มือจึงอาจเป็นอวัยวะที่สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์หน้าที่ยังมีมือจึงมีมากกว่าการเป็นเครื่องนิยามความเป็นมนุษย์ให้แตกต่างจากสัตว์

อย่างไรก็ตาม เมื่อย้อนกลับมาพิจารณานวนิยายเรื่อง *Delta the Dancing Elephant: A Memoir* จะเห็นว่า มือของบัคแมนไม่เคยสัมผัสเดลตาเพื่อให้ความอบอุ่น การสัมผัสของบัคแมนต่อเดลตาด้วยมือโดยตรงมีปรากฏเพียงครั้งเดียวเท่านั้นในนวนิยายตั้งข้อความว่า “[Buckman] looked me up and down and touched my face with his rugged hand.” (Monroe, 2013, p. 53) เดลตากล่าวข้อความนี้ในสถานการณ์ที่มันได้เจอกับบัคแมนครั้งแรก จะเห็นว่าการบรรยายเรื่องสัมผัสที่เดลตาได้รับจากบัคแมนเป็นการกล่าวถึงในลักษณะฉาบฉวย มันไม่ได้กล่าวความรู้สึกของบัคแมนหรือความรู้สึกของตัวเองที่มีต่อเขา เดลตาสัมผัสได้เพียงสัญญาณของความโลภดังที่ได้กล่าวไปตอนต้น การสัมผัสของบัคแมนข้างต้นอาจถูกเปรียบเทียบกับสัมผัสของเบธานี (Bethany) ตัวละครหญิงที่เดลตาารู้สึกเป็นมิตรด้วย “[Bethany] walked right up to me as if she knew me and caressed my face and trunk with her gentle human hands. We became friends at once.” (Monroe, 2013, p. 17) ในข้อความนี้ทำให้เห็นว่าเดลตาไม่ได้เพียงกล่าวถึงความรู้สึกที่ตัวเองมีต่อเบธานี หากแต่ยังกล่าวถึงความรู้สึกที่ตัวละครหญิงมีต่อมันอีกด้วย สังเกตได้จากการ

กล่าวถึงมิตรภาพที่เกิดขึ้นจากการสัมผัสเพียงครั้งเดียวและความรู้สึกที่คุ้นเคยระหว่างมนุษย์กับช้าง ดังนั้น เมื่อหวนพิจารณาการสัมผัสของบัคแมนอาจตีความได้ว่าการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบัคแมนกับเตลตาถูกอำนาจที่มนุษย์ถือครองอยู่คั่นกลาง อำนาจดังกล่าวปรากฏออกมาในรูปแบบของความโลภที่ เขาหวังใช้เตลตาเพื่อความร่ำรวยในเหตุการณ์ข้างต้น ส่วนในเหตุการณ์อื่นๆ ปรากฏผ่านสัญลักษณ์ เช่น แส้และขอช้าง เพราะหลังจากเหตุการณ์ครั้งนี้อุปกรณ์ดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่คั่นกลางระหว่างทั้งคู่เสมอ

ประเด็นเรื่องมือยังไม่ได้จบเพียงเท่านั้น จุดหนึ่งที่น่าสังเกตในการให้ภาษากับสัตว์ก็คือสัตว์มี โอกาสได้ต่อรองต่อความคิดที่มนุษย์มีต่อพวกมัน ในนวนิยายเรื่องนี้เองก็ปรากฏการต่อรองของช้างที่มี ต่อมือของมนุษย์ เนื้อหาส่วนนี้ปรากฏในฉากที่แม่ของเตลตาสอนให้มันใช้วง

Mother taught me that our trunks are much like an orangutan or human arm and at the same time, a sensory tool. “Our trunks are such wonderful things,” Mother said. “They are a very special gift. We Asians and our distant cousins, the Africans, are the only animals with such a gift left to walk the Earth now.

(Monroe, 2013, p. 9)

จะเห็นว่าขณะที่ไฮเด็กเกอร์พยายามเสนอว่ามือของมนุษย์แตกต่างไปจากสัตว์อื่น นวนิยายที่เล่าผ่าน มุมมองของช้างเรื่องนี้แย้งเรื่องดังกล่าวด้วยการมองว่าอวัยวะของตัวเองก็มีความพิเศษเช่นกันเพราะมี เพียงช้างเท่านั้นที่ได้ครอบครองวง วงของช้างเป็นเสมือนของขวัญและสิ่งมหัศจรรย์เพราะในขณะที่ มันทำหน้าที่หยิบจับสิ่งของ อวัยวะนี้ก็เป็นเครื่องมือทำให้ช้างรับรู้สิ่งต่างๆ เช่นกัน “Our trunks make us different from other beings like humans and orangutans. We use our trunks as a tool to touch, grasp, caress, smell, drink, bathe, move substances and food.” (Monroe, 2013, p. 9) นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าช้างพยายามกล่าวว่างวงทำให้สายพันธุ์ของตัวเอง แตกต่างจากสายพันธุ์อื่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งสัตว์ตระกูลไพรเมต (primate) อย่างมนุษย์และอูรังอุตัง น่าสนใจว่ามนุษย์ในที่นี้ถูกกล่าวถึงในลักษณะที่แสดงให้เห็นความใกล้เคียงกับลิงอูรังอุตัง ดังนั้นจะทำให้กล่าวได้หรือไม่ว่าในสายตาสัตว์อื่น มนุษย์อาจไม่ได้แตกต่างจนถึงขั้นสามารถแยกขาดจากสายพันธุ์

รอบตัวได้อย่างสมบูรณ์ ในทางกลับกันอาจมีลักษณะบางประการที่มนุษย์ถือครองร่วมกับสัตว์อื่นซึ่งในที่นี้อาจเป็นการเห็นความสำคัญของสิ่งที่ตัวเองมีและทำให้โดดเด่นจากสายพันธุ์อื่นๆ

ถึงกระนั้นก็ตาม การให้ภาษากับสัตว์เพื่อใช้อธิบายความพิเศษของพวกมันก็ทำได้เพียงต่อรองกับอำนาจของมนุษย์เท่านั้น ผู้อ่านจะเห็นได้จากนวนิยายว่างวงของข้างอาจไม่สามารถเทียบกับมือของมนุษย์ที่มีความสามารถในการใช้เครื่องมือต่างๆ ดังจะเห็นได้จากการที่เดลตาถูกอำนาจของมนุษย์บีบบังคับให้มันทำในสิ่งที่ไม่ต้องการ มนุษย์ได้ลดทอนข้างลงจากสิ่งมีชีวิตให้กลายเป็นสิ่งที่สนองความปรารถนาของเผ่าพันธุ์ตน การสนองความปรารถนาดังกล่าวอาจจำแนกได้เป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ การสนองความปรารถนาด้านความบันเทิง และการสนองต่ออารมณ์ดิบเถื่อนของมนุษย์

“It was clear that [human] saw me as nothing more than some dumb animal, or object.” (Monroe, 2013, p. 48) เป็นข้อความที่เดลตากล่าวถึงนายพรานชาวสยามที่จับมันมาและสังหารครอบครัวของมันทั้งหมด ประโยคดังกล่าวทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่ามุมมองของตัวละครมนุษย์ที่มีต่อข้างเป็นอย่างไร การเข้าใจว่าสัตว์เป็นสิ่งที่โง่เขลาเป็นผลมาจากแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางที่มองว่าสัตว์นั้นปราศจากภาษา สัตว์ที่ไม่สามารถสื่อสารให้มนุษย์เข้าใจได้จึงเป็นเพียงสิ่งที่ไม่มีความสำคัญ การตระหนักเช่นนั้นทำให้มนุษย์ลดทอนคุณค่าของสิ่งมีชีวิตอื่นลง

สำหรับกรณีของเดลตา คุณค่าแรกที่ข้างตัวนี้ถูกลดทอนก็คือการต้องเป็นสินค้า ผู้อ่านจะเห็นว่าในฉากที่บัคแมนมาซื้อข้างจากนายพรานชาวสยามนั้นไม่ปรากฏการเอ่ยคำถามถึงที่มาของข้างว่าผู้ขายได้ข้างตัวนี้มาอย่างไร ในทางกลับกันคำถามแรกของบัคแมนคือ “How much you want for the elephant?” ซึ่งเป็นการถามถึงราคามากกว่าการให้ความสนใจต่อที่มาของข้างตัวนี้ ในขณะที่ยกกันคำโฆษณาขายข้างตัวนี้ของนายพรานชาวสยามก็เป็นการกล่าวถึงความสามารถของข้าง เช่น “She like to dance,” (Monroe, 2013, p. 54) พร้อมกับกล่าวประโยคชวนเชื่อว่า “She will make you lots of money in a travelling show.” (Monroe, 2013, p. 54) สิ่งที่น่าสังเกตก็คือในประโยคสนทนาระหว่างบัคแมนกับชายชาวสยามซึ่งเป็นนายพรานนั้นปรากฏแต่เพียงการต่อรองเรื่องราคา และการมุ่งประเด็นความสนใจไปที่เรื่อง ‘ความคุ้มค่า’ จากการซื้อข้างตัวนี้ ประโยคสนทนาของทั้งคู่ไม่เพียงไม่กล่าวถึงที่มาของข้าง หากแต่วิธีการดูแล อายุของข้าง รวมถึงอาการป่วยของข้างตัวนี้ก็ไม่ได้ถูกพูดถึง

ในสถานการณ์ซื้อข้างดังกล่าว จะเห็นว่ามีตัวละครปรากฏอยู่สามตัวได้แก่ นายพรานชาวสยาม บัคแมน และเดลตา อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครจะทำให้เห็นว่าตัวละครทั้งสามต่างเป็นเอกเทศจากกัน ไม่มีใครมีความสัมพันธ์กับใคร ต่างเป็นคนแปลกหน้าสำหรับกันและกัน หากแต่สิ่งที่เชื่อมความสัมพันธ์ให้เกิดการเจรจาในสถานการณ์ที่ยกมาก็คือมูลค่าของสินค้าซึ่งในที่นี้คือข้าง หลักฐานที่ทำให้สังเกตจุดดังกล่าวได้ก็คือการสนทนาที่พูดถึงแต่เพียงมูลค่าของข้างทั้งในเชิงตัวเงินและประสิทธิภาพดังที่อภิปรายไปในตอนต้น ดังนั้น บทบาทของนายพรานชาวสยาม เดลตา และบัคแมน จึงเป็นผู้ขายสินค้า ตัวสินค้า และผู้ซื้อสินค้าตามลำดับ การจำแนกบทบาทลักษณะดังนี้นำไปสู่การตั้งข้อสังเกตในหลายประการ

ประการแรก จะสังเกตได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวผู้ขายและสินค้านั้นตัดขาดออกจากกัน พิจารณาได้จากนายพรานชาวสยามไม่ได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกใดๆกับเดลตาเลย เขาไม่ได้เป็นผู้ให้กำเนิด ไม่ได้เป็นผู้เลี้ยงดู และไม่ใช่ว่าผู้ดูแลเดลตาขณะเดินทางจากเอเชียมาอเมริกา ความแปลกแยกระหว่างเดลตากับนายพรานชาวสยามคนนี้ก็สะท้อนออกมาผ่านการที่เขาเรียกข้างว่า “filthy beast” (p. 52) สำหรับเดลตาก็สะท้อนความรู้สึกแปลกแยกระหว่างตัวมันกับนายพรานผู้ผ่านการเรียกข้างคนนี่ว่า “The man from Siam” โดยชื่อของนายพรานผู้ไม่ปรากฏให้ผู้อ่านทราบ การไม่กล่าวถึงแม้แต่ชื่อของตัวละครตัวนี้จึงอาจสะท้อนความรู้สึกแปลกแยกระหว่างเดลตากับข้างคนนี้

สำหรับกรณีของบัคแมน ในการเลือกซื้อข้าง ตัวละครชายให้ความสนใจกับแง่มุมของราคาและความสามารถที่ข้างทำได้ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว การเลือกซื้อดังกล่าวสะท้อนมุมมองที่ให้ความสำคัญกับตัวสินค้าในด้านราคาและคุณภาพเป็นสำคัญ ส่วนเรื่องที่มาของสินค้า และกระบวนการได้สินค้ามาถูกละเลยออกไป บัคแมนไม่ได้ให้ความสนใจว่าในการได้ข้างตัวนี้นายพรานชาวสยามได้ฆ่าข้างไปจำนวนเท่าไร และข้างตัวนี้ผ่านการถูกทรมานมาอย่างไรบ้างก่อนจะถึงมือเขา ในแง่นี้จึงอาจกล่าวได้ว่าเดลตาถูกลดทอนคุณค่าลงจากสิ่งมีชีวิตให้กลายเป็นเพียงสินค้าเท่านั้น และบัคแมนก็กำลังจะลดทอนมันไปสู่การเป็นเครื่องมือเพื่อให้ความบันเทิงต่อมนุษย์ผ่านการฝึกให้ข้างตัวนี้ทำในสิ่งที่ผิดธรรมชาติและทรมานมันหากมันขัดขืน

ลำดับต่อมา เพื่อที่จะสามารถนำไปแสดงได้ เดลตาและสัตว์ตัวอื่นๆจะต้องถูกฝึกก่อน เดลตาถูกฝึกจนเหนื่อยอ่อน แต่ถึงอย่างนั้นมันก็ไม่สามารถปฏิเสธการถูกฝึกหรือหยุดพักได้เพราะบัคแมนจะคอยบังคับมันให้เดินต่อไปจนกว่าเดลตาจะทำได้สำเร็จตามความต้องการของเขา อย่างไรก็ตาม

นั่นเป็นเพียงการเริ่มต้นเท่านั้น มีอยู่ครั้งหนึ่ง เดลตาได้กล่าวถึงเบื้องหลังของฉากหน้าที่มอบความ
 ทรนษาให้กับผู้ชมแต่สัตว์ที่ต้องขึ้นแสดงอยู่เบื้องหลังกลับกำลังหวาดกลัวเพราะถูกมนุษย์ข่มขู่ “Often
 times I watched several acts before me while Buckman held me still just out of sight
 from the kids in the audience. I held my breath because Buckman held his blunt
 hook under my chin.” (Monroe, 2013, p. 87) จากการพรรณานี้ ในขณะที่ภาพเบื้องหน้าของ
 ละครสัตว์คือความน่าตื่นตาตื่นใจของการแสดง แต่เบื้องหลังนั้นสัตว์ที่ถูกนำมาใช้แสดงต่างถูกมนุษย์
 จำกัดและควบคุมให้เป็นไปตามความต้องการของมนุษย์ นอกจากนี้อีกสถานการณ์หนึ่งที่สมควรนำมา
 พิจารณาร่วมกัน คือ การกล่าวถึงความทรนทานของสัตว์ตัวอื่นๆที่ถูกมนุษย์ควบคุม “Dudley
 wouldn't give Calvin (or any of his animals) any water for at least twelve hours
 before he performed because he would get so scared he would pee himself.”
 (Monroe, 2013, p. 103) ข้อความดังกล่าวเดลตาอ้างถึงแคลวิน (Calvin) ม้าตัวหนึ่งในคณะ
 ละครสัตว์ซึ่งมีผู้ฝึกคือดัดลี (Dudley) จะเห็นว่าก่อนจะมาเป็นนักแสดงที่ดึงดูดความสนใจและมอบ
 ความเพลิดเพลินให้กับผู้ชม สัตว์ต้องถูกทรนทานด้วยการปล่อยให้หิวอดน้ำเพื่อควบคุมไม่ให้ความบันเทิง
 ของมนุษย์ต้องถูกขัดจังหวะด้วยภาพที่พวกเขาไม่พึงปรารถนา

การเล่าถึงการถูกปล่อยให้หิวอดอาหารและน้ำก่อนการแสดงนำเสนอให้เห็นว่าก่อนที่สัตว์จะขึ้น
 สู่วิวที่การแสดงเพื่อมอบความบันเทิงให้กับมนุษย์นั้น พวกมันไม่ได้แค่เพียงถูกฝึกอย่างทารุณหากแต่ยัง
 ถูกปฏิบัติราวกับไม่ใช่สิ่งมีชีวิต อย่างไรก็ตาม ประสบการณ์ที่ผู้ชมละครสัตว์จะได้รับจากสัตว์เหล่านั้น
 มีเพียงความสนุกสนาน ส่วนเรื่องราวความทรนทานต่างๆจะถูกเก็บเป็นความลับที่ไม่ถูกบอกกล่าวให้
 รับรู้เช่นเดียวกับการซ่อนข้ออ้างของบัคแมนที่ใช้ข่มขู่เดลตาให้พ้นจากสายตาของเด็กๆ ดังนั้น
 การซ่อนภาพเบื้องหลังนี้ทำให้ผู้ชมได้เห็นสัตว์จากมุมเดียวซึ่งเป็นแง่มุมที่สัตว์ทำให้มนุษย์พึงพอใจ ใน
 บทความ “Discipline and Distancing: Confined Pigs in the Factory Farm Gulag” โจเอล
 โนเวก (Joel Novak) ให้ความเห็นต่อเนื้อหมูที่วางขายในท้องตลาดว่า เนื้อหมูที่นำมาวางขายนั้นถูก
 แปลงรูปไปจากความเป็นจริง ผู้ซื้อจะมองไม่เห็นรูปร่างหน้าตาของหมูจากเนื้อชิ้นนั้นๆ เพราะผู้ขายจะ
 แยกแต่ละส่วนของหมูออกไปวางขายและนั่นทำให้ผู้ซื้อสามารถซื้อเนื้อหมูได้อย่างสนิทใจโดย
 ไม่ได้ย้อนพิจารณาถึงรูปร่างดั้งเดิมและกระบวนการได้มาซึ่งเนื้อหมูชิ้นนั้นๆ ความสัมพันธ์เชิงบวกใดๆ
 อาทิ ความรู้สึกสงสาร เห็นใจต่อหมู จึงไม่อาจเกิดกับตัวผู้ซื้อและยังสามารถบริโภคเนื้อชิ้นนั้นๆได้โดย

ไม่ต้องมีความกังวล (Novak, 2012, p. 141) การวิจารณ์กระบวนการผลิตเนื้อสัตว์ดังกล่าวอาจถูกปรับใช้เพื่อพิจารณาสถานการณ์ของเตลตาในนวนิยาย แม้ในนวนิยายเรื่องนี้สัตว์จะไม่ได้ถูกฆ่าและแยกส่วนจนเปลี่ยนรูปเพื่อนำไปขายเหมือนเนื้อหมู ทว่าการได้พบเห็นแต่ฉากหน้าที่มอบให้แต่เพียงความสนุกสนานก็ทำให้ผู้รับชมละครสัตว์ไม่ได้ย่นมองถึงสิ่งที่สัตว์ถูกนำมาแสดงต้องเผชิญกับอะไร ผู้ชมจึงสามารถชมละครสัตว์ได้อย่างสบายใจและได้รับความรื่นเริงจากการแสดงนั้นๆ ยิ่งไปกว่านั้นระยะห่างระหว่างเวทีการแสดงและที่นั่งของผู้ชมก็อาจเป็นปัจจัยที่สะท้อนถึงระยะห่างระหว่างผู้ชมกับตัวสัตว์เพราะผู้ชมจะไม่สามารถเห็นบาดแผลหรือร่องรอยจากการถูกทำร้ายได้อย่างชัดเจน ในแง่นี้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับสัตว์ที่ทำการแสดงจึงไม่ถูกสร้างขึ้นเพราะระยะห่างดังกล่าวและการไม่ถูกเปิดเผยเบื้องหลังให้ได้รับรู้ สัตว์ในละครสัตว์เป็นเพียงเครื่องมือสำหรับมอบความบันเทิงให้กับมนุษย์ที่เมื่อแสดงจบแล้วทั้งผู้ชมและสัตว์ต่างก็แยกย้ายกันไป

อย่างไรก็ตาม การมอบความบันเทิงจะไม่ใช้ภาระหน้าที่เดียวของสัตว์ในคณะละครสัตว์เท่านั้น อีกหนึ่งภาระหน้าที่ที่สัตว์เหล่านี้จำเป็นต้องแบกรับโดยมิได้เต็มใจคือการถูกใช้เป็นเครื่องรองรับการระบายอารมณ์ของมนุษย์เพื่อตอบสนองความดิ้นรนและความแค้นของพวกเขา ตัวอย่างเหตุการณ์ที่สังเกตได้ผ่านตัวบทคือเหตุการณ์ที่บัคแมนถูกหัวหน้าคณะเรียกเข้าไปตำหนิเรื่องที่เขากล่าวคำพูดกับเด็กคนหนึ่งว่าพ่อของเขาจะไม่รอดจากสงคราม

[Delta and other animals] heard shouting and when Buckman came out of the ringmaster's quarters, he was so full of rage and anger, you could almost smell it. He took his largest hook out from the back closet of his quarters and came into where I was chained in the box car. He bludgeoned me so hard, I almost passed out, but the hook was so sharp it was cutting into my flesh keeping me alert. I screamed out in pain but each time I cried out loud, he hit me harder.

(Monroe, 2013, p. 88)

จะเห็นว่าสถานการณ์ที่ยกมาแสดงภาพของช้างที่เป็นเครื่องมือรองรับอารมณ์ของมนุษย์ เตลตาไม่ได้เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งใดๆ ระหว่างบัคแมนกับหัวหน้าคณะละครสัตว์ และ มันไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้บัคแมนถูกเรียกไปตำหนิ ทว่ามันกลับต้องรองรับความโกรธของบัคแมน

สัตว์กับการต้องรองรับความโกรธของมนุษย์ยังถูกนำเสนออีกในหลายเหตุการณ์ ตัวอย่างเช่น เดลตาที่ถูกขังอยู่ในกรงทึบ 2-3 วันโดยไม่มีมนุษย์เข้ามาดูแลและทำความสะอาด มันจึงจำเป็นที่ จะต้องขับถ่ายภายในกรง ดังนั้น ผู้ดูแลต้องเก็บมูลข้างที่เกือบเต็มกรงในการทำความสะอาดทุกครั้ง ทว่าวันหนึ่งผู้ดูแลทำความสะอาดลาพักทำให้บัคแมนต้องทำความสะอาดกรงข้างเอง เขาโกรธจัดที่จะต้องทำความสะอาดมูลข้าง ด้วยเหตุนี้ บัคแมนจึงลงโทษเดลตาด้วยการใช้ไฟฟ้าช็อตมันหลังจากที่อาบน้ำให้มันเสร็จ

But then he took an electrical cable and plugged it into the wall. He then threw the other end of the cable into the water spray. This sent a painful jolt of shock through my entire body and it paralyzed me for a few moments. I fell to the ground and was unconscious for I don't know how long.

(Monroe, 2013, p. 114)

ยิ่งไปกว่านั้น บัคแมนยังปลุกเดลตาให้ตื่นจากการสลบด้วยการใช้เท้าเหยียบหัวข้างและเรียกมันว่า “fat lazy beast” (Monroe, 2013, p. 115) จะเห็นว่าสถานการณ์นี้เป็นอีกครั้งหนึ่งที่เดลตาตกเป็นเหยื่อเพื่อสนองอารมณ์ของมนุษย์ การให้ภาษากับข้างทำให้ผู้อ่านทราบว่าเดลตาไม่ได้มีความสุขกับการต้องอยู่ร่วมกับกองมูลของตัวเอง ตัวมันก็ต้องหลีกเลี่ยงจากสิ่งสกปรกเหล่านั้น

I tried to avoid standing in the filth by edging into the corner of my cell as far as the chains would reach. It got so bad sometimes, that I had an oddly stretched stance and a bit deformed posture. This made my joints and back ache. I really did not enjoy sharing the stall with a large pile of dung either. It got pretty crowded in there.

(Monroe, 2013, p. 113)

จากทั้งสองเหตุการณ์ข้างต้น สัตว์ถูกลดทอนให้เป็นเครื่องรองรับอารมณ์ของมนุษย์ หากมองในแง่ชนชั้นก็อาจมองได้ว่าบัคแมนไม่ใช่บุคคลที่ถูกสังคมนยอมรับ กระนั้นก็ตาม การให้ภาษากับสัตว์ทำให้เข้าใจสัตว์ตัวนั้นมากขึ้นดังเช่นกรณีมูลของข้างที่ผู้อ่านก็ได้เห็นแล้วว่าเดลตาก็คงไม่ชอบอยู่ในที่สกปรก

เช่นกันหากแต่มันเลือกไม่ได้เพราะมนุษย์ไม่ได้เหลียวแล การให้ภาษากับสัตว์ไม่ได้มีประโยชน์เพียง การทำให้เข้าใจสัตว์มากขึ้นเท่านั้นทว่ายังเปิดโอกาสให้สัตว์สามารถต่อรองกับสิ่งที่มนุษย์คิดกับมันได้ การต่อรองโดยอาศัยภาษาของสัตว์ในอีกรูปแบบหนึ่งคือความสามารถในการด่าทอและต่อว่าตัวละคร มนุษย์

ในนวนิยายผู้อ่านจะพบว่ามียุคหลายเหตุการณ์ที่สัตว์ใช้ภาษาของพวกมันพุดคุยและด่าทอสิ่งที่ มนุษย์ทำกับมัน ตัวอย่างเช่น การพุดคุยระหว่างแคลวินซึ่งเป็นม้ากับเดลตาหลังจากที่มันรู้ว่าเดลตา ถูกบังคับให้ขี่ช้างที่คมที่สุดแห่งบริเวณหน้าผาก แคลวินกล่าวว่า “Something is wrong with these hominids. [t]hey are some type of mutant mongrels.” (Monroe, 2013, p. 108) พร้อมกับกล่าวเสริมว่า “They are full of creed and greed. They are rude and ruthless.” (Monroe, 2013, p. 108) หรือในอีกเหตุการณ์หนึ่งหลังจากโจติซึ่งเป็นช้างแอฟริกาเพศเมียถูกผู้ดูแล ลงโทษเพราะมันขับถ่ายในขณะที่กำลังแสดง โจติเรียกผู้ดูแลของมันว่า “Stupid little things,” (Monroe, 2013, p. 139) สำหรับเดลตาก็กล่าวถึงมนุษย์ที่มาชมการแสดงของมันในทำนองเย้ยหยัน เช่นกัน

I could also waltz, hit a baseball with a bat, paint, balance all 2500 pounds of me on one leg and push a shopping cart around the ring while filling it with fake groceries. I was quite talented. And the tactless audience ate it up.

มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(Monroe, 2013, p. 9)

จากข้อความ เดลตากล่าวถึงความสามารถที่มันทำได้มากมาย ทั้งทรงตัวได้ด้วยขาเดียวแม้มันจะมี น้ำหนักกว่า 2,500 ปอนด์ ในทางกลับกันมนุษย์ซึ่งควรจะเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความสามารถมากมายกลับ ถูกเรียกว่า tactless เป็นผู้ปราศจากไหวพริบและอาจทำไม่ได้เหมือนที่ช้างทำ สิ่งที่มนุษย์ทำได้จึงเป็น เพียงการดูสิ่งที่ช้างแสดงออกอย่างตื่นเต็นเท่านั้น การที่สัตว์มีความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์ มนุษย์โดยที่มนุษย์ไม่เข้าใจอาจเป็นการสะท้อนว่า ในสายตาสัตว์นั้น มนุษย์ไม่ได้ยิ่งใหญ่ดังเช่นที่ สายพันธุ์ของเราเข้าใจ อำนาจของมนุษย์แม้จะควบคุมสัตว์ได้แต่ก็เป็นเพียงการควบคุมจากภายนอก เท่านั้น มนุษย์ไม่สามารถควบคุมได้ถึงระดับจิตใจของสัตว์ดังที่ปรากฏออกมาในลักษณะการพยายาม

ต่อรองและขัดแย้งของสัตว์ซึ่งหากมนุษย์ให้ความสนใจในการพิจารณา มนุษย์ก็อาจรับรู้ถึงการพยายาม ต่อรองเหล่านั้น

อนึ่ง มีประโยคหนึ่งที่เคลตากล่าวไว้อย่างน่าสนใจ “We animals have a certain way of interacting with different species that humans cannot comprehend.” (p. 72) ข้อความนี้ นำไปสู่การตีความได้ว่า มนุษย์ไม่ได้เป็นผู้เดียวที่ครอบครองภาษาหากแต่สัตว์อื่นก็อาจมีภาษาเช่นกัน ยิ่งไปกว่านั้น สัตว์อาจมีขอบเขตภาษาที่กว้างกว่ามนุษย์เพราะสัตว์สามารถสื่อสารระหว่างสายพันธุ์ที่ต่างกันได้ ในแง่นี้ มนุษย์ที่ไม่อาจสื่อสารกับสายพันธุ์อื่นจึงเป็นผู้ที่โดดเดี่ยว สายพันธุ์นี้ถูกแยกขาดจากสายพันธุ์อื่น

3.2 การต่อรองของสุนัขกับภาษาของมนุษย์

นวนิยายคัดสรรเรื่องต่อมาที่ถูกเลือกมาศึกษาคือนวนิยายเรื่อง *A Dog's Purpose* โดย ดับเบิลยู. บรูซ แคเมอรอน (W. Bruce Cameron) ประเด็นหลักของนวนิยายเรื่องนี้คือการพยายามตามหาเป้าหมายชีวิตของสุนัขที่เป็นตัวละครเอกและเป็นผู้เล่าเรื่อง เพื่อค้นหาเป้าหมายดังกล่าวสุนัขต้องเกิดในหลายชาติเพื่อพบเจอผู้คน และมีเจ้าของที่หลากหลายซึ่งต่างมีวิถีชีวิต ปมปัญหาในใจ และอาชีพที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ตัวของสุนัขก็ต้องเกิดเป็นสุนัขหลากหลายพันธุ์รวมถึงเพศที่เปลี่ยนไปในบางชาติ อย่างไรก็ตาม ในตอนท้ายผู้อ่านจะพบว่าสุนัขได้ค้นพบเป้าหมายของมันและทำเป้าหมายนั้นได้สำเร็จ

แม้ว่าตอนจบของนวนิยายเรื่องนี้จะดูเป็นตอนจบอย่างมีความสุขเพราะสุนัขสามารถค้นพบเป้าหมายของตนเอง หากทว่าสิ่งที่เป็นประเด็นที่น่าสนใจมาศึกษาคือส่วนที่เป็น ‘ระหว่างทางก่อนการถึงจุดหมาย’ กล่าวคือ เช่นเดียวกับเคลตาในนวนิยายเรื่องก่อนหน้า สุนัขในนวนิยายเรื่องนี้ถูกลดทอนสถานะไปสู่การเป็นสินค้าและวัตถุเพื่อสนองความปรารถนาของมนุษย์ แต่แม้กระนั้นก็ตามการพยายามเข้าถึงมุมมองของสุนัขก็ให้แง่มุมด้านวิธีการต่อรองของสุนัขกับมนุษย์

3.2.1 สุนัขกับการเป็นสินค้า

การลดทอนสุนัขจากสิ่งมีชีวิตไปสู่สินค้าปรากฏในการพรรณนาถึงร้านขายสัตว์เลี้ยงที่มีอยู่สองร้านโดยแต่ละร้านถูกกล่าวถึงในชาติที่สองและชาติที่สี่ ตามลำดับ สำหรับร้านแรก ผู้อ่านจะเห็นผ่านมุมมองของสุนัขว่าผู้ที่มีหน้าที่ดูแลสัตว์ในร้านขายสัตว์เลี้ยงกับสุนัขที่พวกเขาเลี้ยงแทบไม่ปรากฏปฏิสัมพันธ์ต่อกัน

When [the man] ventured into the kennel area to feed the dogs, he didn't speak much to us, radiating a bland indifference so at odds with the kindness of the men [Bobby and Carlos] tending the dogs in the yard.

(Cameron, 2010, p. 57)

ข้อความที่ยกมาเป็นข้อความที่สุนัขกล่าวถึงสิ่งที่มันรู้สึกได้จากผู้เลี้ยงคนปัจจุบัน สุนัขสามารถสัมผัสได้ถึงความแตกต่างระหว่างชายคนนี้กับบ็อบบี้ (Bobby) และคาร์ลอส (Carlos) ลูกชายสองคนของตัวละครซินญอร่า (Senora) ที่จะกล่าวถึงในลำดับถัดไป ชายคนนี้ได้แสดงออกถึงความรักต่อสุนัขที่เขาต้องดูแล ไม่แม้แต่จะพูดคุยสานสัมพันธ์กับพวกมัน ข้อความดังกล่าวสะท้อนว่าทั้งในฝ่ายสุนัขและฝ่ายผู้เลี้ยงต่างไม่มีความผูกพันระหว่างกัน “When the puppies in the kennel next to us rushed over to greet him, he pushed them away from the dinner bowl with a grunt,” (Cameron, 2010, p. 41) จะเห็นว่าถึงแม้สุนัขบางตัวจะพยายามสร้างความสัมพันธ์กับชายคนนี้ แต่มนุษย์กลับเป็นฝ่ายปฏิเสธพวกมันผ่านการผลักลูกสุนัขให้ออกห่างตัว แม้ว่าการผลักนี้จะนำไปเพื่อ “letting the mother have access to her food.” (Cameron, 2010, p. 57) แต่สิ่งที่จะสังเกตได้ก็คือมือของมนุษย์ในที่นี้ไม่ได้ทำหน้าที่สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างมนุษย์กับสัตว์ ในทางกลับกัน มือของมนุษย์ทำหน้าที่ ‘ควบคุม’ ไม่ให้ลูกสุนัขเข้ามาแย่งอาหารของแม่พันธุ์ ทั้งนี้เพื่อให้ร่างกายของสุนัขแม่พันธุ์สามารถฟื้นฟูพร้อมลูกผสมพันธุ์และตั้งครรภ์ลูกสุนัขท้องใหม่อีกครั้ง การดูแลแม่พันธุ์สุนัขจึงไม่ใช่ความเอาใจใส่ที่มนุษย์มีต่อสุนัข หากแต่เป็นการ ‘ลงทุน’ โดยมุ่งหวังให้สุนัขผลิต ‘สินค้า’ ซึ่งในที่นี้คือลูกสุนัขเพื่อให้มนุษย์แสวงหากำไรต่อไป

กรณีดังกล่าวถูกนำเสนออย่างเห็นได้ชัดผ่านสุนัขพันธุ์ยอร์กเชียร์ (Yorkshire) ซึ่งอยู่ในกรงข้างเคียงกับกรงของสุนัขผู้เล่าเรื่อง หลังจากที่ลูกสุนัขพันธุ์ดังกล่าวโตขึ้นในระดับหนึ่ง ผู้ดูแลสุนัขได้ปล่อยให้ลูกสุนัขออกมาวิ่งเล่นบริเวณลานว่าง ในขณะที่แม่ของสุนัขถูกขังไม่ให้ออกจากกรง

The man shoved the mother back into her pen and dropped the male in with her before shutting the gate, locking them in together. The male seemed pretty glad to see the mother, but she snarled at him when he jumped on her from behind.

(Cameron, 2010, p. 59)

จะเห็นว่าแทบจะทันทีที่ลูกสุนัขเติบโตพอที่จะนำไปขายได้และร่างกายของแม่พันธุ์สมบูรณ์พอ ผู้ดูแลจะให้แม่พันธุ์ผสมพันธุ์เพื่อให้ได้สุนัขคอกต่อไปสำหรับจำหน่ายในทันที พ่อพันธุ์และแม่พันธุ์สุนัขในที่นี่จึงดูเหมือนเป็นเครื่องมือสำหรับผลิตสินค้าให้กับมนุษย์ เช่นเดียวกับลูกสุนัขในสถานการณ์นี้ที่เป็นสินค้ารอเวลาจำหน่ายให้กับผู้สนใจ อนึ่ง เมื่อกลับมาพิจารณาบทบาทของผู้ดูแลสุนัข ผู้อ่านจะยังได้เห็นภาพความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลสุนัขกับเหล่าสินค้าของเขาชัดเจนขึ้นผ่านคำพูดและการกระทำของผู้ดูแลสุนัข

‘Yorkshire terriers, week or so,’ he said one time, looking in at the dogs in the cage to our right. He stopped in front of our pen and peered inside. ‘Golden retrievers, probably three weeks yet, and got a Dalmatian ready to pop any day.’

(Cameron, 2010, p. 58)

ข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นกิจกรรมของผู้ดูแลสุนัขที่เข้ามาตรวจสอบลูกสุนัข เมื่อพิจารณาข้อความนี้ในระดับคำ ‘right’ ตามบริบทข้างต้นอาจหมายถึงความเรียบร้อย ดังนั้น ตามข้อความนี้ผู้ดูแลจึงเข้ามาเพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยของสุนัข อย่างไรก็ตาม ‘right’ ยังอาจซ่อนนัยที่หมายถึงความเหมาะสม การเข้ามาตรวจสอบสุนัขของผู้ดูแลจึงอาจซ่อนนัยของการตรวจสอบว่าสุนัขอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมหรือไม่ กล่าวคือ พวกมันต้องอยู่ในกรงที่มนุษย์จัดเตรียมไว้ และทำหน้าที่ของพวกมันซึ่งก็คือการให้กำเนิดลูกสุนัขไว้สำหรับให้มนุษย์จำหน่าย ยิ่งไปกว่านั้น การมีสถานะเป็นสินค้าของลูกสุนัขยังถูกตอกย้ำโดยปฏิกริยาที่ผู้ดูแลมีต่อพวกมัน ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้ดูแลเข้ามาเพื่อตรวจนับและกำหนดวันที่พร้อมจะนำสุนัขออกจำหน่าย บทบาทของผู้ดูแลที่ไม่ได้มีความผูกพันกับสุนัขยังถูกตอกย้ำในข้อความว่า “[T]he man would be talking when he moved from cage to cage, but not to us. He spoke softly, focused on a piece of paper in his hands.” (Cameron, 2010, p. 57) จะเห็นได้ว่าผู้ดูแลพูดคุยกับตัวเองขณะที่เขาให้ความสนใจกับกระดาษในมือ ในแง่นี้ บทบาทของผู้ดูแลจึงเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการการผลิต เขาไม่จำเป็นต้องผูกพันกับสุนัข ผู้อ่านจะทราบนัยดังกล่าวได้จากการบอกเล่าของผู้บรรยายว่า “[T]he man didn’t love us at all.” (p. 61) ซึ่งประโยคนี้ตอกย้ำความสัมพันธ์ระหว่างสุนัขกับมนุษย์ในฐานะผู้ดูแลของมันว่าเขาไม่มีความรักให้กับพวกมัน ผู้ดูแลเพียงทำหน้าที่ของเขาเท่านั้น

ดังนั้น อาจสรุปบทบาทของตัวละครที่ปรากฏในร้านขายสัตว์เลี้ยงได้ดังนี้ (1) สุนัขพ็อพพันธุ์ และแม่พันธุ์เป็นเครื่องมือการผลิตสินค้า (2) ลูกสุนัขเป็นสินค้า และ (3) มนุษย์ซึ่งเป็นผู้ดูแลเป็นผู้ควบคุมการผลิตและนำสินค้าไปจำหน่ายเพื่อผลกำไร อย่างไรก็ตาม จากบทบาทของตัวละครทั้งสามข้างต้น จะเห็นว่าสุนัขแม่พันธุ์กับลูกสุนัขมีความสัมพันธ์ต่อกัน ข้อความที่สนับสนุนความคิดนี้คือ การพรรณนาถึงแม่พันธุ์สุนัขที่พยายามตามลูกของมันออกไปนอกกรงหลังจากผู้ดูแลปล่อยลูกของมันออกไปแต่ขัดขวางให้แม่สุนัขอยู่ในกรงต่อ เขากล่าวข้อความต่อไปนี้กับแม่พันธุ์สุนัข “No, not you,” he said to the mother, blocking her way as she tried to follow.” (Cameron, 2010, p. 59) เหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างแม่สุนัขกับลูกของมันไม่ได้ตัดขาดออกจากกัน หากแต่ผู้ที่แยกความสัมพันธ์ระหว่างแม่และลูกสุนัขออกจากกันคือมนุษย์

เหตุการณ์ที่มนุษย์ทำสัตว์ให้เป็นสินค้ายังปรากฏอีกครั้งหนึ่งในการเกิดชาติที่สี่ของสุนัข ในชาตินี้สุนัขผู้เล่าเรื่องเกิดเป็นสุนัขพันธุ์ลาบราดอร์ รีทรีฟเวอร์ (Labrador Retriever) และได้รับการดูแลจากผู้ดูแลอย่างดี อย่างไรก็ตาม ความรู้สึกที่มันมีต่อผู้ดูแลของร้านขายสัตว์เลี้ยงแห่งนี้ไม่แตกต่างจากความรู้สึกที่มันมีต่อชายในร้านขายสัตว์เลี้ยงแห่งแรก “[N]one radiated the special love that I’d had with Ethan and with Maya and Al.”¹ (Cameron, 2010, p. 260)) นี่เป็นอีกครั้งหนึ่งที่สุนัขรู้สึกว่แม่ผู้ดูแลจะมีความสุขในการเล่นกับลูกสุนัข แต่ไม่มีใครที่มีความรักให้กับพวกมัน ความรู้สึกของสุนัขในเหตุการณ์นี้จึงอาจตีความได้ว่าเป็นความแปลกแยกระหว่างสุนัขกับผู้ดูแลที่ต่างไม่มีความผูกพันต่อกัน สิ่งที่ทำให้มนุษย์เลี้ยงและดูแลสัตว์เหล่านี้เป็นอย่างดีเป็นเพราะ ‘กำไร’ ที่พวกมันจะสร้างให้กับพวกเขา ข้อความที่สนับสนุนความคิดดังกล่าวคือการพูดคุยระหว่างผู้ดูแลกับโคโลเนล (Colonel) ที่เป็นเจ้าของร้าน “ ‘Congratulations, you’ve got a fine litter here, Colonel,’ one of them said, holding me up in the air as he spoke, ‘Fetch top dollar.’” (Cameron, 2010, p. 260) จะเห็นว่าประเด็นสำคัญที่มนุษย์คุยเกี่ยวกับลูกสุนัขก็คือผลประโยชน์ที่พวกมันจะมอบให้กับพวกเขา ในแง่นี้ยังเป็นการย้ำเตือนให้เห็นสถานะของลูกสุนัขที่เป็นสินค้าซึ่งผู้ขายไม่ต้องมีความผูกพัน

อนึ่ง ประเด็นที่อาจเห็นได้เพิ่มเติมจากร้านขายสัตว์เลี้ยงร้านแรกคือสถานการณ์การเจรจาซื้อขายลูกสุนัขระหว่างโคโลเนลกับลูกค้า

¹ อีธาน (Ethan) เป็นเจ้าของสุนัขในชาติที่สอง สำหรับมายา (Maya) และอัล (Al) เป็นเจ้าของสุนัขในชาติที่สาม

‘Lot of money for one so small,’ a man remarked to Colonel. ‘Sire’s a two-time national field champion; mother’s placed in state six years in a row, won twice. I think you’ll get your money’s worth,’ Colonel said.

(Cameron, 2010, p. 261)

ข้อความดังกล่าวเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่มีลูกค้ายรายหนึ่งมาซื้อลูกสุนัขซึ่งเป็นพี่น้องของสุนัขผู้เล่าเรื่องนัยที่น่าสนใจในประโยคสนทนาระหว่างตัวละครมนุษย์ก็คือสิ่งที่กำหนดมูลค่าของลูกสุนัข จากเหตุผลที่โคลเนลบอกกับลูกค้า จะเห็นว่ามูลค่าของลูกสุนัขที่แพงล้วนเป็นผลมาจาก ‘เพดดิกรี’(pedigree) ของลูกสุนัขที่มี ‘ต้นพันธุ์’ ที่ดี โดยพิจารณาได้จากการกล่าวถึงรางวัลที่สุนัขแม่พันธุ์ได้รับอย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่าสังเกตคือแม่โคลเนลจะอ้างถึงแม่พันธุ์ที่ได้รางวัลว่าแม่พันธุ์กลับไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผลประโยชน์ที่โคลเนลกำลังจะได้ครั้งนี้ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือขณะที่แม่พันธุ์สุนัขเป็นผู้ ‘ผลิต’ ลูกสุนัขแต่มันกลับไม่มีสิทธิ์ในสิ่งที่มันผลิตขึ้นมา ในทางกลับกันผลผลิตที่ได้กลับมาตกอยู่ในมือของมนุษย์อย่างโคลเนล เหตุการณ์นี้จึงสนับสนุนความคิดเรื่องการลดทอนคุณค่าของสัตว์โดยในกรณีนี้สัตว์อย่างแม่พันธุ์สุนัขถูกทำให้เป็นเครื่องผลิตสินค้า ส่วนผลผลิตของพวกมันก็ถูกจำหน่ายในฐานะของสินค้าเพื่อสนองความปรารถนาผลประโยชน์ของมนุษย์ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาลงไปอีกระดับโดยตั้งคำถามกับรางวัลที่สุนัขได้รับ รางวัลดังกล่าวเป็นผลพวงของความพยายามกำหนดนิยามคุณค่าของสัตว์อื่นด้วยภาษาของมนุษย์ ดังนั้น สุนัขที่ได้รับรางวัลจึงหมายถึงสุนัขที่มี ‘ความเป็นเลิศ’ ต้องตรงกับสิ่งที่มนุษย์เป็นผู้กำหนด มูลค่าของสุนัขจึงสะท้อนให้เห็นการที่มนุษย์ใช้ภาษาเป็นเครื่องกำหนดคุณค่าของสัตว์สายพันธุ์อื่นๆ และผลของการกำหนดคุณค่านั้นก็ย้อนกลับมาในรูปแบบของกำไรให้กับมนุษย์เอง

อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวไม่ได้โดยสมบูรณ์นักว่าสัตว์สยบยอมต่อการกระทำดังกล่าวโดยไม่ได้ต่อรองสิ่งใด เนื่องจากเรื่องราวที่ผู้อ่านนวนิยายเรื่อง *A Dog's Purpose* ได้รับรู้ล้วนถูกถ่ายทอดออกมาผ่านมุมมองของสุนัขทั้งสิ้น แต่กลับไม่มีการกล่าวถึงความสุขหรือสนใจการต่อรองของสุนัขจากสถานการณ์ทั้งสอง หรือหากสนใจบางครั้งมนุษย์ก็ไม่อาจตีความสิ่งที่สุนัขแสดงออกได้ด้วยภาษาของพวกเขา ตัวอย่างเช่น กรณีของโคลเนลที่ไม่ทราบว่าจะทำไมสุนัขผู้เล่าเรื่องถึงมีอาการเซื่องซึมไม่ค่อยตอบสนองทั้งที่ร่างกายของมันก็ได้ฝึกปฏิบัติไม่เหมือนกับสุนัขตัวอื่นที่ร่าเริง ดังข้อความ “There

doesn't seem to be anything wrong. He just goes off by himself and sleeps,” (Cameron, 2010, p. 260) ประโยคนี้นำเสนอการแสดงออกของสุนัขที่ภาษาของมนุษย์ไม่สามารถตีความได้ ฉากนี้จึงทำให้เห็นความเป็นไปได้ที่สัตว์มีเจตจำนงในตัวเองที่ภาษาของมนุษย์ไม่สามารถเข้าถึง รวมถึงไม่สามารถเข้าใจได้ด้วยระบบความคิดแบบวิทยาศาสตร์ดังที่เราเชื่อถือดังที่สัตว์แพทย์ไม่สามารถตรวจพบสาเหตุที่ทำให้สัตว์ตัวนี้เซื่องซึมโดยเหตุผลแท้จริงนั้นเป็นเพราะสุนัขผู้เล่าเรื่องกำลังตั้งคำถามต่อการเกิดรอบที่สี่ของมัน

3.2.2 สุนัขกับการเป็นวัตถุสนองความปรารถนา

การลดทอนอีกรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นได้ภายใน *A Dog's Purpose* คือการลดทอนสุนัขจากสิ่งมีชีวิตไปสู่การเป็นวัตถุที่สนองความปรารถนาประการใดประการหนึ่งของมนุษย์ กรณีดังกล่าวเกิดขึ้นในเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างเวนดี้ (Wendi) กับเดริก (Derek) แฟนหนุ่มของเธอ และสุนัขผู้เล่าเรื่อง เหตุการณ์เริ่มต้น ณ ร้านขายสัตว์เลี้ยงของโคโลเนล เดริกเข้ามาหาซื้อลูกสุนัขเพื่อไปเป็นของขวัญให้เวนดี้ เดริกได้พบกับสุนัขผู้เล่าเรื่องซึ่งเป็นตัวสุดท้ายที่ไม่มีใครซื้อเพราะมันแปลกแยกจากพี่น้อง ลูกสุนัขตัวนี้เซื่องซึม และไม่สนุกสนานเหมือนกับสุนัขพันธุ์ลาบราดอร์ รีทรีฟเวอร์ (Labrador Retriever) ตัวอื่น

“Give you two fifty,” The man with the blue eyes said. I felt a sharp surprise in Colonel.

“What? Sir, this dog's paternity—”

“Yeah, I read the ad. Look, it's for my girlfriend.

She's not going to take him hunting; she just wants a dog. You said you'd make a deal. Now, I have to figure, if you've got a three-month-old puppy and breeding dogs is what you do, there's some reason people don't want this one. I don't think you want this one, either. So I can go on-line and adopt a Lab for nothing. I figure, this one has all the papers and the pedigree, I'll go two hundred and fifty bucks. Anybody else lining up to buy this dog? I don't think so.”

(Cameron, 2010, p. 262)

ข้อความข้างต้นสะท้อนการกดทับสัตว์ด้วยภาษาของมนุษย์ ดังวิเคราะห์ได้ว่าสุนัขไม่สามารถกระทำตามสิ่งที่มนุษย์กำหนด ด้วยเหตุนี้ มูลค่าของมันจึงถูกลดลงทำให้เดริกสามารถต่อรองราคาของลูก

สุนัขกับโคลเนลได้ ในแง่นี้ สิ่งที่มีมนุษย์กำหนดผ่านภาษาเช่นการเป็นสายเลือดของสุนัขที่ได้รับรางวัล และตัวของรางวัลเองจึงกลายเป็นบรรทัดฐานที่มีมนุษย์กำหนดให้กับสัตว์ สัตว์ที่ผ่านเกณฑ์บรรทัดฐานดังกล่าวก็สามารถนำไปจำหน่ายให้มีราคา ในขณะที่สัตว์ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ดังกล่าวก็ต้องถูกลดราคาลง หรืออาจไม่เป็นที่ต้องการ หลักฐานดังกล่าวปรากฏในการสนทนาที่ยกมาข้างต้นผ่านการเน้นคำว่า ‘you’ ด้วยตัวเอียงซึ่งหมายถึงโคลเนลที่ไม่ต้องการสุนัขผู้เล่าเรื่องเช่นกัน นอกจากนี้ สุนัขผู้เล่าเรื่องยังเคยบอกถึงความรู้สึกแสบที่โคลเนลมีต่อมันให้ผู้อ่านได้ทราบในหลายๆ ครั้ง เช่น “I felt unhappiness from Colonel as he watched me trot away. I didn’t know what I could have done wrong,” (Cameron, 2010, p. 260) หรือ “ ‘Have to lower the price, I guess,” Colonel remarked a few days later. ‘Shame, that.’” (Cameron, 2010, p. 261) แม้แต่ตอนที่มันกำลังจะถูกซื้อไปโคลเนลก็ไม่ได้แสดงออกถึงความรู้สึกที่ผูกพันกับสุนัขตัวนี้ “[The man] shook hands with Colonel, who was letting me leave without so much as a farewell pat on the head.” (Cameron, 2010, p. 263) จะเห็นว่าทั้งสามข้อความที่ยกมาต่างตอกย้ำแนวคิดที่ว่าโคลเนลกับสุนัขผู้เล่าเรื่องไม่ได้มีความผูกพันซึ่งกันและกัน สุนัขผู้เล่าเรื่องเป็นเพียงสินค้าสำหรับโคลเนล ทั้งยังเป็นสินค้าที่มี ‘ตำหนิ’ ซึ่งเขาไม่ชอบเพราะอาจได้กำไรจากมันไม่มากพอ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าสิ่งที่ทำให้โคลเนลเชื่อมโยงกับสุนัขมีเพียงสิ่งเดียว สิ่งนั้นก็คือ ‘เงิน’ ที่เขาจะได้รับจากการขายมัน

นอกจากการถูกลดคุณค่าให้เป็นสินค้าแล้ว สุนัขตัวนี้ยังถูกทำให้เป็นวัตถุเพื่อสนองความปรารถนา เหตุการณ์ดังกล่าวปรากฏในการพบกันระหว่างสุนัขกับเวนดีโดยถูกพรรณนาไว้ตามข้อความต่อไปนี้

My new home was with a woman named Wendi, who screamed and jumped up and down when Derek brought me into the house. Wendi and Derek immediately started wrestling together, so I found myself exploring the apartment in which I now lived.

(Cameron, 2010, p. 263)

ข้อความที่อ้างถึงนี้เป็นการพรรณนาของสุนัขผู้เล่าเรื่องถึงการพบกันครั้งแรกระหว่างตัวของมันกับเวนดี จะเห็นได้ว่าเวนดีไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์กับสุนัขที่เธอได้รับเป็นของขวัญจากแฟนหนุ่ม

ในทางกลับกัน ผู้ที่เธอมีปฏิสัมพันธ์ด้วยเป็นคนแรกกลับเป็นเดริกซึ่งเป็นแฟนหนุ่มของเธอ ปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวถูกถ่ายทอดออกมาผ่านคำว่า ‘wrestling’ ซึ่งน่าจะหมายถึงการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างเวนต์ี้กับเดริก ในขณะที่สุนัขถูกละเลยออกไปทำให้มันต้องเดินสำรวจที่อยู่ใหม่เพียงลำพัง เหตุการณ์ดังกล่าวอาจนำไปสู่การพิจารณาในประเด็นเรื่องการลดทอนคุณค่าของสัตว์ด้วยภาษาของมนุษย์ โดยเริ่มพิจารณาจากสิ่งที่เวนต์ี้บอกกับแม่ของเธอว่า เธอบอกเดริกถึงความต้องการเลี้ยงสุนัข “Because I said I wanted him, too, okay, Mom? Are you happy? I said I wanted a dog, God.” (Cameron, 2010, p. 266) อาจตั้งข้อสังเกตกับสิ่งที่เวนต์ี้กล่าวได้ว่า ความต้องการเลี้ยงสุนัขของเธอเป็นสาเหตุที่ทำให้สุนัขถูกลดทอนไปเป็นวัตถุเพื่อสนองความปรารถนา เนื่องจากเธอบอกเรื่องนี้กับคนรักทั้งที่ทราบดีว่าอะพาร์ตเมนต์ซึ่งเธอพักอยู่ไม่อนุญาตให้เลี้ยงสัตว์ ดังนั้น จากเหตุการณ์นี้คำพูดของมนุษย์จึงมีความสามารถมากพอต่อการลดทอนฐานะของสัตว์ได้

นอกจากนี้ สำหรับกรณีของเดริก เขาเกี่ยวข้องกับลดทอนคุณค่าของสัตว์ไปเป็นสิ่งที่สนองความปรารถนาของตนเองโดยตรง ทั้งนี้เพราะการซื้อลูกสุนัขให้กับเวนต์ี้ก็น่าจะมีจุดประสงค์เพื่อเอาใจฝ่ายหญิงซึ่งจะทำให้เขาได้บางสิ่งที่เขาปรารถนาจากเธอ ข้อความที่อาจถูกใช้เพื่อประกอบความคิดเห็นข้างต้นมีดังนี้

Derek didn't radiate any particular affection toward Wendi, either, even though he hugged her as he was walking out the door. Whenever, Al used to leave the house, the quick rush of love he felt toward Maya always made me wag my tail, this man wasn't that at all.

(Cameron, 2010, p. 263)

การบรรยายของผู้เล่าเรื่องทำให้เห็นว่าความรู้สึกที่เดริกมีให้กับเวนต์ี้ไม่ใช่ความรัก ดังนั้น การนำสุนัขมาให้กับฝ่ายหญิงจึงอาจเป็นการพยายามสร้างความประทับใจต่อฝ่ายหญิงเพื่อให้เธอยอมร่วมรักกับเขามากกว่าการนำมาให้เพื่อแสดงถึงความรักที่เขามีต่อเวนต์ี้ เมื่อเป็นเช่นนั้น ลูกสุนัขจึงเป็นวัตถุที่เดริกลงทุนซื้อามอบให้กับคู่รักเพื่อให้เธอมอบสิ่งตอบแทนให้กับเขา นอกจากนี้ การทำสุนัขให้เป็นสิ่งที่สนองความปรารถนาของเดริกก็ยังอาจสังเกตได้จากภายหลังเหตุการณ์ข้างต้นเกิดขึ้น เดริกไม่ได้ปรากฏตัวออกมาอีกเลย จะมีก็แต่เพียงการถูกกล่าวถึงโดยตัวละครอื่น ดังเช่นที่เวนต์ี้ต้องตอบคำถามแม่ของเธอว่าได้รับสุนัขตัวนี้มาได้อย่างไร อนึ่ง อีกสิ่งหนึ่งที่สนับสนุนว่าการเลี้ยง

สุนัขของเวนต์เป็นการลดทอนคุณค่าของสัตว์คือ หลังจากได้รับลูกสุนัขมาแล้วเวนต์ไม่สามารถดูแลลูกสุนัขได้ เธอลืมนำอาหารสุนัข และถูกเจ้าของที่พักตำหนิเพราะละเมิดกฎของที่พักซึ่งห้ามเลี้ยงสัตว์ ในท้ายที่สุด เวนต์จึงต้องนำสุนัขตัวนี้ไปฝากพ่อกับแม่ของเธอให้ช่วยเลี้ยง ก่อนที่พ่อของเธอจะนำมันไปปล่อยให้เป็นสุนัขจรจัดต่อไป

3.2.3 ความรักของซินญอร่ากับการทำให้สุนัขเป็นของสะสม

การทำสุนัขให้เป็นวัตถุเพื่อสนองความปรารถนาไม่ได้ปรากฏอยู่เพียงปฏิสัมพันธ์ระหว่างสุนัขกับเวนต์ เหตุการณ์ลักษณะคล้ายกันนี้เคยเกิดมาก่อนในชาติที่หนึ่งซึ่งกล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างสุนัขผู้เล่าเรื่องกับซินญอร่า (Senora) ทักษะคติที่ซินญอร่ามีต่อสุนัขอาจพิจารณาได้จากประโยคที่เธอกล่าวสอนคาร์ลอสซึ่งเป็นผู้ดูแลสุนัขในบ้านของเธอ “There are no bad dogs, Bobby, just bad people. They just need love.” (Cameron, 2010, p. 34) ซินญอร่ากล่าวประโยคข้างต้นกับคาร์ลอสขณะที่เขากำลังวิจารณ์สไปค์ (Spike) ซึ่งเป็นสุนัขสายพันธุ์พิตบูลตัวหนึ่งที่เขามองว่าไม่สามารถถูกฝึกให้มันเชื่อใจได้ ซินญอร่ากล่าวเตือนคาร์ลอสว่าไม่มีสุนัขตัวใดเลย พวกมันแค่ต้องการความรักเท่านั้น อีกข้อความหนึ่งเป็นข้อความที่ซินญอร่าขอร้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กำลังจะยึดสุนัขของเธอ เนื่องจากเธอครอบครองสุนัขจำนวนมากเกินไป “‘I love my dogs,’ Senora wailed. ‘Please don’t take them from me.’ Senora was not angry; she was sad and afraid.” (Cameron, 2010, p. 52) ซินญอร่าพยายามอ่อนน้อมกับเจ้าหน้าที่ไม่ให้ยึดสุนัขของเธอ เพราะเธอรักมัน ทั้งสองประโยคที่อ้างถึงนี้สะท้อนให้เห็นความรักที่ซินญอร่ามีให้กับสุนัข อย่างไรก็ตาม ข้อความดังกล่าวได้นำไปสู่คำถามว่าหากซินญอร่ามีความรักต่อสุนัขแล้ว เหตุใดนวนิยายจึงเสนอให้ตอนจบของเธอเป็นการพลัดพรากจากสุนัข? ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อวิเคราะห์ชื่อที่ใช้เรียกขานตัวละครตัวนี้ ‘ซินญอร่า’ อาจเป็นสรรพนามแทนบุรุษที่สอง ไม่ใช่ชื่อแท้จริงของตัวละครหญิงชราตัวนี้ ทั้งนี้เนื่องมาจากมีปรากฏให้เห็นผ่านนวนิยายว่าครอบครัวของเธอมีการสนทนาเป็นภาษาสเปนผสมกับภาษาอังกฤษ เช่น “What happened? Was it the new one? *El combatiente?*” (Cameron, 2010, p. 47) การไม่ปรากฏชื่อแท้จริงจึงอาจนำไปสู่การพิจารณาได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างสุนัขกับซินญอร่ามิได้ใกล้ชิดดังเช่นที่ปรากฏในนวนิยาย โดยอาจสนับสนุนข้อสังเกตนี้ผ่านการพิจารณาสามประเด็นดังนี้ (1) ทักษะคติของซินญอร่าต่อสุนัข (2) การปรากฏตัวครั้งแรกของตัวละครตัวนี้และ (3) การปรากฏตัวของตัวละครตัวนี้ในช่วงเวลาวิกฤตของสุนัขผู้เล่าเรื่อง

(1) ทศนคติของซินญอร่าที่มีต่อสุนัขปรากฏผ่านข้อความดังนี้ “[A]nd what can we do, let them live as wild animals? They’ re dogs, Bobby, little puppies, you see?” (Cameron, 2010, p. 27) เธอกล่าวข้อความนี้เมื่อบ๊อบบี้เตือนว่าบ้านกำลังจะมีจำนวนสุนัขมากเกินไป การกล่าวของซินญอร่าสื่อความนัยที่อาจตีความได้ว่า ในมุมมองของเธอนั้นสุนัขไม่สามารถอยู่ได้หากปราศจากมนุษย์เพราะพวกมันไม่ใช่สัตว์ป่าที่จะอยู่ได้ด้วยตัวเอง น่าสนใจว่าสิ่งที่ซินญอร่ากล่าวนั้นนำไปสู่การแบ่งแยกสิ่งมีชีวิตออกเป็นสามส่วนซึ่งมีลำดับชั้นดังนี้ 1. มนุษย์อยู่ในลำดับสูงสุด 2. สุนัขอยู่เป็นลำดับถัดมา และ 3. สัตว์ป่าเป็นลำดับสุดท้าย

ดังนั้น การที่ซินญอร่ามองว่าสุนัขต้องได้รับการดูแลจากมนุษย์ อาจสะท้อนแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางของเธอ กล่าวคือ ซินญอร่าเล็งเห็นว่ามนุษย์เป็นที่พึ่งเพียงหนึ่งเดียวของสุนัข และสุนัขจะไม่สามารถดำรงชีวิตหรือมีชีวิตรอดอยู่ได้หากปราศจากมนุษย์ นอกจากนี้ ในการกล่าวข้อความข้างต้น ซินญอร่าไม่ได้เพียงเสนอความแตกต่างระหว่างสุนัขกับมนุษย์ในฐานะผู้รอคอยการโอบอุ้มและผู้ให้การโอบอุ้มเท่านั้น การกล่าวว่าสุนัขไม่ใช่สัตว์ป่ายังอาจแสดงให้เห็นความพยายามแบ่งแยกสุนัขออกจากสายพันธุ์สิ่งมีชีวิตอื่นในอีกทอดหนึ่ง ในแง่นี้สุนัขจึงสามารถถูกมองได้ว่าเป็นสัตว์ที่มนุษย์สามารถฝึกฝนและนำมาใช้งานได้ ในขณะที่สัตว์ป่าไม่สามารถถูกฝึกให้เชื่อฟังหรือนำมาใช้งานได้ สุนัขจึงเป็นสัตว์ที่สามารถถูกนำเข้าสู่วัฒนธรรมส่วนสัตว์ป่าถูกยึดโยงเข้ากับความปลอดภัย การมองในลักษณะนี้ส่งผลให้ฐานะของสุนัขสามารถถูกยกระดับขึ้นมา แต่สัตว์ป่าถูกผลักไสให้ออกไปอยู่ในฐานะสิ่งที่เป็นอื่นจากวัฒนธรรมของมนุษย์ เพราะฉะนั้น จากตรงนี้จะสังเกตได้ว่ามนุษย์มีฐานะเป็นผู้เลือกที่จะยอมรับสิ่งใดเข้าสู่วัฒนธรรมของพวกเขาหรือไม่ คำพูดของซินญอร่าซึ่งกล่าวถึงความปรารถนาดีที่มีต่อสุนัขจึงมีกลไกความคิดของแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางทำงานอยู่เบื้องหลังซึ่งกลไกนี้ก่อให้เกิดการเบียดขับสิ่งมีชีวิตอื่น และพยายามใช้เกณฑ์ของมนุษย์เพื่อแบ่งแยกกลุ่มสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์

(2) นัยแฝงของทศนคติที่มนุษย์อยู่เหนือกว่าสุนัขยังอาจถูกสนับสนุนได้ด้วยการพิจารณาการปรากฏตัวครั้งแรกของตัวละครตัวนี้ สำหรับ *A Dog’s Purpose* น่าสนใจว่าการปรากฏตัวครั้งแรกของตัวละครหนึ่งๆมักเป็นนัยที่จะแสดงถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ ตัวอย่างเช่น กรณีของเดริกตามที่ได้กล่าวไป การปรากฏตัวของเขาเกิดขึ้นบนเหตุการณ์ที่อาจถูกเรียกได้ว่าเป็นการต่อรองผลประโยชน์ผ่านการต่อรองราคาของสุนัข ในท้ายที่สุด สุนัขจึงกลายเป็นเครื่องมือในการหาผลประโยชน์จากเวนต์ของตัวละครชายตัวนี้ เช่นเดียวกับกรณีของเวนต์ เธอไม่มีการ

ปฏิสัมพันธ์กับสุนัขในการพบกันครั้งแรก สิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังจึงเป็นการที่เธอไม่สามารถเลี้ยงสุนัขตัวนี้ได้และต้องนำมันไปฝากเลี้ยงไว้กับพ่อและแม่ของเธอในที่สุด สำหรับกรณีของซินญอร่า การปรากฏตัวของเธอถูกพรรณนาดังข้อความนี้ “A woman with long white hair stood there above us, her face wrinkled in kindness. “ Here, puppy, it’s okay. You’ll be all right. Here, puppy,” she said.” (Cameron, 2010, p. 17) เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบที่ชัดเจน การพบกันครั้งแรกระหว่างสุนัขกับอีธาน (Ethan) ซึ่งดูจะเป็นตัวละครผู้เลี้ยงสุนัขที่สำคัญที่สุดในเรื่องสมควรถูกใช้เพื่อเป็นกรณีเปรียบเทียบดังกล่าว นวนิยายพรรณนาการปรากฏตัวของเขาไว้ว่า

Then the front door of the house banged open and a human being like I’d never seen before ran out on the porch, jumped down the cement steps, and stopped dead in the grass. We stared at each other. It was, I realized, a human child, a male. His mouth broke into a huge grin and he spread his arms. “A puppy!” he sang, and we ran to each other, instantly in love. I could not stop licking him and he could not stop giggling, and we rolled together in the grass.

(Cameron, 2010, p. 67)

จากข้อความที่นำมาอ้างอิงถึงนี้ กรณีเปรียบเทียบดังกล่าวเผยให้เห็นความแตกต่างระหว่างการพบกับซินญอร่าและการพบกับอีธานโดยอาจจำแนกออกได้เป็นสองประการ ได้แก่ ระดับสายตาระหว่างสุนัขกับมนุษย์และปฏิกิริยาตอบสนองของทั้งสองฝ่าย

จากการเปรียบเทียบทั้งสองข้อความ สำหรับกรณีของอีธาน นวนิยายพรรณนาการพบกันของทั้งสองตัวละครไว้อย่างละเอียดไม่ว่าจะเป็นบรรยากาศรอบข้าง และปฏิกิริยาที่ทั้งสองตัวละครต่างแสดงออกต่อกันและกัน ตัวอย่างเช่น การเปิดประตูบ้านมาพบกับสุนัขของอีธาน หรือการบรรยายของสุนัขว่ามันเลียใบหน้าของเด็กชาย และเขาไม่สามารถหยุดหัวเราะได้ ทั้งคู่ก้มตัวไปด้วยกันบนพื้นหญ้าซึ่งแสดงให้เห็นความรักของอีธานและสุนัข นอกจากนี้ ในเรื่องของระดับสายตา ระหว่างอีธานกับสุนัขผู้เล่าเรื่องก็ถูกพรรณนาในลักษณะที่เสมอกันโดยสังเกตได้ผ่านข้อความต่อไปนี้ “We stared at each other.” (Cameron, 2010, p. 49) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจ้องมองระหว่างสุนัขกับเด็กชายเป็นการจ้องมองแบบตาประสานตา ในทางกลับกัน ระดับสายตาที่สุนัขมองซินญอร่า

และเธอมองมันกลับต่างออกไป โดยการมองดังกล่าวถูกพรรณนาไว้ดังนี้ “A woman with long white hair stood there above us,” (Cameron, 2010, p. 17) จะเห็นว่าระดับสายตาที่สุนัขมอง ซินญอร่าเป็นการมองแบบแหงนหน้าขึ้น ส่วนซินญอร่ามองสุนัขด้วยการก้มลง กรณีนี้อาจวิเคราะห์ได้ ผ่านการพิจารณาเรื่องมุมมองที่ใช้ในการถ่ายทำภาพยนตร์โดยกล้องมุมสูงมักถูกใช้เพื่อถ่ายทอดสิ่งที่มีอำนาจมากกว่าหรือยิ่งใหญ่กว่าตัวละครอีกตัวหนึ่ง สำหรับกล้องมุดำถูกใช้เพื่อถ่ายทอดการมีอำนาจน้อยกว่า ดังนั้น การปรากฏตัวของซินญอร่ากับสายตาดูต่ำลงของเธออาจสื่อถึงความคิดของตัวละครตัวนี้ที่มองว่าตนเองคือผู้ที่อยู่เหนือกว่าสุนัข ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของเธอที่มองว่าสุนัขต้องอยู่ภายใต้ความคุ้มครองของมนุษย์

นอกจากนี้ ความแตกต่างอีกประการหนึ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ผ่านกรณีเปรียบเทียบข้างต้น คือ ปฏิกริยาของตัวละครทั้งที่เป็นสุนัขและมนุษย์ ในกรณีของอีธานจะเห็นได้ว่าอีธานไม่ได้แสดงออกแค่เพียงฝ่ายเดียว นวนิยายยังแสดงให้เห็นการแสดงออกของสุนัขผ่านการวิ่งเข้าไปหาเด็กชาย หรือ การเลียใบหน้าของเขาซึ่งแสดงให้เห็นความสุขของสุนัขในการพบกันครั้งนี้ ในทางกลับกัน ในการพบกันระหว่างซินญอร่ากับสุนัข ซินญอร่าเป็นผู้แสดงออกเพียงฝ่ายเดียว ส่วนสุนัขไม่ได้แสดงออกสิ่งใด การไม่ได้แสดงออกถึงปฏิกริยาโต้ตอบนี้อาจทำให้ตีความได้ว่า สุนัขจะต้องอยู่ในฐานะผู้สยบยอมต่อมนุษย์เพื่อให้มันได้รับความรัก ความเมตตาจากซินญอร่า และเพื่อให้เธอรับเลี้ยงมัน

(3) อีกปัจจัยหนึ่งที่น่าจะเป็นเครื่องมือในการช่วยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสุนัขกับซินญอร่าคือการปรากฏตัวของตัวละครหญิงในช่วงเวลาที่สุนัขเผชิญกับเหตุการณ์วิกฤต น่าสังเกตว่าตัวละครตัวนี้นักปรากฏตัวหลังจากที่เหตุการณ์วิกฤติผ่านพ้นไปแล้ว การปรากฏตัวที่กำลังกล่าวถึงนี้ไม่ได้หมายถึงเพียงสุนัขผู้เล่าเรื่องหากแต่รวมถึงสุนัขตัวอื่นที่เธอจับมาเลี้ยงไว้ กรณีตัวอย่างคือเหตุการณ์ที่สุนัขทะเลาะกันเนื่องจากสไปค์ต้องการทำชิงตำแหน่งจำฝูง การปรากฏของตัวละครมนุษย์ในเหตุการณ์วิวาทถูกนำเสนอเป็นลำดับตามข้อความต่อไปนี้ “[T]he gate swung open and Bobby came running in, pulling a long hose behind him. A jet of water hit both dogs. (Cameron, 2010, p. 34) การพรรณนาดังกล่าวเผยให้เห็นว่าตัวละครตัวแรกที่ปรากฏออกมาเพื่อระงับการทะเลาะวิวาทของสุนัขทั้งสองคือบ๊อบบี้ ตามมาด้วยคาร์ลอสที่ปรากฏออกมาสอบถามถึงสิ่งที่เกิดขึ้น สำหรับซินญอร่าเธอถูกพรรณนาว่า “Senora joined the men in yard.” (Cameron, 2010, p. 35) จะเห็นว่าซินญอร่าคือผู้ที่ปรากฏตัวเป็นคนสุดท้าย

เหตุการณ์ตัวอย่างอีกเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นกับสุนัขผู้เล่าเรื่องเองโดยมันพยายามปกป้องพี่น้องคอกเดียวกันจากสไปค์ ในเหตุการณ์นี้การปรากฏตัวของตัวละครมนุษย์ถูกกล่าวถึงดังข้อความว่า “Just as I knew he would, Bobby opened the gate and came into the yard, his hose in his hand.” (Cameron, 2010, p. 36) เป็นอีกครั้งหนึ่งที่ตอกย้ำให้เห็นว่ามนุษย์ที่ปรากฏตัวเพื่อหยุดการวิวาทของสุนัขคือบ๊อบบี้ สำหรับซินญอร่านั้นเธอถูกกล่าวถึงเมื่อเหตุการณ์จบลงและสุนัขถูกนำตัวไปรักษาที่โรงพยาบาลสัตว์ การปรากฏตัวของซินญอร่าจากทั้งสองเหตุการณ์อาจเป็นนัยที่สะท้อนถึงการให้ความสำคัญต่อสุนัขที่เธอลี้อยิ่ง ซินญอร่าที่ปรากฏตัวเป็นคนสุดท้ายจึงอาจถูกตีความได้ว่า เธอไม่ได้ให้ความสำคัญต่อสุนัขที่เธอลี้อยิ่งดังเช่นที่เนื้อหาภายในนวนิยายพยายามทำให้ผู้อ่านเข้าใจ

ข้อสังเกตทั้งสามประการข้างต้นนำไปสู่การพิจารณาความสมเหตุสมผลในช่วงสุดท้ายของตอนที่ซินญอร่ามีบทบาท ในช่วงดังกล่าวสุนัขทั้งหมดที่ซินญอร่าเลี้ยงถูกยึดไปโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยสุนัขที่สมบูรณ์อาจได้รับการรับเลี้ยงต่อไป สำหรับสุนัขที่พิการจะถูกทำการุณยฆาต ในเหตุการณ์การยึดสุนัขนี้เองปรากฏสองข้อความที่น่าสนใจที่กล่าวโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ “Too many animals. Poor conditions,” และ “Inhumane,” (Cameron, 2010, p. 32) ทั้งสองคือคำตอบจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหลังจากที่ซินญอร่าถามหาเหตุผลในการมายึดสุนัขที่เธอลี้อยิ่ง ทั้งสองข้อความนี้ นำไปสู่การพิจารณาได้ว่าการเลี้ยงสุนัขของซินญอร่าอาจเข้าข่ายการสะสมสัตว์ (animal hoarding)

แกรี พาโทรเนก (Gary Patronek) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้มีพฤติกรรมสะสมสัตว์เลี้ยงไว้อย่างน่าสนใจ ดังสรุปใจความได้ว่ามนุษย์กลุ่มนี้จะมีทัศนคติว่าพวกเขามีความรักที่ยิ่งใหญ่ต่อสัตว์ นอกจากนี้พวกเขายังมองการกระทำของตัวเองว่าเป็นการช่วยชีวิตสัตว์ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่พวกเขาทำนั้นกลับก่อให้เกิดผลลัพธ์ในทางตรงข้ามหลายประการ ได้แก่ 1) ผลกระทบในเรื่องพื้นที่ กล่าวคือเนื่องจากการเลี้ยงสัตว์ในจำนวนมากเกินไปทำให้พื้นที่ของทั้งมนุษย์และสัตว์ไม่เพียงพอต่อการอยู่อาศัยซึ่งนำไปสู่ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรื่องสุขลักษณะทั้งที่อยู่ของมนุษย์และที่อยู่ของสัตว์ กรณีดังกล่าวอาจเริ่มต้นจากพื้นที่ส่วนบุคคลและลุกลามไปถึงพื้นที่ชุมชน 2) ผลกระทบต่อปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพของทั้งมนุษย์และสัตว์ สำหรับมนุษย์อาจได้รับผลเกี่ยวกับปรสิตที่ติดมาจากสัตว์หรือจากขนของสัตว์ที่มีโอกาสก่อให้เกิดโรคมะเร็ง ในกรณีของสัตว์อาจเกิดปัญหาในแง่ที่ไม่สามารถได้รับการเลี้ยงดูจากผู้เลี้ยงอย่างทั่วถึง 3) ปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่ผู้เลี้ยงต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมากในการดูแลสัตว์ที่มี

จำนวนมากเกินไปเช่นกัน นอกจากนี้นักวิชาการทั้งสองยังกล่าวเตือนต่อไปว่า สัตว์ที่ถูกสะสมมักต้องจบชีวิตลงด้วยการถูกทำการุณยฆาตเนื่องจากปัญหาเกี่ยวกับความทุกข์ทรมานหรืออาการติดเชื้อที่ไม่สามารถรักษาได้ซึ่งเหตุผลทั้งสองประการส่งผลให้ไม่มีใครอยากรับเลี้ยงสุนัขเหล่านี้ต่อ (Patronek, 2001, p. 1)

จากข้อมูลของพาโทรเนก นำสังเกตว่าพฤติกรรมที่ซินญอร่าทำกับสุนัขค่อนข้างสอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้มีอาการชอบสะสมสัตว์ดังกล่าวได้จากการอภิปรายก่อนหน้าที่ตัวละครตัวนี้แสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่ตนเองกระทำว่าเป็นความพยายามช่วยเหลือสุนัขผ่านการกล่าวว่าพวกมันคือสุนัขไม่ใช่สัตว์ป่าที่สามารถปล่อยให้อยู่ได้โดยปราศจากการเลี้ยงดู อีกคร่าวหนึ่งคือเหตุการณ์การยึดสุนัขที่กำลังกล่าวถึงอยู่ที่นี่ที่ซินญอร่ากล่าวว่าเธอรักสุนัขของเธอ กระนั้นก็ดี แม้ว่าซินญอร่าจะกล่าวกับเจ้าหน้าที่และทำให้ผู้อ่านเห็นเป็นเช่นนั้น แต่ก็สามารถเห็นได้ว่าจำนวนสุนัขที่มีมากเกินไปส่งผลให้เธอไม่สามารถให้ความสนใจต่อสุนัขทุกตัวได้อย่างครอบคลุม การถูกละเลยดังกล่าวเกิดขึ้นกับแม่ของสุนัขผู้เล่าเรื่องโดยการหายไปของสุนัขตัวนี้ที่ไม่ได้อยู่ในความสนใจของซินญอร่า นอกจากนี้จากในนวนิยาย ในชาติแรกนี้ สุนัขผู้เล่าเรื่องถูกทำการุณยฆาตเนื่องจากเจ้าหน้าที่สังเกตเห็นว่ามันจะไม่ถูกใครรับเลี้ยงแน่นอน เพราะมันพิการหลังจากการต่อสู้กับสไปค์ ในแง่นี้จึงสะท้อนให้เห็นปัญหาเกี่ยวกับระบบการจัดการสัตว์เลี้ยงในบ้านของซินญอร่าว่าเธอไม่สามารถควบคุมสัตว์เลี้ยงหรือจัดสรรพื้นที่ให้กับสุนัขแต่ละตัวได้ เมื่อมองในลักษณะนี้อาจทำให้เข้าใจได้ว่าภาษาของมนุษย์มีบทบาทสำคัญในการกดทับสัตว์อื่นอีกครั้ง กล่าวคือ ผ่านคำว่า ‘รัก’ และความ (เข้าใจว่า) ‘ปรารถนาดี’ ของเธอ ซินญอร่าได้ลดทอนสุนัขที่เธอกล่าวว่ารักให้กลายเป็นเพียงสิ่งของสำหรับสะสมเพื่อตอบสนองต่อความปรารถนาของเธอ ผู้อ่านจะเห็นว่าซินญอร่าไม่เคยปรากฏตัวในคร่าวที่สุนัขมีปัญหา ตัวอย่างเช่น เธอไม่ได้ปรากฏตัวในคร่าวที่สุนัขทะเลาะกันเพื่อหยุดการต่อสู้นั้น ในทางกลับกัน ช่วงเวลาที่เธอปรากฏตัวกลับเป็นช่วงเวลาที่เธอต้องการหาความสุขจากพวกมันไม่ว่าจะเป็นการเล่นกับพวกมัน หรือการนำสุนัขตัวใหม่เข้ามาไว้เพียงเท่านั้น มีเพียงครั้งเดียวที่ตัวละครตัวนี้ปรากฏตัวเป็นคนแรกคือช่วงเวลาที่พนักงานของรัฐเดินทางมายึดสุนัขจากบ้านของเธอโดยการปรากฏตัวของเธอเป็นการปรากฏที่มีสาระสำคัญแค่เพียงการกล่าวว่าเธอรักสุนัขเท่านั้น

3.2.4 ภาษาของสุนัขกับการต่อรอง ‘ความรัก’ ของซินญอร่า

กระนั้นก็ตาม เมื่อมนุษย์กดทับสัตว์ผ่านภาษา สัตว์ก็พยายามใช้ภาษาของพวกมันต่อรองกับมนุษย์เช่นกัน สำหรับ *A Dog's Purpose* การต่อรองดังนี้สามารถพิจารณาได้จากตอนที่กล่าวถึงซินญอร่า สิ่งที่น่าสนใจในนวนิยายเรื่องนี้คือการต่อรองของสุนัขผู้เล่าเรื่องแตกต่างจากข้างใน *Delta the Dancing Elephant: A Memoir* กล่าวคือ ขณะที่ข้างในนวนิยายเรื่องดังกล่าวพยายามที่สื่อสารกับบัคแมน สุนัขในนวนิยายเรื่องนี้ทำในสิ่งที่ต่างออกไป ตลอดทั้งตอนของซินญอร่า สุนัขทำให้ผู้อ่านเชื่อว่ามันรักซินญอร่าด้วยการกล่าวซ้ำๆถึงความรู้สึกที่มันมีต่อเธอ อาทิ “[I] learned to love Sonora and Carlos and Bobby, [...]” (Cameron, 2010, p. 43) ข้อความนี้แปลความได้ว่า การได้พบกับพวกของซินญอร่าทำให้มันเรียนรู้ที่จะรักมนุษย์ หรืออีกข้อความหนึ่ง “Once outside the fence, I was upset to see Senora crying, struggling against Carlos and Bobby. Her sadness came off her and washed into me, and I pulled against the noose, wanting to go comfort her.” (Cameron, 2010, p. 31) ผู้เล่าเรื่องกล่าวข้อความนี้ในฉากที่ซินญอร่าจะได้มีบทบาทเป็นครั้งสุดท้าย ข้อความดังกล่าวถ่ายทอดความรู้สึกของผู้เล่าเรื่องที่ต้องแยกจากจากเธอและมันไม่ยอมให้เธอร้องไห้

อย่างไรก็ตาม แม้สุนัขจะพยายามแสดงให้เห็นว่ามันรักซินญอร่าแต่หลายสถานการณ์ที่เกิดขึ้น กลับนำไปสู่ความเคลือบแคลงต่อความรักที่สุนัขตัวนี้มีให้กับตัวละครหญิงดังกล่าว ตัวอย่างเช่น ในเหตุการณ์ที่สุนัขวิจารณ์ผู้ดูแลของมันในร้านขายสัตว์เลี้ยง มันได้เปรียบเทียบตัวละครดังกล่าวกับบ็อบบี้และคาร์ลอส ดังข้อความต่อไปนี้ “The man wasn’t anything like Bobby and Carlos.” (Cameron, 2010, p. 42) จากข้อความ สุนัขกล่าวว่าผู้ดูแลของมันไม่มีสิ่งใดเหมือนกับบ็อบบี้และคาร์ลอส การเปรียบเทียบนี้อาจถูกสร้างขึ้นจากการสังเกตเห็นความเหมือนกันในเรื่องเพศระหว่างทั้งสามตัวละคร กระนั้นก็ตาม เมื่อวิเคราะห์ข้อความดังกล่าว ความสอดคล้องเรื่องเพศสภาพอาจไม่ใช่ประเด็นสำคัญ หากแต่ประเด็นหลักของการเปรียบเทียบอยู่ที่ความผูกพันซึ่งมนุษย์มีต่อสุนัข ดังนั้น การละเลยซินญอร่าจากการเปรียบเทียบนี้ทั้งที่เธอมีบทบาทหลักในช่วงก่อนหน้าอาจนำไปสู่การตั้งคำถามต่อความสัมพันธ์แท้จริงระหว่างสุนัขกับตัวละครดังกล่าว

นอกจากนี้ อีกเหตุการณ์หนึ่งที่อาจนำมาร่วมประกอบการพิจารณาในประเด็นข้างต้นเป็นเหตุการณ์ที่สุนัขต้องเลือกระหว่างการติดตามแม่ของมันที่กำลังจะหนีออกจากบ้านของซินญอร่ากับ

การอยู่ที่นั่นต่อไป อย่างไรก็ตาม มันได้พบกับซินญอร่าก่อนจะติดตามแม่ไป ดังนั้น สุนัขจึงถูกเธอนำตัวกลับไปไว้ที่กรง เมื่อมาถึงกรงซินญอร่ามีปฏิสัมพันธ์กับสุนัขทุกตัวในนั้น เรื่องนี้ทำให้สุนัขผู้เล่าเรื่องรู้สึกน้อยใจที่ไม่ได้รับความเอาใจใส่จากเธอ โดยมันให้เหตุผลถึงความรู้สึกน้อยใจนี้ว่ามันยอมไม่ติดตามสุนัขตัวแม่เพื่อจะได้อยู่กับซินญอร่า สิ่งที่สุนัขตัดพ้อปรากฏเป็นข้อความดังนี้

The moment the gate shut, the other dogs were on their feet, racing over to us, and Senora petted them and talked soothingly while I seethed a little over the divided attention. It seemed more than a little unfair; I'd given up Mother to be with Senora, and here she was acting as if I were no more special than anybody else.

(Cameron, 2010, p. 13)

เนื้อหาข้างต้นพรรณนาเหตุการณ์หลังจากที่ซินญอร่าเปิดประตูกรง สุนัขภายในกรงเข้ามาล้อมเธอและเธอก็เล่นกับสุนัขทุกตัว เรื่องนี้ทำให้สุนัขผู้เล่าเรื่องรู้สึกถึงความไม่ยุติธรรมเพราะมันเลือกละทิ้งแม่สุนัขเพื่อจะได้อยู่กับซินญอร่า แต่เธอกลับไม่ได้ให้ความสนใจมันเท่าที่ควรเป็น ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสุนัขยอมเสียสละไม่ติดตามแม่ของมันเพื่อจะได้อยู่กับซินญอร่าและมันคาดหวังว่าจะได้รับความสนใจจากเธอ อย่างไรก็ตาม ข้อความข้างต้นมีสิ่งที่ย้อนแย้งกับเหตุการณ์ก่อนที่ผู้เล่าเรื่องจะถูกซินญอร่านำตัวกลับมาที่กรงอยู่ประการหนึ่ง

ในการตัดสินใจเลือกระหว่างการติดตามแม่สุนัขกับการอยู่ที่บ้านของซินญอร่าต่อไป สุนัขได้พรรณนาถึงการใคร่ครวญของมันไว้ในข้อความต่อไปนี้ “If I left, I'd never see Coco again. I was torn between loyalty to mother, who had fed me and taught me and taken care of me, and to the pack, which included my worthless brother, Fast.” (Cameron, 2010, p. 32) ข้อความข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าหากสุนัขเลือกหนีไปจากบ้านของซินญอร่า มันจะไม่ได้พบกับโคโค (Coco) ซึ่งเป็นสุนัขเพศเมียอีก ดังนั้น มันจึงต้องเลือกระหว่างความภักดีต่อแม่กับการอยู่ร่วมกับโคโค อย่างไรก็ตาม จากข้อความที่อ้างถึงนี้เห็นว่าซินญอร่าไม่ใช่ปัจจัยหนึ่งที่ถูกกล่าวถึงเพื่อเหนี่ยวรั้งไม่ให้สุนัขติดตามแม่ของมัน ในทางกลับกัน เรื่องที่สุนัขคำนึงถึงกลับเป็นความรู้สึกกังวลว่า มันจะไม่ได้พบกับโคโคอีกต่อไป นอกจากนี้ สุนัขผู้เล่าเรื่องยังกล่าวถึงฟาสต์ (Fast) ซึ่งเป็นพี่น้องที่มันไม่ชอบ แต่ฟาสต์ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สุนัขไม่ยอมไปจากบ้านของซินญอร่า หากแต่สำหรับตัวของ

ซินญอร่าเองกลับไม่ใช่หนึ่งในปัจจัยที่ถูกกล่าวถึง ดังนั้น ข้อความในเหตุการณ์การตัดสินใจนี้จึงขัดแย้งกับเหตุการณ์ที่สุนัขกล่าวว่ามันเลือกไม่ติดตามแม่สุนัขเพื่อให้ได้อยู่กับซินญอร่า ในแง่นี้ จึงอาจสะท้อนแง่มุมที่ซินญอร่าไม่ได้มีความสำคัญต่อสุนัขดังที่มันพยายามเสนอให้ผู้อ่านนวนิยายเข้าใจ

ยิ่งไปกว่านั้น หลังจากจบตอนของซินญอร่า สุนัขแทบไม่ได้กล่าวถึงเธออีกเลย มีเพียงสองครั้งเท่านั้นที่ซินญอร่าถูกเอ่ยถึง ครั้งแรกเป็นตอนที่สุนัขสรุปสิ่งที่มันได้เรียนรู้จากแต่ละชาติที่เกิดขึ้นมา สุนัขกล่าวถึงซินญอร่าในข้อความต่อไปนี้ “When I lived in the Yard, Senora loved me, but I now realized it was a general love, aimed at all the dogs in the pack.” (Cameron, 2010, p. 53) ข้อความนี้ทำให้เห็นเห็นว่าความรักที่ซินญอร่ามีให้กับสุนัขผู้เล่าเรื่องไม่ได้มีความพิเศษไปกว่าความรักที่เธอมีให้กับสุนัขทั่วไป ดังนั้น ข้อความนี้จึงอาจสะท้อนการยอมรับของสุนัขว่าตัวมันไม่ได้มีความสำคัญต่อซินญอร่า อีกข้อความหนึ่งที่สุนัขกล่าวถึงซินญอร่า คือ “I was taken from the senora.” (Cameron, 2010, p. 190) ข้อความนี้เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาที่สุนัขอภิปรายความแตกต่างระหว่างตัวของมันในปัจจุบันกับในอดีต อย่างไรก็ตาม ส่วนที่น่าสนใจในประโยคข้างต้นคือวิธีการที่สุนัขกล่าวถึงตัวละครหญิง จะสังเกตได้ว่าการเพิ่มคำหน้านาม ‘the’ หน้าชื่อของซินญอร่า นอกจากนี้ อักษร ‘S’ ที่ถูกใช้เพื่อเรียกชื่อเฉพาะยังถูกเปลี่ยนเป็น ‘s’ การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้สันนิษฐานได้ว่า ‘ซินญอร่า’ ไม่ใช่ชื่อจริงของตัวละครหญิงดังกล่าว ดังนั้น การที่ชื่อจริงของตัวละครหญิงตัวนี้ไม่เคยถูกระบุจึงอาจมีนัยที่ตีความได้ว่า เธอไม่ได้มีความสำคัญกับสุนัข และความรักที่สุนัขเคยกล่าวว่ามีให้กับเธออาจไม่ใช่ความรักแท้จริงเช่นกัน

เพราะฉะนั้น สำหรับนวนิยายเรื่อง *A Dog's Purpose* การต่อรองของสุนัขกับภาษาของมนุษย์ไม่ได้ถูกนำเสนอในรูปแบบที่ให้สัตว์ใช้ภาษาเพื่อวิพากษ์วิจารณ์มนุษย์ดังเช่นที่ปรากฏในนวนิยายเกี่ยวกับสัตว์เรื่องอื่นๆ ในทางกลับกัน สุนัขต่อรองกับภาษาของมนุษย์ด้วยการใช้ภาษาของมันเพื่อโน้มน้าวให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจว่ามันรักซินญอร่า ดังสังเกตได้จากการอภิปรายข้างต้นที่สุนัขมักกล่าวว่ามันมีความผูกพันกับเธอ แต่ในความเป็นจริงอาจไม่ได้เป็นเช่นนั้น เนื่องจากข้อความในส่วนอื่นๆชี้ให้เห็นว่าซินญอร่าไม่ได้มีความสำคัญกับสุนัขตามที่มันแสดงออก

3.3 แมวกับการถูกทำให้เป็นภาพแทนและการถูกพูดแทนโดยมนุษย์

สำหรับ *The Travelling Cat Chronicles* ภาษาของมนุษย์ได้นำไปสู่การลดทอนสัตว์ในสอง ประเด็น ประเด็นแรกคือการลดทอนสัตว์ไปสู่การเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งในอดีต กรณีนี้เกิดขึ้น ชัดเจนผ่านการนำเสนอเรื่องราวของโคสุเกะ (Kosuke) ที่ต้องการรับเลี้ยงนานะเพราะลักษณะของมัน ที่ดูคล้ายกับฮาชิ (Hachi) แมวตัวเก่าของซาโตรุ สำหรับอีกประเด็นหนึ่งเกิดขึ้นกับตัวของซาโตรุเอง โดยพบว่าการพยายามพูดแทนสัตว์ของตัวละครมนุษย์กลับกลายเป็นการทำให้เสียงของสัตว์ไม่เป็นที่ ได้ยิน

3.3.1 แมวกับการถูกทำให้เป็นภาพแทน

การปรากฏของสัตว์ศึกษาได้นำนักวิชาการที่ให้ความสนใจต่อเรื่องนี้ไปสู่การตั้งคำถามกับ การทำให้สัตว์กลายเป็นภาพแทนของมนุษย์ การกระทำดังกล่าวปรากฏผ่านชีวิตประจำวันของมนุษย์ อาทิ สำนวนที่กล่าวถึงสัตว์โดยนัยของความหมายในสำนวนนั้นสามารถพาดพิงมาถึงมนุษย์ สำนวน ดังกล่าวนำไปสู่การตัดสินว่าการกระทำนั้นๆ ของมนุษย์เหมาะสมหรือไม่ อีกตัวอย่างหนึ่งที่สังเกตได้ คือตัวละครสัตว์ที่ถูกใช้เพื่อดำเนินเรื่องราวในนิทานหรือปกรณัม นิทานเหล่านั้นต่างมุ่งหวังที่จะให้ ข้อคิดอันจะนำไปสู่การสร้างระเบียบแบบแผนที่สังคมจะให้การยอมรับมนุษย์คนหนึ่งๆ ต่อไป ใน เรื่องราวและสำนวนต่างๆ เหล่านั้นจึงสะท้อนให้เห็นปัญหาที่สัตว์ถูกลดทอนไปสู่การเป็นเสมือน กระดาษเปล่าที่มนุษย์สามารถเขียนเพื่อให้ค่าความหมายกับมันได้

สำหรับนวนิยายเรื่อง *The Travelling Cat Chronicles* ประเด็นเรื่องการมองสัตว์เป็น ภาพแทนปรากฏในตอนที่กำลังถึงโคสุเกะซึ่งเป็นเพื่อนในสมัยเด็กของซาโตรุ ซาโตรุติดต่อกับโคสุเกะเป็น คนแรกโดยหวังให้โคสุเกะรับเลี้ยงนานะที่เป็นแมวของเขา โคสุเกะตอบรับซาโตรุด้วยความยินดี อย่างไรก็ตาม นวนิยายเสนอให้เห็นว่าโคสุเกะต้องการรับเลี้ยงแมวเพื่อนำมันไปทดแทนสิ่งที่ตัวของเขา ขาดหาย โดยโคสุเกะต้องการรับเลี้ยงแมวเพื่อนำมันไปเป็นภาพแทนของสามสิ่งต่อไปนี้ (1) ภาพแทน ของฮาชิ (2) ภาพแทนของการมีชัยเหนือซาโตรุ และ (3) ภาพแทนของการได้ก้าวข้ามผู้เป็นพ่อ

เบาะแสที่บ่งชี้เรื่องที่โคสุเกะมองนานะเป็นภาพแทนของฮาชิปรากฏมาตั้งแต่เหตุการณ์ที่ โคสุเกะกำลังนั่งอ่านอีเมลล์จากซาโตรุพร้อมกับดูรูปถ่ายของนานะที่ซาโตรุแนบมาให้เขา ในเหตุการณ์นี้ โคสุเกะพรรณนาถึงลักษณะของนานะที่ดูคล้ายกับฮาชิอย่างมาก ดังข้อความต่อไปนี้ “This cat

looks exactly like Hachi.” (Arikawa, 2018, p. 19) ข้อความนี้แสดงให้เห็นว่าโคสุเกะเส็งเห็นลักษณะภายนอกที่คล้ายกันระหว่างแมวสองตัว นอกจากนี้ ข้อความในลักษณะเดียวกันยังถูกกล่าวซ้ำอีกหลายครั้ง เช่น “The cat in the photo was good-looking, a lot like Hachi, with the hooked tail and everything.” (Arikawa, 2018, p. 20) ประโยคนี้เสนอให้เห็นว่าในสายตาของโคสุเกะนั้น นานะกับฮาซิมิหลายส่วนที่คล้ายกัน เช่น เป็นแมวหางงัดและดำหนื่นๆ ยิ่งไปกว่านั้น อีกประโยคหนึ่งที่ตอกย้ำว่าโคสุเกะมองนานะเป็นภาพแทนของฮาซิมิ คือ “Nana’s the spitting image of Hachi.” (Arikawa, 2018, p. 23) จะเห็นได้ว่า สำหรับโคสุเกะ นานะกับฮาซิมิมีลักษณะที่เหมือนกันจนแทบจะแยกกันไม่ออก จากข้อความทั้งสาม จะสังเกตได้ว่ามีส่วนที่คล้ายกันอยู่ประการหนึ่ง คือ มุมมองที่โคสุเกะมีต่อนานะ ทั้งสามข้อความชี้ให้เห็นว่าโคสุเกะพยายามมองนานะในฐานะภาพแทนของฮาซิมิโดยพิจารณาได้จากการที่เขากล่าวข้อความลักษณะเดิมซ้ำกันหลายๆครั้ง การกระทำนี้ทำให้ตีความได้ว่าโคสุเกะยึดติดกับฮาซิมิ และเขาต้องการรับเลี้ยงนานะเพื่อให้มันเป็นตัวแทนของแมวตัวที่เขายึดติด

อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจรับเลี้ยงนานะของโคสุเกะมิได้มีเป้าประสงค์แค่เพียงให้มันเป็นตัวแทนของฮาซิมิเท่านั้น หากแต่การกระทำดังกล่าวยังเชื่อมโยงไปสู่ (2) และ (3) ในลำดับต่อมา ทั้งนี้เพราะฮาซิมินั้นถูกโคสุเกะยึดโดยเข้าไปสู่สิ่งที่เขาปรารถนาสองประการ อันประกอบไปด้วย การได้รู้สึกว่าคุณเองมีสิ่งที่มีพร้อมกว่าซาโตรุ และการได้ก้าวข้ามผู้เป็นพ่อ ทั้งนี้เพราะนวนิยายนำเสนออดีตของโคสุเกะไว้ในทำนองว่า เขาเป็นตัวละครที่ถูกสร้างขึ้นมาเป็นผู้พ่ายแพ้ สิ่งที่เขาสนับสนุนข้อสังเกตนี้คือการกล่าวถึงวัยเด็กของเขา โคสุเกะเป็นโรคมุมิแพ้ซึ่งนำไปสู่การที่พ่อและแม่ส่งเขาไปเรียนว่ายน้ำด้วยความหวังที่จะรักษาโรคดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ในชั้นเรียนว่ายน้ำนี้ เขาได้เรียนในชั้นเรียนว่ายน้ำระดับพื้นฐาน ในทางกลับกัน ซาโตรุได้เรียนว่ายน้ำในชั้นเรียนระดับสูงเนื่องจากเขามีทักษะการว่ายน้ำที่รวดเร็ว ในเบื้องต้นนี้การพรรณนาถึงอดีตแสดงให้เห็นว่าโคสุเกะพ่ายแพ้ต่อซาโตรุ คำรบต่อมาอีกตัวละครหนึ่งที่นวนิยายแสดงให้เห็นว่าโคสุเกะไม่สามารถก้าวข้ามไปได้คือผู้เป็นพ่อ ประเด็นนี้สังเกตได้จากเขาไม่เคยกล้ายืนหยัดกับผู้เป็นพ่อของตัวเองไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดๆ เช่น เรื่องการงานที่แม้ว่าโคสุเกะจะรับช่วงร้านถ่ายภาพต่อจากพ่อหากแต่พ่อก็ยังคงเข้ามามีบทบาทเป็นผู้สั่งการร้าน แม้แต่เรื่องชีวิตครอบครัวของโคสุเกะเองเขาก็ไม่สามารถยืนหยัดเพื่อปกป้องภรรยาของตนจากคำดูถูกของผู้เป็นพ่อ

สำหรับกรณีของซาโตรุ แม้ว่าโคสุเกะจะมองเขาในฐานะเพื่อนสนิทแต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า ตัวละครตัวนี้มีความรู้สึกอิจฉาซาโตรุและต้องการเอาชนะเขาในบางครั้งเช่นกัน ตัวอย่างหนึ่งที่เกิดในสถานะครุ่นคิดของโคสุเกะต่อเรื่องดังกล่าวปรากฏตามข้อความนี้ “If only I could be like him, he thought enviously.” (Arikawa, 2018, p. 26) ข้อความนี้เผยให้เห็นว่าตัวของโคสุเกะอยากเป็นแบบซาโตรุเนื่องจากเขามองว่าซาโตรุเป็นผู้ที่เพียบพร้อมไม่ใช่เพียงแต่ร่างกายที่แข็งแรง หากแต่รวมถึงพ่อและแม่ที่รักเขา ตรงกันข้ามกับตัวเองที่มักมีปัญหาเกี่ยวกับพ่อเพราะพ่อมักแสดงความไม่พอใจใส่เขา ความอิจฉาที่โคสุเกะมีต่อซาโตรุปรากฏให้เห็นอีกครั้งในการพยายามเจรจาเพื่อต่อรองว่าระหว่างตัวเขา กับซาโตรุ ใครสมควรได้รับเลี้ยงฮาชิ “That’s not fair!” (Arikawa, 2018, p. 28) โคสุเกะกล่าวกับซาโตรุเมื่อได้ยินว่าซาโตรุจะไปขออนุญาตแม่ของเขาเพื่อเลี้ยงแมว เบื้องหลังคำตอบนี้ถูกพรรณนาไว้ว่า

Kosuke’s reaction was fueled by something that had happened at swimming club a few days before. A girl Kosuke was keen on saw Satoru swimming in the advanced class and murmured, “He’s pretty cool.,”

Satoru could swim fast, he didn’t have any allergies, and his father and mother were both kind people, so if he took the cat home they were sure to accept it. So not only did the girl Kosuke liked praise Satoru, but now he would get to keep this soft, tiny creature – that just wasn’t fair, was it?

(Arikawa, 2018, p. 29)

ข้อความพรรณานี้เผยให้เห็นว่าเบื้องหลังคำตอบเพียงสั้นๆที่โคสุเกะกล่าวกลับทับซ้อนด้วยความรู้สึกหลากหลายปะปนกัน เริ่มตั้งแต่ความอิจฉาต่อเสน่ห์ของซาโตรุที่สามารถดึงดูดคนที่เขาแอบชอบ โคสุเกะอิจฉาความสามารถของซาโตรุที่มีร่างกายแข็งแรงและมีพรสวรรค์ในการว่ายน้ำ และอิจฉาที่ซาโตรุมีพ่อและแม่ที่ใจดีกับเขา ความอิจฉาต่อคุณสมบัติทั้งสามประการของซาโตรุถูกโคสุเกะนำมายึดโยงเข้ากับฮาชิ และส่งผลให้เขามีความรู้สึกว่าจะสูญเสียฮาชิให้กับซาโตรุอีกไม่ได้เพราะซาโตรุมีสิ่งที่สมบูรณ์กว่าเขามากมาย สำหรับโคสุเกะ ฮาชิจึงอาจเป็นสิ่งที่ทำให้ได้มีความรู้สึกที่ตัวเขามีบางสิ่งบางอย่างที่เหนือกว่าซาโตรุ ในแง่นี้ ฮาชิได้ถูกโคสุเกะลดทอนไปเป็นสิ่งที่โคสุเกะต้องการเพื่อนำไปเติม

เต็มส่วนที่ตัวเขาพร่องขาด ในแง่นี้คุณค่าของแมวจึงมาจากความรู้สึกพร่องขาดที่โคสุเกะมีต่อตัวเอง มิใช่การเล็งเห็นถึงคุณค่าของแมวจริงๆ

ในกรณีของผู้เป็นพ่อ นวนิยายแสดงให้เห็นว่าโคสุเกะไม่สามารถยื่นหยัดหรือแสดง ความกล้าที่จะต่อรองกับพ่อของเขา ย้อนกลับไปในช่วงวัยเด็ก ผู้ที่ยืนยันไม่ให้โคสุเกะรับเลี้ยงฮาชิคือพ่อ ของเขา คำยืนยันนี้รวมความไปถึงในคราวที่ซาโตรุสูญเสียทั้งพ่อและแม่ไปในอุบัติเหตุรถยนต์ทำให้เขา ต้องย้ายไปอยู่กับน้า และจำเป็นต้องหาผู้เลี้ยงใหม่ให้กับฮาชิ แม้ว่าพ่อของโคสุเกะจะสนิทกับซาโตรุ หากแต่เขาก็ยังคงยืนกรานไม่ยินยอมให้ลูกชายรับเลี้ยงแมวตัวนั้น ปมในใจระหว่างโคสุเกะ พ่อของเขา และแมวจึงเกิดขึ้นนับแต่นั้นมา โดยนัยนี้ปรากฏผ่านข้อความที่โคสุเกะรู้สึกโมโหพ่อของตัวเอง “Kosuke was incensed. *Why is this man my father? I don't know how many times since I was a child I have felt this way about him. Ever since the day he rejected Hachi.*” (Arikawa, 2018, p. 60) ข้อความที่อ้างถึงนี้เป็นการพรรณนาถึงความรู้สึกที่โคสุเกะไม่พอใจ ผู้เป็นพ่อ ข้อความดังกล่าวปรากฏหลังจากเหตุการณ์ที่ภรรยาของโคสุเกะสูญเสียลูกไปขณะตั้งครรภ์ อันเนื่องมาจากอุบัติเหตุ ตลอดเวลาที่ผ่านมารภรรยาของโคสุเกะต้องอดทนจากคำต่อว่าของพ่อสามี เรื่องที่เธอไม่มีหลานให้เขา แต่เมื่อเธอเพิ่งจะสูญเสียลูกไป สิ่งที่พ่อสามีกล่าวกับเธอคือ “At least we know now you can have children.” (Arikawa, 2018, p. 60) สิ่งนี้สร้างความไม่พอใจต่อ โคสุเกะ เขาพรรณนาความรู้สึกโกรธนี้เป็นข้อความในตอนต้น อย่างไรก็ตาม การแสดงความไม่พอใจ ของโคสุเกะแสดงให้เห็นการผูกโยงระหว่างปัญหาในปัจจุบันและปัญหาเรื่องแมวในอดีตโดยมองได้ว่า ปัญหาต่อผู้เป็นพ่อในปัจจุบันเชื่อมโยงกับปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีต

ดังนั้น ในการรับเลี้ยงนานะ โคสุเกะจึงมีความคาดหวังอยู่สองประการ ได้แก่ ประการแรก คือเพื่อสร้างแรงดึงดูดให้ภรรยาของเขากลับมาอยู่ร่วมกับเขา ทั้งนี้เพราะหลังจากได้ฟังคำพูดของพ่อ สามี ภรรยาของโคสุเกะได้ย้ายกลับไปอยู่กับพ่อและแม่ของเธอโดยฝ่ายชายก็ไม่อาจคาดเดาได้ว่าเธอ จะกลับมาหาเขาหรือไม่ ประการนี้ปรากฏข้อสนับสนุนในตัวบทนวนิยายเป็นข้อความว่า

He began to wonder if his wife, a true cat lover, might actually come home if he took in the cat. Perhaps if he told her he had adopted the animal but didn't know how to look after it and begged her to help, perhaps she would come back solely out of sympathy for the cat.

(Arikawa, 2018, p. 20)

จะเห็นว่า ภรรยาของโคสุเกะเป็นคนชอบแมว การรับเลี้ยงแมวของเขาจึงแฝงเป้าประสงค์เพื่อเรียกร้องให้เธอกลับมา ยิ่งไปกว่านั้น โคสุเกะยังมีความหวังที่จะให้แมวเป็นตัวแทนของเด็กๆซึ่งในนี้อาจตีความได้ว่าหมายถึงลูกของเขาที่เพิ่งเสียไป เพื่อให้ครอบครัวของเขาอบอุ่นและมีชีวิตชีวา ดังตัวอย่างข้อความว่า “With a cat hanging around the house, a cat with a hooked tail to gather in pieces of happiness, maybe they’d be able to live a simpler, more innocent life. Even without any children.” (Arikawa, 2018, p. 20) ในประการแรกนี้จึงอาจสรุปได้ว่าการรับเลี้ยงแมวของโคสุเกะมีความนัยที่ร้อยเรียงกัน กล่าวคือ เพื่อใช้แมวเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของภรรยาให้เธอกลับมา และหลังจากนั้นก็ให้แมวเป็นตัวแทนของเด็กๆเพื่อสร้างความมีชีวิตชีวาต่อครอบครัวของเขา

สำหรับความคาดหวังประการถัดมาก็คือโคสุเกะหวังว่าการรับเลี้ยงแมวของเขาจะทำให้เขาสามารถก้าวข้ามผู้เป็นพ่อ ข้อความที่บ่งชี้ถึงความคิดดังกล่าวนี้คือ “So, partly as a reaction against his dad, he threw his name – Kosuke Sawada – into the ring as a candidate willing to take in his childhood friend’s cat.” (Arikawa, 2018, p. 20) จะเห็นว่าในการตัดสินใจเพื่อรับเลี้ยงนานะครั้งนี้ โคสุเกะเปรียบว่ามั่นเหมือนกับการก้าวขึ้นสู่สังเวียนการต่อสู้เพื่อทวงแมวที่เขาปรารถนาในวัยเด็ก ในแง่นี้ลำดับการเป็นตัวแทนจึงอาจถูกถอดออกมาได้ว่า แรกสุดโคสุเกะมีความหวังที่จะให้นานะเป็นตัวแทนของฮาชิ และในลำดับต่อมาทั้งนานะและฮาชิจะเป็นเครื่องมือที่ทำให้เขาได้รับสิ่งที่ปรารถนา ได้แก่ การทำให้เขาได้มีบางสิ่งบางอย่างที่เหนือกว่าซาโตรุ การเป็นเครื่องมือเพื่อเรียกร้องความสนใจให้ภรรยากลับมา และการได้เอาชนะผู้เป็นพ่อ

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าใน *The Travelling Cat Chronicles* ตัวละครสัตว์ถูกใช้เพื่อเป็นภาพแทนความปรารถนาของมนุษย์ โดยมองได้จากโคสุเกะที่มีทัศนคติว่าการรับเลี้ยงแมวจะทำให้เขามีสิ่งต่างๆที่เขาต้องการ เช่น การอยู่เหนือซาโตรุ การมีครอบครัวที่สงบสุข และการได้อยู่เหนือผู้เป็นพ่อ อย่างไรก็ตาม หากการใช้สัตว์ในเชิงอุปลักษณ์ของมนุษย์ที่ถูกนำเสนอผ่านนิทานหรือปกรณัมถูกนักวิชาการมองว่าเป็นการลดทอนสัตว์ไปสู่การเป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถกำหนดค่าความหมายแล้ว สิ่งที่โคสุเกะกำลังจะทำกับนานะก็อาจกล่าวได้ว่าเป็นการลดทอนสัตว์เช่นกัน โดยเขาได้ลดทอนคุณค่าดั้งเดิมของมันแล้วทำให้มันกลายเป็นตัวแทนความปรารถนาต่างๆของเขา สิ่งที่โคสุเกะกระทำจึง

สะท้อนแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางที่มนุษย์พยายามสถาปนาตนเองให้มีฐานะเป็นผู้กำหนดคุณค่าให้กับสิ่งอื่นๆ

3.3.2 ปัญหาของการพูดแทนสิ่งมีชีวิตอื่น: ชาโตรุกับการเป็นกรณีศึกษาเรื่องการพูดแทน

นอกจากการสังเกตเห็นถึงปัญหาในการเป็นภาพแทนสำหรับมนุษย์แล้ว อีกปัญหาหนึ่งที่เป็นข้อกังวลสำหรับนักวิชาการผู้ให้ความสนใจกับสัตว์ศึกษาคือเรื่องการพูดแทนสิ่งมีชีวิตอื่น ประเด็นนี้เกี่ยวข้องกับการสังเกตเห็นลำดับชั้นระหว่างสิ่งมีชีวิต กล่าวคือ ในการพูดแทนสัตว์นั้นแน่นอนว่าการพูดแทนดังกล่าวเป็นการพยายามแปลความหมายจากภาษาของสัตว์ (ถ้าหากสัตว์มีภาษา) มาสู่ภาษาของมนุษย์ ความเหลื่อมล้ำระหว่างกระบวนการแปลความหมายหรือตีความจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งจึงมีโอกาสเกิดขึ้น ดังพิจารณาได้ว่ามนุษย์อาจจะเลยหรือเพิกเฉยต่อสิ่งที่สิ่งมีชีวิตอื่นพยายามสื่อสาร การพยายามพูดแทนดังกล่าวจึงอาจส่งผลในทางตรงกันข้าม ดังขยายความได้ว่าแทนที่เสียงของสิ่งมีชีวิตอื่นจะเป็นที่ได้ยิน แต่เสียงของผู้พูดแทนกลับกลบเสียงของสิ่งมีชีวิตอื่นให้เงียบลง (DeMello, 2013, p. 5) ใน *The Travelling Cat Chronicles* แกมมูเรื่องการพูดแทนสิ่งมีชีวิตอื่นถูกสะท้อนผ่านตัวละครชาโตรุ ถึงแม้ว่าตัวละครตัวนี้จะมีคุณลักษณะที่เรียกได้ว่าคล้ายคลึงกับนานะ แต่พื้นฐานแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางก็ยังคงก่อให้เกิดความผิดพลาดในการตีความสิ่งมีชีวิตอื่น

Satoru was peering into the cage just below mine, the one with the chinchilla in it. I was in my cage, I couldn't see, but since the moment we arrived it had been curled up in a corner.

“This one seems lonely, too. Maybe he's feeling afraid, with all the dogs around today.” [Satoru]

No, you guessed wrong. The curled-up chinchilla's tail had been twitching all this time, and it was obvious to me that what he was feeling was annoyance and irritation at the dogs' incessant chatter.

(Arikawa, 2018, p. 184)

ข้อความที่อ้างถึงนี้เป็นการบอกเล่าจากมุมมองของนานะ เหตุการณ์ที่กำลังอ้างถึงนี้เกิดขึ้นในห้องเก็บสัตว์เลี้ยงบนเรือข้ามฟาก ซินซิลลาตัวหนึ่งกำลังนอนขดอยู่ที่บริเวณมุมกรงของมัน ด้วยมุมมองของมนุษย์ ชายหนุ่มตีความการแสดงออกของซินซิลลาเหมือนกับที่เขาตีความการแสดงออกของมนุษย์

ว่าสิ่งที่สัตว์แสดงออกดังกล่าวอาจหมายถึงความรู้สึกเหงา หากแต่ตัวละครที่เข้าใจความหมายแท้จริงของสิ่งที่ซินซิลลาแสดงออกคือนานะ เหตุการณ์ข้างต้นเผยให้เห็นว่าซาโตรุตีความการแสดงออกของสัตว์ตัวดังกล่าวโดยอ้างอิงจากพฤติกรรมของมนุษย์ การตีความที่พยายามซ่อนทับภาพของมนุษย์ลงบนสัตว์ส่งผลให้ตัวละครชายตีความการกระทำของสิ่งมีชีวิตอื่นผิดไปจากความหมายดั้งเดิมของมัน เหตุการณ์นี้จึงอาจเป็นกรณีตัวอย่างที่เผยให้เห็นความผิดพลาดซึ่งเป็นไปได้เมื่อมนุษย์พยายามตีความสิ่งมีชีวิตอื่น

ปัญหาของการพูดแทนอาจชัดเจนขึ้นเมื่อพิจารณาเรื่องนานะกับหนูของเล่น เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในการสนทนาระหว่างโคสุเกะกับซาโตรุ เมื่อเพื่อนทั้งสองสนทนากันว่านานะชอบหนูของเล่นเหมือนที่ฮาชิชอบหรือไม่ ซาโตรุตอบเพื่อนในวัยเด็กของเขาเป็นข้อความว่า “He loves mouse toys. The kind made out of rabbit fur.” (Arikawa, 2018, p. 40) อย่างไรก็ตาม คำตอบของซาโตรุไม่ได้ตรงกับใจของนานะ

Hold on a sec. I can't let that pass. Since when did I love that awful fake mouse? It smells like the real thing, so if you throw it near me, of course, I'll fight with it, but no matter how much I chomp on it, no tasty juice come out. So when I finally calm down I'm worn out, and the whole thing's been a total waste of time, d'you understand?

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(Arikawa, 2018, p. 41)

นานะกล่าวข้อความข้างต้นในเชิงท้วงติงคำตอบของซาโตรุ แต่กระนั้นก็ตามคำท้วงติงของมันไม่ใช่สิ่งที่มนุษย์สามารถได้ยิน คำถามที่นานะกล่าวทิ้งท้ายจึงกลายเป็นคำถามที่จะไม่มีวันได้รับคำตอบจากมนุษย์ ข้อความแสดงให้เห็นว่านานะไม่ได้พอใจในหนูของเล่น และคำตอบของซาโตรุเกิดจากการอนุมานสิ่งที่มันแสดงออกเพียงชั่วคราว คำตอบดังนี้จึงอาจกล่าวได้ว่ามีที่มาจากการสังเกตอย่างฉาบฉวยอันนำไปสู่การตีความสิ่งที่สัตว์แสดงออกผิดพลาด ความรู้สึกแสบต่อหนูของเล่นถูกนานะกล่าวถึงเกือบสองหน้ากระดาษผ่านนวนิยาย หากแต่การระบายความรู้สึกเหล่านั้นซาโตรุก็ไม่สามารถได้ยินได้

สำหรับนวนิยายเรื่อง *The Travelling Cat Chronicles* การใช้เสียงอาจถูกจำแนกออกได้เป็นสองประเภท ได้แก่ (1) เสียงที่สามารถถูกได้ยิน และ (2) เสียงที่ไม่สามารถถูกได้ยิน สำหรับ (1) เป็นรูปแบบเสียงที่ถูกใช้ในบทสนทนาระหว่างตัวละครมนุษย์ตัวหนึ่งกับตัวละครมนุษย์ตัวอื่นๆ เป็นเสียงที่ตัวละครมนุษย์อื่นๆสามารถได้ยิน และสามารถโต้ตอบกับเสียงประเภทนี้ได้ด้วยเสียงประเภทเดียวกัน เสียงประเภทนี้จะถูกกำกับไว้ด้วยเครื่องหมายอัฒประกาศ กรณีรูปแบบเสียง (2) เสียงที่ไม่สามารถได้ยินคือเสียงที่ถูกใช้สำหรับบรรยายเรื่องราวให้ผู้อ่านฟัง เสียงประเภทนี้ยังถูกใช้เพื่อแสดงให้เห็นสิ่งที่ทุกๆ ตัวละครไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือสัตว์กำลังคิดอยู่ในใจ และที่สำคัญที่สุดคือเสียงประเภทนี้ถูกใช้ในการสนทนาของสัตว์ที่ตัวละครมนุษย์ไม่สามารถได้ยิน เสียงในกลุ่ม (2) จึงไม่ถูกสัญลักษณ์ใดๆ กำกับไว้ เพราะฉะนั้นจากตรงนี้ทำให้สรุปได้ว่าเสียงที่ซาโตรุใช้สำหรับตอบคำถามโคสุเกะเป็นเสียงประเภท (1) ส่วนเสียงที่นานะพยายามกล่าวโต้แย้งการตีความของซาโตรุ นั้นเป็นเสียงประเภท (2) ข้อสรุปดังกล่าวนำไปสู่การอภิปรายได้ว่าแม้ว่าซาโตรุจะตีความการแสดงออกของนานะผิด ทว่าเสียงของเขากลับเป็นเสียงที่ถูกได้ยิน ในทางกลับกัน เสียงของแมวที่พยายามสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องกับสิ่งที่ตนเองแสดงออกกลับเป็นเสียงที่ถูกเสียงของซาโตรุกดทับไว้และไม่สามารถถ่ายทอดให้โคสุเกะรับรู้ความจริงได้ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการตีความที่ผิดพลาดของซาโตรุทำให้เกิดการพูดแทนที่ผิดพลาดตามไปด้วยเช่นกัน

The least they could do [to the mouse toy] would be to stuff those toys with white meat. But could I take this complaint to the pet-toymakers? Stop worrying about what the owners think and pay attention to your *real* clients. Your *real* clients are folk like *me*.

(Arikawa, 2018, p. 40)

ข้อความข้างต้นเป็นข้อความที่สืบเนื่องจากการพูดแทนที่ผิดพลาดของซาโตรุ นานะต้องการเรียกร้องให้ผู้ผลิตสินค้าหันมาให้ความสนใจต่อผู้ที่เป็นลูกค้าแท้จริงของพวกเขา การพูดแทนที่ผิดพลาดนี้ทำให้หวนนึกถึงมโนทัศน์เรื่อง ‘ผู้ไร้เสียง’ โดยกายาตรี สปิวาค (Gayatri Spivak) ถึงแม้ว่านิยามดังกล่าวจะถูกยึดโยงเข้ากับผู้หญิง หากแต่นิยามเดียวกันนี้มีนัยสำคัญถึงผู้ที่ถูกกระทำอย่างไม่เป็นธรรมที่พยายามต่อสู้ ต้านรับการถูกกระทำดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ‘เสียง’ ของผู้ถูกระทำเหล่านี้กลับไม่เป็นที่ได้ยิน หรือหากแม้ได้ยินก็ไม่อาจเป็นที่เข้าใจ (สันติ เล็กสกุล, 2018, p. 36) นัยสำคัญนี้ทำให้นิยามของ ‘ผู้ไร้

เสียง’ อาจมีได้จำกัดอยู่เพียงผู้หญิงซึ่งในที่นี้ให้ความสำคัญต่อมนุษย์เท่านั้น หากแต่อาจขยายต่อไปถึงการรวมเอาสิ่งมีชีวิตอื่นเข้ามาอยู่ในฐานะนี้เช่นกัน สำหรับกรณีของนานะจะเห็นว่าเสียงที่นานะพยายามจะส่งผ่านไปถึงผู้ผลิตของเล่นย่อมไม่มีทางถูกรับฟังหรือได้ยินอย่างแน่นอน เนื่องจากผู้ที่มีอำนาจในการพูดแทนมันตีความสิ่งที่มันต้องการสื่อสารผิดพลาด ในแง่นี้จึงกล่าวได้ว่าแทนที่ซาโตรุจะทำให้เสียงของนานะเป็นที่ได้ยิน เขากลับเป็นผู้ทำให้เสียงของแมวเจียบลงด้วยการตีความสิ่งที่แมวต้องการผิดพลาด

ดังนั้น จากการอภิปรายสองหัวข้อที่กล่าวไป ภาษาของมนุษย์มีผลต่อการลดทอนสิ่งมีชีวิตอื่นไม่ว่าพวกเขาจะตั้งใจหรือไม่ก็ตาม กรณีของโคสุเกะแสดงให้เห็นว่าเขาสามารถกำหนดคุณค่าหรือให้ความหมายกับแมวได้ตามต้องการ ซึ่งเขาได้เลือกให้มันเป็นภาพแทนของสิ่งที่เขาปรารถนา เช่น การได้อยู่เหนือกว่าซาโตรุหรือผู้เป็นพ่อ สำหรับส่วนของซาโตรุแสดงให้เห็นว่าแม้ว่าตัวละครตัวนี้จะไม่ได้มีเจตนา หากแต่ภาษาของมนุษย์ที่สื่อสารความต้องการของสิ่งมีชีวิตอื่นออกไปแบบผิดพลาดอาจทำให้เสียงของสัตว์ไม่เป็นที่ได้ยิน กล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือความพยายามพูดแทนสิ่งมีชีวิตอื่นกลับกลายเป็นทำให้เสียงของสิ่งมีชีวิตอื่นหายไป อย่างไรก็ตาม การมอบภาษาให้กับสิ่งมีชีวิตอื่นก็ทำให้พวกมันมีโอกาสต่อรองกับสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นแม้ว่าจะจะเป็นเพียงบนพื้นที่ของนวนิยาย

3.3.3 แมวกับการต่อรองต่อภาษาของมนุษย์

รูปแบบการต่อรองของแมวในนวนิยายเรื่อง *The Travelling Cat Chronicles* มักจะปรากฏในรูปแบบของการวิพากษ์วิจารณ์มนุษย์ และปฏิเสธความเข้าใจผิดต่างๆ ที่มนุษย์มีต่อมัน “Human beings are basically huge monkeys that walk upright, but they can be pretty full of themselves.” (Arikawa, 2018, p. 2) ตัวอย่างข้อความนี้ถูกกล่าวโดยนานะเพื่อวิจารณ์การกระทำของมนุษย์ ข้อความดังกล่าวอาจสามารถพาดพิงไปถึงการวิจารณ์แนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง ในแง่ที่ว่ามนุษย์ให้ความสนใจแต่เฉพาะตนเองซึ่งทำให้พวกเขาหลงลืมไปว่าพวกเขาก็เป็นสิ่งมีชีวิตหนึ่งในหลากหลายสิ่ง ในที่นี้มนุษย์จึงอาจไม่ได้มีความพิเศษมากไปกว่าสายพันธุ์สิ่งมีชีวิตอื่นซึ่งล้วนมีคุณสมบัติเฉพาะของตนเอง ข้อความที่อ้างถึงนี้จึงอาจเป็นตัวอย่างความพยายามมองสายพันธุ์ของตนเองผ่านสายตาของสายพันธุ์สิ่งมีชีวิตอื่นซึ่งจะส่งผลให้สายพันธุ์ที่มนุษย์ไม่สามารถเข้าใจภาษาสามารถต่อรองกับมนุษย์ได้

ในการถูกโคสุเกะทำให้เป็นภาพแทนของตัวเองนั้น นานะแสดงการต่อรองต่อทัศนคติดังกล่าวผ่านการพยายามแจกแจงให้เห็นความแตกต่างระหว่างตัวมันกับฮาชิ “According to what I heard, [Hachi] was the type whose legs went all spongy when someone grabbed the back of his neck. (Arikawa, 2018, p. 39) ในทางกลับกันนานะกลับกล่าวถึงตนเองว่า “Me? I’m a real cat, naturally. I caught my first sparrow when I was less than six months old.” (Arikawa, 2018, p. 39) ทั้งสองข้อความที่ยกมาทำให้สังเกตเห็นได้ว่านานะพยายามแจกแจงตนเองว่าแตกต่างจากฮาชิผ่านการพยายามนิยามความแตกต่างระหว่าง ‘แมวแท้’ และ ‘แมวไม่แท้’ โดยนานะมองว่าแมวแท้ต้องมีคุณสมบัติในการล่าและกำลังขาในการซัดขึ้นเมื่อถูกจับบริเวณหลังต้นคอซึ่งฮาชิไม่ได้มีความสามารถดังกล่าว การกล่าวถึงคุณสมบัติทั้งสองดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความพยายามของนานะที่จะปฏิเสธการต้องเป็นภาพแทนสำหรับโคสุเกะ ทั้งนี้เพราะสาเหตุที่โคสุเกะต้องการรับเลี้ยงนานะมาจากลักษณะภายนอกของมันที่ดูคล้ายกับฮาชิ เช่น รอยแต้มบนหน้าผาก หรือตำหนิที่หาง สิ่งนี้นำไปสู่การกล่าวได้ว่าโคสุเกะให้ความสนใจแต่ลักษณะภายนอกจนหลงลืมการใคร่ครวญถึงมิติอันหลากหลายที่ทำให้แมวทั้งสองตัวแตกต่างกัน

นอกจากนี้ ในเชิงการวิพากษ์วิจารณ์ นวนิยายยังแสดงให้เห็นการกล่าวตำหนิของนานะต่อโคสุเกะที่พยายามจะนำมันไปเป็นตัวแทนของฮาชิ “[C]ats are creature that can say no.” (Arikawa, 2018, p. 62) เป็นข้อความที่นานะกล่าวหลังจากนวนิยายเล่าถึงความสัมพันธ์ระหว่างโคสุเกะ พ่อของโคสุเกะ และซาโตรุจบลง ในข้อความข้างต้น นานะกล่าวว่าแมวเป็นสิ่งมีชีวิตที่สามารถปฏิเสธได้ เมื่อนำข้อความนี้มาพิจารณาพร้อมกับบริบทของนวนิยายทำให้วิเคราะห์ได้ว่า นัยของการกล่าวประโยคนี้สามารถถูกจำแนกได้เป็นสองประการ ประการแรกเป็นการปฏิเสธการถูกทำให้เป็นภาพแทนของฮาชิ และประการที่สองเพื่อวิพากษ์วิจารณ์โคสุเกะที่ไม่สามารถปฏิเสธพ่อซึ่งเป็นบุคลิกที่ตรงข้ามกับแมว นอกจากนี้ นานะยังกล่าวเสริมต่อไปว่า

I’m not denying that Kosuke wanted to take me for the sake of their friendship. But I wouldn’t let him deny either, that taking me, with my resemblance to Hachi, would have *something* to do with the ghosts of the past.

(Arikawa, 2018, p. 62)

ข้อความดังกล่าวสำหรับการปฏิเสธการต้องเป็นภาพแทนฮาชิของแมวตัวนี้ ยิ่งไปกว่านั้น นานะยังวิพากษ์วิจารณ์โคสุเกะที่พยายามจะรับเลี้ยงมันเนื่องจากเหตุผลในอดีต นานะยังกล่าวปฏิเสธการต้องเป็นภาพแทนของฮาชิในอีกหลายครั้ง เช่น “You want me to replace Hachi, Kosuke. Up until now, Satoru has loved me as Nana, but now you expect me to be Hachi’s stand-in? Not going to happen!” (Arikawa, 2018, p. 64) ประโยคนี้ยิ่งตอกย้ำว่านานะปฏิเสธการเป็นภาพแทนของฮาชิเพื่อไม่ให้โคสุเกะบรรลุเป้าหมาย ในช่วงท้ายของตอน นานะยังได้กล่าวเตือนสติโคสุเกะเรื่องที่เขาไม่สามารถปฏิเสธผู้เป็นพ่อ “It’s about time you cut the strings and got over your father. Cats, you know, are independence from their parents six months after they’re born.” (Arikawa, 2018, p. 64) จากการเปรียบเทียบกับแมว แสดงให้เห็นว่านานะพยายามเตือนโคสุเกะให้รู้จักการเติบโตและเป็นตัวของตัวเอง เช่นเดียวกับแมวที่รู้จักการปฏิเสธและเป็นตัวของตัวเองเมื่อสามารถหย่านมแม่ได้ตั้งแต่อายุหกเดือน

สำหรับกรณีของซาโตรุ การมีภาษาทำให้นานะสามารถชี้แจงความคิดของมันต่อหนูของเล่นได้ กรณีนี้สามารถอภิปรายได้ผ่านข้อความที่เคยอ้างถึงก่อนหน้า เนื่องจากภายในข้อความดังกล่าว นานะได้กล่าวถึงสาเหตุที่ซาโตรุคิดว่ามันชอบหนูของเล่นโดยขยายความได้ว่า เป็นเพราะกลิ่นของมันที่ดูเหมือนจริงทำให้นานะต่อสู้กับหนูของเล่นเมื่อถูกโยนมา แต่เมื่อรู้ว่าสิ่งนั้นเป็นเพียงของเล่นมันก็ไม่สนใจของเล่นนี้อีกต่อไป เหตุการณ์นี้สะท้อนให้เห็นการพยายามต่อรองกับความเข้าใจผิดของมนุษย์ นานะยังได้กล่าววิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่ซาโตรุกระทำกับมันว่าเปรียบได้กับการนำดาบขึ้นเลิศไปตัดสิ่งที่ไร้ประโยชน์ซึ่งตอกย้ำการพยายามชี้แจงความเข้าใจผิดที่มนุษย์มีต่อมัน

ดังนั้น อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าการมอบภาษาให้กับสิ่งมีชีวิตอื่นสำหรับ *The Travelling Cat Chronicles* ส่งผลให้แมวสามารถต่อรองกับความเข้าใจผิด หรือต่อรองกับการลดทอนสถานะที่มนุษย์กระทำกับพวกมัน นานะที่มีภาษาสามารถใช้คุณสมบัตินี้เพื่อชี้แจงและวิพากษ์วิจารณ์ความคิดของมนุษย์ได้ การเล่าผ่านมุมมองของสัตว์จึงแสดงให้เห็นการสำรวจโลกผ่านโลกทัศน์รูปแบบอื่นที่ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่โลกทัศน์ของมนุษย์ซึ่งอาจนำไปสู่ความเข้าใจรูปแบบอื่นที่ (พยายาม) ก้าวข้ามแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง

3.4 อุปมาและอุปลักษณ์: ทักษะของมนุษย์ในนวนิยายที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์

อุปมาและอุปลักษณ์เป็นโวหารภาพพจน์ที่ปรากฏในงานวรรณศิลป์ทั่วไป เป็นกลวิธีทางภาษาที่ถูกใช้เพื่อให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการภาพตามที่คุณเขียนต้องการได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อโวหารภาพพจน์ดังกล่าวปรากฏกับมุมมองของสัตว์ มันกลับมีโอกาทำให้ตัวละครสัตว์เหล่านี้ลดทอนคุณค่าของสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบ

3.4.1 ชำกับอุปมาและอุปลักษณ์

นวนิยายเรื่อง *Delta the Dancing Elephant: A Memoir* เป็นนวนิยายที่พูดแทนช้างเพื่อเป็นกระบอกเสียงให้กับพวกมันในการนำเสนอเรื่องการทรมานสัตว์ นวนิยายแสดงให้เห็นผลจากการทรมานช้างของมนุษย์ที่ทำให้พวกมันพิการไปตลอดชีวิต เช่น เดลตาที่หูหนวกเพราะถูกบักแมนใช้ขอสับข้างตีที่หู หรือลูกช้างบางตัวที่ต้องตายเพราะติดโรคที่มันจะไม่เป็นหากอยู่ในธรรมชาติ นวนิยายยังแสดงให้เห็นความหวาดกลัวของสัตว์ที่ถูกมนุษย์ทรมานด้วยวิธีต่างๆ ผู้เขียนนำเสนอจุดยืนของการพูดแทนช้างผ่านคำอุทิศตั้งข้อความว่า “This memoir is dedicated to all the performing animals that have suffered at the hands of man.” (Monroe, 2013, p. 7) นวนิยายฉบับนี้มีฐานะเป็นบันทึกแห่งความทรงจำเพื่ออุทิศให้กับสัตว์ทุกตัวที่ถูกมนุษย์ทรมาน ดังนั้น เรื่องราวของช้างในนวนิยายจึงมีเป้าหมายเพื่อตีแผ่ความทรมานของสัตว์อื่นเช่นกัน อย่างไรก็ตาม การตีแผ่เรื่องราวความทรมานของสัตว์นี้กลับมีช่องโหว่ เพราะมีบางสถานการณ์ที่สัตว์ถูกนำเสนอให้ใช้โวหารภาพพจน์โดยมุ่งหมายเพื่อให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ของมนุษย์

นวนิยายเรื่องนี้ปรากฏการใช้คำอุปมาหลายครั้ง อย่างไรก็ตาม มีสองเหตุการณ์ที่เดลตาเปรียบเทียบการแสดงออกของมนุษย์กับสัตว์ เหตุการณ์แรกเป็นเหตุการณ์ที่ลีโอนาโด (Leonado) ซึ่งเป็นช้างพลายที่กำลังตกมันเข้าทำร้ายบักแมน (Buckman) เพราะมันไม่สามารถอดทนต่อการทรมานของเขาได้อีกต่อไป เดลตาบรรยายเหตุการณ์นี้ตั้งข้อความว่า “He squished Buckman like an ant.” (Monroe, 2013, p. 144) อีกเหตุการณ์หนึ่งเป็นข้อความที่เดลตาชมเชยนักเต้นมนุษย์สองคนที่เต้นรำได้อย่างสง่างามแม้ว่าพวกเขาจะอยู่กลางอากาศ “Their flexible bodies danced and spun to the music in midair like birds in flight.” (Monroe, 2013, p. 150)

สำหรับข้อความแรก เดลตาเปรียบร่างกายของบักแมนที่กำลังถูกลีโอนาโดบดขยี้ว่าเหมือนกับมด สามารถตีความการเปรียบเทียบนี้ได้ว่าลีโอนาโดสามารถบดขยี้ร่างกายของบักแมนได้

อย่างง่ายตายไม่ต่างจากการขยี้มดตัวเล็กๆ ในข้อความที่สอง เดลตาเปรียบเทียบการเดินกลางอากาศของมนุษย์ว่าเหมือนกับนกที่โฉบบิน นัยของการใช้อุปมานี้หมายถึง ความคล่องตัว ความสง่างาม และความสอดคล้องประสานของนักเต้นทั้งสอง จะเห็นได้ว่าการใช้อุปมาในทั้งสองข้อความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพที่เดลตากำลังพรรณนาอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น ผู้อ่านนวนิยายจึงสามารถจินตนาการถึงสิ่งที่นวนิยายต้องการนำเสนอได้ ข้อความทั้งสองเป็นการบรรยายเชิงวรรณศิลป์ที่ใช้กลวิธีทางภาษาซึ่งมีในงานเขียนแทบทุกประเภทโดยเฉพาะนวนิยาย อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้กล่าวอุปมาข้างต้นเป็นช่าง การนำเสนอข้างต้นจึงอาจให้ผลที่ต่างออกไป

จากการอภิปรายความนัยของอุปมาทั้งสอง ทำให้ตีความได้ว่าทั้งสองอุปมาถูกใช้เพื่อขยายความเข้าใจของมนุษย์ และเพื่อให้มนุษย์สามารถจินตนาการตามสิ่งที่เดลตาเห็นได้ ในแง่นี้ จึงอาจกล่าวได้ว่าตัวละครสัตว์ถูกนำเสนอเพื่อให้ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของมนุษย์ กล่าวคือ การทำให้มนุษย์ซึ่งเป็นผู้อ่านสามารถจินตนาการภาพตามสิ่งที่ช่างเห็น นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าทั้งมดและนกในการอุปมาข้างต้นมีฐานะเป็นภาพแทนที่ช่วยขยายความเข้าใจของผู้อ่านเท่านั้น เพราะสาระสำคัญที่เดลตาต้องการกล่าวถึงคือการกระทำหรือถูกกระทำของมนุษย์ ดังนั้น การเปรียบเทียบทั้งสองเหตุการณ์กับนกและมดตามลำดับจึงอาจพิจารณาได้ว่าเดลตากำลังลดทอนมดและนกให้เป็นภาพแทนของสิ่งที่มีนัยต้องการขยายความ

นอกจากนี้ โวหารภาพพจน์อีกประเภทหนึ่งที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้คืออุปลักษณ์ ข้อความที่แสดงการใช้คำประเภทดังกล่าวปรากฏในเหตุการณ์ที่เดลตาวิจารณ์บัคแมนซึ่งมีพฤติกรรมเปลี่ยนไป ดังข้อความว่า “Now he was turning into a scary, fierce monster right before my eyes.” (Monroe, 2013, p. 85) เดลตากล่าวว่าบัคแมนในปัจจุบันเปลี่ยนไปจากในอดีต เขาได้กลายเป็นปีศาจที่ทั้งน่ากลัวและดุร้ายในสายตาของมัน อาจตีความอุปลักษณ์นี้ได้ว่าการเปรียบบัคแมนเป็นปีศาจของเดลตาไม่ได้หมายความว่าร่างกายของเขาได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอมมนุษย์ หากแต่เดลตาต้องการหมายถึงบัคแมนในปัจจุบันมีจิตใจที่บิดเบี้ยวจากมนุษย์ทั่วไป เขากลายเป็นคนที่โหดร้ายและกระหายเลือดเพราะเขาต้องการทรมาณสัตว์อยู่ตลอดเวลาว่ากับนี่คือความบันเทิงสำหรับเขา อาจวิเคราะห์คำว่า ‘สัตว์ประหลาด’ ในที่นี้ได้ว่าเป็นคำที่ถูกนิยามโดยมนุษย์ โดยมนุษย์สร้างคำๆ นี้จากการเล็งเห็นสิ่งที่แปลกแยกจากตนและพวกเขาไม่คุ้นเคย เป้าหมายของการใช้อุปลักษณ์ ‘สัตว์ประหลาด’ อาจเป็นการชวนให้ผู้อ่านที่เป็นมนุษย์ย้อนกลับมาพิจารณาตัวเองเพื่อตรึกตรองถึงหลัก

จริยธรรมที่ควรปฏิบัติกับสัตว์อื่น ทั้งนี้เพื่อพวกเขาจะได้ไม่กลายเป็นสัตว์ประหลาดเหมือนกับบัคแมน เมื่อเป็นเช่นนั้น การให้ตัวละครสัตว์เสนออุปลักษณ์นี้ก็อาจสะท้อนให้เห็นความคิดแบบมนุษย์ในสิ่งมีชีวิตอื่น และอาจเป็นการนำเสนอสิ่งมีชีวิตอื่นให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ของมนุษย์ กล่าวคือ อุปลักษณ์สัตว์ประหลาดของบัคแมนถูกใช้เพื่อปลูกฝังจริยธรรมที่สมควรปฏิบัติกับสัตว์ให้กับผู้อ่าน

3.4.2 นกกับจานร่อน ม้ากับเปิด: การใช้อุปมาของสุนัขใน *A Dog's Purpose*

แม้ว่าการที่สุนัขมีภาษาจะทำให้มันสามารถต่อรองกับการแบ่งแยกของมนุษย์ในมิติของภาษาได้ หากแต่การต่อรองดังกล่าวก็ยังมีข้อจำกัดในแง่ที่ว่าภาษาในนวนิยายยังคงเป็นภาษาของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้สันนิษฐานได้ว่านวนิยายข้างต้นไม่อาจก้าวข้ามแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางได้อย่างสมบูรณ์ ประเด็นนี้อาจพิจารณาได้จากการใช้อุปมาของสุนัขผู้เล่าเรื่องในนวนิยายเรื่องนี้ ตัวอย่างเช่น “Ethan showed Hannah the flip, but when he threw it, it still fell to the ground like a dead bird.” (Cameron, 2010, p. 79) เหตุการณ์ในข้อความข้างต้นเป็นเหตุการณ์ที่อีธานในวัยเด็ก นำจานร่อนไปให้แฮนนา (Hannah) ซึ่งเป็นคนรักของเขาชม อีธานได้ทดลองโยนมันให้ฝ่ายหญิงดู แต่แทนที่มันจะบิน จานร่อนอันนั้นก็กลับร่วงลงพื้น สุนัขเปรียบเทียบการตกลงบนพื้นของจานร่อนว่า เหมือนกับนกที่ตายไปแล้ว อาจวิเคราะห์ได้ว่าอุปมานี้ให้ความสนใจกับธรรมชาติของสิ่งนั้นๆ กล่าวคือ โดยทั่วไปแล้วนกเป็นสัตว์ที่บินได้และจานร่อนก็ถูกสร้างมาเพื่อให้สามารถลอยในอากาศได้เช่นกัน จานร่อนที่ไม่สามารถแสดงประสิทธิภาพได้จึงถูกเปรียบกับนกที่บินไม่ได้อีกต่อไปเพราะทั้งคู่ไม่มีชีวิต และทั้งคู่ไม่สามารถแสดงศักยภาพของพวกมันได้ ดังนั้น อาจตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้อุปมานี้ได้ว่า นกที่ตายไปแล้วในการเปรียบเทียบบนกำลังถูกสุนัขใช้เป็นภาพแทนเพื่อนำเสนอสิ่งที่ไม่สามารถแสดงศักยภาพตามธรรมชาติของตนเอง ในแง่นี้ หากการที่มนุษย์ใช้สัตว์เพื่อเป็นภาพแทนของพวกเขาถูกมองว่าเป็นการลดทอนคุณค่าของสัตว์รูปแบบหนึ่งแล้ว การใช้นกเพื่อเป็นภาพแทนของจานร่อนข้างต้นก็อาจเป็นการลดทอนคุณค่าของนกเช่นกัน เนื่องจากนกในการเปรียบเทียบบนนี้ไม่ได้มีความสำคัญในตัวเอง เพราะมันเป็นเพียงภาพแทนที่ถูกใช้ขยายความการไม่สามารถแสดงศักยภาพที่ควรเป็นของจานร่อนเท่านั้น

นอกจากการเปรียบเทียบระหว่างจานร่อนกับนกตายแล้ว อีกอุปมาหนึ่งที่น่าสนใจคือ การเปรียบเทียบว่าม้าโง่เหมือนกับเปิด อุปมาดังกล่าวเกิดในเหตุการณ์ที่อีธานขี่ม้าซึ่งมีชื่อว่าแฟลร์ (Flare) สุนัขผู้เล่าเรื่องรู้สึกว่าการขี่ม้ากำลังได้รับความสนใจจากอีธานมากกว่ามัน ด้วยความรู้สึกอิจฉาสุนัขจึง

กล่าวข้อความในเชิงดูถูกแฟลร์ดังนี้ “I didn’t like that Flare suddenly was getting all the attention and that I was so far away from the boy, forced to walk beside the huge creature, who I had come to conclude was just as dumb as the ducks.” (Cameron, 2010, p. 83) จากเนื้อหาในข้อความข้างต้น สุนัขที่กำลังรู้สึกอิจฉาม้าทำให้มันเปรียบเทียบว่าม้าด้อยสติปัญญาเหมือนกับเป็ด สุนัขสร้างอุปมานี้ขึ้นเองจากการสังเกตพฤติกรรมของเป็ดภายในไร่ เช่น การว่ายน้ำหนีสุนัขเมื่อมันเข้าไปหาแต่ก็ย้อนกลับไปหาเมื่อสุนัขหยุดเห่า หรือการมีลูกเป็ดหลายคอกแต่แม่เป็ดไม่สามารถดูแลได้ สุนัขมองว่าเป็ดไม่มีเหตุผล และพวกมันทำแต่สิ่งไร้ประโยชน์

อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมระหว่างเป็ดกับม้า กลับไม่ปรากฏพฤติกรรมที่สิ่งมีชีวิตทั้งสองมีสอดคล้องกัน สิ่งเดียวที่สัตว์ทั้งสองได้รับเหมือนกันคืออคติจากสุนัข ดังปรากฏว่าสุนัขมองการกระทำของเป็ดเป็นสิ่งไร้ประโยชน์ และมันไม่พอใจต่อการกระทำดังกล่าว มุมมองนี้้นำสุนัขไปสู่การตัดสินว่าเป็ดโง่เขลา สำหรับกรณีของม้า สุนัขไม่พอใจที่อิธานสนใจม้ามากกว่ามัน อีกทั้งมันเกือบถูกม้าขบถ่ายรดหัวซึ่งตัวสุนัขมองว่ากำลังถูกม้ากลั่นแกล้ง ดังนั้น ความอิจฉาและความโกรธที่สุนัขมีต่อม้าจึงบ่มเพาะอคติของสุนัขกับสัตว์ตัวนี้ และนำไปสู่การกล่าวหาว่าม้าโง่เหมือนกับเป็ด

อนึ่ง การกล่าวหาว่าสัตว์ทั้งสองชนิดโง่เหมือนกันแสดงให้เห็นความพยายามให้ค่าความหมายกับม้าและเป็ดโดยสุนัข การกล่าวหาว่าโง่เหมือนกันจึงเป็นการลดทอนคุณค่าของสัตว์ทั้งสองชนิดข้างต้น ยิ่งไปกว่านั้น การมองว่าม้าและเป็ดโง่ยังมีนัยที่พิจารณาได้ว่าสุนัขกำลังมองตนเองในฐานะผู้อยู่เหนือกว่าสัตว์ทั้งสองชนิดดังกล่าว ในแง่นี้ สิ่งที่สุนัขกระทำจึงคล้ายกับวิธีปฏิบัติของมนุษย์ที่ให้ค่าความหมายต่อสิ่งมีชีวิตอื่น พร้อมกับสถาปนาตนเองให้มีฐานะเป็นผู้ที่อยู่เหนือกว่า ดังนั้น ในการสร้างอุปมาที่เปรียบเทียบระหว่างม้ากับเป็ดนี้ สุนัขได้สร้างลำดับชั้นระหว่างตัวของมันกับม้าและเป็ด โดยที่ตัวมันมีสถานะสูงกว่าสัตว์ทั้งสอง การกระทำดังกล่าวจึงทำให้มองได้ว่าสุนัขในนวนิยายเรื่องนี้ไม่อาจก้าวข้ามแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางไปได้

3.4.3 แมวกับความรู้สึกขบขันต่อท่าทางที่เหมือนกบ

สำหรับ *The Travelling Cat Chronicles* ก็มีลักษณะคล้ายกับนวนิยายที่มีสัตว์เป็นตัวละครเรื่องเล่าอื่นๆ กล่าวคือ ภาษามนุษย์ยังถูกใช้เพื่อสื่อความหมาย ดังนั้น กลวิธีทางภาษาของมนุษย์ เช่น การใช้อุปมา จึงเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ นานะซึ่งเป็นผู้เล่าเรื่องใช้อุปมาเพื่อเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเข้ากับอีกสิ่งหนึ่งในหลายสถานการณ์ ในบางสถานการณ์ การใช้อุปมานี้ก็เป็นการเปรียบเทียบ

แบบธรรมดาสามัญ แต่ในบางสถานการณ์การใช้อุปมาของนานะก็ก่อให้เกิดการลดทอนสิ่งมีชีวิตที่ถูกนำมาใช้ในการเปรียบเทียบ

อุปมาแรกที่จะอภิปรายถึงต่อไปนี้เป็นอุปมาที่นานะกล่าวเปรียบเทียบความเหมือนกันระหว่างโนริโกะกับซาโตรุ ดังข้อความว่า “[Y]ou and Noriko are like two peas in a pod, I must say.” (Arikawa, 2018, p. 275) นานะกล่าวข้อความนี้เพื่อแสดงการเปรียบเทียบว่าซาโตรุมีนิสัยแทบจะเหมือนกับโนริโกะทุกประการ ผ่านการเปรียบเทียบว่าน้ำและหลานคู่นี้เหมือนเมล็ดถั่วในฝักเดียวกันที่ไม่สามารถหาความแตกต่างได้ อาจกล่าวได้ว่าอุปมานี้เป็นอุปมาสามัญ เพราะอุปมาดังกล่าวไม่ทำให้เกิดการลดทอนสิ่งมีชีวิตอื่น นานะเพียงต้องการเปรียบเทียบสองน้ำและหลานว่าเหมือนกับเมล็ดถั่วในฝักเดียวกันเพื่อให้ผู้อ่านนวนิยายเห็นภาพว่าซาโตรุกับโนริโกะมีลักษณะนิสัยที่คล้ายกันอย่างมาก

กระนั้นก็ตาม มีบางสถานการณ์ที่อุปมาของนานะนำไปสู่การลดทอนคุณค่าของสิ่งมีชีวิตอื่น ตัวอย่างของอุปมาข้างต้นปรากฏในเหตุการณ์ที่นานะวิจารณ์โนริโกะในเชิงขบขัน ข้อความที่จะอ้างถึงต่อไปนี้เป็นเหตุการณ์ที่โนริโกะกำลังกล่าวขอโทษซาโตรุสำหรับความผิดในอดีตของเธอ เพราะตัวเธอไม่เข้าใจหลานชาย โนริโกะพยายามกลืนน้ำตาไม่ให้ไหลด้วยการกลืนน้ำลาย หากแต่นานะกลับรู้สึกขบขันกับการกระทำดังกล่าว เหตุการณ์ข้างต้นถูกพรรณนาดังข้อความต่อไปนี้ “Noriko gulped again, her throat pulsing like a frog’s. Now who was it, when they first met me, who freaked out about my throat making a funny sound? Hm? That’s a pretty funny sound you’re making yourself, if you don’t mind me saying.” (Arikawa, 2018, p. 237) จากข้อความนี้ นานะขบขันกับการกลืนน้ำลายของโนริโกะโดยเปรียบว่ามันเหมือนท่าพองลมของกบ มันยังกล่าวพาดพิงถึงเหตุการณ์ก่อนหน้านี้ที่โนริโกะประหลาดใจกับเสียงครางในลำคอของมัน แต่ตอนนี้เสียงที่เธอกำลังทำกลับดูแล้วน่าขบขันกว่าสำหรับแมว การเปรียบเทียบกับกบยังเกิดขึ้นอีกครั้ง ดังข้อความว่า “Still gulping over and over like a frog, and in between gulps murmuring, ‘I’m sorry,’ over and over.” (Arikawa, 2018, p. 238) ข้อความนี้ถูกกล่าวต่อเนื่องจากข้อความแรก นานะพรรณนาว่าโนริโกะทำเสียงกลืนน้ำลายเหมือนกับเสียงกบ พร้อมกันนั้นเธอยังกล่าวคำขอโทษต่อหลานชายซ้ำๆ จะเห็นได้ว่าน้ำเสียงของนานะที่กล่าวถึงโนริโกะในทั้งสองเหตุการณ์เต็มไปด้วย

ด้วยความซับซ้อนกับสิ่งที่เธอแสดงออก ดังนั้น การเปรียบเทียบท่าทางกลิ่นน้ำลายของตัวละครหญิงกับ กบจึงเป็นการล้อเลียนสิ่งที่โนริโกะกำลังแสดงออก

อาจวิเคราะห์เกี่ยวกับการล้อเลียนได้ว่า ผู้ล้อเลียนมักกล่าวถึงลักษณะที่เป็นอื่นของผู้ถูกล้อเลียน เช่น สีผิว ความอ้วนผอม หรือลักษณะอื่นๆ ที่ผู้ถูกล้อเลียนมีด้อยกว่าผู้ล้อเลียน ดังนั้น การล้อเลียนจึงมีความสัมพันธ์กับการตัดสินคุณค่าของสิ่งอื่นที่แปลกแยกจากตนเอง และเป็นการกดทับสิ่งมีชีวิตอื่นให้มีสถานะที่ต่ำกว่า ด้วยเหตุนี้ การเปรียบเทียบท่าทางของโนริโกะกับกบในเชิงขบขันจึงอาจสะท้อนร่องรอยของแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ ในการเปรียบเทียบข้างต้น นานะกำลังตัดสินคุณค่าของสิ่งที่โนริโกะและกบกระทำว่าน่าขบขัน เพราะการกระทำของทั้งสองเป็นสิ่งที่แมวไม่ทำ การล้อเลียนข้างต้นจึงเชื่อมโยงกับการแบ่งแยกระหว่างตัวตนกับความเป็นอื่นซึ่งมนุษย์ใช้เพื่อจำแนกสายพันธุ์ของพวกเขาออกจากสัตว์อื่น ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อพิจารณากบในการเปรียบเทียบข้างต้น จะพบว่า กบถูกใช้เพื่อเปรียบเทียบกับการกระทำที่แมวมองว่าน่าหัวเราะ ในแง่นี้ นานะจึงกำลังลดทอนกบไปเป็นภาพแทนของสิ่งที่มันเห็นว่าตลก ดังนั้น การเปรียบเทียบโนริโกะกับกบจึงอาจส่งผลให้เกิดการลดทอนคุณค่าของสิ่งมีชีวิตที่เป็นอื่นจากแมวไปสู่การเป็นภาพแทน ฉะนั้น การใช้กบในการเปรียบเทียบข้างต้นจึงอาจเป็นการกดทับรูปแบบหนึ่งที่ทำให้สัตว์อื่นอยู่ในสถานะต่ำกว่า

บทที่ 4

การต่อรองของสัตว์ในมิติของความคิดและจริยธรรม

4.1 สัตว์กับความสามารถในการคิด

ต้นตอของการปฏิเสธภาษาในสิ่งมีชีวิตอื่นนำนักวิชาการกลุ่มที่เชื่อในสมมุติฐานนี้ไปสู่สมมุติฐานลำดับต่อไปโดยอาจจำแนกได้เป็นสองประการ ได้แก่ (1) การปฏิเสธความสามารถในการคิดและการใช้เหตุผล และ (2) การปฏิเสธว่าสัตว์มีความสามารถในการรู้สึก โดยการปฏิเสธความสามารถในการคิดและการใช้เหตุผลมีปรากฏตั้งแต่สมัยของอริสโตเติล ดังที่เขาจำแนกความสามารถออกเป็น 7 อย่างให้กับสิ่งมีชีวิต 3 กลุ่ม อริสโตเติลปฏิเสธความสามารถในการใช้ภาษาของสัตว์ซึ่งนำพวกมันไปสู่การไม่สามารถสร้างสรรค์ แลกเปลี่ยนนวัตกรรมได้ ตรงข้ามกับมนุษย์ที่มีความสามารถเหล่านั้น ความคิดของอริสโตเติลสอดคล้องกับความคิดของเรอเน เดส์การ์ตส์ (Rene Descartes) ในแง่ที่ทั้งคู่ปฏิเสธการมีภาษาของสิ่งมีชีวิตอื่น จอห์น คอตติงแฮม (John Cottingham) วิเคราะห์การปฏิเสธความสามารถในการคิดของสัตว์ในรูปแบบของเดส์การ์ตส์ดังสรุปได้ว่า เดส์การ์ตส์สังเกตเห็นว่าสัตว์ไม่มีภาษาที่แท้จริง กล่าวคือ แม้สัตว์บางชนิด เช่น นกแก้ว จะสามารถถูกฝึกให้พูดภาษาของมนุษย์ได้ หากแต่พวกมันไม่มีความตระหนักรู้และความเข้าใจต่อสิ่งที่พวกมันถูกฝึกให้พูด การพูดภาษามนุษย์ดังกล่าวจึงเป็นการพูดที่เกิดจากแรงขับของสัญชาตญาณ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือพวกมันเรียนรู้ว่าจะต้องพูดอย่างไรเพื่อจะได้รับอาหารจากมนุษย์ ในแง่นี้การพูดภาษามนุษย์ของนกแก้วจึงไม่ใช่การพูดที่เกิดจากความคิด นกแก้วที่พูดไม่อาจตระหนักรู้หรือเข้าใจต่อสิ่งที่พวกมันพูด การสังเกตเห็นเช่นนี้จึงนำเดส์การ์ตส์ไปสู่การสรุปว่าสัตว์ที่ไม่มีภาษานั้นปราศจากความคิด (Cottingham, 1978, pp. 554-555)

เมื่อได้ข้อสรุปว่าสัตว์ที่ไม่ใช่มนุษย์นั้นปราศจากความคิด เดส์การ์ตส์จึงเสนอการเปรียบเทียบว่าสัตว์เหมือนกับเครื่องจักรกล ข้อสรุปเช่นนี้ทำให้เดส์การ์ตส์ถูกวิพากษ์วิจารณ์จากนักวิชาการในสมัยถัดมาว่าเขามองสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์เป็นสิ่งที่ปราศจากความรู้สึก สัตว์ที่ไม่ใช่มนุษย์สามารถตอบสนองต่อสิ่งที่เข้ามากระทบกับร่างกายเท่านั้น สิ่งที่เดส์การ์ตส์เสนอทำให้ตีความได้ว่า สัตว์ที่ไม่ใช่มนุษย์ไม่สามารถรู้สึกอาลัยต่อการสูญเสีย พวกมันไม่มีความโศกเศร้าเสียใจ ยิ่งไปกว่านั้น ในมุมมองเดส์การ์ตส์ สัตว์อาจไม่มีแม้กระทั่งความรู้สึกหิว เพราะความอยากอาหารของพวกมันถูกขับเคลื่อนจากปฏิกิริยาของอวัยวะภายในเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม การค้นพบในชั้นหลังเสนอหลักฐานที่อาจนำไปสู่การพิจารณาได้ว่าสิ่งมีชีวิตอื่นที่ไม่ใช่มนุษย์ก็อาจมีความสามารถในการคิดเช่นกัน ตัวอย่างเช่น การทดสอบว่าผึ้งรู้จัก ‘ความเหมือน’ หรือ ‘ความต่าง’ หรือไม่ จากการทดลองทำให้ค้นพบว่าผึ้งสามารถปรับใช้สิ่งที่มันเรียนรู้จากการฝึกเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในการทดสอบจริง การทดลองนี้จึงอาจสะท้อนให้เห็นความสามารถในการคิดและการวางแผนของพวกมันในการปรับเปลี่ยนกระบวนการวิธีให้สอดคล้องกับสถานการณ์ (Giurfa, Zhang, Jenett, Menzel, & Srinivasan, 2001, pp. 930-933) อีกหนึ่งสถานการณ์ตัวอย่างคือ แมงมุมในทวีปออสเตรเลีย โดยที่มวิจยค้นพบว่ามันมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการล่าเพื่อเข้าถึงตำแหน่งของเหยื่อไปตามแต่ละอุปสรรคที่กั้นขวางไว้ (Steward, 2015, [online]) กรณีของแมงมุมออสเตรเลียจึงเป็นอีกหนึ่งกรณีที่สนับสนุนให้เห็นว่า แม้สิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์จะไม่มีภาษาที่มนุษย์เข้าใจ แต่พวกมันก็อาจมีความคิดได้เช่นกัน

ในประเด็นเรื่องความรู้สึก บาบารา เจ. คิง (Babara J. King) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการไว้อาลัยของช่างต่อผู้สูญเสีย เธอศึกษาวิถีปฏิบัติของช่างต่อผู้ที่จากไปทั้งจากการลงพื้นที่สำรวจ และการทดลองในสภาวะควบคุม ผลการศึกษาพบว่าช่างมีวิธีการเคารพต่อผู้ตายในรูปแบบของพวกมัน (King, 2013, pp. 65-66) ผลการศึกษาของงานชิ้นดังกล่าวทำให้เห็นว่าแม้ช่างอาจไม่ได้แสดงออกผ่านความโศกเศร้าในรูปแบบเดียวกับมนุษย์ แต่พวกมันก็ยังมีความรู้สึกอาลัยเหมือนกันกับมนุษย์ ดังนั้น การจำกัดสิ่งมีชีวิตอื่นนอกจากการมีความรู้สึกจึงอาจใช้ไม่ได้ในทุกกรณี ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าผลการศึกษาในชั้นหลังแสดงให้เห็นว่าสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ต่างก็มีความคิดและความรู้สึก หากแต่พวกมันแสดงออกภายใต้ความสามารถของตนเองที่มนุษย์อาจไม่สามารถเข้าถึง นวนิยายที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์จึงเป็นหนทางหนึ่งที่จะสำรวจหารูปแบบการคิดและวิธีการถ่ายทอดความรู้สึกของสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ ในนวนิยาย ผู้อ่านจึงจะได้เห็นทั้งความรู้สึกและความคิดของสิ่งมีชีวิตอื่นมนุษย์อาจไม่เคยได้ตระหนักถึง

4.1.1 เดลตากับความอาลัยและการตระหนักรู้

ใน *Delta the Dancing Elephant: A Memoir* เดลตาแสดงให้เห็นว่าตลอดระยะเวลาเจ็ดสิบกว่าปีภายในคณะละครสัตว์ มันมีแต่ความรู้สึกเจ็บปวด ไม่ใช่แค่เพียงทางกาย หากแต่รวมถึงความเจ็บปวดทางใจเช่นกัน ความเจ็บปวดทางกายเกิดขึ้นจากการถูกผู้ฝึกสัตว์เคี้ยวเอื้องให้มันแสดงออกในสิ่งที่พวกเขาต้องการ หรือบางครั้งก็เป็นความเจ็บปวดที่เกิดจากการทรมานเพื่อ

ความใส่ใจของมนุษย์ สำหรับความเจ็บปวดทางใจถูกนำเสนอผ่านการสูญเสียครอบครัวทั้งหมดไปกับ เกมการล่าของมนุษย์ ยิ่งไปกว่านั้น เดลตาจะต้องสูญเสียบ้านเพราะมันถูกพรวดไปสู่ดินแดนต่างถิ่น ตั้งแต่วัยเด็ก อย่างไรก็ตาม ภายใต้ความเจ็บปวดดังกล่าวได้ทำให้เดลตาเกิดความตระหนักรู้ กล่าวคือ การตระหนักรู้ถึงตัวตนของตนเองและการรู้ว่าตนเองคือภาพที่สมบูรณ์แบบต่อนิยามคำว่า ‘สัตว์ที่ถูก ทรมาน’

ก. ความเจ็บปวดและความสูญเสียของเดลตา

‘What is the matter?’ she asked

‘I tripped my knee, Mother,’ I replied. I could not help but start to cry. Tears began falling down my face.

‘Oh no, it will be okay, Delta.’ She purred in her most gentle voice.

‘Don’t cry my love. Don’t cry.’ She embraced me with her trunk.

‘Why do we cry, Mother?’ I asked her through my tears and pain.

‘Everyone who can feel will cry sometimes,’ she replied. ‘We elephants are no exception. We feel emotions and pain just like anyone else with a central nervous system.’

‘What’s a central nervous system?’ I asked.

‘It is something inside us that helps us feel special trunk caresses,’ she said as she calmly ran her trunk over my forehead and back.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

(Monroe, 2013, p. 12)

การสนทนาข้างต้นเป็นการสนทนาระหว่างเดลตากับแม่ช้าง เพราะเดลตาสงสัยว่าเพราะเหตุใดการหกล้มถึงทำให้มันรู้สึกเจ็บ แม้ว่าในเหตุการณ์นี้ความเป็นมนุษย์จะถูกเติมแต่งลงไปทีข้างผ่านการนำเสนอความรู้สึกเจ็บปวดด้วยการร้องไห้ซึ่งเป็นวิธีเดียวกับมนุษย์ หากแต่ในช่วงตอนนี้นวนิยายก็กำลังปูทางให้เห็นว่าสิ่งมีชีวิตอื่นก็สามารถรู้สึกเจ็บปวดได้เช่นกัน นัยนี้ถูกนำเสนอผ่านการกล่าวถึงระบบประสาทส่วนกลางซึ่งมนุษย์มีเหมือนกับช้าง ดังนั้น ในเหตุการณ์นี้จึงเป็นความพยายามแสดงให้เห็นว่าเมื่อมนุษย์ที่มีระบบประสาทส่วนกลางสามารถรู้สึกได้ถึงความเจ็บปวด ช้างก็สามารถสัมผัสได้ถึงความรู้สึกดังกล่าวเช่นกัน สำหรับนวนิยายเรื่องนี้อาจจำแนกความรู้สึกเจ็บปวดของเดลตาออกได้เป็นสองส่วน ประกอบด้วย ความเจ็บปวดด้านกายภาพ และความเจ็บปวดด้านจิตใจ

ความเจ็บปวดทางกายของเดลตามีปรากฏอยู่ในหลายส่วนของนวนิยายโดยมนุษย์เป็นผู้สร้างความเจ็บปวดเหล่านั้น ในแง่นี้มุมมองของมนุษย์ต่อสัตว์จึงมีความสำคัญเนื่องจากมุมมองดังกล่าวจะส่งผลต่อการปฏิบัติตนกับสัตว์ในลำดับถัดไป มุมมองหนึ่งของมนุษย์ที่นำไปสู่การทรมานสัตว์ถูกกล่าวขึ้นเมื่อเดลตาพรรณนาถึงชายชาวสยามซึ่งเป็นผู้จับมันมา “It was clear that [the Siamese man] saw me as nothing more than some dumb animal, or object.” (Monroe, 2013, p. 48) ประโยคที่เดลตากล่าวมีเนื้อหาซึ่งชี้ให้เห็นว่า เดลตารู้สึกทัศนคติที่ชายชาวสยามมีต่อมัน กล่าวคือ ชายคนนี้มองว่าเดลตาเป็นสัตว์โง่เขลาหรือสิ่งของเท่านั้น สาเหตุที่เดลตากล่าวประโยคข้างต้นเพราะมันถูกชายชาวสยามและลูกน้องของเขาทรมานด้วยหลากหลายวิธี เช่น การถูกตริงขาทั้งสี่ข้างด้วยโซ่ ถูกรุมทุบตีมันด้วยไม้ ถูกเหล็กเผาไฟนาบที่ผิวของมัน และถูกปล่อยให้อดอาหารและน้ำ ประโยคข้างต้นของเดลตาสะท้อนมุมมองที่มนุษย์มองว่าช้างอยู่ในลำดับต่ำกว่า เพราะมนุษย์มองว่าช้างไม่สามารถสื่อสารกับพวกเขาได้ ประเด็นนี้สามารถสังเกตได้จากคำว่า ‘dumb’ ซึ่งอาจจำแนกออกได้เป็นสองความหมาย ในความหมายแรก ‘dumb’ สามารถหมายถึงโง่เขลาซึ่งเป็นการสะท้อนมุมมองที่ชายชาวสยามมีต่อช้าง นอกจากนี้ ‘dumb’ ในอีกความหมายหนึ่งยังอาจหมายถึงใบ้ ในแง่ ‘dumb’ ในความหมายที่สองจึงนำไปสู่การตีความประโยคข้างต้นของเดลตาได้ว่า ช้างถูกบังคับทรมานเพราะเขามองว่ามันเป็นใบ้ และไม่มีภาษาสำหรับโต้ตอบเหมือนกับมนุษย์ ดังนั้น มนุษย์จึงสามารถลดทอนช้างไปสู่การเป็นเครื่องมือเพื่อสนองอารมณ์ดิบเถื่อนของพวกเขา

ความเจ็บปวดทางด้านกายภาพของเดลตาสามารถพบได้ในฉากที่มันถูกทรมาน เช่น “He had been holding a small fire stick and then he burned the tip of it into my flesh above my forehead. I cried out. It hurt so very bad. [...] I could not stop crying. My heart was broken inside [...]” (Monroe, 2013, p. 40) การกระทำของชายที่ถูกกล่าวถึงในข้อความนี้เป็นผลพวงของมุมมองที่เล็งเห็นว่าสัตว์เป็นสิ่งโง่เขลา การเล็งเห็นว่าช้างปราศจากสติปัญญาส่งผลให้พวกเขาต้องทรมานมันเพื่อให้เดลตาหมดแรง และกลายเป็นช้างที่สามารถควบคุมได้ อย่างไรก็ตาม ในข้อความนี้จะเห็นว่านอกเหนือจากขั้นตอนการทรมานช้างแล้ว นวนิยายพยายามให้รายละเอียดถึงความรู้สึกเจ็บปวดของเดลตาจากการถูกทรมานโดยสังเกตได้จากการเน้นย้ำอาการที่เดลตาแสดงออกถึงความเจ็บปวด เช่น การร้องไห้และความรู้สึกเจ็บปวดที่ไม่ได้จบลงแค่เพียงร่างกาย หากแต่ยังรวมไปถึงหัวใจ การย้ำถึงความเจ็บปวดดังกล่าวจึงอาจตีความได้ว่านวนิยายต้องการสร้าง

ความรู้สึกร่วระหว่างผู้อ่านกับช่างที่กำลังถูกทรมานเพื่อจะได้สังเกตเห็นว่าสิ่งมีชีวิตอื่นก็มีความรู้สึกเจ็บปวดเหมือนเช่นกันกับมนุษย์

อนึ่ง ความเจ็บปวดทางกายภาพที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้ไม่ได้กล่าวถึงแค่เพียงผลระยะสั้นจากการถูกทรมานเท่านั้น นวนิยายยังนำเสนอให้เห็นผลกระทบระยะยาวที่เกิดจากการทรมานของมนุษย์ ตัวอย่างเช่น หูซ้ายของเดลตาที่ถูกบัคแมนนำขี้สอเข้าไปทำให้หูข้างนั้นไม่สามารถได้ยินอีกตลอดชีวิต “That vicious man-monster too away half of my precious ability to hear.” (Monroe, 2013, p. 161) บาดแผลทางกายภาพอีกประการหนึ่งซึ่งผลระยะยาวต่อการใช้ชีวิตของเดลตาคือบาดแผลที่เกิดจากการฝึก “My joints were sore with arthritis and a spreading bacterial infection.” (Monroe, 2013, p. 176) การกล่าวถึงบาดแผลในระยะยาวที่เป็นผลจากการฝึกและการถูกทรมานตอกย้ำให้เห็นว่าสิ่งมีชีวิตอื่นสามารถรู้สึกเจ็บปวดได้ไม่ต่างจากมนุษย์ ยิ่งไปกว่านั้น นัยของการนำเสนอนี้ยังมีจุดประสงค์เพื่อย้ำเตือนให้เห็นว่ามนุษย์กับสัตว์มีความคล้ายกัน กล่าวคือ มนุษย์สามารถเจ็บปวดและความเจ็บปวดนั้นสามารถส่งผลในระยะยาวได้ฉับใด สัตว์ก็ต้องประสบกับสิ่งเดียวกันเมื่อพวกมันได้รับความเจ็บปวดเช่นนั้น

ความเจ็บปวดทางร่างกายบางประการอาจส่งผลกระทบต่อความเจ็บปวดทางจิตใจ นวนิยายเรื่องนี้ไม่ได้นำเสนอให้เห็นเพียงร่างกายของสัตว์ที่มีบาดแผลเท่านั้น หากแต่จิตใจที่มีบาดแผลก็ถูกกล่าวถึงเช่นเดียวกัน กรณีตัวอย่างเช่น ม้าตัวหนึ่งในคณณะละครสัตว์ เดลตาพรรณนาถึงม้าตัวนี้ไว้ตั้งข้อความต่อไปนี้ “Calvin was always angry and spoke with such condor. He had pent up frustration since he forced to spend all his time in a small cage that was so small he couldn't even stand up right.” (Monroe, 2013, p. 103) เนื้อหาส่วนนี้ชี้ให้เห็นว่าสัตว์ไม่ใช่เพียงรู้สึกได้ถึงความเจ็บปวด การถูกทรมานยังส่งผลต่ออารมณ์ของพวกมัน การกล่าวถึงม้าในเหตุการณ์นี้จึงสะท้อนให้เห็นว่าสัตว์มีความรู้สึกรูปแบบอื่นที่ซับซ้อนไปกว่าความอยากอาหาร พวกมันสามารถมีความโกรธ ความหงุดหงิด และความเครียด ซึ่งทั้งหมดก็สามารถเกิดขึ้นในมนุษย์ได้เช่นกัน

สำหรับเดลตา ความเจ็บปวดทางจิตใจถูกนำเสนอผ่านความโหยหาผู้ซึ่งทั้งหมดจากไปเพราะการล่าของมนุษย์ เดลตามักพรรณนาถึงกิจกรรมที่มันทำเมื่อมีโอกาสอยู่ตัวเดียวโดยที่ไม่ถูกทรมานจากมนุษย์ เช่น “I had visions of [mother] surrounded in white heavenly clouds. She and I would glide across the cloudy floor together dancing and holding trunks.”

(Monroe, 2013, p. 66) หรือ “I was humiliated and wept again filling my mind with nothing but memories of Mother and our home in the Rainforest.” (Monroe, 2013, p. 51) ข้อความทั้งสองส่วนเสนอให้เห็นความโหยหาที่เดลตามีต่อผู้เป็นแม่ที่จากไปและปามาลายาที่เป็นเสมือนบ้านของมัน ความโหยหาดังกล่าวสะท้อนถึงความรู้สึกอาลัยและแสดงให้เห็นว่าผู้ที่นึกถึงเรื่องราวในอดีตนี้ปรารถนาจะใช้ช่วงเวลาดังกล่าวอีกครั้ง การถูกพรากออกจากอกของแม่และต้องพลัดพรากจากบ้านเกิด จึงเป็นเหมือนบาดแผลภายในจิตใจของเดลตา การนำเสนอความรู้สึกโหยหานี้จึงอาจมองได้ว่าเป็นความพยายามตีแผ่ความรู้สึกของสัตว์ที่ถูกมนุษย์ล่าเพื่อนำพวกมันมาทรมานอันจะนำไปสู่ความเห็นอกเห็นใจต่อสิ่งมีชีวิตอื่นต่อไป เนื่องจากความเห็นอกเห็นใจดังกล่าวเป็นผลที่เกิดจากความตระหนักรู้ของมนุษย์ว่าสัตว์สามารถรู้สึก และมีความปรารถนาที่จะเป็นอิสระเหมือนกันกับพวกเขา

ดังนั้น ในนวนิยายเรื่องนี้ เดลตาได้ต่อรองกับการมองเห็นในฐานะเดรัจฉานที่ปราศจากความรู้สึกด้วยการนำเสนออารมณ์และความรู้สึกของตน อารมณ์และความรู้สึกดังกล่าวให้ผลในการเชื่อมโยงกับอารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์ การเชื่อมโยงนี้จึงอาจนำไปสู่การปลุกฝังจิตสำนึกให้กับมนุษย์เพื่อให้เกิดความเห็นอกเห็นใจต่อสิ่งมีชีวิตอื่น กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การนำเสนอความเจ็บปวดของเดลตาอาจนำมนุษย์ไปสู่การตระหนักรู้ได้ว่าสิ่งมีชีวิตอื่นต่างมีอารมณ์และความรู้สึกเช่นเดียวกับพวกเขา การนำเสนอนี้จึงอาจให้ผลในการลดพฤติกรรมทารุณกรรมต่อสิ่งมีชีวิตอื่นลง พร้อมกับปลุกฝังให้เห็นว่าสิ่งมีชีวิตอื่นแม้จะไม่ใช่มนุษย์แต่พวกมันต่างมีลักษณะบางประการที่คล้ายกับสายพันธุ์นี้

ข. เดลตาในฐานะภาพอันสมบูรณ์แบบของสัตว์ที่ถูกทรมาน

นอกเหนือจากความรู้สึกแล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่สิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ถูกปฏิเสธคือความสามารถด้านการคิด การเห็นว่าสัตว์ไม่มีความคิดนี้นำพามนุษย์ไปสู่การมองพวกมันว่าปราศจากตัวตน มุมมองเช่นนี้ส่งผลให้มนุษย์สามารถลดทอนคุณค่าสิ่งมีชีวิตอื่น ต่อประเด็นนี้มีเนื้อหาส่วนหนึ่งที่เดลตา กล่าวถึงเรื่องดังกล่าว

While I was waiting for my cue, I could see myself on the monitor that was off to the side of the set, however small. It was amazing

how I could see myself on a little mechanical box screen. It was then it hit me: I was self-awareness. That's what the humans didn't get.

(Monroe, 2013, p. 112)

ในเนื้อหาส่วนนี้ เดลตากำลังสะท้อนถึงความสามารถในการตระหนักรู้ของมันให้ผู้อ่านที่เป็นมนุษย์เห็น ข้อความนี้อาจถูกตีความได้ว่าสิ่งที่มนุษย์กระทำกับมันเป็นผลของมุมมองที่ว่าสิ่งมีชีวิตอื่นปราศจากการตระหนักรู้ พวกเขาจึงอ้างสิ่งนี้เพื่อคุกคามและทรมาณสิ่งมีชีวิตอื่น อย่างไรก็ตาม ภายในเหตุการณ์นี้ เดลตาได้แสดงให้เห็นว่าตัวมันก็มีความสามารถในการตระหนักรู้เช่นกัน โดยการตระหนักรู้ดังกล่าวถูกฉายออกมาเป็นภาพของตัวมันเองในโทรทัศน์ แต่มนุษย์กลับไม่สามารถเข้าถึงการตระหนักรู้นี้ ในแง่นี้ หากการคิดเป็นสิ่งที่ทำให้มีตัวตนแล้ว ภาวะตระหนักรู้ของเดลตาก็เป็นการเสนอให้เห็นว่าสิ่งมีชีวิตอื่นก็มีความคิดเช่นกัน การตระหนักรู้นี้จึงนำเดลตาไปสู่การให้ความสนใจต่อภาพสะท้อนของตนเอง พร้อมกันนี้ ภาพสะท้อนดังกล่าวยังทำให้เดลตาพรรณนาข้อความดังนี้ “I was a perfect picture of elephant exploitation.” อาจกล่าวได้ว่าการเห็นภาพสะท้อนของตนเองทำให้เดลตาสามารถนิยามตัวตนของมัน และมันเลือกที่จะนิยามตนเองในฐานะภาพอันสมบูรณ์แบบของช้างที่ถูกทรมาณ การเห็นภาพสะท้อน และการตระหนักรู้ถึงตัวตนของตนเองดังกล่าวจึงอาจเป็นไปได้ว่าเนื้อหาส่วนนี้กำลังสะท้อนความคิดของสิ่งมีชีวิตอื่น

การมีอยู่ของความคิดในสิ่งมีชีวิตอื่นอาจพิจารณาได้จากกรณีศึกษาในสถานการณ์ที่เดลตาเดินทางมาถึงสถานที่ที่มันเรียกว่าที่ปลดระวางช้าง เดลตาพรรณนาถึงสถานที่นี้ว่า “[T]his had to be the place – the elephant retirement home [...]” (Monroe, 2013, p. 188) หรือ “Unusually for me, I did not sense fear whatsoever. It was a strange new, wonderful world to me.” (Monroe, 2013, p. 189) สองข้อความข้างต้นมีสิ่งที่น่าสังเกตคือ ความรู้สึกของเดลตาต่อสถานที่นี้ไม่ได้มาจากการถูกกระตุ้นให้สัญชาตญาณทำงาน ไม่มีสิ่งใดกระตุ้นเดลตาว่าสถานที่แห่งนี้ปลอดภัย ทั้งหมดเป็นสิ่งที่เกิดจากความตระหนักรู้ด้วยตัวเอง กรณีลักษณะคล้ายกันอาจพิจารณาได้จากแมวจรจัดที่มาอาศัยบ้านของมนุษย์ ไม่มีสิ่งใดเราให้แมวตัวนี้รู้ว่าสถานที่แห่งนี้ปลอดภัยกว่าอีกสถานที่หนึ่ง การเลือกอยู่อาศัยบ้านหลังใดๆ จึงอาจอนุมานได้ว่าเป็นการตระหนักรู้ของแมวว่าบ้านหลังที่มันเลือกนั้นปลอดภัย เนื้อหาส่วนนี้จึงอาจเป็นการนำเสนอที่ยังแสดงให้เห็นว่าสิ่งมีชีวิตอื่นที่ไม่ใช่มนุษย์ก็อาจมีความคิดเช่นกัน

โดยสรุป เช่นเดียวกันกับความรู้สึก การให้สัตว์แสดงออกว่าพวกมันมีความคิดให้ผลในลักษณะคล้ายกัน กล่าวคือ เป็นการนำเสนอให้สัตว์มีคุณลักษณะที่คล้ายคลึงกับมนุษย์ ความคล้ายคลึงดังกล่าวอาจนำไปสู่ความเข้าใจของมนุษย์ต่อสิ่งมีชีวิตอื่น และทำให้มนุษย์มองสิ่งมีชีวิตอื่นในฐานะผู้เท่าเทียมกับตนเอง ผลลัพธ์ของการกระทำนี้อาจเป็นเป็นการปลดแอกสัตว์และการยกเลิกการทรมานสัตว์ในลำดับถัดไป

4.1.2 สุนัขและความคิดในรูปแบบเป้าหมายและการเรียนรู้

A Dog's Purpose นำเสนอความคิดของสัตว์ออกมาในรูปแบบของการตั้งเป้าหมายประเด็นนี้สามารถพิจารณาได้จากคำถามที่สุนัขผู้เล่าเรื่องสื่อสารออกมาเพื่อตั้งคำถามต่อการใช้ชีวิตอยู่ของมัน ตัวอย่างเช่น “I was seized with an inexplicable question, a question of *purpose*.” (Cameron, 2010, p. 41) หากการคิดทำให้เกิดการมีอยู่ของตัวตน การให้ความสำคัญกับเป้าหมายของการเกิดมาก็อาจตีความได้ว่าเป็นการคิดรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้นั้นมีตัวตน และแสดงให้เห็นว่าผู้คิดต้องการแสวงหาแนวทางชีวิตเพื่อให้ตัวตนนี้มีรอยทางในการดำเนินต่อไป ยิ่งไปกว่านั้น นวนิยายยังได้เสนอให้เห็นว่าเป้าหมายของสุนัขไม่ใช่เพียงเป้าหมายเดียวที่ตั้งไว้อยู่กับที่ หากแต่มันยังแสดงออกถึงพัฒนาการของเป้าหมายที่ตั้งไว้

ในชาติแรก เป้าหมายของผู้เล่าเรื่องคือการให้ความอบอุ่นต่อมนุษย์โดยร่องรอยของประเด็นดังกล่าวอาจพิจารณาได้จากเนื้อหาต่อไปนี้ “Of all the things, I’d ever done, making Senora laugh seemed the most important. It was, I reflected, the only thing that gave my life any purpose.” (Cameron, 2010, p. 38) คำกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการทำให้ซินญอร่าหัวเราะเป็นเรื่องสำคัญสำหรับสุนัขเพราะมันทำให้สุนัขมีเป้าหมายในการใช้ชีวิต ดังนั้น เป้าหมายของมันจึงเป็นการมอบความสุขให้กับเธอ นอกจากนี้ ร่องรอยของเป้าหมายดังกล่าวยังอาจพบได้จากฉากที่ผู้เล่าเรื่องกำลังจะจากซินญอร่าไปเพราะมันถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐยึดตัว สุนัขพรรณนาความรู้สึกของมันที่เห็นซินญอร่าร้องไห้ในข้อความดังนี้ “Unbidden, the sadness I’d felt from Senora washed through me, and I wanted to squirm up to her and lick her palms and make her happy.” (Cameron, 2010, p. 39) จากข้อความ สุนัขรับรู้ถึงความเสียใจของซินญอร่า มันต้องการปลอบโยนเธอด้วยการเลียที่มือของเธอเพื่อให้ซินญอร่ามีความสุข ข้อความนี้จึงอาจเป็นการตอกย้ำให้เห็นความปรารถนาของผู้เล่าเรื่องที่ต้องการมอบความสุขให้กับซินญอร่า

ต่อมา ในชาติที่สองนวนิยายได้แสดงให้เห็นว่าเป้าหมายเดิมในชาติแรกนั้นยังคงอยู่ แต่สุนัขมีการพัฒนาเป้าหมายของมันให้ก้าวหน้าไปกว่าเดิม ข้อความที่บ่งชี้ให้เห็นเจตจำนงของสุนัขในชาตินี้คือ “This was, I decided, my purpose as a dog, to comfort the boy whenever he needed me.” (Cameron, 2010, p. 59) เนื้อความตอนนี้แสดงให้เห็นว่าเป้าหมายของผู้เล่าเรื่องยังคงมีเค้าเดิมจากเป้าหมายในชาติแรก กล่าวคือ การให้ความสุข ความรัก ความอบอุ่นกับเจ้าของ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายดั้งเดิมนี้อีกต่อยอดขึ้นผ่านเหตุการณ์ที่สุนัขพยายามช่วยเหลืออีธานและครอบครัวของเขาจากการวางเพลิงของทอด้ (Todd) เรื่องนี้ปรากฏเป็นการพรรณนาดังนี้

Any reluctance I might have felt to attack a human being was overridden by the sense that whatever Todd was doing, it was causing harm to the boy and to the family I was there to protect. There was no stronger purpose than that.

(Cameron, 2010, p. 106)

จะเห็นว่าเป้าหมายดั้งเดิมของผู้เล่าเรื่องคือการมอบความรู้สึกในทางบวกให้กับผู้เลี้ยง หากแต่การช่วยเหลืออีธานและครอบครัวให้พ้นจากอันตรายทำให้เป้าหมายของมันถูกพัฒนาไปสู่การพยายามปกป้องครอบครัวของเด็กชายจากอันตราย อย่างไรก็ตาม การแตกแขนงของเป้าหมายนี้ไม่ได้ทำให้สุนัขทอดทิ้งเป้าหมายเดิม คำกล่าวนี้พิสูจน์ได้จากสิ่งที่สุนัขพรรณนาก่อนจะจบชีวิตในชาตินี้ลง “My purpose, my whole life, had been to love him and be with him, to make him happy.” (Cameron, 2010, p. 125) จะเห็นว่าการได้พบเป้าหมายใหม่ไม่ได้ทำให้ผู้เล่าเรื่องล้มเลิกเป้าหมายเดิม สุนัขยังต้องการทำเป้าหมายใหม่ให้สำเร็จในขณะที่ต้องการทำให้เป้าหมายเดิมบรรลุเช่นกัน

ถัดมา ในชาติที่สาม เป้าหมายของสุนัขมีการพัฒนาไปจากชาติที่สองเช่นกัน เนื้อหาดังกล่าวสามารถพิจารณาได้ผ่านข้อความดังนี้ “[I] realized that today I truly understood my purpose as Ellie: not just to Find people but to save them.” (Cameron, 2010, p. 137) ความแตกต่างจากชาติก่อนที่สามารถเห็นได้คือ ในชาตินี้ เป้าหมายของกลุ่มที่สุนัขต้องการให้ความช่วยเหลือมิได้จำกัดอยู่แค่เพียงคนที่รักกับกลุ่มคนรอบข้างตัวเขาเท่านั้น หากแต่ยังขยายไปถึงการได้ช่วยเหลือบุคคลอื่นๆซึ่งอาจเป็นผู้ที่มันไม่รู้จัก นอกจากนี้ภายในข้อความข้างต้นยังสะท้อนให้เห็นความ

เข้าใจของผู้เล่าเรื่องต่อภารกิจที่มันต้องทำ กล่าวคือ มันไม่ได้มีหน้าที่แค่เพียงหาสิ่งที่ตำรวจซึ่งเป็นคู่หูต้องการให้หา หากแต่ยังรวมไปถึงการให้ความช่วยเหลือผู้ที่กำลังเดือดร้อนในเวลานั้น ความเข้าใจดังกล่าวอาจสะท้อนความคิดในสิ่งมีชีวิตอื่นที่สามารถเข้าใจหน้าที่ของตนเอง อนึ่ง สำหรับเป้าหมายเรื่องการมอบความอบอุ่นให้กับผู้เป็นเจ้าของที่ถูกตั้งมาตั้งแต่ชาติแรก สุนัขก็ได้ละเลยเป้าหมายนี้ นวนิยายยังแสดงให้เห็นว่ามันยังพยายามดูแลทั้งเจคอบ (Jakob) และมายา (Maya) ในคราวที่พวกเขาารู้สึกเศร้าหรือท้อแท้

สำหรับในชาติที่สี่ แม้ว่าในชาตินี้เป้าหมายจะไม่ได้ถูกพัฒนา แต่นวนิยายได้เสนอให้เห็นว่าสุนัขได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่มันได้เรียนรู้ในแต่ละชาติเพื่อทำให้เป้าหมายในชาตินี้บรรลุ ข้อสังเกตดังกล่าวสามารถพิจารณาได้จากเนื้อหาต่อไปนี้

I was a good dog. I had fulfilled my purpose. Lessons I had learned from being feral had taught me how to escape and how to hide from people when it was necessary, scavenging for food from trash containers. Being with Ethan had taught me love and had taught me my most important purpose, which was taking care of my boy. Jakob and Maya had taught me Find, Show, and, most important of all, how to save people, and it was all of these things, everything I had learned as a dog, that had led me to find Ethan and Hannah and to bring them both together. I understood it now, why I had lived so many times. I had to learn a lot of important skills and lessons, so that when the time came I could rescue Ethan, not from the pond but from the sinking despair of his own life.

(Cameron, 2010, p. 219)

การพรรณนาของสุนัขเสนอข้อมูลที่บ่งชี้ว่าถึงแม้เป้าหมายของมันในชาตินี้จะไม่ได้ยิ่งใหญ่เหมือนในชาติที่สาม แต่เป้าหมายในชาตินี้เป็นความคิดที่ตกผลึกจากเป้าหมายในชาติก่อนๆ การให้ความช่วยเหลือไม่จำเป็นต้องจำกัดอยู่แค่เพียงการช่วยชีวิตให้พ้นจากอันตรายเท่านั้น แต่ยังสามารถเกิดขึ้นในรูปของการช่วยให้พ้นจากความทุกข์หรือความเศร้าได้เช่นกัน อนึ่ง เพื่อทำเป้าหมายในชาตินี้ให้บรรลุนั้น สุนัขได้ใช้ทักษะทั้งหมดที่มันเรียนรู้มาจากชาติก่อนหน้าเพื่อประยุกต์เข้ากับปัญหาในชาตินี้ เป็นต้นว่า

การค้นหาอิธานและให้ความช่วยเหลือทางจิตใจกับเขาซึ่งเป็นทักษะที่มันเรียนรู้ในชาติที่สาม การดำรงชีวิตแบบสุนัขจรจัดซึ่งมันได้เรียนรู้ในชาติแรก ทักษะทั้งหมดถูกนำมาใช้เพื่อช่วยเด็กชายที่สอนให้มันรู้จักความรักในชาติที่สอง ในแง่นี้ นวนิยายจึงพยายามแสดงให้เห็นความสามารถในการเรียนรู้และการคิดในสิ่งมีชีวิตอื่น การนำเสนอความสามารถที่คล้ายกันกับมนุษย์ในลักษณะนี้ทำให้วิเคราะห์เป้าหมายของนวนิยายเรื่องนี้ได้ว่า ต้องการเสนอให้เห็นความผูกพันระหว่างมนุษย์กับสัตว์เลี้ยงของพวกเขา กรณีของอิธานกับผู้เล่าเรื่องอาจเป็นเจตนาที่ต้องการแสดงให้เห็นการเกิดมาเพื่อกันและกัน ความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจทำให้มนุษย์ตระหนักได้ว่าสุนัขไม่ได้เป็นแค่สัตว์เลี้ยง แต่มันเป็นเพื่อนผู้ช่วยเหลือมนุษย์ในยามที่พวกเขาพบความทุกข์

ดังนั้น ใน *A Dog's Purpose* รูปแบบการต่อเรื่องความคิดที่ถูกแสดงผ่านสุนัขคือการแสดงออกถึงเป้าหมายและการเรียนรู้ของมัน นอกจากนี้ เป้าหมายที่มีการพัฒนาไปตามการเรียนรู้ยังอาจสะท้อนให้เห็นความคิดของสุนัขที่มีการพัฒนา นวนิยายยังแสดงให้เห็นการปรับใช้ทักษะที่เรียนรู้มาของสุนัขเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการแก้ปัญหาที่มีความแตกต่าง ซับซ้อน หรือยุ่งยากกว่าตอนที่ฝึก การนำเสนอเรื่องเป้าหมายและการเรียนรู้ของสุนัขจึงอาจเป็นการเสนอให้เห็นความคิดของสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ การต่อเรื่องดังกล่าวจึงอาจนำไปสู่การปลูกฝังมุมมองเกี่ยวกับสุนัขที่แตกต่างออกไป กล่าวคือ เป็นการสร้างความผูกพันระหว่างมนุษย์กับสุนัขอันจะนำไปสู่การมองสุนัขในรูปแบบเพื่อนของมนุษย์

4.1.3 เจตจำนงของนวนิยายกับแผนการสู่เป้าหมาย

The Travelling Cat Chronicles นำเสนอความคิดในสิ่งมีชีวิตอื่นผ่านการให้นวนิยายแสดงเจตจำนงของตัวเอง โดยเจตจำนงดังกล่าวหมายถึงการได้อยู่ดูแลซาโตรุนถึงวาระสุดท้าย ดังนั้น เพื่อให้บรรลุเจตจำนงที่ต้องการ แมวตัวนี้จึงจำเป็นต้องอาศัยแผนการไม่ว่าจะเป็นการพยายามปฏิเสธผู้ที่รับเลี้ยงมันเนื่องจากมันไม่สามารถสื่อสารผ่านภาษาให้พวกเขาเข้าใจ หรือแม้แต่การวางแผนการและรอเวลาเหมาะสมเพื่อการหลบหนี

ก. การเลือกของนวนิยาย : ภาพสะท้อนความคิดในสิ่งมีชีวิตอื่น

หากกลไกของสัญชาตญาณคือการตอบสนองต่อสิ่งที่เข้ามากระตุ้นแล้ว ข้อสันนิษฐานนี้อาจนำไปสู่การสรุปได้ว่าสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ซึ่งใช้ชีวิตด้วยสัญชาตญาณไม่สามารถเลือกหรือตัดสินใจสิ่ง

ต่างๆ ได้ด้วยตัวเองสืบเนื่องจากพวกมันต้องโน้มไปตามแรงกระตุ้นที่เข้ามากระทบ อย่างไรก็ตาม *The Travelling Cat Chronicles* ได้เสนอสิ่งที่โต้แย้งข้อสันนิษฐานนี้ผ่านตัวละครแมวอย่างนานะ “[C]ats are creature that can say no.” (Arikawa, 2018, p. 62) ข้อความส่วนนี้เคยถูกอ้างถึงไปแล้วในการอภิปรายการต่อรองของสิ่งมีชีวิตอื่นในเรื่องภาษา อย่างไรก็ตาม นัยของการปฏิเสธการต้องเป็นภาพแทนนี้ซ้อนทับกับนัยที่สื่อให้เห็นความสามารถในการเลือกของนานะ ดังนั้น ข้อความนี้จึงอาจถูกวิเคราะห์ได้ว่า การปฏิเสธดังกล่าวคือการเลือกที่ไม่ได้มาจากสัญชาตญาณ หากแต่การเลือกนี้เป็นความคิดของนานะที่เกิดจากการพิจารณาเรื่องเล่าระหว่างโคสุเกะกับซาโตรุ และทำให้มันทราบว่าโคสุเกะยังไม่สามารถทำได้เกี่ยวกับเรื่องฮาจิ เขาต้องการตัวมันเพื่อไปแทนที่แมวตัวนั้น การเลือกปฏิเสธที่ต้องเป็นภาพแทนให้กับแมวตัวอื่นจึงส่งผลไปสู่การที่นานะเลือกจะปฏิเสธการถูกโคสุเกะรับเลี้ยงในลำดับต่อมา

การเลือกของนานะถูกพบอีกครั้งภายในตอนของโนริโกะ เนื้อหาส่วนที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมดังกล่าวปรากฏในเหตุการณ์ที่นานะเลือกจะหนีไปจากหญิงคนนี้เพื่ออยู่เฝ้าดูซาโตรุ ข้อความส่วนหนึ่งที่เสนอให้เห็นการตัดสินใจของแมวตัวนี้ปรากฏตามการพรรณนาว่า “Sorry, but I’m not going to listen to you. Because I’m a wise cat, who knows what to do in any and all situations.” (Arikawa, 2018, p. 254) คำพรรณนาดังนี้ถูกบอกเล่าผ่านมุมมองของนานะในเหตุการณ์ที่มันหนีมาจากโนริโกะ เธอพยายามไล่จับมันและออกคำสั่งให้มันหยุด แต่นานะเลือกไม่เชื่อคำสั่งดังกล่าวและดำเนินไปบนวิถีที่มันเลือก เมื่อวิเคราะห์การเลือกของนานะ จะเห็นได้ว่าการเลือกที่จะหนีไปนั้นมีสิ่งทีกระตุ้นให้เกิดการกระทำคือการต้องอยู่โรงพยาบาลของซาโตรุ อย่างไรก็ตาม การตอบสนองต่อแรงกระตุ้นครั้งนี้ไม่ได้เกิดจากกลไกของสัญชาตญาณ ทั้งนี้เนื่องจากการนอนโรงพยาบาลของซาโตรุไม่ใช่สิ่งที่มีผลกระทบต่อนานะในด้านกายภาพ แต่เป็นการเลือกที่เกิดจากความคิดของแมวตัวนี้

แม้ว่าการเลือกของนานะจะเกิดขึ้นบนพื้นที่ของวรรณกรรม แต่การเลือกของสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ก็มีปรากฏในโลกของความเป็นจริง กรณีศึกษาหนึ่งคือสุนัขฮาจิโกะ (Hachiko) ผู้รอคอยเจ้านายของมันที่เสียชีวิตจนกระทั่งมันหมดลมหายใจตามเขาไป และกลายเป็นสัญลักษณ์ของความซื่อสัตย์² เรื่องราวของฮาจิโกะสื่อให้เห็นการเลือกของสุนัขตัวนี้ที่จะรอคอยเจ้านายโดยที่กลไกสัญชาตญาณไม่ได้

² ดูเพิ่มเติมใน Hachiko: The True Story of Love โดย Pamela S. Turner

มีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนี้ การมองว่าสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์อาศัยเพียงสัญชาตญาณในการใช้ชีวิต จึงอาจเป็นความแปลกใตสิ่งมีชีวิตที่เป็นอื่นออกไป พร้อมกับกดทับสิ่งเหล่านั้นด้วยนิยามเรื่องสติปัญญา ที่มนุษย์มองว่าตัวเองมีมากกว่า ดังนั้น การนำเสนอการเลือกของนานะจึงอาจเป็นการนำเสนอส่วนที่ สัตว์มีคล้ายกันกับมนุษย์ นัยนี้เพื่อพยายามให้เห็นการเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์กับสิ่งมีชีวิตอื่นที่ไม่อาจ แยกขาดกันได้อย่างสมบูรณ์

ข. แผนการของนานะกับการยั่วล้อสติปัญญาของมนุษย์

เพื่อให้การเลือกของตัวเองบรรลุเป้าหมาย นานะจำเป็นต้องอาศัยแผนการเพื่อเป็นทาง ไปสู่การสำเร็จเป้าหมายดังกล่าว การวางแผนของนานะปรากฏในส่วนท้ายของเกือบทุกตอนที่แมวตัวนี้ พยายามหาวิธีให้บุคคลที่ซาโตรุนำมันไปพบไม่สามารถรับเลี้ยงมันได้ ตัวอย่างหนึ่งมีปรากฏอยู่ใน เนื้อหาส่วนที่ระบุถึงการเดินทางไปหาโยชิมิเนะ (Yoshimine) เพื่อนสมัยมัธยมต้นของซาโตรุ ในเนื้อหา ส่วนนี้นานะได้ฝึกชัทแรน(Chatran) ลูกแมวของโยชิมิเนะให้รู้วิธีการล่าหนู กระนั้นก็ดี ภายใต้บทเรียน นี้ นานะยังวางแผนที่จะใช้สิ่งที่มีมันสอนกับชัทแรนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อตัวมัน กล่าวคือ การไม่ต้องถูก โยชิมิเนะรับเลี้ยง “Now, the final test. When I make an angry face, instantly strike a fighting pose. Impress Yoshimine. Listen, we need to have this nailed before I leave. So keep on your toes.” (Arikawa, 2018, p. 115) ประโยคที่อ้างถึงนี้เป็นการเล่นตลกและระหว่าง นานะกับลูกแมวหลังจากการฝึกเสร็จสิ้นซึ่งแสดงให้เห็นการวางแผนของนานะเพื่อให้มันไม่ต้อง พრაจากซาโตรุ

อย่างไรก็ตาม นวนิยายได้แสดงการปะทะกันระหว่างแผนการของแมวกับการแก้ไขปัญญาของ มนุษย์ ซาโตรุที่เห็นพฤติกรรมเช่นนั้นของชัทแรนพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการจัดให้แมวทั้งสองตัวแยกกันอยู่ “[S]atoru tried out a few things, including putting the kitten and me in separate rooms for a while. Unfortunately the kitten continued performing until we left. Every time I urged him on, he took up his best fighting pose.” (Arikawa, 2018, p. 116) การพรรณานี้แสดงให้เห็นว่าความพยายามแก้ปัญหของซาโตรุไม่บรรลุผล เพราะเมื่อนานะ มาพบกับชัทแรน นานะก็จะแสดงกิริยาเพื่อให้ลูกแมวตอบสนองด้วยท่าทีคุกคามทุกครั้ง การนำเสนอ เหตุการณ์ที่สร้างความบันเทิงนี้ซ้อนทับกับการแสดงออกในเชิงยั่วล้อของสิ่งมีชีวิตอื่นต่อองค์ความรู้ ของมนุษย์ กล่าวคือ วิธีการแก้ปัญหของซาโตรุมีต้นกำเนิดมาจากองค์ความรู้ของเขาจาก

ประสบการณ์การเลี้ยงแมว แต่องค์ความรู้ดังกล่าวกลับไม่สามารถให้ผลในเชิงปฏิบัติได้เพราะข้อจำกัดที่ซาโตรุไม่สามารถล่วงรู้ถึงจุดประสงค์แท้จริงของนานะ ภายใต้เหตุการณ์ที่เสนอความขบขันนี้จึงแฝงให้เห็นความพ่ายแพ้ของความคิดที่มนุษย์ยึดถือในฐานะเอกสิทธิ์ของสายพันธุ์ตน ในท้ายที่สุดความคิดของสัตว์ที่ถูกมองว่าปราศจากคุณสมบัตินี้ก็กลับเป็นฝ่ายได้รับชัยชนะ

การยั่วล้อลักษณะคล้ายกันปรากฏอีกครั้งในเนื้อหาส่วนของโนริโกะ ในเหตุการณ์ที่นานะกำลังคิดหลบหนีจากเธอเพื่ออยู่ฝ่ายซาโตรุ เหตุการณ์นี้ถูกพรรณนาโดยนานะเป็นผู้รอคอยจังหวะที่เหมาะสมเพื่อหลบหนีจากตัวละครหญิง “That was my moment. With my right paw, I flipped the basket door open. I sat down low in the driver’s seat and waited for Noriko to return.” (Arikawa, 2018, p. 253) เนื้อหาช่วงนี้เป็นการพรรณนาของนานะ ภายหลังจากที่โนริโกะพามันไปพบกับซาโตรุก่อนรอบหนึ่ง เธอได้นำมันมาเก็บไว้ในรถ จากแผนการดังกล่าว นานะไม่ได้ใช้กลไกสัญชาตญาณโดยออกไปทันทีที่ประตูรถถูกเปิด ในทางกลับกัน มันเลือกจะรอคอยการย้อนกลับมาอีกครั้งของโนริโกะเพื่อใช้โอกาสนั้นหลบหนี ลำดับต่อมา นวนิยายแสดงให้เห็นการตอบสนองของโนริโกะต่อการหนีไปของนานะ เหตุการณ์นี้ถูกพรรณนาตามข้อความว่า “Noriko’s voice was nearly a scream. Sorry, but I’m not going to listen to you. Because I’m a wise cat, who knows what to do in any and all situations.” (Arikawa, 2018, p. 254) การแสดงออกของโนริโกะสะท้อนให้เห็นว่าเธอไม่สามารถรับมือกับแผนของแมวตัวนี้ได้ เธอทำได้เพียงส่งเสียงที่แทบจะเป็นการกรีดร้องเพื่อให้มันกลับมา แม้จะเป็นเช่นนั้น นานะได้เลือกที่จะปฏิเสธต่อการเรียกร้องดังกล่าวและดำเนินตามวิธีการของมัน เมื่อพิจารณาประวัติของโนริโกะ นวนิยายได้แสดงให้เห็นว่าโนริโกะเป็นตัวละครที่มีสติปัญญาตัวหนึ่ง ข้อมูลส่วนนี้ปรากฏผ่านหน้าที่การงานของเธอ โนริโกะเคยดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาและเป็นทนายความในปัจจุบัน นอกจากนี้ เหตุผลหนึ่งที่พี่สาวของโนริโกะเลือกจะเสียสละเพื่อให้น้องเรียนในระดับอุดมศึกษาคือ “[Noriko] was so bright.” (Arikawa, 2018, p. 215) โนริโกะจึงอาจเป็นภาพสะท้อนของสติปัญญาที่ถูกครอบครองโดยมนุษย์ การที่นานะสามารถใช้แผนการเอาชนะสติปัญญาของเธอได้จึงอาจแสดงนัยของการยั่วล้อต่อสติปัญญาของมนุษย์เช่นกัน โดยแสดงว่าสติปัญญาของโนริโกะไม่สามารถทำสิ่งที่ป็นรูปธรรมในการนำตัวนานะกลับมา เธอจึงทำได้เพียงส่งเสียงที่แทบจะเป็นกรีดร้องเรียกมันเท่านั้น

การนำเสนอแผนการของนานะจึงอาจมองได้ว่าเป็นการตอกย้ำให้เห็นความคิดที่ไม่ได้มีอยู่แต่ในสายพันธุ์ของมนุษย์ หากแต่สิ่งมีชีวิตอื่นต่างก็ครอบครองคุณสมบัตินี้เช่นกัน นอกจากนี้ในส่วนของแผนการยังเผยให้เห็นบทบาทของสัตว์ในการยั่วล้อกับความคิดของมนุษย์ โดยจากกรณีศึกษานี้ทำให้เห็นว่าการแก้ปัญหาของมนุษย์ไม่สามารถใช้กับแมวในนวนิยายได้ผล เนื่องจากในทั้งสองเหตุการณ์มนุษย์ทั้งสองต่างไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดเพราะพวกเขาไม่สามารถเข้าถึงเจตนาารมณ์แท้จริงของแมว

4.2 สัตว์กับการแบ่งแยกสิ่งต่างๆ

อนึ่ง การข้ามไม่พ้นแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางไม่ได้เพียงถูกเสนอผ่านโวหารภาพพจน์เท่านั้น ตัวบททั้งสามเรื่องยังแสดงให้เห็นข้อจำกัดในการใช้ภาษามนุษย์เพื่อเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์ เนื่องจากภาษาของมนุษย์ส่งผลให้สัตว์ในนวนิยายต้องมีความคิดในรูปแบบเดียวกับมนุษย์ ดังนั้นเนื้อหาส่วนนี้จึงอธิบายการทำงานของความคิดแบบมนุษย์ที่ทำงานอยู่เบื้องหลังตัวละครสัตว์ขณะที่พวกมันแบ่งแยกสิ่งต่างๆ

4.2.1 เดลตากับการโต้เถียงเรื่องสายพันธุ์ช่างและการกล่าวถึงการใช้ภาษาของมนุษย์

แม้ว่าการนำเสนอเรื่องความคิดและความรู้สึกของเดลตาจะเป็นการสะท้อนคุณสมบัติที่สัตว์มีคล้ายกับมนุษย์เพื่อนำไปสู่การปลุกฝังจิตสำนึกบางประการให้กับมนุษย์ หากแต่ในบางเหตุการณ์ความคิดของช่างที่ถูกนำเสนอออกมากลับสะท้อนว่ามีกลไกการคิดแบบมนุษย์ทำงานอยู่เบื้องหลัง กรณีนี้สามารถศึกษาได้จากเหตุการณ์การโต้เถียงกันระหว่างช่างสองเชือกซึ่งมีถิ่นกำเนิดที่แตกต่างกัน เดลตาซึ่งเป็นช่างเอเชียต้องโต้เถียงกับโจตีซึ่งเป็นช่างแอฟริกาเพื่อหาข้อสรุปว่าช่างสายพันธุ์ใดมีความสำคัญในสายตาของมนุษย์มากกว่ากัน

การโต้เถียงของเดลตาและโจตีมีจุดน่าสังเกตประการหนึ่ง กล่าวคือ ก่อนที่เหตุการณ์นี้จะเกิดขึ้น เดลตาเคยตั้งข้อสังเกตกับการแบ่งแยกสีผิวของมนุษย์ไว้ในบทที่ 23 โดยมีนกล่าวข้อความต่อไปนี้อาจการสังเกตเห็นว่าที่นั่งของผู้ชมถูกแบ่งออกเป็นฝั่งคนผิวขาวกับฝั่งคนผิวสี

[T]he people in the audience with dark complexions still stayed separated from the people with light complexions. I recalled that the

elephants from Burma generally sported a darker complexion than those of us from Malaya. We didn't have such cares, however.

(Monroe, 2013, p. 138)

การพรรณนาของเดลตาแสดงให้เห็นว่าที่นั่งของผู้ชมละครสัตว์ถูกแบ่งออกเป็นสองฝั่ง ฝั่งหนึ่งเป็นฝั่งสำหรับรับรองคนผิวขาว ในขณะที่อีกฝั่งหนึ่งมีไว้เพื่อรับรองคนผิวสี นอกจากนี้ เดลตาได้สอดแทรกความคิดของตนเองผ่านการกล่าวถึงช้างพม่าที่มักมีผิวสีเข้มกว่าช้างมาลาया แต่พวกมันก็ไม่เคยให้ความสนใจกับความต่างนี้ คำกล่าวของเดลตาจึงเป็นการวิจารณ์และตั้งคำถามกับการแบ่งแยกสีผิวของมนุษย์ผ่านการตั้งข้อสังเกตว่าสัตว์ซึ่งมนุษย์มองว่าอยู่ต่ำกว่ากลับไม่มีความสนใจในเรื่องนี้

แม้เดลตาจะกล่าวข้อความข้างต้น หากแต่เนื้อหามบางส่วนในบทที่ 22 ซึ่งเป็นบทก่อนหน้าที่ เดลตาจะวิจารณ์การแบ่งแยกสีผิวของมนุษย์กลับปรากฏข้อความซึ่งแสดงให้เห็นการแบ่งแยกกันระหว่างช้างแอฟริกากับช้างเอเชีย เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นผ่านการสนทนาระหว่างเดลตาในฝั่งของช้างเอเชียกับโจตีในฝั่งของช้างแอฟริกา ดังข้อความต่อไปนี้

“Human think more of us African kinds.” [Joti] spouted sarcastically to me late one night. “You Asians are not as well known among them. The audience thinks we, including you are all from Africa.” (...).

“But us Asians are more known to the humans as having a gentler disposition and are easier to train. I snapped back with sarcasm.

“Yeah, the humans that even know you exist,” Joti said.

“See what I mean about the bad disposition,” I said, in a reflectively snarky tone.

(Monroe, 2013, p. 131)

จากข้อความ การถกเถียงเริ่มจากโจตีที่เสียดสีเดลตาว่ามนุษย์ทุกคนคิดว่าช้างทุกตัวมาจากแอฟริกา เดลตาตอบโต้การเสียดสีดังกล่าวด้วยการเสียดสีโจตีกลับไปว่ามนุษย์มองว่าช้างเอเชียนั้นควบคุมได้ง่ายกว่าช้างแอฟริกาซึ่งเป็นทัศนคติที่มันได้รับมาจากบัคแมนขณะที่เขาบรรยายให้เด็ก ๆ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างข้อความที่อ้างถึงนี้กับข้อความที่ตั้งคำถามต่อการแบ่งแยกมนุษย์บทที่ 23 จะทำให้พบความย้อนแย้งระหว่างสองข้อความ กล่าวคือ ขณะที่เดลตาบอกว่าช้างไม่ได้ให้ความสนใจเรื่องสีผิว

ข้อวิาทระหว่างข้างทั้งสองกลับเป็นเรื่องสายพันธุ์ระหว่างข้างแอฟริกากับข้างเอเชีย ในแง่นี้จึงอาจสะท้อนว่านวนิยายไม่ประสบความสำเร็จในการวิพากษ์เรื่องการแบ่งแยกของมนุษย์ เพราะรูปแบบการคิดลักษณะเดียวกันกลับถูกใช้ในเหตุการณ์ที่แทบจะต่อเนื่องกับการวิจารณ์ดังกล่าว

ยิ่งไปกว่านั้น ข้อความที่เดลตากับโจติกกล่าวเสียดสีกันยังสะท้อนให้เห็นว่าข้างทั้งสองพยายามกล่าวอ้างสถานะของตัวเองว่าเหนือกว่าอีกฝ่าย ความคิดเห็นนี้สามารถพิจารณาได้จากการที่โจติมองว่าข้างแอฟริกาเป็นที่รู้จักมากกว่าในหมู่มนุษย์ ในขณะที่เดลตาอ้างเหตุผลว่าข้างเอเชียสามารถถูกฝึกได้ง่ายกว่า ซึ่งเหตุผลที่ทั้งคู่กล่าวล้วนอ้างอิงจากการตัดสินใจของมนุษย์ โดยเฉพาะกับกรณีของเดลตาที่อ้างอิงสิ่งที่มันได้ยินจากบัคแมน และมันไม่ป้กใจเชื่อกับสิ่งที่เขากล่าว ดังปรากฏให้เห็นเป็นข้อความที่เดลตาเสียดสีบัคแมนหลังจากได้ยินเขาพูดว่าข้างเอเชียฝึกได้ง่ายกว่าข้างแอฟริกา ตามความว่า “... *when you beat the tar out of them.*” (Monroe, 2013, p. 105) หรือก็คือข้างเอเชียยอมถูกฝึกได้ง่ายกว่าข้างแอฟริกาถ้าพวกมันถูกบีบคั้นด้วยการทรมาน แต่ถึงแม้จะเป็นเช่นนั้น มันก็นำสิ่งที่มันไม่เห็นด้วยมาเป็นข้อสนับสนุนความคิดของตนเอง ดังนั้น ผลลัพธ์ของการถกเถียงเรื่องสายพันธุ์ข้างนี้จึงไม่แตกต่างจากการแบ่งแยกสีผิวของมนุษย์

นอกจากการแบ่งแยกระหว่างข้างสองสายพันธุ์แล้ว อีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจในนวนิยายเรื่องนี้คือการประกอบสร้างตัวละครมนุษย์ ภาพลักษณ์ของตัวละครที่ตีพิมพ์ถูกนำเสนอในรูปของคนผิวขาว แต่ตัวละครที่ไม่ดีมักถูกนำเสนอผ่านคนที่ไม่ดีมีผิวขาว ประเด็นนี้สามารถพิจารณาได้จากการเปรียบเทียบระหว่างชายชาวสยามกับชายชาวอังกฤษ สำหรับชายชาวสยามมีสองข้อความที่บ่งชี้ให้เห็นอุปนิสัยของตัวละครดังกล่าว ข้อความแรกเป็นข้อความที่เดลตากล่าวเมื่อได้เห็นชายชาวสยามชุดๆ ครั้งแรก “I resented that man from the first moment I saw him in Siam, and he scared my family to death.” (Monroe, 2013, p. 47) สำหรับข้อความที่สอง กล่าวถึงการปรากฏตัวของเขาด้านหลังชายชาวอังกฤษซึ่งเป็นผู้ดูแลช่างบนเรือ “Just then the man from Siam appeared behind the caretaker and smacked him upside his head. His hat fell to the floor. ‘Are you talking to that filthy beast?’ the man from Siam shouted.” (Monroe, 2013, p. 52) จากทั้งสองข้อความ อาจพิจารณาอุปนิสัยของชายชาวสยามโดยอภิปรายได้ดังนี้ ข้อความแรกเสนอให้เห็นว่าชายชาวสยามเป็นคนที่น่าหวาดกลัว ดังจะเห็นได้ว่าการปรากฏตัวของชายคนหนึ่งที่สยามทำให้เดลตาและครอบครัวหวาดกลัวอย่างมาก สำหรับข้อความที่สอง อาจทำให้

ตีความได้ว่าชายคนนี้เป็นหัวหน้าพรานที่ชอบใช้อำนาจกดขี่ลูกน้อง ดังจะเห็นได้ว่าเขาตีศีรษะของผู้ดูแลช้างเมื่อพบว่าผู้ดูแลคนนี้พูดคุยกับสัตว์ ทั้งหมดที่กล่าวมาอาจทำให้สรุปอุปนิสัยของชายชาวสยามได้ว่าเขาเป็นคนโหดร้าย นำหวาดกลัว และไม่ให้เกิดเกียรติใครไม่ว่าจะเป็นสัตว์ที่เขาเรียกพวกมันว่าสัตว์สกปรกหรือผู้ใต้บังคับบัญชาของตัวเอง

ภาพลักษณ์ของชายชาวสยามแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับผู้ดูแลช้าง เดลตาบรรยายถึงตัวละครตัวนี้ไว้ว่า “an Englishman who came to feed me in the nighttime.” (Monroe, 2013, p. 46) คำบอกเล่าดังกล่าวทำให้ทราบว่าผู้ดูแลช้างเป็นชายชาวอังกฤษ เดลตาประทับใจในตัวชายคนนี้เพราะเขาเป็นคนคอยปลอบโยนเธอ ดังข้อความว่า “He would often try to comfort me. He’d say ‘It’s o.k. girl, it will be okay,’ in a proper English dialect.” (Monroe, 2013, p. 46) ในแง่นี้ภาพลักษณ์ของชาวสยามกับชายชาวอังกฤษจึงต่างกันอย่างสิ้นเชิง เพราะในขณะที่ชายชาวสยามเป็นคนโหดร้าย นำหวาดกลัว และป่าเถื่อน ชายชาวอังกฤษกลับถูกนำเสนอว่าเป็นคนอ่อนโยน มีเมตตาต่อสัตว์ และเข้าอกเข้าใจพวกมัน การอภิปรายทั้งสองตัวละครนี้จึงเผยให้เห็นความเอนเอียงของนวนิยายที่ผูกติดภาพความโหดร้ายไว้กับชาวสยาม แต่ชายชาวอังกฤษกลับมีบุคลิกที่อ่อนโยนและเป็นมิตรกับสัตว์

นอกจากนี้ จากข้อความที่เดลตาชมเชยชาวอังกฤษข้างต้น จะเห็นว่าข้างต้นนี้กล่าวถึงสำเนียงภาษาอังกฤษที่ถูกต้องซึ่งเขาใช้เพื่อปลอบประโลมช้าง สำหรับชายชาวสยามนั้น เดลตาได้กล่าวถึงการใช้ภาษาของชายผู้นี้ไว้เช่นกันโดยปรากฏในเหตุการณ์ที่เขาต่อรองราคาช้างกับบัคแมน “I take one thousand American dollars for her,” said the man from Siam in his Asia dialect.” (Monroe, 2013, p. 54) ประโยคบอกเล่าข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในการต่อรองราคาช้างนั้น ชายชาวสยามใช้ภาษาถิ่นแบบเอเชียในการสื่อสาร น่าสังเกตว่าเดลตากลับไม่ได้กล่าวชื่นชมการใช้ภาษาของชายผู้นี้ซึ่งต่างจากที่มันทำกับชายชาวอังกฤษ ยิ่งไปกว่านั้น จุดสังเกตอีกจุดหนึ่งคือเดลตา ณ เวลานั้นยังไม่เข้าใจภาษามนุษย์ดังที่มันเล่าว่ามันต้องถูกทรมานบนเรือเพราะมันไม่เข้าใจคำสั่งของมนุษย์ ดังนั้น การเลือกกล่าวชมเชยสำเนียงของตัวละครหนึ่งแต่ไม่กล่าวชมเชยอีกตัวละครหนึ่งจึงอาจถูกตีความได้ว่า ตัวละครข้างต้นนี้ถูกประกอบสร้างโดยแฝงโลกทัศน์ของชาติตะวันตกที่มีต่อโลกตะวันออก การกระทำข้างต้นของเดลตาอาจสะท้อนว่านวนิยายเรื่องนี้มีแนวคิดที่เอนเอียงไปทาง

โลกตะวันตก การกระทำนี้จึงอาจมีจุดกำเนิดจากมนต์ศน์ของมนุษย์มากกว่าการเป็นความคิดดั้งเดิมของสิ่งมีชีวิตอื่น

4.2.2 ความรู้สึกกายของสุนัขกับการแบ่งแยกระหว่างตัวตนกับสิ่งมีชีวิตอื่น

“I felt naked without a collar and realized I should hang back, ...” (Cameron, 2010, p. 196) เป็นข้อความที่สุนัขกล่าวกับผู้อ่านในชาติที่สี่ เหตุการณ์ที่สุนัขกล่าวข้อความนี้เป็นเหตุการณ์ที่มันถูกเจ้าของนำมาปล่อยไว้ในที่รกร้าง สุนัขต้องเร่ร่อนไปเรื่อยๆ จนพบสวนสาธารณะแห่งหนึ่ง สถานที่นี้ทำให้มันได้พบกับสุนัขตัวอื่น อย่างไรก็ตาม มันต้องเผชิญกับความรู้สึกลำบากใจเมื่อต้องมิปฏิสัมพันธ์กับสุนัขเหล่านั้น เพราะมันรู้สึกอายนอกใจกับความโป้เปลือยจากการที่มันไม่มีปลอกคอ ความรู้สึกโป้เปลือยของสุนัขเป็นความรู้สึกเดียวกับที่แดริดา (Derrida) รู้สึกขณะที่เขาเผชิญกับสายตาของแมวตอนไม่ได้สวมใส่เสื้อผ้า แดริดา รู้สึกอายนอกใจกับความโป้เปลือย (naked) ของตนเองเมื่ออยู่เบื้องหน้าแมวซึ่งเป็นสิ่งที่เปลือยเปล่า (nude) ความอายนี้นำแดริดาไปสู่ความรู้สึกแปลกแยกจากสิ่งมีชีวิตอื่นและจากธรรมชาติ การพบกับสายตาของแมวทำให้เขาตระหนักได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างเป็นเรื่องที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเองเพียงฝ่ายเดียวโดยที่สิ่งมีชีวิตอื่นไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง มนุษย์ใช้ภาษาเพื่อบอกว่าพวกเขาแตกต่างจากสัตว์อื่น หากแต่เมื่อสายพันธุ์นี้ต้องพบกับสายตาของสิ่งที่ตัวเองพยายามจะจำกัดออกไป มนุษย์กลับพบกับภาวะที่กลืนไม่เข้าคายไม่ออก (Derrida & Wills, 2002, pp. 369-418; สุรเดช โชติอุดมพันธ์, 2560, pp. 201-233)

อย่างไรก็ตาม สำหรับในนวนิยายเรื่องนี้ เมื่อมนุษย์มอบภาษากับสุนัข ความเปลือยเปล่าอันเป็นสิ่งที่ดีตัวสุนัขแต่ดั้งเดิมเหมือนกับแมวที่แดริดาอภิปราย กลับถูกเปลี่ยนเป็นความโป้เปลือยเนื่องจากการไม่มีปลอกคอ สุนัขผู้เปลือยเปล่าอยู่ในธรรมชาติกลับรู้สึกถึงอารมณ์วาบหวิวเบื้องหน้าสุนัขตัวอื่นๆ ในแง่นี้ อาจกล่าวได้ว่ากลไกของภาษาได้ทำงานกับสุนัขเช่นเดียวกับที่มันทำกับมนุษย์ซึ่งก็คือ การทำให้สุนัขต้องนิยามว่าตัวมันแตกต่างจากสุนัขตัวอื่น ข้อความที่บ่งชี้เรื่องนี้ปรากฏในชาติที่สอง ในเหตุการณ์ที่สุนัขรู้สึกว้าวุ่นเกี่ยวกับเป้าหมายของชีวิตวนเวียนอยู่ในหัวมัน กระนั้นก็ตาม มันมองว่าเรื่องนี้ไม่ใช่สิ่งที่สุนัขสมควรคิด ดังข้อความต่อไปนี้ “This didn’t seem like the sort of thing a dog should think about, but I found myself returning to the issue often, (...)” (Cameron, 2010, p. 41) ข้อความข้างต้นแฝงนัยที่อาจวิเคราะห์ได้ว่า สุนัขผู้เล่าเรื่องกำลังแสดงให้เห็นความต่างระหว่างตัวเองกับสุนัขตัวอื่น กล่าวคือ มันมองว่าคำถามเรื่องเป้าหมายไม่ใช่สิ่งที่สุนัข

สมควรคิด แต่มันเป็นสุนัขตัวเดียวที่จับจดอยู่กับเรื่องนี้ การกล่าวเช่นนี้จึงอาจแสดงให้เห็นความพยายามในการนิยามว่าตนเองมีความพิเศษกว่าสุนัขตัวอื่น และในอีกทางหนึ่ง การกล่าวเช่นนี้ก็หมายถึงสุนัขตัวอื่นไม่มีคุณสมบัติแบบเดียวกับมัน ในแง่หนึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสุนัขตัวนี้ใช้ตนเองเป็นศูนย์กลางเพื่อตัดสินคุณค่าของเพื่อนร่วมสายพันธุ์ ดังนั้น การกล่าวที่ว่าตนเองมีความพิเศษกว่าสุนัขตัวอื่นจึงแสดงให้เห็นร่องรอยของทัศนคติแบบมนุษย์ที่นิยามว่าตนเองพิเศษกว่าสัตว์อื่น

อนึ่ง นอกจากการนิยามตัวตนแล้ว การมีภาษายังทำให้สุนัขตัวนี้สามารถให้คำความหมายแก่สัตว์อื่น ประเด็นนี้สามารถย้อนไปสู่เรื่องการเปรียบเทียบระหว่างเปิดกับม้า ดังวิเคราะห์ได้ว่าศูนย์กลางของการประเมินค่าสัตว์ทั้งสองว่าโง่อยู่ที่สุนัข อีกเหตุการณ์หนึ่งที่สะท้อนเรื่องดังกล่าวเป็นเหตุการณ์ที่สุนัขวิจารณ์แมว เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในชาติที่สามซึ่งสุนัขถูกลีงโดยมายา (Maya) ร่วมกับแมวภายในบ้าน สุนัขวิจารณ์แมวดังนี้ “Dogs have important jobs, like barking when the doorbell rings, but cats have no function in a house whatsoever.” (Cameron, 2010, p. 101) ในข้อความนี้ สุนัขมองว่ามันมีงานสำคัญเช่นการเห่าเมื่อเสียงกระดิ่งประตูดัง แต่แมวไม่มีประโยชน์ใดๆในบ้าน การกล่าวเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่าสุนัขกำลังประเมินค่าแมวว่าเป็นสิ่งไร้ประโยชน์ ในขณะที่นิยามว่าตนเองมีหน้าที่สำคัญ ในแง่หนึ่งการมีภาษาจึงทำให้สุนัขเป็นศูนย์กลางการประเมินค่าสัตว์อื่น ยิ่งไปกว่านั้น การประเมินค่าแมวข้างต้นยังมีนัยของการเหมารวมดังปรากฏว่ามันกล่าวถึง ‘cats’ ที่เป็นรูปพหูพจน์ ในที่นี้สุนัขจึงกำลังเหมารวมแมวทุกตัวว่าไร้ประโยชน์ซึ่งเป็นการละเลยความหลากหลายของแมว การกล่าวเช่นนี้จึงอาจเป็นความรุนแรงที่สุนัขทำกับแมวในแบบเดียวกับที่มนุษย์เหมารวมสัตว์อื่นทั้งหมดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

เพราะฉะนั้น แม้ว่าการมอบภาษาให้กับสัตว์จะเป็นการพยายามเข้าถึงโลกของสิ่งมีชีวิตอื่นโดยมนุษย์ หากแต่ในอีกทางหนึ่งการกระทำนี้ก็อาจกลับกลายเป็นการลดทอนคุณค่าของสิ่งมีชีวิตอื่นดังกรณีของสุนัขในนวนิยายเรื่องนี้ที่ความเปลือยเปล่าซึ่งเป็นธรรมชาติดั้งเดิมถูกแปรเปลี่ยนให้กลายเป็นความรู้สึกไปเปลือย เพราะมนุษย์พยายามพิจารณาตัวมันด้วยภาษาของตน ภาษาถูกทำให้กลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสุนัขโดยมีจุดประสงค์เพื่อการนิยามตัวตนและการประเมินคุณค่าให้กับสัตว์อื่น การมอบภาษาให้กับสุนัขถูกนำเสนอผ่านอุปลักษณะของปลอกคอที่สุนัขต้องสวมเพื่อปิดบังความรู้สึกไปเปลือย ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อพิจารณาที่มาของปลอกคอย่อมปฏิเสธไม่ได้ว่าทั้งหมดคือ การกระทำของมนุษย์เริ่มตั้งแต่การผลิตปลอกคอ การแสวงหาปลอกคอ หรือแม้กระทั่งการสวมใส่

ปลอกคอ ในท้ายที่สุดแล้ว สุนัขจึงถูกลดทอนไปเป็นผู้รับสิ่งที่มีมนุษย์เป็นผู้หยิบยื่นให้เท่านั้น มนุษย์ในที่นี้จึงมีฐานะเป็นผู้กระทำอย่างสมบูรณ์ในขณะที่สัตว์ก็ยังมีสถานะของผู้รองรับการกระทำเช่นเดิม

4.2.3 แมวแท้และแมวไม่แท้: การแบ่งแยกและการจัดลำดับชั้นของสัตว์

อนึ่ง การนำเสนอความคิดของแมวใน *The Travelling Cat Chronicles* มีข้อบกพร่องหนึ่งที่น่าสังเกต กล่าวคือ ในบางสถานการณ์ ความคิดของแมวกลับมีร่องรอยของแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางปรากฏอยู่ ตัวอย่างเช่น ในเหตุการณ์ที่นานะต้องรองกับการถูกโคสุเกะ (Kosuke) ทำให้เป็นภาพแทน นานะได้แจ่มแจ้งให้เห็นความแตกต่างระหว่างตัวมันกับฮาชิผ่านการกล่าวว่า ตัวมันเป็นแมวแท้แต่ฮาชิเป็นแมวไม่แท้ โดยมันอธิบายความแตกต่างระหว่างแมวแท้กับแมวไม่แท้ไว้ดังข้อความว่า

“According to what I heard, [Hachi] was the type whose legs went all spongy when someone grabbed the back of his neck. A cat who couldn't catch mic, in other words. Pretty pathetic, if you ask me. A real cat would immediately fold in its legs.”

(Arikawa, 2018, p. 40)

ในข้อความข้างต้น นานะประมวลข้อมูลเกี่ยวกับฮาชิทั้งหมดที่ได้ยินจากการสนทนาระหว่างโคสุเกะกับซาโตรุออกมาเป็นข้อสรุปว่า ฮาชิเป็นแมวประเภทที่ขาอ่อนแรงทันทีเมื่อถูกจับบริเวณต้นคอ มันเป็นแมวที่ล่าเหยื่อไม่เป็น นอกจากนี้ นานะยังกล่าวเสริมต่อไปว่าแมวแท้จะสามารถขัดขืนต่อการถูกจับบริเวณดังกล่าวได้ โดยมันมองว่าตัวเองเป็นแมวแท้ตั้งคำอธิบายว่า “Me? I'm a real cat, naturally. I caught my first sparrow when I was less than six months old.” (Arikawa, 2018, p. 40) จากข้อความ มันยกเหตุผลเรื่องความสามารถในการล่าตั้งแต่อายุยังไม่ถึงหกเดือนมาเป็นข้อสนับสนุนการเป็นแมวแท้ข้างต้น

การกล่าวถึงแมวแท้กับแมวไม่แท้ยังปรากฏอีกครั้ง ในเรื่องราวเกี่ยวกับโยชิมิเนะ (Yoshimine) เพื่อนคนที่สองที่ซาโตรุเดินทางไปพบ โยชิมิเนะเลี้ยงแมวไว้ตัวหนึ่งโดยเขาให้ชื่อมันว่าชัตแรน (Chatran) แต่เขาต้องผิดหวังกับแมวตัวนี้เพราะมันไม่สามารถจับหนูให้เขาได้ นานะกล่าววิจารณ์ชัตแรนไว้ดังข้อความนี้ “He was the kind – like Hachi – that would never catch mouse. Even if he could hone his skills through training, he would never be a true hunter like me.” (Arikawa, 2018, p. 79) นานะกล่าววิจารณ์ชัตแรนโดยพาดพิงถึงฮาชิ มันมอง

ว่าซัทแรนเหมือนกับฮาจิที่ไม่เคยจับหนู และแม้ว่าแมวประเภทนี้จะถูกฝึกให้ล่าได้ พวกมันก็ไม่มีทางมีทักษะเสมอกับแมวแท้

เมื่อนำข้อความทั้งสามมาพิจารณาร่วมกัน อาจสังเคราะห์เกณฑ์สำหรับการจำแนกแมวแท้กับแมวไม่แท้ว่ามีอยู่สองประการ ประการแรกคือการมีขาที่แข็งแรงพอจะต่อต้านการถูกจับในบริเวณต้นคอ และประการที่สองคือการมีความสามารถในการล่าเหยื่อ นานะมีความคิดเห็นว่าตัวมันมีคุณสมบัติทั้งสองข้อ ในขณะที่แมวอีกสองตัวไม่มีคุณสมบัตินี้ จะเห็นได้ว่าการจำแนกแมวแท้กับแมวไม่แท้ดังกล่าวอาศัยรูปแบบการมองว่าเป็นสิ่งที่ตนเองมีแต่ผู้อื่นไม่มี รูปแบบการมองนี้คล้ายกับวิธีการที่มนุษย์ใช้จำแนกตนเองออกจากสัตว์อื่น กล่าวคือ การอาศัยคุณสมบัติทั่วไปเช่นการมีภาษาหรือการมีความคิดซึ่งมนุษย์มองว่าสัตว์อื่นไม่มีเหมือนตนเป็นเกณฑ์แบ่งแยกตัวเองจากสัตว์อื่น (M. R. Calarco, 2021, p. 94)

นอกจากนี้ นานะไม่ได้เพียงแบ่งแยกระหว่างแมวแท้กับแมวไม่แท้เท่านั้น มันยังจัดลำดับชั้นว่าแมวแท้ที่อยู่เหนือกว่าแมวไม่แท้โดยพิจารณาได้จากการกล่าวต่อให้ฝึกแมวไม่แท้จนล่าเหยื่อได้ พวกมันก็ไม่มีทางทำได้ดีเท่ากับแมวแท้ รูปแบบการพิจารณานี้คล้ายกับกระบวนการหลังจากที่มนุษย์แบ่งแยกตนเองออกจากสัตว์แล้ว พวกเขาได้ใช้เกณฑ์สำหรับแบ่งแยกเดียวกันนี้ในการจัดลำดับให้ตนเองอยู่สูงกว่าสัตว์อื่น เช่น การมีสติปัญญาที่สูงกว่าหรือการมีจริยธรรมสูงกว่า ดังนั้น ทั้งการสร้างการแบ่งแยกระหว่างแมวแท้กับแมวไม่แท้และการจัดลำดับให้แมวแท้ที่อยู่สูงกว่าจึงอาจสะท้อนให้เห็นว่าการใช้ภาษาของมนุษย์เพื่อเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์นั้น ทำให้พวกมันต้องมีความคิดแบบมนุษย์

ยิ่งไปกว่านั้น เรื่องแมวแท้กับแมวไม่แท้ไม่ใช่การแบ่งแยกเดียวในนวนิยายเรื่องนี้ ยังมี การแบ่งแยกอีกสองประการที่ถูกนำเสนอผ่านมุมมองของสัตว์ ได้แก่ การแบ่งแยกเรื่องเพศสถานะ และการแบ่งแยกระหว่างสายพันธุ์สิ่งมีชีวิต สำหรับการแบ่งแยกเรื่องเพศสถานะถูกนำเสนอผ่านแมวในเหตุการณ์ที่ซาโตรุตั้งชื่อ ‘นานะ’ ให้กับมัน แมวแสดงความเห็นต่อชื่อดังกล่าวผ่านข้อความต่อไป นี้ “Now wait just a second. Isn’t Nana a girl’s name? I’m fully fledged, hot-blooded male. In what universe does that make sense?” (Arikawa, 2018, p. 13) แมวคิดเห็นว่าชื่อนานะเหมาะกับเพศหญิงมากกว่าตัวมันที่เป็นชายซึ่งกำลังอยู่ในวัยรุ่นและเลือดร้อน การกล่าวถึงความเหมาะสมของชื่อนานะสะท้อนให้เห็นการแบ่งแยกระหว่างเพศหญิงกับเพศชายในสัตว์อื่น อาจวิเคราะห์ข้อความนี้ได้ว่าแมวตัวนี้กำลังมองชื่อ ‘นานะ’ เป็นชื่อที่ไม่เหมาะสมหรือคู่ควรต่อมัน

เพราะชื่อนี้สมควรเป็นชื่อของแมวเทศเมีย ไม่ใช่แมวเทศผู้ การกระทำนี้อาจสะท้อนแนวคิดแบบพิตาธิปไตยที่เล็งเห็นความไม่เหมาะสม หรือความไม่คู่ควรในชื่อแบบเทศหญิงที่จะถูกตั้งให้กับเพศชาย ดังนั้น การกล่าวถึงความเหมาะสมของชื่อ จึงอาจสื่อถึงของการกดทับเพศหญิง โดยมองว่าสิ่งที่คู่ควรกับผู้หญิง จะไม่ใช่สิ่งที่คู่ควรหรือสามารถตีเสมอกับเพศชายได้ นอกจากนี้ การที่นานะกล่าวถึงลักษณะของตัวมันซึ่งเป็นเพศชายว่าเป็นวัยรุ่นที่กำลังเล็ดร้อน ยังอาจเป็นการผูกติดลักษณะทั้งสองประการดังกล่าวไว้กับเพศชายเท่านั้น หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เพศหญิงไม่สิทธิในการมีลักษณะทั้งสองประการข้างต้น แง่มุมนี้จึงแสดงให้เห็นการเหมารวมว่าลักษณะทั้งสองประการไม่ใช่ลักษณะของเพศหญิง อนึ่ง ในประเด็นเรื่องการแบ่งแยกระหว่างเพศชายและเพศหญิงนั้น มีความเป็นไปได้ที่สัตว์บนโลกแห่งความเป็นจริงจะมีการแบ่งแยกดังกล่าว เช่น ช้างเพศผู้ที่จะมีโอกาสเป็นจำฝูง หรือกรณีของมดนางพญาและมดงานที่เป็นเพศหญิง ส่วนมดตัวผู้มีหน้าที่ผสมพันธุ์ อย่างไรก็ตาม สำหรับเหตุการณ์ของนานะข้างต้น การตีความว่าชื่อ ‘นานะ’ เหมาะกับเพศหญิงอาจเป็นทัศนคติของมนุษย์ ทั้งนี้เพราะชื่อดังกล่าวมีความหมายในภาษาของมนุษย์ นอกจากนี้รูปแบบการพิจารณาชื่ออย่างอ้างอิงการคิดแบบพิตาธิปไตยของมนุษย์เช่นกัน ดังนั้น การวิจารณ์ความเหมาะสมของชื่อ ‘นานะ’ จึงอาจถูกสันนิษฐานได้ว่าแมวในโลกแห่งความเป็นจริงไม่มีการรับรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ การกระทำดังกล่าวของแมวในนวนิยายจึงเป็นการกระทำที่เกิดจากความคิดหรือทัศนคติของมนุษย์

นอกจากนี้ การแบ่งแยกที่ถูกนำเสนอผ่านสัตว์อีกกรณีหนึ่งคือการแบ่งแยกระหว่างสายพันธุ์ของสัตว์ เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในคราวที่ซาโตรุต้องลงเรือข้ามฟาก เขาจำเป็นต้องฝากนานะไว้ในห้องเก็บสัตว์เลี้ยงของเรือ ณ ที่นี้ นานะถูกยั่วล้อจากสุนัขโดยมีข้อความหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องสายพันธุ์ ดังนี้ “A mongrel cat that the human dragged in. Well, hey, soooorry!” (Arikawa, 2018, p. 183) สุนัขกล่าวว่านานะเป็นแมวสายพันธุ์ผสม อาจตั้งข้อสังเกตกับข้อความดังกล่าวได้ว่า การแบ่งแยกระหว่างแมวสายพันธุ์แท้หรือแมวสายพันธุ์ผสม ควรเป็นการแบ่งแยกจากโลกทัศน์ของมนุษย์ นอกจากนี้คำว่า ‘สายพันธุ์’ ยังให้นัยสำคัญของการจัดจำแนกสัตว์ต่างๆ ออกตามกลุ่มโดยอาศัยองค์ความรู้ที่มนุษย์มีต่อสัตว์เหล่านั้น ในแง่นี้สายพันธุ์จึงมีฐานะเป็นขอบเขตที่มนุษย์ใช้เพื่อจำกัดสิ่งต่างๆออกจากกัน ดังนั้น อาจวิเคราะห์ได้ว่าการแบ่งแยกสายพันธุ์ไม่มีอยู่ในการรับรู้ของสิ่งมีชีวิตอื่น สุนัขที่กล่าวถึงแมวพันธุ์ผสมจึงอาจสนับสนุนข้อสันนิษฐานเรื่องทัศนคติแบบมนุษย์ที่ทำงานอยู่ภายใต้รูปของสิ่งมีชีวิตอื่น

4.3 ตัวละครสัตว์กับแง่มุมด้านจริยธรรม

เมื่อมาถึงหัวข้อนี้อาจสามารถสรุปกระบวนการที่พยายามสร้างเส้นแบ่งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ได้ตามลำดับต่อไปนี้ (1) เริ่มจากการมองที่ความสามารถในการใช้ภาษาซึ่งมนุษย์เป็นเพียงสายพันธุ์เดียวที่แนวคิดลักษณะนี้มองว่ามีภาษาและใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2) ความสามารถในการใช้ภาษานำไปสู่ความสามารถในการคิด มนุษย์จึงสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมและความรู้ที่แตกต่างและก้าวหน้ากว่าสิ่งมีชีวิตสายพันธุ์อื่น (3) ความสามารถในการคิดทำให้มนุษย์มีความสามารถในการสร้างกฎเกณฑ์ของสังคมขึ้นมา ทั้งยังสามารถแยกแยะได้ระหว่างสิ่งที่เป็นที่ยอมรับและสิ่งที่ไม่เป็นที่ยอมรับ ดังนั้น การคิดด้วยระบบตรรกะทำให้มนุษย์สามารถกำหนดคุณค่าว่าสิ่งใดถูกและสิ่งใดผิดหรืออีกนัยหนึ่งก็คือการสร้างแบบแผนทางจริยธรรมขึ้นมาโดยการระบุว่าการกระทำใดคือสิ่งที่ดีและการกระทำใดคือสิ่งที่เลว ในแง่นี้ประเด็นเรื่องจริยธรรมหรือคุณธรรมจึงกลายเป็นอีกหนึ่งตัวชี้วัดที่ทำให้มนุษย์แตกต่างไปจากสิ่งมีชีวิตอื่นพร้อมกันนั้นยังยกย่องมนุษย์และเบียดขับสิ่งมีชีวิตอื่นผ่านการให้มนุษย์อยู่ในฐานะผู้ที่มีจิตใจสูงกว่าทุกสายพันธุ์

ในบทความ “Are Animals Moral Beings?” เอส. เอฟ. ซาโปงซี (S. F. Sapontzis) ได้ทำการศึกษาเพื่อหาคำตอบต่อคำถามที่ว่าสัตว์สามารถแสดงการกระทำที่สะท้อนถึงจริยธรรมภายในตัวของพวกมันได้หรือไม่? โดยเพื่อที่จะหาคำตอบของคำถามนี้นักวิชาการผู้นี้ได้จำแนกการพิจารณาจริยธรรมออกเป็นสองส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่งเกี่ยวข้องกับแบบแผนหรือบรรทัดฐานทางจริยธรรม ส่วนนี้ไม่มีความเกี่ยวข้องกับตัวผู้กระทำ กำหนดเป็นตัวแปร จริยธรรม_n (moral_n) ส่วนที่สองคือการกระทำที่ถูกยอมรับว่าดีหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเป็นการกระทำที่สะท้อนถึงจริยธรรมในตัวผู้กระทำ ถูกแทนที่ด้วยตัวแปร จริยธรรม_n (moral_a)³ (Sapontzis, 1980, p. 46) นักวิชาการผู้นี้เล็งเห็นว่ามีสาเหตุอยู่สองประการที่ทำให้สำนักคิดแบบเหตุผลนิยมเชื่อว่าสัตว์ไม่มีจริยธรรมเนื่องจากพวกมันไม่สามารถเข้าถึงการใช้เหตุผล ได้แก่

(1) การกระทำใดๆ จะเป็นจริยธรรม_n ก็ต่อเมื่อผู้กระทำรับรู้ถึงสิ่งที่กำลังจะทำนั้นคือคุณค่าของจริยธรรม_n และกระทำสิ่งนั้นๆ บนพื้นฐานของการตระหนักได้ว่าสิ่งที่กำลังกระทำคือคุณค่าของจริยธรรม_n ตัวอย่างเช่น เปรียบเทียบระหว่างสองสถานการณ์ ได้แก่ (ก) ผู้ที่ต่อสู้กับผู้ร้ายเพื่อปกป้อง

³ ผู้วิจัยแปล moral_n ว่า จริยธรรม_n เนื่องจากชาวปวงซีกำหนดให้ตัวแปร n หมายถึง norm ดังนั้น b จึงหมายถึง บรรทัดฐาน เช่นเดียวกับ moral_a ที่ตัวแปร a ถูกกำหนดให้เป็นตัวย่อของ action ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้ตัวแปร n เพื่อหมายถึงการกระทำ

ผู้อื่นจากเหตุร้ายโดยตั้งใจและ (ข) ผู้ที่ทำให้ผู้ร้ายสิ้นสติด้วยความบังเอิญซึ่งส่งผลให้เป็นการขัดขวางไม่ให้ผู้ร้ายคนนี้ก่อเหตุร้ายใดๆ ในสองสถานการณ์นี้แม้ผลลัพธ์จากการกระทำจะเหมือนกันคือการขัดขวางผู้ร้ายจากการก่อเหตุร้าย ทว่าการกระทำที่ถูกลบว่าเป็นจริยธรรม_n คือการกระทำในตัวอย่าง (ก) เพราะพื้นฐานของการแสดงออกนั้นๆ ตั้งอยู่บนความ 'ตั้งใจ' กล่าวคือ ผู้กระทำสามารถตระหนักได้ถึงคุณค่าของสิ่งที่กำลังกระทำและกระทำมันเพราะรู้คุณค่าของสิ่งนั้นๆ (Sapontzis, 1980, p. 46) ในแง่นี้การกระทำที่ถูกแสดงออกมาจึงถูกพิจารณาในฐานะผลลัพธ์ของ 'การตระหนักรู้' ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการคิด ดังนั้น มุมมองที่เชื่อว่ามนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตเพียงสิ่งเดียวที่สามารถคิดได้จึงปฏิเสธการแสดงออกในเชิงจริยธรรมของสัตว์เนื่องจากสิ่งมีชีวิตอื่นไม่มีความตระหนักรู้ดังเช่นมนุษย์

(2) การแสดงออกในเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเลือกอย่างเสรีในสองประการ ได้แก่ ประการแรก คือความสามารถในการรับผิดชอบต่อสิ่งที่เลือกจะกระทำ (Sapontzis, 1980, p. 46) ตัวอย่างเช่น เครื่องกวดเงินอัตโนมัติ การที่เครื่องกวดเงินสามารถจ่ายเงินให้ผู้ที่มากดได้ถูกต้องตามจำนวนไม่ได้ถือเป็นความซื่อสัตย์หรือจริยธรรมของเครื่องกวดเงินเพราะตัวเครื่องไม่สามารถเลือกได้ว่ามันจะจ่ายเงินให้ถูกต้องตามจำนวนหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ผู้ที่อยู่เบื้องหลังความถูกต้องนี้คือมนุษย์ที่สามารถตั้งคาระบบให้เครื่องกวดเงินทำงานได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น มนุษย์ผู้อยู่เบื้องหลังจึงมีฐานะเป็นผู้รับผิดชอบต่อการทำงานของเครื่องจักรกลนี้ ประการที่สอง ความสามารถในการเลือกอย่างเสรีเกิดขึ้นมาควบคู่กับความสามารถในการตระหนักหรือคาดคะเนได้ถึงผลลัพธ์แห่งการกระทำที่จะตามมาในอนาคต (Sapontzis, 1980, p. 46) ซึ่งความสามารถต่างๆ ดังกล่าวล้วนมีต้นกำเนิดมาจากความสามารถในการคิดอีกทอดหนึ่ง เมื่อเป็นเช่นนั้นมนุษย์ซึ่งมีฐานะเป็นสายพันธุ์สิ่งมีชีวิตเดียวที่สามารถคิดได้จึงเป็นผู้เดียวที่สามารถเลือกแสดงจริยธรรม_n เพื่อให้สอดคล้องกับจริยธรรม_n ที่พวกเขาตระหนักรู้ได้

จากประพจน์ทั้งสองมีองค์ประกอบรวมนำสังเกตประการหนึ่ง กล่าวคือ ทั้งสองล้วนให้ความสำคัญต่อการตระหนักรู้ได้ถึงจริยธรรม_n การให้ความสำคัญนี้นำไปสู่คำถามที่สำคัญเช่นกันซึ่งนักวิชาการผู้ที่ให้ความสนใจกับจริยศาสตร์พยายามอภิปรายหาคำตอบ คำถามดังกล่าวคือจริยธรรม_n แท้จริงแล้วคืออะไร? เป็นหลักคำสอนทางศาสนา? วิถีปฏิบัติตามคำสอนของลัทธิ? หรืออุดมการณ์ของบุคคลที่สังคมให้การยกย่อง? คำถามเหล่านี้ยังสามารถแตกออกไปสู่คำถามที่มีคำตอบแบบ

ปลายเปิดและคำถามอื่นๆที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อยได้โดยไม่รู้จุดสิ้นสุด อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากสถานการณ์จริงที่อาจเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน เช่น ชายผู้หนึ่งช่วยผู้พิการหรือบุคคลทุพพลภาพข้ามถนน การกระทำของชายผู้นี้ย่อมถูกพิจารณาว่าเป็นจริยธรรม_n แม้ว่าชายผู้นี้จะไม่รู้ว่าสิ่งที่เขากำลังกระทำคือคุณค่าของจริยธรรม_n (Sapontzis, 1980, p. 47-48) ตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่าเพื่อที่จะกระทำจริยธรรม_n ผู้กระทำอาจไม่จำเป็นที่จะต้องตระหนักได้ถึงจริยธรรม_n ดังเช่นชายในตัวอย่างนี้ที่สามารถแสดงจริยธรรม_n ออกมาโดยที่เขาไม่จำเป็นต้องสามารถอธิบายได้ว่าสิ่งที่ทำคือสิ่งที่ถูกต้องตามจริยธรรม_n

ดังนั้น หากนำวิธีคิดดังนี้ไปพิจารณาสัตว์ การกระทำของพวกมันก็อาจเป็นจริยธรรม_n ได้ ทั้งนี้ไม่ได้เป็นเพราะพวกมันสามารถตระหนักถึงจริยธรรม_n หากแต่เป็นเพราะสิ่งที่พวกมันกระทำนั้นเป็นการกระทำที่สอดคล้องกับจริยธรรม_n (Sapontzis, 1980, p. 48) นอกจากนี้ การพิจารณาในลักษณะนี้อาจสามารถนำไปต่อยอดเพื่อตั้งข้อสังเกตต่อมุมมองที่เชื่อว่ามีเพียงสิ่งมีชีวิตที่สามารถใช้เหตุผลและผลได้เท่านั้นที่สามารถแสดงออกในเชิงจริยธรรมได้โดยไม่จำเป็นจะต้องแบ่งตัวแปรดังเช่นที่ชาวซีทำตัวอย่างเช่น สุนัขที่ช่วยเจ้าของจากอัคคีภัย หากสุนัขดำรงชีวิตโดยมีเพียงสัญชาตญาณเป็นสิ่งชี้นำเพียงอย่างเดียว ข้อสังเกตนี้ย่อมไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นเพราะไม่สามารถอธิบายได้ว่าสัญชาตญาณลักษณะใดที่ชักนำให้สุนัขช่วยเหลือมนุษย์ เช่น กรณีที่สุนัขช่วยเหลือมนุษย์จากเหตุการณ์ไฟไหม้ด้วยการปลุกเขาให้ตื่น⁴ หรือโลมาที่ช่วยเหลือเด็กชายอายุสิบสี่จากการจมน้ำโดยการใช้จมูกผลักเด็กกลับไปเรือ⁵ น่าสังเกตว่าในเหตุการณ์นี้สัตว์ผู้ให้ความช่วยเหลือไม่มีความเกี่ยวข้องกับเด็กชายที่ได้รับความช่วยเหลือจากมัน และยิ่งไปกว่านั้น ทั้งสุนัขและโลมาในสถานการณ์ทั้งสองดังกล่าวไม่ได้ถูกฝึกมาเพื่อให้กระทำการช่วยเหลือ ทั้งสองสถานการณ์จริงที่ยกมาจึงอาจมองได้ว่าแม้สัตว์ในโลกจริงอาจไม่สามารถเข้าถึงการใช้เหตุผล พวกมันก็อาจไม่ได้ถูกจำกัดออกจากความสามารถในการแสดงจริยธรรม_n ดังนั้นทวิขาการสำนักมนุษยนิยมให้ข้อเสนอ

⁴ ดูเพิ่มเติม Maxouris, C. (2019). A dog saved his owner from a devastating house fire by nudging him with his nose to wake him up (online) Available : <https://edition.cnn.com/2019/10/08/us/south-carolina-dog-owner-house-fire-trnd/index.html> [2020, January 1]

⁵ ดูเพิ่มเติม Willan, P. (2000). Dolphin saves drowning boy (online) Available : <https://www.irishtimes.com/news/dolphin-saves-drowning-boy-1.1261447> [2020, January 7]

อนึ่ง สำหรับประพจน์ (2) ความสามารถในการเป็นผู้เลือกอย่างเสรีอาจสามารถพบได้จากประสบการณ์บนโลกแห่งความเป็นจริง ตัวอย่างเช่น แมงมุมออสเตรเลียซึ่งเลือกเหยื่อ และพยายามหาวิธีหลบหลีกสิ่งกีดขวางเพื่อเข้าถึงตัวเหยื่อที่เคยกล่าวถึงก่อนหน้านี้ เหตุการณ์นี้ชี้ให้เห็นว่าแมงมุมได้เป็นผู้เลือกเหยื่อของตัวเอง และมันกำลังหาวิธีการเข้าถึงตัวเหยื่อด้วยตัวของมันเอง (Steward, 2015, [online]) ดังนั้น หากมุมมองที่จำกัดสัตว์ออกจากความสามารถในการแสดงออกด้านจริยธรรมตั้งข้อสังเกตดังกล่าวบนรากฐานของความสามารถในการเลือก มุมมองนี้จึงอาจต้องพบกับข้อโต้แย้งที่ถูกนำเสนอผ่านสถานการณ์จริงซึ่งสัตว์สามารถเลือกกระทำได้อย่างเสรี นอกจากนี้การปรากฏว่าสิ่งมีชีวิตอื่นที่นอกเหนือจากมนุษย์ก็อาจมีความสามารถในการเลือกอย่างเสรีเช่นกันก็อาจนำไปสู่การโต้แย้งต่อประพจน์ย่อยดังต่อไปนี้

(2.1) มีเพียงสัตว์ที่มีเหตุผลเท่านั้นที่สามารถเลือกได้อย่างเสรี

(2.2) มนุษย์เป็นเพียงสิ่งมีชีวิตเดียวที่มีความสามารถในการคาดการณ์ วางแผน และประยุกต์ใช้องค์ความรู้

(2.3) สัตว์ที่มีความสามารถในการเลือกอย่างเสรีเท่านั้นที่สามารถรับผิดชอบต่อการกระทำของตน

สำหรับประพจน์ (2.1) หากพิจารณาสัตว์โดยตั้งฐานความคิดอยู่บนการมองว่าสิ่งมีชีวิตอื่นที่ไม่ใช่มนุษย์คือสิ่งที่ปราศจากเหตุผลแล้ว การแสดงออกในการเลือกของสิ่งมีชีวิตอื่นดังที่ปรากฏผ่านสถานการณ์ตัวอย่างที่กล่าวมาก็พอจะทำให้กล่าวได้ว่าข้อความที่ปฏิเสธสัตว์ออกจากความสามารถในการเลือกนั้นไม่เป็นความจริง ถัดมาคือประพจน์ (2.2) งานศึกษาฝังของมาร์ติน เจียร์ฟา (Martin Giurfa) แสดงให้เห็นฝังที่สามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่มีมันเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ แม้ว่าปัญหาดังกล่าวจะมีความพลิกแพลงมากกว่าประสบการณ์การเรียนรู้ (Giurfa et al., 2001, pp. 930-933) ฝังในการทดลองนี้จึงเป็นตัวอย่างของการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ของสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าจากผลการวิจัยชิ้นนี้ทำให้ข้อความในประพจน์ที่ (2.2) ถูกลดทอนน้ำหนักความน่าเชื่อถือลง

ลำดับท้ายสุด ประพจน์ที่ (2.3) มุ่งประเด็นไปที่ความสามารถในการรับผิดชอบ (responsibility) ต่อการเลือกของสิ่งมีชีวิตหนึ่งๆ อาจสามารถเสนอแย้งต่อมุมมองที่เข้าใจว่ามนุษย์เป็นเพียงสิ่งมีชีวิตเดียวที่แสดงความรับผิดชอบได้โดยการเปรียบเทียบระหว่างสองสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้จริง ได้แก่ สถานการณ์ที่มนุษย์สร้างตู้กดเงินอัตโนมัติ และสถานการณ์ที่สุนัขเข้าไปในบ้าน

ของมนุษย์โดยไม่ได้รับอนุญาต สถานการณ์แรกได้กล่าวไปแล้วก่อนหน้านี้โดยผู้ที่รับผิดชอบในสถานการณ์นี้คือมนุษย์ สำหรับในสถานการณ์ที่สอง สมมุติให้การเข้าบ้านดังกล่าวเป็นการกระทำที่ถูกขับเคลื่อนด้วยสัญชาตญาณเพียงเท่านั้น จากทั้งสองสถานการณ์ ความเป็นไปได้ของผลลัพธ์แห่งการกระทำอาจจำแนกออกได้เป็นสองประการ ได้แก่ ประการแรกหากการกระทำนั้นๆเป็นที่ยอมรับก็อาจได้รับคำชมเชย การสรรเสริญ หรือการตอบสนองในทางบวกจากผู้รอบข้าง ในทางกลับกัน หากการกระทำนั้นๆไม่เป็นที่ยอมรับ ผู้กระทำก็อาจได้รับการว่ากล่าว ตำหนิ ไปจนถึงได้รับบทลงโทษจากผู้รอบข้าง เมื่อเป็นเช่นนั้น สำหรับในกรณีของสุนัขที่บุกรุกเข้าไปในบ้านของมนุษย์ สุนัขตัวนี้ก็จะได้รับผลของการกระทำของมันจากมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบคำชมหรือบทลงโทษ หรือมันอาจเลือกที่จะหลบหนีจากความผิดที่มันกระทำซึ่งก็เป็นคุณลักษณะเดียวกันกับที่มนุษย์สามารถทำได้เมื่อกระทำผิดเช่นกัน ดังนั้นอาจพิจารณาได้ว่าสุนัขก็แสดงความรักต่อสิ่งที่มันกระทำออกมา สถานการณ์ที่ยกมานี้จึงอาจมองได้ว่าเป็นสถานการณ์ที่อาจโต้แย้งต่อประพจน์ (2.3)

อีกสถานการณ์หนึ่งที่อาจมองได้ว่าเป็นปรากฏความย้อนแย้งในความพยายามแบ่งแยกเรื่องจริยธรรมระหว่างมนุษย์กับสัตว์คือสถานการณ์การสั่งสอนผู้เยาว์ให้รู้จักการหลีกเลี่ยงจากสิ่งอันตราย ในขณะที่เมื่อการสั่งสอนดังกล่าวเกิดขึ้นกับมนุษย์ มันจะถูกนิยามว่าเป็นคุณสมบัติในการพยายามถ่ายทอดประสบการณ์ที่รุ่นหนึ่งรู้มาไปสู่อีกรุ่นหนึ่งและเป็นเรื่องอันพึงกระทำที่ผู้ใหญ่ต้องสั่งสอนเด็กว่าสิ่งใดควรหรือไม่ควร ในทางกลับกัน หากการสั่งสอนลักษณะคล้ายกันเกิดขึ้นกับสัตว์ การกระทำนั้นกลับถูกผลักไสและให้คุณค่าว่าเป็นผลมาจากการปฏิบัติตามสัญชาตญาณ ทั้งนี้เมื่อมองในภาพรวมทั้งสองสถานการณ์ต่างมีเป้าหมายเดียวกัน คือ การถ่ายทอดประสบการณ์เพื่อให้ผู้เยาว์รู้ว่าสิ่งใดเป็นเรื่องอันตรายรวมถึงจะหลีกเลี่ยงจากสิ่งนั้นอย่างไร อาจมีความแตกต่างอยู่บ้างในแง่มุมมองของความซับซ้อนในสถานการณ์ที่เผชิญหรือวิธีการถ่ายทอด แต่ถึงกระนั้น ทั้งสองการกระทำซึ่งมีผู้กระทำแตกต่างกันในแง่มุมมองของสายพันธุ์ต่างก็มีจุดหมายเดียวกัน การพยายามแบ่งแยกมนุษย์ออกจากสัตว์อื่นๆ ผ่านประเด็นนี้จึงอาจต้องเผชิญกับอุปสรรคซึ่งจำเป็นต้องขบคิดเพื่อหาข้ออภิปรายต่อไป

การศึกษาของซาโปงซีมีคุณูปการต่องานวิจัยขั้นนี้อยู่สองประการ ได้แก่ ประการแรกงานชิ้นดังกล่าวทำให้เห็นกระบวนการคิดของมุมมองที่เชื่อว่ามนุษย์เท่านั้นที่มีความสามารถในการใช้เหตุผล ซึ่งส่งผลต่อการปฏิเสธความเป็นไปได้ในการแสดงออกเชิงศีลธรรมของสิ่งมีชีวิตอื่น และประการที่สอง การศึกษาจริยธรรมในเชิงปรัชญาขั้นนี้ชี้ให้เห็นว่าการแสดงออกด้านจริยธรรมไม่ใช่สิ่งที่ถูกจำกัดให้

เป็น ‘กรรมสิทธิ์’ ของมนุษย์เพียงสายพันธุ์เดียว อย่างไรก็ตาม จากที่ปรากฏผ่านกรณีศึกษาที่ซาปงซี ยกมาเป็นตัวอย่าง นักวิชาการผู้นี้พิจารณาสถานการณ์ต่างๆ เหล่านี้บนสมมุติฐานที่มองว่าสัตว์ที่เขา กล่าวถึงปราศจากเหตุผลและดำรงชีวิตโดยใช้สัญชาตญาณ ในที่นี้ซาปงซีไม่ได้มีความประสงค์ที่จะ สนับสนุนความคิดเห็นดังกล่าวหากแต่เขาปรารถนาที่จะทำให้เห็นว่าสัตว์อื่นนอกเหนือจากมนุษย์ต่าง ก็สามารถแสดงออกทางจริยธรรมได้แม้ว่าพวกมันอาจจะไม่รู้จักรหัสผลดังที่ถูกตั้งข้อสังเกตก็ตาม แต่ ถึงแม้จะเป็นเช่นนั้นเมื่อเข้าสู่พรมแดนของวรรณคดีศึกษาที่นวนิยายซึ่งเล่าผ่านมุมมองของสัตว์ ทำหน้าที่เสมือนเป็นสะพานแห่งจินตนาการที่นำพาทั้งผู้เขียนและผู้อ่านเข้าสู่การทำความเข้าใจต่อ สิ่งมีชีวิตอื่นที่ไม่ใช่มนุษย์โดยการพยายามอาศัยคุณสมบัติที่สิ่งมีชีวิตอื่นและมนุษย์ ‘อาจ’ มีร่วมกัน นวนิยายที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์จึงอาจเผยให้เห็นความคิดของสัตว์ที่ทำให้พวกมันเลือกที่จะแสดง การกระทำในเชิงจริยธรรมนั้นๆ ออกมา ยิ่งไปกว่านั้น นวนิยายประเภทเดียวกันนี้ก็อาจทำให้ผู้อ่านที่ เป็นมนุษย์ได้เห็นการทำทนายของสิ่งมีชีวิตชนิดอื่นต่อเส้นแบ่งในเชิงจริยธรรมที่มนุษย์ใช้เป็นหนึ่งใน เครื่องมือสำหรับแบ่งแยกเผ่าพันธุ์ของตัวเองออกจากเผ่าพันธุ์อื่น

4.3.1 การเปรียบเทียบจริยธรรมของมนุษย์กับสัญชาตญาณของเสือ

การต่อเรื่องแ่งมุมจริยธรรมของเตลตาอาจตั้งต้นได้จากเหตุการณ์การทำร้ายร่างกายที่ บัคแมนกระทำต่อโทนี่ (Tony) โดยมีเตลตาเป็นผู้เห็นเหตุการณ์ทุกอย่าง

‘I don’t like the way you do the business around the elephants, Buckman,’ Tony said calmly but firmly. ‘I think we should be more understanding with them rather than beating the tar out of ‘em.’

No more than two seconds after Tony finished speaking; Buckman took his ankus from his hoister and bludgeoned Tony over the head with it. Tony’s head began to bleed. Buckman struck him again. Then again. Then again. And again. Tony’s head was covered in blood. His white shirt was soaked in red. He wasn’t moving. Buckman gave him one last kick in the head with his cowboy boot to make sure he was not moving. Then he turned and left.

Once Buckman was long gone, I tried to reach out to Tony with my trunk. He was out of range so I trumpeted short blows to try to wake him up. He lay there for about an hour before he began to stir.

(Monroe, 2013, p. 127)

ในเนื้อหาที่อ้างถึงนี้ระบุถึงตัวละครสามตัวละคร ได้แก่ บัคแมน โทนี และเดลตา เมื่อนำมาจัดกลุ่มตามสายพันธุ์จะจำแนกออกได้เป็นสองสายพันธุ์ โดยสายพันธุ์มนุษย์ประกอบด้วยบัคแมนและโทนี สายพันธุ์สิ่งมีชีวิตอื่นคือเดลตา อย่างไรก็ตาม เมื่อให้ความสนใจกับการแสดงออกถึงแง่มุมจริยธรรมกลับพิจารณาได้ว่า กลุ่มที่แสดงออกในแง่มุมด้านจริยธรรม ประกอบด้วย เดลตาและโทนี ในขณะที่สิ่งที่บัคแมนกระทำสามารถถูกนิยามได้ว่าแสดงถึงความโหดร้ายของตัวละครนี้ ดังนั้น สำหรับโทนีซึ่งพยายามเจรจากับบัคแมนให้หยุดการทารุณกรรมข้าง จึงแสดงออกให้เห็นแง่มุมด้านจริยธรรมภายในตัวเอง อย่างไรก็ตาม เมื่อให้ความสนใจที่การแสดงออกของบัคแมน สิ่งที่บัคแมนแสดงออกสะท้อนให้เห็นการขาดความยับยั้งชั่งใจของตัวละครนี้ นัยดังกล่าวถูกเสนอผ่านการใช้ข้ออ้างตีบริเวณศีรชะของโทนีซึ่งไม่ใช่ดีเพียงครั้งเดียว แต่เป็นการลงมือทำซ้ำๆ การพรรณนาในเนื้อหาข้างต้นพยายามขบเน้นการกระทำนี้ผ่านการเล่าว่าบัคแมนทำสิ่งเดิมซ้ำๆ ทั้งยังทดสอบว่าโทนียังมีสติอยู่หรือไม่ด้วยการเตะที่ร่างกายของเขาเพื่อให้ผู้อ่านเห็นความโหดร้ายหรืออารมณ์ดิบเถื่อนภายในตัวบัคแมน

หากตั้งข้อสรุปว่าการมีภาษาส่งผลต่อความคิดและการมีสำนึกทางจริยธรรม ตามลำดับแล้ว ข้อสรุปดังกล่าวนำไปสู่ผลลัพธ์ที่แปรได้ว่ามนุษย์ไม่มีสัญชาตญาณ เพราะกระบวนการภาษาเป็นสิ่งที่ทำงานอยู่ตลอดเวลาแม้แต่ภายในความคิด สำนึกทางจริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่ควรถูกร้อยเรียงและทำงานควบคู่กับปัจจัยทั้งสอง อย่างไรก็ตาม สิ่งที่บัคแมนแสดงออกไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าแสดงให้เห็นความดิบเถื่อนที่ถูกนำพาด้วยอารมณ์ ปราศจากความยับยั้งชั่งใจ ดังพิจารณาได้จากการตอบสนองด้วยการทำร้ายร่างกายของโทนีแทบจะทันทีหลังจากที่ได้ยินสิ่งที่ไม่พอใจ การแสดงออกของบัคแมนจึงกลายเป็นผลลัพธ์ที่ถูกชักนำด้วยสัญชาตญาณมากกว่าจะเป็นการแสดงออกผ่านสติปัญญา

การแสดงออกของบัคแมนถูกเปรียบเทียบเมื่อเดลตาพยายามแสดงบทบาทของมัน เนื้อหาที่อ้างถึงข้างต้นแสดงให้เห็นความพยายามของเดลตาในการช่วยเหลือโทนีภายในขอบเขตที่มันสามารถทำได้ การพยายามปลุกโทนีให้คืนสติของเดลตากลายเป็นความพยายามช่วยเหลือชายหนุ่มซึ่งนำเสนอแง่มุมทางจริยธรรมมากกว่าการแสดงออกของบัคแมน จากเหตุการณ์นี้ ข้างซึ่งถูกนิยามว่าไร้ความคิดกำลังให้ความช่วยเหลือ ขณะที่มนุษย์ซึ่งควรดำรงอยู่ด้วยสติปัญญากลับเป็นผู้ก่อความรุนแรง การนำเสนอแบบตรงกันข้ามอาจทำให้ตีความได้ว่าเนื้อหาส่วนนี้ได้แย้งการจำกัดสัตว์จากการแสดงออกด้านจริยธรรม

การนำเสนอการแสดงออกที่ป่าเถื่อนของบัคแมนยังอาจเชื่อมโยงไปสู่ข้อเปรียบเทียบระหว่างมนุษย์กับเสือที่ข้างตั้งข้อเสนอ ปฏิเสธไม่ได้ว่าหากกล่าวถึงความป่าเถื่อนในป่า คำๆนี้ย่อมชวนให้คิดถึงสัตว์ผู้ล่าซึ่งหิวโหยและโหดร้าย และหนึ่งในสัตว์ชนิดดังกล่าวคือเสือ กระนั้นก็ตาม ภายในเนื้อหาส่วนหนึ่ง นวนิยายเคยกล่าวถึงเสือเอาไว้ความว่า “‘Tigers are fresh-eaters by nature,’” Mother told me. ‘You must respect their space and never go near them, Delta. When they come near, they are hungry. You must run for your life to escape their bite which can kill.’” (Monroe, 2013, p. 20) ข้อความส่วนนี้เป็นคำสอนจากแม่ของเดลตา ภาพของเสือถูกเชื่อมโยงกับความดุร้ายแต่จากคำสอนนี้ชี้ให้เห็นว่าการล่าของเสือมีขอบเขตของมันกล่าวคือ มันจะล่าเมื่อรู้สึกหิว และสิ่งที่สัตว์ป่าจะทำได้คือการหลีกให้ห่างพร้อมกับให้ความเคารพต่ออาณาบริเวณของมัน ในทางตรงข้าม มนุษย์ถูกเปรียบเทียบกับเสือภายในข้อความดังนี้ “Men really did seem to find a strange satisfaction in hurting us. This thought was even more frightening than the tigers of Bengal from my home in Malaya. At least the tigers were driven by their instincts and hunger.” (Monroe, 2013, p. 116) คำวิพากษ์วิจารณ์นี้เป็นมุมมองของเดลตา เมื่อบัคแมนลงโทษมันด้วยการช็อตด้วยไฟฟ้า การเปรียบเทียบของเดลตาเผยให้เห็นว่าทั้งมนุษย์และเสือต่างเป็นนักล่าที่น่ากลัวสำหรับมัน อย่างไรก็ตาม จากเนื้อหาตอนนี้นำไปสู่การตีความได้ว่าผู้เล่าเรื่องรู้สึกเกรงกลัวมนุษย์มากกว่าเสือ

อาจพิจารณาเหตุผลที่เดลตา รู้สึกเกรงกลัวมนุษย์มากกว่าเสือโดยแบ่งออกได้เป็นสองประการ ได้แก่ ประการแรกเป็นแง่มุมด้านอาณาบริเวณ สิ่งที่แม่ข้างสอนเดลตาทำให้เห็นความต่างระหว่างอาณาบริเวณของเสือกับอาณาบริเวณของมนุษย์ กล่าวคือ ในขณะที่เสือมีอาณาบริเวณของตัวเอง สิ่งที่สัตว์อื่นต้องทำก็คือการหลีกเลียงอาณาบริเวณดังกล่าวเพื่อให้ไม่เป็นอันตราย ในทางกลับกันอาณาบริเวณของมนุษย์กลับไม่เป็นเช่นนั้น การล่าสัตว์ในนวนิยายเรื่องนี้สะท้อนการรุกล้ำอาณาบริเวณสัตว์ของมนุษย์ การรุกล้ำนี้แสดงให้เห็นว่าสัตว์ไม่สามารถหาที่ปลอดภัยจากมนุษย์ได้ ประการที่สองคือแง่มุมเรื่องการเอาชีวิตรอด คำสอนของแม่ข้างแสดงให้เห็นว่าการล่าของเสือเกิดขึ้นเพราะมันเป็นการกระทำเพื่อการอยู่รอด เสือจะไม่ล่าในยามที่พวกมันอิ่ม แต่สำหรับการทำร้ายสัตว์อื่นของมนุษย์นั้นต่างออกไป การกระทำของมนุษย์ไม่ได้เพื่อสนองความหิว หากแต่เป็นการระบายอารมณ์

และสนองความปรารถนาของตนเอง ในที่นี้จึงนำไปสู่การสรุปได้ว่า ในขณะที่การล่าของเสือมีช่วงเวลาที่จะจบสิ้นตรงที่เสือรู้สึกอิ่ม การทำร้ายสิ่งมีชีวิตอื่นของมนุษย์กลับดูจะเป็นการกระทำที่ไม่มีจุดสิ้นสุด

หากใช้ตัวแปรของซาปงซีมาพิจารณาการกระทำระหว่างเสือกับการกระทำของบัคแมนจะทำให้พบว่าสิ่งที่ทั้งคู่แสดงออกไม่ถือว่าเป็น จริยธรรม_n ในแง่มุมใดๆ ทั้งนี้อาจอธิบายสาเหตุได้ว่าเป็นเพราะการล่าของเสือถูกนับว่าเป็นความโหดร้ายในสายตาของซ้าง ในขณะที่สิ่งที่บัคแมนกระทำก็สะท้อนให้เห็นความโหดร้ายของชายคนนี่เช่นกัน กระนั้นก็ตาม การเปรียบเทียบระหว่างการล่าของเสือกับการแสดงออกของบัคแมนนำไปสู่สิ่งที่น่าสนใจประการหนึ่ง กล่าวคือ แม้ว่าการล่าของเสือจะแสดงถึงความโหดร้ายของพวกมันซึ่งอาจถูกขับเคลื่อนโดยสัญชาตญาณที่ต้องการตอบสนองต่อความหิว แต่จากคำบอกเล่าของเดลตา การล่าของเสือจะจบลงที่พวกมันได้กินอาหารและเกิดความรู้สึกอิ่ม ตัวอย่างของเสือเสนอให้เห็นว่าสัญชาตญาณที่เป็นตัวขับเคลื่อนให้เสือแสดงความโหดร้ายได้ย้อนกลับมาจำกัดไม่ให้เสือแสดงออกอย่างเกินเลย ตัวอย่างเช่น การฆ่าเพื่อตอบสนองความกระหายเลือด สำหรับกรณีของบัคแมนนั้นแตกต่างออกไป การทรมาณสัตว์ของบัคแมนไม่ได้เป็นผลมาจากความหิวหรือเพื่อการดำรงชีวิต การทำร้ายสัตว์ดังกล่าวไม่เปิดโอกาสให้สัตว์สามารถหลบหนีเพราะมนุษย์ล่าสัตว์ด้วยโซ่หรือคัมขังไม่ให้มันหนี จากการกระทำของบัคแมนแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ตัวละครตัวนี้กระทำนอกจากจะไม่ใช่ จริยธรรม_n แล้ว การกระทำของเขายังจัดอยู่ในลำดับที่ต่ำกว่าการแสดงความโหดร้ายที่มีสัญชาตญาณเป็นตัวนำของเสือ กรณีของบัคแมนจึงอาจพิจารณาในฐานะกรณีตัวอย่างที่สัญชาตญาณของสัตว์ทำให้พวกมันมีคุณค่าทางจริยธรรมมากกว่ามนุษย์ถึงแม้ว่าพวกมันอาจไม่รู้จริยธรรม_n ก็ตาม

อนึ่ง ในการเปรียบเทียบระหว่างความโหดร้ายของเสือกับความโหดร้ายของบัคแมนนั้น ไม่ได้หมายความว่าถึงการเชิดชูว่าเสือมีจริยธรรมมากกว่ามนุษย์ กล่าวคือ นวนิยายยังคงแสดงให้เห็นมนุษย์ที่ประพฤติจริยธรรม_n ผ่านการพยายามช่วยเหลือสัตว์ เช่น โทนี่ที่พยายามเป็นปากเสียงเรียกร้องให้กับเดลตา เป็นต้น การเสนอภาพเปรียบเทียบระหว่างเสือกับมนุษย์จึงอาจเป็นการพยายามเสนอการต่อรองเพื่อสื่อว่าสิ่งมีชีวิตอื่นก็อาจแสดงจริยธรรม_n ออกมา โดยพวกมันไม่จำเป็นต้องรู้จักจริยธรรม_n เช่นกัน

4.3.2 สุนัข : สัญชาตญาณและการแสดงออกด้านจริยธรรม

ใน *A Dog's Purpose* สุนัขที่เป็นตัวละครเอกแสดงออกถึงการกระทำในเชิงจริยธรรมไว้หลายครั้งผ่านการพยายามช่วยเหลือชีวิตมนุษย์ เช่น การช่วยอีธานจากเหตุไฟไหม้ หรือการช่วยเหลือเจคอบ (Jakob) จากการถูกยิง น่าสนใจว่าในการช่วยเหลือทั้งสองครั้งดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นจากการตระหนักรู้ถึงจริยธรรม หากแต่มีบ่อเกิดมาจากการตอบสนองต่อสัญชาตญาณที่สุนัขเลือกว่ามันจะปกป้องคนที่มันรัก ตัวอย่างเช่นในเหตุการณ์ที่สุนัขพยายามขัดขวางทอดด์จากการวางเพลิง

Any reluctance I might have felt to attack a human being was overridden by the sense that whatever Todd was doing, it was causing harm to the boy and to the family I was there to protect. There was no stronger purpose than that.

(Cameron, 2010, p. 106)

เนื้อหาส่วนนี้เคยถูกอ้างอิงและอธิบายเพื่อชี้ให้เห็นการมีเป้าหมายของสุนัขไปแล้วก่อนหน้านี้ อย่างไรก็ตาม ภายในข้อความเดียวกันนี้กลับมีนัยสำคัญเพิ่มเติมที่สามารถเชื่อมโยงมาสู่การกล่าวถึงการแสดงออกทางจริยธรรมในสิ่งมีชีวิตอื่นได้ จากเนื้อหาที่อ้างถึงนี้ จะเห็นได้ว่าสิ่งที่ผลักดันให้สุนัขเลือกเข้าทำร้ายทอดด์เพื่อปกป้องอีธานและครอบครัวเป็นผลของสัญชาตญาณ นัยส่วนนี้ถูกแสดงผ่านเนื้อหาที่อาจแปลได้ว่าความตั้งใจต่อการเข้าทำร้ายมนุษย์ถูกกดทับด้วยความรู้สึกที่ท้อแท้กำลังทำนั้นเป็นสิ่งที่มุ่งร้ายต่อครอบครัวของอีธาน ความรู้สึกดังกล่าวจึงผลักดันให้สุนัขตอบสนองด้วยการเข้าทำร้ายทอดด์โดยหวังผลว่าการเข้าทำร้ายครั้งนี้เป็นไปเพื่อปกป้องคนที่มันรัก

เหตุการณ์ลักษณะคล้ายกันปรากฏกับกรณีของเจคอบ เนื้อหาของเหตุการณ์นี้ถูกพรรณนาไว้ในข้อความต่อไปนี้ “What came over me then was exactly the same primal impulse that had seized me when I attacked Todd on the night of the fire. I didn’t growl; I just lowered my head and charged.” (Cameron, 2010, p. 145) เนื้อหาส่วนนี้สนับสนุนให้เห็นการแสดงออกทางจริยธรรมของสุนัขที่ถูกขับให้แสดงโดยสัญชาตญาณ พิจารณาได้จากการกล่าวถึง ‘primal impulse’ ที่ผลักดันให้สุนัขโจมตีคนร้ายที่กำลังถือปืนโดยมีเจตนาเพื่อช่วยชีวิตเจคอบ

อนึ่ง การแสดงออกด้านจริยธรรมของสุนัขมิได้จำกัดอยู่แต่เพียงกับคนใกล้ชิดเท่านั้น หากแต่การช่วยเหลือของมันได้ขยายไปถึงผู้ที่ไม่เคยพบหน้า ตัวอย่างเช่น การช่วยเหลือเจฟฟรี (Geoffrey)

จากการจมน้ำ สุนัขได้บอกเล่าถึงการตัดสินใจกระโดดลงไปช่วยเด็กชายจากการจมน้ำดังข้อความว่า “I was still on Find, so I didn’t hesitate, plunging headfirst after him.” (Cameron, 2010, p. 176) แม้ว่าภายในเนื้อหาดังกล่าวสุนัขจะอ้างอิงถึงภารกิจค้นหาที่ทำให้มันตัดสินใจกระโดดตามเจฟฟรีย์ลงในน้ำโดยไม่ลังเล กระนั้นก็ตาม นวนิยายได้เสนอให้เห็นว่าการยึดโยงภารกิจค้นหาเข้ากับการให้ความช่วยเหลือนั้นเป็นสิ่งที่เกิดจากการตระหนักได้ของสุนัขเอง ดังเนื้อหาคำว่า “[T]oday I truly understood my purpose as Ellie: not just Find people but to save them.” (Cameron, 2010, pp. 135-136) จากข้อความนี้ทำให้สังเกตเห็นว่าการแสดงออกด้านจริยธรรมผ่านการช่วยเหลือนั้นเป็นสิ่งที่เกิดจากความตระหนักรู้ของสุนัขภายหลังจากการทำภารกิจช่วยเหลือเสร็จสิ้น กล่าวในเชิงแนวคิดที่เสนอโดยซาปงซีก็คือสุนัขไม่ได้รู้ จริยธรรม_๒ ก่อนที่มันจะแสดง จริยธรรม_๓ ออกไป ในทางกลับกัน เป็นการแสดงจริยธรรม_๓ ออกไปก่อนแล้วถึงตระหนักในคุณค่าของสิ่งที่ทำภายหลัง การแสดงออกของสุนัขจึงอาจเป็นการแสดงให้เห็นว่าเพื่อที่จะแสดง จริยธรรม_๓ ออกไป การตระหนักได้ถึง จริยธรรม_๒ หรือไม่อาจไม่ใช่ปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนกลไกดังกล่าว ดังนั้น การแสดงออกทางจริยธรรมจึงไม่จำเป็นที่จะต้องถูกจำกัดอยู่เพียงแต่ในมนุษย์เท่านั้น

นอกจากนี้ อีกเงื่อนไขหนึ่งที่กีดขวางการมองสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ในฐานะผู้ไม่สามารถแสดงออกจริยธรรมได้ คือ การมองว่าสัตว์ไม่สามารถรับผิดชอบต่อสิ่งที่พวกมันกระทำ แต่กระนั้น นวนิยายได้แสดงให้เห็นความรู้สึกผิดของสุนัขเมื่อมันรู้สึกบกร่องต่อหน้าที่ ตัวอย่างเช่น “I lay down on my bed in the kennel, my head swimming. I did not feel like a good dog. Biting the man with the gun was not part of Find, I knew.” (Cameron, 2010, p. 146) เนื้อหาส่วนนี้ถูกพรรณนาเพื่อแสดงความรู้สึกของสุนัขภายหลังจากมันช่วยเจคอปจากคนร้ายที่มีอาวุธปืน จะเห็นว่าสุนัขกล่าวถึงความไม่สบายใจที่ต้องทำร้ายมนุษย์ แม้ว่าสิ่งนั้นจะเป็นการทำไปเพื่อช่วยอีกหนึ่งชีวิตก็ตาม อีกตัวอย่างหนึ่งที่สะท้อนความไม่สบายใจของสุนัขให้ผู้อ่านเห็นคือภารกิจกู้ชีวิตผู้ประสบภัยจากแผ่นดินไหว สุนัขพรรณนาถึงความรู้สึกที่มันพบเจอแต่คนตายและไม่สามารถกู้ชีพสำเร็จดังข้อความว่า “Over the next several hours, Maya and I Found four people. They were all dead. My excitement over Find soured after the second one; by the time I came across the fourth person, a young woman lying beneath a jumble of bricks, I almost didn’t alert Maya. (Cameron, 2010, p. 159) ปฏิกริยาของสุนัขที่พบแต่คนตายทำให้มัน

รู้สึกล้มเหลวต่อทำหน้าที่ ความรู้สึกนี้สืบเนื่องมาจากปัจจัยข้างต้นที่สุนัขมองว่าภารกิจค้นหาของมัน ครอบคลุมไปถึงการช่วยเหลือชีวิต การต้องพบเจอแต่คนตายจึงส่งผลให้สุนัขรู้สึกไม่ดีต่อการทำหน้าที่ ของตัวเอง การเสนอภาพสิ่งมีชีวิตที่รู้สึกผิดต่อสิ่งที่กระทำหรือทำไม่สำเร็จจึงอาจตีความได้ว่ามันที่ พยายามอ้างอิงถึงสัตว์บนโลกแห่งความเป็นจริง กล่าวคือ สุนัขบางตัวจะแสดงท่าทางที่ดีความได้ว่ามัน กำลังรู้สึกผิดเมื่อถูกผู้เลี้ยงตำหนิหรือลงโทษ การนำเสนอความรู้สึกผิดของสุนัขในนวนิยายจึงอาจเป็น การสะท้อนให้เห็นว่าสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ก็อาจมีความรู้สึกผิดในสิ่งที่มันได้กระทำลงไปเพื่อนำไปสู่ การพิจารณาอีกหนึ่งองค์ประกอบร่วมระหว่างมนุษย์กับสิ่งมีชีวิตอื่น

ดังนั้น อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่านวนิยายเรื่อง *A Dog's Purpose* ได้แสดงให้เห็น ความเป็นไปได้ที่การแสดงออกถึงจริยธรรม_n ผู้กระทำไม่จำเป็นจะต้องตระหนักรู้จริยธรรม_n ทั้งนี้ เพราะ แม้ว่าจริยธรรม_n และจริยธรรม_n จะเป็นกลไกที่ทำงานสอดประสานกัน แต่ทั้งคู่มิได้ขึ้นตรงต่อ กัน กล่าวอีกอย่างก็คือ การตระหนักรู้ในจริยธรรม_n ไม่ได้ทำให้ผู้กระทำต้องแสดงจริยธรรม_n เสมอไป ในทางกลับกันผู้กระทำอาจทำสิ่งที่ขัดแย้งกับจริยธรรม_n ได้ แม้จะรู้ว่าสิ่งที่กำลังทำนั้นผิดต่อ จริยธรรม_n เมื่อพิจารณาตามแนวทางนี้ การแสดง จริยธรรม_n ผ่านสัญชาตญาณจึงไม่ควรเป็นสิ่งที่ถูก จำกัดออกจากขอบเขตแห่งการแสดงออกด้านจริยธรรม นอกจากนี้ นวนิยายยังเสนอให้เห็นความ ความเป็นไปได้ที่ จริยธรรม_n จะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากจริยธรรม_n ดังเช่นกรณีของสุนัขที่ตระหนักรู้ถึง คุณค่าของสิ่งที่มันกระทำภายหลังจากกระทำสิ่งนั้นสำเร็จ

4.3.3 จริยธรรมของมนุษย์ผ่านการสังเกตสัตว์ : โนริโกะกับความสำนึกผิดต่ออดีต

สำหรับ *The Travelling Cat Chronicles* แง่มุมจริยธรรมของนานะมีปรากฏให้เห็นเช่นกัน ตัวอย่างเช่น การเลือกที่จะกลับไปเป็นแมวจรจัดเพื่อดูแลซาโตรุ หรือการพยายามช่วยเหลือโนริโกะให้ พ้นจากความเศร้าด้วยการแกล้งให้เธอทำงาน อย่างไรก็ตาม แง่มุมทางจริยธรรมที่ดูเด่นชัดในนวนิยาย เรื่องนี้กลับไม่ได้มีที่มาจากสัตว์ที่แสดงออกถึงจริยธรรมของพวกมันออกมาโดยตรง จริยธรรมในเรื่องนี้ เป็นความตระหนักรู้ที่เกิดขึ้นกับมนุษย์หลังจากที่พวกเขาเล็งเห็นความสำคัญของสิ่งมีชีวิตอื่นอันนำมา ซึ่งคำถามต่อการกระทำในอดีตของตัวเอง

กรณีที่น่ามาศึกษาต่อไปนี้เกิดขึ้นภายในเนื้อหาส่วนที่กล่าวถึงโนริโกะ เนื้อหาในนวนิยายแสดง ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างโนริโกะกับพี่สาวซึ่งเป็นแม่บุญธรรมของซาโตรุ โดยสรุปความได้ว่าพี่สาว ของซาโตรุยอมเสียสละเพื่อน้อง เธอยอมไม่เรียนในระดับอุดมศึกษาเพื่อน้องได้เรียน และยอมขาย

ทรัพย์สินที่มีเพื่อเป็นค่าเล่าเรียนให้กับน้องสาว สิ่งที่โนริโกะปรารถนาจึงเป็นการได้ตอบแทนความเสียสละที่พี่สาวทำให้กับเธอดังเป็นข้อความว่า “She had hoped one day to repay her sister for all she’d done for her.” (Arikawa, 2018, p. 217) อย่างไรก็ตาม โนริโกะไม่สามารถทำ ความหวังนี้ได้สำเร็จเนื่องจากพี่สาวของเธอจากไปก่อน สิ่งที่เธอทำได้เพื่อตอบแทนพี่สาวจึงเป็นการรับเลี้ยงซาโตรุ “At the very least, she wanted to do her best for the son they’d left behind, Satoru.” (Arikawa, 2018, p. 217) จะเห็นว่าในความคิดของโนริโกะนั้นซาโตรุเป็นสิ่งเดียวที่พี่สาวของเธอหลงเหลือเอาไว้ เธอจึงยอมรับเลี้ยงซาโตรุ แต่ในทางกลับกันเธอกลับพบว่าตนเองประสบปัญหาที่ไม่อาจทำให้ซาโตรุมีความสุขได้

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้โนริโกะมองว่าซาโตรุไม่มีความสุขเมื่อต้องมาอยู่ร่วมกับเธอคือเรื่องของฮาชิ แมวตัวเก่าของซาโตรุ ทั้งนี้เพราะโนริโกะไม่ยอมรับเลี้ยงฮาชิต่อไปโดยเธอให้เหตุผลไว้ว่าภาระงานผู้พิพากษาของเธอทำให้เธอต้องเปลี่ยนที่อยู่บ่อยครั้ง และที่อยู่เหล่านั้นมักเป็นบ้านพักข้าราชการที่ไม่อนุญาตให้มีสัตว์เลี้ยง อย่างไรก็ตาม ท่าทีของโนริโกะต่อมานะได้แสดงนัยที่พิจารณาได้ว่าเธอมีประสบการณ์ไม่ดีกับแมว ตัวอย่างเช่น เธอรู้สึกไม่ดีเมื่อนานะเอาตัวมาอุ้มของเธอ หรือเสียงครางในลำคอของมัน แต่แม้ว่าโนริโกะจะรู้สึกไม่ดีกับแมว การได้เห็นความผูกพันระหว่างซาโตรุกับนานะได้ชักนำให้เธอหวนคำนึงถึงเรื่องราวในอดีตอันนำไปสู่การตั้งคำถามต่อตนเอง “But if she had liked cats, would she have kept it? If she herself had been fond of animals – not just cats – would she have better understood the feeling of a child who had to be separated from his beloved pet?” (Arikawa, 2018, p. 225) ข้อความนี้นำไปสู่การวิเคราะห์สถานการณ์ของโนริโกะดังอภิปรายได้ว่า มุมมองที่โนริโกะมีต่อซาโตรุ นั้นเป็นมุมมองที่จำแนกเขาออกเป็นสององค์ประกอบ องค์ประกอบที่หนึ่ง จากนวนิยายทำให้เห็นว่าซาโตรุมีคุณลักษณะบางประการที่คล้ายกับแมวซึ่งเขาเก็บมาเลี้ยง กล่าวคือ การเป็นจรจัด ไม่มีใครต้องการ ส่วนองค์ประกอบที่สองคือ ซาโตรุเป็นลูกบุญธรรมที่พี่สาวของโนริโกะรับเลี้ยงและเธอดูแลเอาใจใส่เขาเป็นอย่างดีราวกับเป็นลูกแท้ๆ ประการนี้ส่งผลให้ซาโตรุมีสถานะเป็นสิ่งสำคัญอย่างสุดท้ายที่พี่สาวของโนริโกะหลงเหลือไว้ ทั้งสององค์ประกอบนี้นำไปสู่การพิจารณาการตัดสินใจไม่รับเลี้ยงฮาชิแต่รับเลี้ยงแค่เพียงซาโตรุของโนริโกะ โดยตีความได้ว่า เธอยอมรับแค่เพียงองค์ประกอบที่สองของเด็กชายเท่านั้น ซาโตรุจึงไม่มีความหมายอื่นนอกจากการเป็นของคู่ต่างหน้าพี่สาวสำหรับโนริโกะ และเป็นโอกาสเดียวที่เธอจะได้ทดแทน

บุญคุณของพี่สาว ชาโตรุจึงกลายเป็นสิ่งที่ยึดโยงระหว่างโนริโกะกับพี่สาวที่จากไป ดังนั้น ทักษะคติที่โนริโกะเองก็ไม่รู้ตัวส่งผลให้เกิดระยะห่างของความสัมพันธ์ระหว่างตัวเธอกับชาโตรุ การละเลยการมองชาโตรุในแง่มุมที่คล้ายกับแมวมกลายเป็นกำแพงที่กั้นขวางโนริโกะไม่ให้เข้าใจชาโตรุ

แม้กระนั้น ภาพความผูกพันระหว่างชาโตรุกับนานะได้ทำให้โนริโกะย้อนกลับมาให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบแรกของชาโตรุผ่านการหวนรำลึกถึงเรื่องราวของตนเองในอดีต นวนิยายได้ให้ข้อมูลปมหลังของโนริโกะกับพี่สาวว่าทั้งสองคนสูญเสียแม่ไปในวัยเด็ก ก่อนที่จะสูญเสียผู้เป็นพ่อ ในขณะที่โนริโกะยังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมปลาย ครอบครัวของโนริโกะมีปัญหาเรื่องการเงิน นี่จึงเป็นสาเหตุที่พี่สาวของเธอตัดสินใจไม่เรียนต่อเพื่อส่งเสียน้องเรียน และต้องขายมรดกส่วนมากเพื่อส่งเสียโนริโกะ ปมหลังทั้งหมดที่กล่าวถึงนี้ล้วนเกิดขึ้นภายในจิตใจของโนริโกะ สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นภาวะที่โนริโกะตระหนักถึงลักษณะที่เธอกับชาโตรุมีคล้ายกัน ดังแจกแจงได้คือ แรกสุด โนริโกะและชาโตรุต่างมีสถานะเป็นลูกกำพร้า หากแต่พวกเขาได้รับการดูแลและความรักจากคนที่เลี้ยงดูอย่างดี ในกรณีของโนริโกะหมายถึงพี่สาว ส่วนของชาโตรุคือพี่สาวของโนริโกะและสามีของเธอ ประการต่อมา จะเห็นได้ว่าครอบครัวของโนริโกะและพี่สาวไม่เป็นที่ยอมรับ สิ่งที่อธิบายปรากฏการณ์นี้คือการปฏิเสธไม่ให้ลูกชายแต่งงานกับพี่สาวของโนริโกะของครอบครัวฝั่งพ่อของชาโตรุ เนื้อหาส่วนนี้ถูกอธิบายดังความว่า

“The young man’s family was opposed to him marrying this woman who not only had no parents but was supporting her young sister. His family were well off, and knowing her older sister was struggling financially, they had decided she was after their money.”

(Arikawa, 2018, p. 216)

อธิบายได้ว่าการปฏิเสธดังกล่าวเป็นผลมาจากการมองพี่สาวของโนริโกะว่าไร้หัวนอนปลายเท้า และต้องการแต่งงานเพื่อเข้ามาครอบงำทรัพย์สมบัติ

แม้ว่าโนริโกะจะมีลักษณะบางประการคล้ายกันกับชาโตรุ ทว่าส่วนที่เธอแตกต่างจากหลานชายคือโนริโกะไม่ได้ตัวคนเดียวอย่างสิ้นเชิง อย่างน้อยที่สุดโนริโกะยังเหลือพี่สาวที่ยอมเสียสละเพื่อเธอ สิ่งนี้นำไปสู่การอธิบายตัวละครโนริโกะได้ว่าตัวของเธอมีสถานะเป็นผู้รับเป็นส่วนใหญ่ สถานะดังกล่าวทำให้เธอยังไม่เข้าใจการเสียสละต่อผู้อื่นรวมถึงยังไม่กระจ่างชัดต่อความรู้สึกโดดเดี่ยว

สูญเสียทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งเป็นความรู้สึกของซาโตรุภายหลังจากพ่อและแม่ของเขาประสบอุบัติเหตุ แต่กระนั้น ภาพความสัมพันธ์ระหว่างซาโตรุกับนานะได้ทำให้โนริโกะถูกคิดถึงสิ่งที่เธอควรจะทำในอดีต เพื่อให้หลานคนเดียวนี้มีความสุข ดังสิ่งที่ถูกพรรณนาความว่า

In fact, she regretted not having thought about changing jobs long ago, when she had first started looking after Satoru. If she was able to leave her position as a judge now, she could have done back then. Back when Satoru was at an impressionable age, she'd forced him to transfer to a new school repeatedly, yanking him away from friends and places he's grown comfortable in.

(Arikawa, 2018, p. 223)

เนื้อหาที่อ้างถึงนี้สะท้อนความรู้สึกผิดที่อยู่ภายในจิตใจของโนริโกะ คำถามเรื่องความเสียสละเกิดขึ้นกับเธอในเรื่องที่เธอไม่ยอมเสียสละลาออกเพื่อเลี้ยงหลานชาย ในทางกลับกัน โนริโกะกลับใช้วิธีการเชิงบังคับให้ซาโตรุย้ายตามตนไปเรื่อยๆ โดยไม่ได้หวังใยถึงสภาพแวดล้อมรอบตัวของเด็กชายที่เขาเริ่มปรับเข้าหามันได้ อนึ่ง สิ่งที่เป็นปมในจิตใจของโนริโกะก็คือ เธอไม่เคยให้ความสำคัญกับเรื่องของฮาชิ ในทุกครั้งที่ซาโตรุร้องขอไปพบมัน “Once Satoru had meekly mentioned wanting to see the cat, but she'd told him it was out of the question since she was too busy.” (Arikawa, 2018) สำนักแห่งความรู้สึกผิดนี้ถูกถ่ายทอดออกมาเป็นการแสดงออกของโนริโกะ พร้อมกับคำขอโทษจากใจที่เธอมอบให้กับหลานชาย “Noriko felt a sudden rush of regret. ‘I’m really sorry I didn’t understand back then how much you loved that cat, Satoru. I should have taken the cat in like this for you when you were a child.’” (Arikawa, 2018, p. 225)

ดังนั้น หากจะกล่าวโดยสรุปแล้ว การต่อรองในเรื่องจริยธรรมของ *The Travelling Cat Chronicles* เป็นการต่อรองที่ไม่ได้ให้สัตว์แสดงจริยธรรมของพวกมันออกมาแบบตรงๆ กลับกันมนุษย์เป็นฝ่ายที่ต้องมอบความสนใจให้กับพวกมันอันจะนำไปสู่การรู้สำนึกบางสิ่ง เหตุการณ์ของโนริโกะชี้ให้เห็นว่าหากเธอไม่ให้ความสำคัญกับแมว เธอจะไม่มีวันเข้าใจความรู้สึกของหลานชาย กล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ แมวเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงให้ตัวละครนี้เกิดความรู้สึกเข้าใจและความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ

ต่อความสูญเสียและการอยู่อย่างโดดเดี่ยวของซาโตรุ เหตุการณ์หลังจากที่เธอให้ความสำคัญกับแมว ด้วยการเปิดใจยอมรับมันจึงส่งผลให้เธอเกิดสำนึกผิดต่อสิ่งที่ตัวเองกระทำในอดีตและพยายามแก้ไข ด้วยการปรับตัวเข้าหาหลานชาย สำหรับ *The Travelling Cat Chronicles* ในกรณีของโนริโกะ นานะมิได้แสดงออกว่ามันรู้ จริยธรรม_u หรือแสดงจริยธรรม_n ออกมา แต่อาจกล่าวได้ว่ามันทำให้มนุษย์ตระหนักถึงจริยธรรม_u ที่มนุษย์อาจรู้อยู่แล้วแต่ไม่ได้เคยให้ความสำคัญกับมัน และทำให้พวกเขาแสดงจริยธรรม_n ออกมา การเป็นทางเชื่อมไปสู่การเล็งเห็นจริยธรรม_u ของนานะจึงแสดงให้เห็นว่าสิ่งมีชีวิตอื่นก็อาจเป็นตัวแปรหนึ่งในการเข้าถึงจริยธรรมของมนุษย์ การปฏิเสธพวกมันจากขอบเขตดังกล่าวอย่างสิ้นเชิงจึงอาจไม่ใช่การกระทำที่เป็นไปได้อย่างสมบูรณ์

4.4 สัตว์กับการพึ่งพามนุษย์ : บทสรุปที่ไม่อาจหลีกเลี่ยง

แม้ว่านวนิยายที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์จะเป็นความพยายามเข้าถึงโลกของสิ่งมีชีวิตอื่น และเป็นความพยายามท้าทายการคิดแบบที่ใช้ตัวเองเป็นศูนย์กลางของมนุษย์ หากแต่ตอนจบของนวนิยายดังกล่าวกลับน่าสังเกตว่าในท้ายที่สุดสัตว์ทั้งหมดต้องย้อนกลับมาพึ่งพามนุษย์ ใน *Delta the Dancing Elephant: A Memoir* มีตอนจบที่เหมือนว่าเตลตาจะได้พบกับความสุขอีกครั้งหลังจากการต้องถูกทรมาณโดยมนุษย์มายาวนาน อย่างไรก็ตาม ตอนจบดังกล่าวแฝงไว้ด้วยความขมขื่นเพราะสถานที่ที่เตลตาจบชีวิตลงคือปางช้างที่อยู่ภายใต้ความดูแลของมนุษย์ ไม่ใช่ป่ามาลายาที่เป็นบ้านเกิดของมัน สำหรับ *A Dog's Purpose* สุนัขต้องตายแล้วเกิดใหม่ซ้ำกันหลายครั้งเพื่อเป้าหมายในการดูแลมนุษย์ นอกจากนี้ มันยังเคยรู้สึกว่าจะชีวิตไร้เป้าหมายหลังจากถูกปล่อยให้เป็นสุนัขจรจัด ใน *The Travelling Cat Chronicles* นานะที่ภาคภูมิใจกับการเป็นแมวจรจัดเพราะทำให้มันมีทักษะมากกว่าแมวเลี้ยง กลับกลายเป็นแมวเลี้ยงเพื่อดูแลโนริโกะหลังจากการสูญเสียซาโตรุ

4.4.1 ปางช้าง : ความเมตตาของมนุษย์กับการควบคุมสิ่งมีชีวิตอื่น

หลังจากผ่านการทรมาณจากมนุษย์มาเป็นเวลายาวนาน ในที่สุดเตลตาที่ขณะนี้มียุมากก็ได้พบกับความสุขสงบในปางช้างซึ่งมันหวังมาตลอดว่าที่แห่งนี้จะเป็นสถานที่เกษียณอายุของมัน เตลตาพรรณนาถึงปางช้างไว้ดังข้อความต่อไปนี้ “It had been a long journey. And now, at the retirement haven, I felt free once again. At last, I was able to roam, to lounge, and to just be an elephant with other elephants freely.” (Monroe, 2013, p. 202) จากข้อความเตลตา รู้สึกว่าตัวเองมีอิสระอีกครั้ง มันสามารถไปที่ไหนก็ได้และทำในสิ่งที่ช้างสมควรทำได้อย่างเสรี

จะเห็นว่าเดลตากล่าวถึงปางช้างแห่งนี้ด้วยน้ำเสียงที่มีความสุข นอกจากนี้ ในตอนที่กล่าวถึงความตายของเดลตา นวนิยายยังทำให้ผู้อ่านเห็นความสุข ความปลอดภัย และความปลอดภัยที่เดลตารู้สึกเมื่ออยู่ในปางช้าง หรือ elephant haven แห่งนี้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าบรรยากาศของปางช้างจะถูกถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของสถานที่อันรื่นรมย์และสุขสงบ หากแต่สถานที่นี้อาจแฝงนัยทางการเมืองที่มนุษย์พยายามควบคุมสัตว์

อนึ่ง ก่อนเข้าสู่การอภิปรายการเมืองระหว่างมนุษย์กับสัตว์ภายในปางช้าง มีสิ่งที่น่าตั้งข้อสังเกตต่อนวนิยายเรื่อง *Delta the Dancing Elephant: A Memoir* อยู่ประการหนึ่งคืออำนาจของมนุษย์มักอยู่เหนือกว่าสัตว์อื่นแทบทุกด้าน ส่วนนี้สามารถสังเกตได้จากเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น เดลตามักมีมนุษย์เป็นผู้กระทำหลักทั้งสิ้น เริ่มจากแรงบันดาลใจของการเรียกร้องอิสรภาพให้ตัวเองที่เดลตาได้รับจากกลุ่มผู้ประท้วงมนุษย์ ดังข้อความว่า “Their strength to speak out for their freedom inspired me. I wished I could protest for my freedom.” (Monroe, 2013, p. 169) จากข้อความ เดลตาคาดหวังให้ตัวเองสามารถเรียกร้องอิสรภาพได้เหมือนกับผู้ชุมนุม ดังนั้นสิ่งที่เดลตากล่าวจึงสะท้อนให้เห็นว่ามันเป็นไปได้เพียงผู้รอคอยความช่วยเหลือจากมนุษย์เท่านั้น เพราะพรหมแดนของภาษาปิดกั้นไม่ให้มันเรียกร้องสิ่งที่ต้องการได้

อย่างไรก็ตาม การรอคอยของช้างไม่ได้สูญเปล่า เพราะการเรียกร้องเรื่องให้ปลดปล่อยทาสได้ขยายผลมาสู่การเรียกร้องอิสรภาพให้กับสัตว์ ดังนั้น เดลตาจึงได้รับการปลดปล่อยจากคณะละครสัตว์ แต่กระนั้น เรื่องราวการเดินทางของช้างก็ยังไม่จบลง นวนิยายแสดงให้เห็นว่าในตอนท้ายเดลตาถูกเปลี่ยนสถานที่ดูแลถึงสี่สถานที่โดยแจกแจงลำดับได้ดังนี้ (1) คณะละครสัตว์ (2) สวนสัตว์ (3) สถานที่ฝึกสัตว์ (4) ปางช้าง โดยสาเหตุการย้ายมีดังต่อไปนี้

จาก (1) ไปสู่ (2) มีสาเหตุมาจากการประท้วงของกลุ่มผู้เรียกร้องสิทธิของช้าง

จาก (2) ไปสู่ (3) มีสาเหตุจากสวนสัตว์ประสบปัญหาขาดทุนจึงจำเป็นต้องขายเดลตาไป

จาก (3) ไปสู่ (4) มีสาเหตุจากการเรียกร้องให้ปลดปล่อยช้างของกลุ่มผู้ประท้วง

การย้ายสถานที่ถึงสามครั้งอาจสะท้อนการไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดของมนุษย์ โดยสามารถอภิปรายข้อสังเกตดังกล่าวได้ว่า ในการเรียกร้องให้ปล่อยสัตว์นั้น เหตุผลที่กลุ่มผู้ประท้วงใช้คือ “Elephants and tigers are wild slaves!” (Monroe, 2013, p. 169) หรือทั้งเสือและช้างเป็นสัตว์

ป่าที่ตกเป็นทาส การเรียกร้องดังกล่าวนำไปสู่การปิดตัวของคณะละครสัตว์ และสัตว์ทั้งหมดถูกส่งมอบให้สวนสัตว์เป็นผู้ดูแล อย่างไรก็ตาม การส่งมอบช้างให้กับสวนสัตว์ไม่ได้ทำให้คุณภาพชีวิตของมันดีขึ้น แม้ช้างจะไม่ได้เป็นทาสเพื่อให้ความบันเทิงต่อมนุษย์เหมือนในคณะละครสัตว์ แต่พวกมันก็ไม่ต่างจากนักโทษที่ติดอยู่ในกรงขังและเป็นวัตถุให้มนุษย์จ้องมอง เดลตาบรรยายสภาพของกรงที่ใช้ขังมันว่า “There were very little green, grassy areas in the outdoor enclosure” (Monroe, 2013, p. 175) กรงที่ขังช้างมีเพียงหญ้าหย่อมเล็กๆเท่านั้น ดังนั้นทำให้กล่าวได้ว่าแม้การย้ายมาสู่สวนสัตว์อาจทำให้มันพ้นสถานะของทาส แต่ก็เทียบไม่ได้เลยกับชีวิตในป่ามาลาया สวนสัตว์ยังคงมีความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างมนุษย์กับสัตว์ เพราะสัตว์ถูกมนุษย์ควบคุมด้วยการจำกัดพื้นที่และถูกทำให้กลายเป็นวัตถุแห่งการจ้องมอง ยิ่งไปกว่านั้น ในสวนสัตว์นี้เองที่สะท้อนว่าความเมตตาของมนุษย์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสัตว์ เนื่องจากบาดแผลที่พวกมันถูกทรมาน จะได้รับการรักษา อย่างไรก็ตาม หลังจากทิ้งประมาณของสวนสัตว์หมด ช้างที่ไม่สามารถเรียกร้องอะไรได้ก็ถูกทำให้เป็นสินค้าเพื่อจำหน่ายให้กับสถานที่ที่พร้อมของมัน

เดลตาถูกจำหน่ายให้กับสถานที่ฝึกสัตว์แห่งหนึ่งซึ่งมันกล่าวถึงสถานที่แห่งนี้ไว้ในข้อความว่า “This place was awful. It was dark and it stank and all the elephants there were suffering from post-traumatic stress, tuberculosis, arthritis, infections and more.” (Monroe, 2013, p. 185) จากข้อความ สถานที่ดังกล่าวทั้งมืดและอับ ช้างในสถานที่นี้ล้วนต้องทรมานกับโรคต่างๆ ทั้งโรคทางกายภาพและโรคทางจิตเวช การบรรยายนี้ทำให้กล่าวได้ว่าชีวิตของช้างในสถานที่ดังกล่าวไม่แตกต่างจากตอนที่อยู่คณะละครสัตว์ บาดแผลที่เคยถูกเยียวยารักษาไม่ได้รับการดูแลต่อเนื่องโดยเดลตากล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า “I went off my medication because the owner would not spend any money on veterinary care.” (Monroe, 2013, p. 185) จากข้อความ จะเห็นว่าเหตุผลของการระงับการรักษามีสาเหตุมาจากเจ้าของสถานที่ที่ต้องการประหยัดค่าใช้จ่าย จากตรงนี้อาจกล่าวได้ว่าช้างได้กลับมาเป็นสินค้าเพื่อความบันเทิงอีกครั้ง นัยนี้จึงอาจสะท้อนว่าการนำสัตว์ไปไว้ในสวนสัตว์ตอนแรกเป็นการตัดสินใจที่ล้มเหลวของมนุษย์ หากแต่ผู้ที่ต้องรับผลจากการตัดสินใจนี้คือช้างที่ไม่อาจเรียกร้องอะไรได้ แต่แม้กระนั้น การเรียกร้องของมนุษย์ให้กับสัตว์เกิดขึ้นอีกครั้ง ในครั้งนี้เองที่เดลตาถูกส่งไปปางช้างซึ่งเป็นสถานที่ที่มันปรารถนามาตลอดและอยู่ที่นั่นจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต

เมื่อพิจารณาการเคลื่อนที่ทั้งสามครั้งของเดลตา จะเห็นว่า มนุษย์เป็นสาเหตุหลักของการเคลื่อนจากสถานที่หนึ่งไปสู่อีกที่หนึ่งของช้าง กล่าวคือ มนุษย์กลุ่มหนึ่งทำสิ่งที่เป็นการรุนแรงกับสัตว์ ส่วนมนุษย์อีกกลุ่มพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนั้น แม้ว่าช้างจะเป็นตัวละครหลักของนวนิยายเรื่องนี้ที่ว่ามันทำได้เพียงนอนรับสิ่งที่มนุษย์ตัดสินใจให้มันอย่างไม่อาจปฏิเสธได้ อนึ่ง แม้ว่าจะถูกปลดปล่อยจากคณะละครสัตว์แล้ว โชคชะตาของสัตว์ก็ยังคงถูกมนุษย์กำหนด เหตุการณ์ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นการเล่นระหว่างมนุษย์สองคนเรื่องจุดหมายที่พวกเขาต้องไปส่งช้าง “The old African is going to the Safari game reserve in Texas,” และ “The others are going to zoos – one in Minnesota, the others in Chicago.” (Monroe, 2013, p. 170) จากข้อความ ช้างแอฟริกาที่มีอายุมากจะถูกส่งไปยังเท็กซัส (Texas) ที่นั่นมันจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของ ‘เกมการล่าเชิงอนุรักษ์’ (hunting reserve) ในซาฟารีส่วนช้างที่เหลือจะถูกกระจายไปยังสวนสัตว์ตามรัฐต่างๆ จะเห็นได้ว่าผู้มีอำนาจกำหนดเรื่องจุดหมายปลายทาง จำนวน และสายพันธุ์คือมนุษย์ ยิ่งไปกว่านั้น มนุษย์ยังมีอำนาจชี้ขาดความเป็นความตายของสิ่งมีชีวิตอื่นดังที่ปรากฏว่าพวกเขาจะส่งช้างแอฟริกันที่อายุมากไปสู่เกมการล่า ที่ช้างตัวนี้จะต้องมีสถานะเป็นเหยื่อเพื่อสนองความตื่นเต้นของมนุษย์

สำหรับเดลตา มันจะถูกส่งไปยังปางช้างในมิสซิสซิปปี (Mississippi) สถานที่ที่มันจะได้รับความเมตตาจากมนุษย์ในรูปแบบของการดูแลรักษา ก่อนที่พวกเขาจะปล่อยมันคืนสู่ ‘ธรรมชาติ’ ซึ่งอยู่ในเขตของปางช้าง อย่างไรก็ตาม สถานะที่แห่งความเมตตาเดียวกันนี้เองที่แผนกนัยทางการเมืองให้มนุษย์ได้ควบคุมสิ่งมีชีวิตอื่น

ในบทความ “Sanctuary” ทีโมที พาชิรัต (Timothy Pachirat) ได้วิเคราะห์ว่าความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์นั้นเป็นสงครามรูปแบบหนึ่ง คำว่า sanctuary หรือพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ตามความหมายเดิมถูกนำมาใช้เพื่อให้ความหมายแก่ที่อยู่สำหรับสัตว์ซึ่งเป็นที่ที่พวกมันจะได้รับการอนุรักษ์ ทั้งพืชและสัตว์ในสถานที่แห่งนี้จะมีโอกาสเติบโตและงอกงามโดยไม่มีสิ่งรบกวน อย่างไรก็ตาม พาชิรัตมองว่าสถานที่แห่งนี้มีกลไกความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างมนุษย์กับสัตว์ทำงานอยู่เบื้องหลัง กล่าวคือ พื้นที่อนุรักษ์ถูกสถาปนาจากการมองว่าสิ่งมีชีวิตอื่นเป็นสิ่งที่ขาดพร่อง และมนุษย์ต้องปกป้องพวกมัน ดังนั้นพันธกิจหลักของพื้นที่อนุรักษ์จึงเป็นการปกป้องสัตว์ป่า หากแต่มีกลไกของการควบคุมและตัดทวงผลประโยชน์จากสัตว์เหล่านั้นทำงานอยู่เบื้องหลัง (Pachirat, 2018,

pp. 344-362) ข้อสังเกตของพาชีร์ตอาจเป็นแนวทางการวิเคราะห์ซาฟารีและปางช้างที่ช้างถูกส่งให้ไปอยู่ ทั้งนี้เพราะทั้งสองสถานที่นี้มีการทำงานซ่อนเร้นในลักษณะเดียวกันกับเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า ข้อแตกต่างระหว่างสถานที่ทั้งสองที่สังเกตได้คือวิธีการดำเนินงานของแต่ละสถานที่เท่านั้น

สิ่งที่เห็นได้จากทั้งซาฟารีและปางช้างคือทั้งสองสถานที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อตอบสนองพันธกิจในลักษณะคล้ายกับเขตอนุรักษ์สัตว์ กล่าวคือ ทั้งสองสถานที่ต่างกำหนดขอบเขตและอาณาบริเวณสำหรับหากินของช้าง ดังนั้น แม้ว่าช้างจะสามารถเดินทางไปได้อย่างอิสระแต่ก็ทำได้เพียงในบริเวณที่ถูกกำหนดให้สำหรับพวกมันเท่านั้น การออกมานอกเขตที่กำหนดจะเท่ากับการบุกรุกพื้นที่ของมนุษย์ ยิ่งไปกว่านั้น การควบคุมในเชิงพื้นที่ยังอาจขยายผลไปสู่การควบคุมรูปแบบการดำเนินชีวิต การสืบพันธุ์ และจำนวนประชากร เพราะมนุษย์จะสังเกตและติดตามสัตว์เหล่านั้น

สำหรับกรณีของซาฟารี มนุษย์มีวิธีการควบคุมประชากรผ่านเกมการล่าเชิงอนุรักษ์ซึ่งพวกเขามองว่าเป็นกีฬาชนิดหนึ่ง ช้างที่ซราสามารถเป็นเหยื่อในเกมการล่าโดยมนุษย์ไม่รู้สึกลิดเพราะเป็นเรื่องถูกกฎหมาย ดังนั้น ความเป็นความตายของช้างในซาฟารีจึงอยู่ภายใต้การกำหนดของมนุษย์ นอกจากนี้ เกมการล่านี้ยังอาจสื่อให้เห็นการตกตวงผลประโยชน์ของมนุษย์จากสัตว์อื่น ดังอภิปรายได้ว่าเกมการล่าเป็นเกมที่มนุษย์จะได้รับผลประโยชน์เพียงฝ่ายเดียวตั้งแต่ระดับรัฐถึงระดับบุคคล สำหรับภาครัฐอาจเป็นผลประโยชน์ในรูปของเงินจากการสมัครเข้าร่วมกิจกรรม ส่วนผู้ล่าจะได้รับความบันเทิงจากเกมกีฬา ในแง่นี้ จึงอาจกล่าวได้ว่าสัตว์ที่อยู่ในซาฟารียังคงต้องอยู่ในสถานะของเหยื่อโดยมีมนุษย์เป็นผู้กระทำ

ในกรณีของปางช้าง แม้ว่าชีวิตของช้างจะไม่ได้อยู่ใต้เงื้อมมือของมนุษย์ในความหมายเดียวกับซาฟารี หากแต่การกำหนดขอบเขตให้กับช้างก็สื่อให้เห็นการจำกัดพื้นที่แห่งความปลอดภัยของพวกมัน แต่กระนั้นก็ตาม จากข้อความที่เสนอไปในตอนต้น เดลตาแสดงให้เห็นว่ามันโหยหาสถานที่แห่งนี้ นอกจากนี้ ยังมีอีกข้อความหนึ่งที่เสนอความพอใจของเดลตาต่อสถานที่แห่งนี้ ข้อความดังกล่าวปรากฏในเหตุการณ์ก่อนที่เดลตาจะเสียชีวิตอย่างสงบ มันได้พรรณนาถึงสภาพรอบตัวความว่า “Similar to the day I was born, the scent of the Earth filled the air. Beaming rays of sunshine glimmered through the tree tops, the birds were singing their songs and I was surrounded by love.” (Monroe, 2013, p. 202) เดลตาเปรียบเทียบกับวันสุดท้ายของชีวิตมัน

กับวันที่มันยังเป็นข้างแรกเกิด มันได้กลิ่นของดิน สัมผัสได้ถึงแสงแดดที่ส่องผ่านยอดไม้ ฟุ่งนกกำลังขับขานเสียงเพลง และมันถูกล้อมรอบไปด้วยความรัก ข้อความดังกล่าวถูกสื่อผ่านน้ำเสียงที่มีความสุขซึ่งอาจสื่อให้เห็นการยอมรับปางข้างแห่งนี้ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่าสังเกตคือสถานที่เดลตากำลังกล่าวถึงอยู่นี้คือปางข้างในรัฐมิสซิสซิปปี ไม่ใช่ป่ามาลาบายาบ้านเกิดของมัน การยอมรับปางข้างในต่างแดนจึงมองอีกนัยหนึ่งได้ว่าเดลตายอมรับความช่วยเหลือที่มนุษย์มอบให้กับมัน อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่าเดลตายังคงถูกกลไกการเมืองของปางข้างตักตวงผลประโยชน์ ดังพิจารณาได้ว่าข้างตัวนี้มีภูมิลาเนาอยู่ในเอเชีย ดังนั้นการต้องขจรภาพและสิ้นชีวิตลงในต่างแดนจึงอาจแสดงให้เห็นการใช้คำว่า ‘อนุรักษ์’ ของชาติมหาอำนาจเพื่อยึดครองข้างเป็นสมบัติของตน

4.4.2 ต้นแบบของสัตว์เลี้ยง: สุนัขกับเป้าหมายชีวิตภายใต้การเลี้ยงดูของมนุษย์

สิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้เมื่ออ่านนวนิยายเรื่อง *A Dog's Purpose* จบลงคือทัศนคติของสุนัขผู้เล่าเรื่องที่เอนเอียงมาทางมนุษย์โดยผู้อ่านจะเห็นได้ว่ามีหลายครั้งที่สุนัขตัวนี้เน้นย้ำว่าหน้าที่ของสุนัขคือการทำในสิ่งที่มนุษย์ปรารถนา ตัวอย่างเช่น “[A] dog’s job was to do what people want.” (p. 130) หรือ “I was a dog who had learned to live among and serve humans as my sole purpose in life.” (Cameron, 2010, p. 193) ทั้งสองข้อความปรากฏในชาติที่ 3 และชาติที่ 4 ของสุนัข ตามลำดับ ข้อความแรกพรรณนาถึงหน้าที่ของสุนัขคือการทำในสิ่งที่มนุษย์ต้องการ สำหรับข้อความที่สองสุนัขกล่าวว่าการอยู่ร่วมและรับใช้มนุษย์คือเป้าหมายสูงของชีวิตมัน น่าสังเกตว่าทัศนคติดังนี้มีได้มีให้เห็นเพียงครั้งเดียวหรือชาติใดชาติหนึ่ง หากแต่มันกล่าวข้อความลักษณะนี้ในทุกๆ ชาติ ด้วยเหตุนี้สำหรับสุนัขตัวดังกล่าวมนุษย์จึงมีฐานะเป็นผู้กำหนดชะตาชีวิตให้กับเผ่าพันธุ์ของมัน ส่วนสิ่งที่สุนัขจะทำได้ก็คือการปรับสภาพตามการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ ข้อความที่อาจบ่งชี้ให้เห็นทัศนคติดังนี้ปรากฏอยู่ในการพูดถึงพื้นที่เมืองของมนุษย์ซึ่งถูกเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม “They alter their environment to suit themselves, and all dogs can do is accompany them and, if they’re lucky, go for car rides. (Cameron, 2010, p. 196) ข้อความข้างต้นสื่อให้เห็นมนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเพื่อให้เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของพวกเขา สุนัขทำได้เพียงนั่งรับการตัดสินใจนี้ การกล่าวเช่นนี้นำไปสู่การมองได้ว่าฝ่ายที่พัฒนาไปข้างหน้าคือสายพันธุ์ของมนุษย์ในขณะที่สุนัขเป็นผู้พัฒนาตามรูปแบบการใช้ชีวิตของมนุษย์ การพัฒนาดังกล่าวจึงไม่ใช่การพัฒนาแบบวิวัฒนาการร่วม (co-evolution) ดังที่ฮาราเวย์ (Haraway) เสนอหากแต่เป็นการพัฒนานำไป

ข้างหน้าของมนุษย์ส่วนสายพันธุ์ที่จะอยู่รอดจากเหตุการณ์นี้ได้คือสายพันธุ์ที่ต้องปรับตัวตาม มนุษย์ จึงถูกสถาปนาเป็นศูนย์กลางแห่งการกระทำในขณะที่สัตว์ถูกลดทอนให้อยู่ในฐานะของผู้ตาม

การให้สุนัขเชิดชมมนุษย์ในนวนิยายเรื่องนี้จึงอาจเป็นการสะท้อนภาวะที่เรียกว่า ‘ความลุ่มหลงในตนเอง’ (narcissism) โดยมนุษย์เป็นผู้ให้ค่าความหมายต่อสุนัขว่าเป็นผู้ซื่อสัตย์และมี ‘ความรักที่ปราศจากเงื่อนไข’ ให้กับพวกเขา แม้ประเด็นนี้จะนำนักวิชาการบางคนไปสู่การอภิปรายความหมายในการเปรียบเทียบตัวเองกับสุนัขว่า เป็นการเปรียบเทียบที่แสดงความหมายเชิงลบ กล่าวคือ การมองว่าตนเองในฐานะผู้ด้อยต่ำหากแต่ก็แฝงความหมายในแง่บวกซึ่งหมายถึงความซื่อสัตย์ ภัคดีอยู่ในที่ หากทว่าฮาราเวย์กลับตั้งข้อสังเกตต่อการให้ค่าความหมายกับสุนัขในลักษณะนี้ ในอีกแง่มุมหนึ่งว่า การรักโดยปราศจากเงื่อนไขเป็นการยึดยึดเกาะหน้าที่ให้กับสุนัขและนำมาซึ่งการถูกเรียกว่า ‘สัตว์เลี้ยง’ หรือ pet ซึ่งแฝงนัยทางการเมืองของการเป็นผู้ได้รับการยอมรับจากมนุษย์ สัตว์เลี้ยงจึงเป็นผู้ที่ได้รับหน้าที่ให้ทำสิ่งต่างๆ เช่น การมอบความสุข การเป็นเพื่อนคลายเหงา และการมอบความรักที่ไม่มีเงื่อนไขให้กับมนุษย์ ฮาราเวย์ตั้งข้อสังเกตว่า การนำสัตว์อื่นเข้าสู่ขอบเขตของการเป็นสัตว์เลี้ยงอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อชีวิตของสัตว์เหล่านั้น กล่าวคือ พวกมันอาจจะถูกทอดทิ้งเมื่อผิดพลาดในการทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือผู้เลี้ยงไม่ได้รับความประทับใจจากพวกมัน อีกต่อไป (Donna J. Haraway, 2003)

หากนำแนวคิดข้างต้นมาพิจารณาในนวนิยายเรื่องนี้ อาจนำไปสู่การมองได้ว่าสุนัขผู้เล่าเรื่องถูกสร้างขึ้นมาให้เป็นต้นแบบของสัตว์เลี้ยงโดยพิจารณาจากการพยายามวางตัวของมันในฐานะสุนัขที่ดีสำหรับมนุษย์ สุนัขที่ดี (good dog) และสุนัขที่ไม่ดี (bad dog) สองคำนี้ปรากฏให้ผู้อ่านนวนิยายเห็นอยู่เป็นระยะนอกเหนือจากคำว่าเป้าหมาย การปรากฏของทั้งสองคำมักเกิดขึ้นกับห้วงคำนึงของสุนัขผู้เล่าเรื่องเมื่อมันพยายามใคร่ครวญถึงภาพลักษณ์ของตัวเองในสิ่งที่ได้กระทำไป ตัวอย่างเช่น ประโยคที่สุนัขกล่าวหลังจากเหตุการณ์ที่มันช่วยเหลือเด็กชายผู้หนึ่งจากการจมน้ำ “I felt pride and love coming off of Maya, and when she whispered to me that I was a good dog I felt proud, too.” (Cameron, 2010, p. 178) สุนัขรู้สึกได้ถึงความภาคภูมิใจและความรักที่มายาซึ่งเป็นผู้เลี้ยงมันในชาตินี้มีต่อมัน เธอกล่าวชมเชยว่ามันเป็นสุนัขที่ดี อีกข้อความหนึ่งปรากฏในชาติที่สี่ ภายหลังจากที่สุนัขถูกปล่อยให้เป็นสุนัขจรจัด ตั้งข้อความว่า “Several people stared at me as I

trotted down the street, and each time I felt like a bad dog.” (Cameron, 2010, p. 196)
จะเห็นว่าสุนัขรู้สึกไม่ดีกับสายตาที่ผู้คนจ้องมองมันเพราะสุนัขรู้สึกเหมือนว่าตัวมันเป็นสุนัขที่ไม่ดี

การอ่านในระดับปกติย่อมเผยให้เห็นความฉลาด แสนรู้ของสุนัขตัวนี้แต่สิ่งที่สมควรตั้งคำถามเป็นประการถัดมาคือ ความฉลาดแสนรู้ดังกล่าวเป็นบรรทัดฐานในสายตาของผู้ใด? คำตอบต่อคำถามข้อนี้ชัดเจนอยู่ในตัวเองเพราะทั้งผู้เขียนและผู้อ่านล้วนเป็นมนุษย์ทั้งสิ้น คุณสมบัติดังกล่าวของสุนัขจึงสามารถถูกสรุปได้ว่ามาจากการประเมินค่าของมนุษย์ เมื่อเป็นดังนั้น ข้อความที่นำเสนอความน่ารักนี้จึงถูกซ่อนทับไว้ด้วยนัยที่แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างมนุษย์กับสัตว์ สุนัขที่ดีในที่นี้ย่อมหมายถึงสุนัขที่ดีตามบรรทัดฐานของมนุษย์ กล่าวคือ มันสามารถทำให้มนุษย์เกิดความพอใจหรือความสุข การจะเป็นสุนัขที่ดีได้ สุนัขตัวนี้จึงต้องทำในสิ่งที่มนุษย์ต้องการและไม่ทำในสิ่งที่พวกเขาไม่ประสงค์ กรณีนี้สามารถพิจารณาได้ผ่านการเปรียบเทียบระหว่างสุนัขผู้เล่าเรื่องกับสุนัขอย่างสไปค์ (Spike) สิ่งที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดระหว่างสุนัขสองตัวนี้คือ บทบาทของตัวละครนำถูกจัดสรรให้เป็นของสุนัขผู้เล่าเรื่องซึ่งมีความซื่อสัตย์ กระทำในสิ่งเป็นประโยชน์สำหรับมนุษย์ ในทางกลับกันสไปค์ซึ่งเป็นสุนัขที่ถูกนำเสนอว่ามีนิสัยก้าวร้าว เป็นสาเหตุของปัญหาในชีวิตของสุนัขผู้เล่าเรื่องและเป็นต้นเหตุให้ซินนอร่า (Sinnora) ถูกดำเนินคดีกลับถูกจัดให้เป็นตัวประกอบที่ความน่าหวาดกลัวของมันยังคงถูกผู้เล่าเรื่องกล่าวถึงแม้จะผ่านไปแล้วยังถึงสามชาติการจัดวางบทบาทในลักษณะนี้จึงอาจสะท้อนให้เห็นว่าสุนัขต้องประพฤติแบบใดจึงจะถูกรับโดยมนุษย์

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่สำคัญสำหรับสุนัขที่จะได้รับการยอมรับจากมนุษย์ ปัจจัยดังกล่าวคือความซื่อสัตย์ ปฏิเสธไม่ได้ว่าหากกล่าวถึงสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ที่มีความซื่อสัตย์แล้วสุนัขเป็นสิ่งมีชีวิตชนิดแรกๆที่คนส่วนมากจะต้องนึกถึง สำหรับนวนิยายเรื่องนี้การกระทำที่กล่าวได้ว่าแสดงถึงความซื่อสัตย์ของสุนัขผู้เล่าเรื่องมีปรากฏให้เห็นอยู่มากมาย ตัวอย่างเช่น การช่วยเหลือเจ้านายจากเหตุการณ์ไฟไหม้ ปกป้องเจคอบ (Jakob) จากการถูกยิง หรือการพยายามช่วยเหลืออิธานในวัยชราหลังจากที่เขาเสียชีวิต อย่างไรก็ตาม กรณีที่น่าสนใจที่สุดกลับปรากฏกับเจ้าของที่ไม่สนใจใยดีมันทั้งยังมองมันเป็นภาระซึ่งตัวละครที่กล่าวถึงนี้คือพ่อและแม่ของเวนดี้ (Wendy) ฉากที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากที่พ่อของเวนดี้ไปปล่อยไว้ในที่รกร้างแห่งหนึ่ง หลังจากการถูกปล่อยสุนัขผู้เล่าเรื่องยังคงพยายามตามหารถที่นำมันมาปล่อย มันอธิบายความรู้สึกที่ถูกปล่อย “I didn’t feel free; I didn’t feel full of life. I felt guilty and

sad. I had no purpose, no direction.” (Cameron, 2010, p. 192) ข้อความนี้ทำให้ต้องทวนกลับไปทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้นกับสุนัขขณะที่มันต้องพักอาศัยอยู่กับพ่อและแม่ของเวนดี การต้องพักอาศัยร่วมกับครอบครัวนี้ไม่ได้ทำให้มันมีความสุข เพราะมันถูกล่ามไว้บริเวณหลังบ้านตลอดเวลาโดยไม่มีใครสนใจ ต้องขุดหลุมเพื่ออาศัยความเย็นใต้ผิวดินในการดับร้อนซึ่งส่งผลให้มันเกือบถูกวิศวกร (Victor) พ่อของเวนดีทำร้ายเพราะเศษดินกระเด็นไปเปื้อนรถสโนว์โมบิล (snowmobile) ทั้งหมดที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าสุนัขพบแต่ความยากลำบากในการอยู่ร่วมกับครอบครัวนี้

อย่างไรก็ตาม การถูกนำไปปล่อยกลับไม่ได้ทำให้มันรู้สึกเป็นอิสระกลับกันมันกลับรู้สึกผิดหวังและหลงทางซึ่งสะท้อนให้เห็นความเชื่อสัตย์ต่อเจ้าของของสุนัขไม่ว่าเจ้าของจะเป็นอย่างไร อนึ่ง ข้อความข้างต้นชี้ให้เห็นว่าการเลี้ยงดูของมนุษย์มีความหมายต่อสุนัข เพราะสิ่งดังกล่าวสร้างเป้าหมายการมีชีวิตอยู่ให้กับมัน เมื่อไม่มีการเลี้ยงดูจากมนุษย์ สุนัขจึงไม่มีเป้าหมายของชีวิต ดังนั้นข้อความดังกล่าวจึงชี้ให้เห็นสองประเด็น ประเด็นแรก คือ สุนัขในนวนิยายเรื่องนี้ถูกกำหนดให้ต้องการการเลี้ยงดูจากมนุษย์เพื่อสร้างเป้าหมายแห่งการมีชีวิตให้กับมัน ประเด็นที่สอง คือ ลักษณะนิสัยของสุนัขในนวนิยายสะท้อนภาพของสุนัขในอุดมคติของมนุษย์ที่ต้องมีความกล้าหาญ ความฉลาดแสนรู้ และความเชื่อสัตย์ โดยพวกมันต้องไม่มีเงื่อนไขไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น ดังนั้นสุนัขในนวนิยายเรื่องนี้จึงผูกติดอยู่กับความหมายของสัตย์เลี้ยงในมุมมองของฮาราเวย์ กล่าวคือ มีหน้าที่ดูแล มอบความสุข และมีความเชื่อสัตย์ต่อมนุษย์

จากทั้งหมดที่กล่าวมา อาจนำไปสู่ข้อสรุปได้ว่าเบื้องหลังความแสนรู้และเรื่องราวแห่งความประทับใจของนวนิยายเรื่องนี้แฝงแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางไว้ สิ่งมีชีวิตอื่นถูกนำเสนอให้เป็นผู้ต้องทำตามเงื่อนไข และผู้ต้องการถูกรับ ในขณะที่ยุคกลายเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขและมีสิทธิที่จะเลือกยอมรับหรือปฏิเสธ การนำเสนอลักษณะดังกล่าวจึงสะท้อนภาวะความลุ่มหลงตนเองของมนุษย์ผ่านการมองว่าสุนัขเป็นสิ่งที่เกิดมาเพื่อพวกเขา พวกมันจะยอมทำทุกอย่างเพื่อให้มนุษย์ซึ่งมีฐานะเป็นเจ้านายมีความสุข มนุษย์จึงเป็นผู้กำหนดชะตาของสุนัขแต่สุนัขถูกทำให้กลายเป็นสิ่งที่อริสโตเติล (Aristotle) เรียกว่า ‘ทาสของมนุษย์โดยธรรมชาติ’ ผ่านการนำเสนอให้มันมีหน้าที่ต้องคล้อยตามพร้อมกับมอบความเชื่อสัตย์ให้กับพวกเขา ในท้ายที่สุด แม้ว่าสุนัขจะสามารถต่อกรกับความเชื่อบางประการเกี่ยวกับพวกมันของมนุษย์พวกมันก็ยังคงต้องอยู่ในจุดยืนเดิม บนลำดับขั้นที่แม้

จะสั้นคลอนแต่ก็ยังไม่อาจทลายลง ลำดับชั้นที่มนุษย์ยังคงเป็นผู้กระทำซึ่งสุนัขจะมองว่าเป็นเจ้านาย และพวกมันคือสิ่งที่จะต้องรับใช้พวกเขา

4.4.3 แมวกับการเป็นสัตว์เลี้ยงอันพึงปรารถนา

แม้ว่าในนวนิยายเรื่อง *The Travelling Cat Chronicles* นานะจะแสดงให้เห็นว่ามันภาคภูมิใจต่อการเป็นแมวจรจัดเพราะมันได้ฝึกทักษะการไล่ล่า หรือการกล่าวว่แมวเป็นสัตว์ที่สามารถปฏิเสธสิ่งที่ไม่ปรารถนาได้ซึ่งสะท้อนการมีเจตจำนงของตนเอง หากแต่กลับปรากฏเหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าโชคชะตาของแมวอยู่ภายใต้การกำหนดของมนุษย์ในหลายๆครั้ง ตัวอย่างเช่น ในเหตุการณ์ที่นานะประสบอุบัติเหตุจากการถูกรถชน มันจำเป็นต้องเดินด้วยขาที่บาดเจ็บเพื่อไปขอความช่วยเหลือจากซาโตรุ ในเหตุการณ์นี้ ซาโตรุจึงเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจว่าจะช่วยเหลือแมวจรจัดตัวนี้หรือไม่ ฉากนี้จึงอาจเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นความสามารถในการกำหนดชะตาชีวิตให้กับสัตว์อื่น อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่แมวทุกตัวที่ได้รับความช่วยเหลือจากมนุษย์เหมือนกับนานะ ตัวอย่างเช่น ฮาชิที่การตัดสินใจของโนริโกะทำให้มันต้องพรากจากซาโตรุซึ่งเป็นคนที่มันผูกพัน หรือสำหรับกรณีของซาโตรุเอง เขาก็มีคุณลักษณะบางประการคล้ายกับแมวก็น้ำสาวบังคับให้ติดตามไปทุกที่โดยไม่สนใจว่าซาโตรุสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมเดิมได้แล้ว

อนึ่ง ยังมีแมวบางตัวที่ต้องเรียนรู้ทักษะซึ่งมันทำไม่ได้เพื่อให้ได้การยอมรับจากมนุษย์ กรณีดังกล่าวเกิดขึ้นกับชัทแรน (Chatran) แมวที่อยู่ในการเลี้ยงดูของโยชิมิเนะ (Yoshimine) เรื่องราวระหว่างชัทแรนกับชายคนนี้เริ่มจากที่ชายหนุ่มพบลูกแมวดำตัวนี้ขณะที่เขากำลังขับรถ ความสงสัยทำให้เขาเก็บมันมาเลี้ยงทั้งที่เขาไม่ใช่คนชอบแมว อย่างไรก็ตาม ในการรับเลี้ยงลูกแมวดำครั้งนี้ โยชิมิเนะคาดหวังให้มันช่วยจับหนูในฟาร์ม ข้อความที่แสดงเจตนาดังกล่าวปรากฏในการสนทนาระหว่างโยชิมิเนะกับซาโตรุดังนี้ “I’m not that kind. I was hoping he’d catch a mouse or two around the place, but he’s not a real cat and I feel a bit let down.” (Arikawa, 2018, p. 82) จากข้อความโยชิมิเนะกำลังปฏิเสธซาโตรุว่าเขาไม่ใช่คนใจดี การรับเลี้ยงแมวของเขามีเหตุผลจากความต้องการให้มันจับหนู แต่เขารู้สึกผิดหวังกับแมวตัวนี้เพราะมันจับหนูไม่เป็น ซาโตรุที่ได้ยินเช่นนั้นจึงกล่าวกับเพื่อนของเขาว่า “So, now that he’s recovered, are you going to throw him out of the house?” (Arikawa, 2018, p. 82) เนื้อความในประโยคนี้คือเมื่อชัทแรนหายเป็นปกติแล้ว โยชิมิเนะจะทำอะไรกับมัน ซาโตรุกล่าวด้วยคำพูดที่เล่นที่จริงว่าเพื่อนของเขาจะเอามันไป

ทั้งหรือไม่ แม้คำพูดดังกล่าวจะไม่ใช่การกล่าวที่จริงจังแต่โยชิมิเนะก็แสดงความกระอักกระอ่วนต่อคำพูดนี้

จะเห็นได้ว่าการเลี้ยงแมวของโยชิมิเนะสอดคล้องกับการอภิปรายเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงของฮาราเวย์ในหลายมิติ กล่าวคือ โยชิมิเนะตั้งเป้าหมายให้แมวตัวนี้จับหนูภายในฟาร์ม ชัทแรนที่ไม่สามารถตอบสนองของความปรารถนาของเขาได้ทำให้ชายผู้นี้รู้สึกผิดหวัง ความกระอักกระอ่วนใจหลังได้ยินคำพูดที่เล่นที่จริงของซาโตรุ อาจเป็นนัยที่ตีความได้ว่าชายคนนี้จะนำชัทแรนไปปล่อยตามที่ซาโตรุกล่าวจริงๆ หากมันไม่สามารถทำในสิ่งที่เขาต้องการได้ ในแง่นี้ ชัทแรนจึงไม่ประสบความสำเร็จในการทำหน้าที่ซึ่งเจ้าของของมันคาดหวัง ดังนั้น เพื่อให้ได้รับการเลี้ยงดูต่อไปและไม่ทำให้เจ้าของผิดหวัง ชัทแรนจึงยอมฝึกรับการจับหนู

หลังจากนานะได้ยินเรื่องราวจากการสนทนาระหว่างซาโตรุกับโยชิมิเนะ มันจึงกล่าวเตือนลูกที่แมวกำลังเล่นกับมันด้วยการไล่จับหาง ดังข้อความว่า

You do know Yoshimine wants cats to catch mice, don't you? So, if you can become a real cat who can catch mice, I'm sure Yoshimine will be pleased. The orange tabby stopped his chomping for a moment. I seemed to have struck a chord.

(Arikawa, 2018, p. 102)

เนื้อความในข้อความที่อ้างถึงนี้ นานะกำลังเตือนชัทแรนว่ามันจะทำให้โยชิมิเนะภูมิใจถ้าหากมันเป็นแมวที่สามารถล่าหนูได้ นอกจากนี้ สิ่งที่นานะเตือนยังดูเหมือนสะกิดโดนความรู้สึกบางอย่างของลูกแมว จากข้อความ จะเห็นว่าการฝึกล่าเหยื่อนั้นถูกยึดโยงกับสิ่งที่มนุษย์ปรารถนาจากแมว กล่าวคือ การทำให้โยชิมิเนะภาคภูมิใจ ยิ่งไปกว่านั้น คำเตือนของนานะที่จี้ปมในใจบางอย่างของชัทแรนอาจนำไปสู่การตีความได้ว่าลูกแมวตัวนี้รักเจ้าของ และมันต้องการทำให้เขามีความสุข ดังนั้น เหตุการณ์ระหว่างโยชิมิเนะกับชัทแรนจึงอาจสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างมนุษย์กับสัตว์เลี้ยงในแง่ที่อธิบายได้ว่า มนุษย์อยู่ในฐานะผู้คาดหวังกับสัตว์เลี้ยง ส่วนสัตว์เลี้ยงมีหน้าที่ต้องทำตามความปรารถนาของมนุษย์เพื่อไม่ให้หน้าที่สัตว์เลี้ยงบกพร่อง

สำหรับกรณีของนานะ แม้นวนิยายจะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างซาโตรุกับนานะออกมาในแง่มุมของมิตรภาพระหว่างเพื่อนที่ไม่ทอดทิ้งกัน อย่างไรก็ตาม ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าการถูกเลี้ยงดูโดยซาโตรุทำให้นานะมีเป้าหมายต่างไปจากเดิม และทำให้มันเป็นแบบอย่างของสัตว์เลี้ยงที่มนุษย์ปรารถนา เป้าหมายดั้งเดิมของนานะอาจสังเกตได้จากส่วนเกริ่นนำของนวนิยายโดยขณะนั้นมันยังเป็นแมวจรจัดที่ต้องหาที่พักอาศัยและอาหารเลี้ยงตัวเองในแต่ละวัน นานะกล่าวไว้ในข้อความหนึ่งถึงการหาที่นอนเพื่อให้รอดพ้นจากฤดูหนาวไปได้ในแต่ละปี ดังข้อความว่า

At any rate, the hood of that silver van was my favorite place to sleep. Even in winter, the sun made it all warm and toasty, the perfect spot for a daytime nap. I stayed there until spring arrived, which meant I'd survived one whole cycle of seasons.

(Arikawa, 2018, p. 2)

ข้อความดังกล่าวเป็นการบอกเล่าของนานะว่ามันชอบนอนอยู่ใต้ฝากระโปรงของรถตู้สีเงิน เพราะที่นั่นมีแสงแดดส่องถึงทำให้มันอบอุ่นแม้แต่ในฤดูหนาว มันจะอาศัยอยู่ในนั้นจนกว่าจะถึงฤดูใบไม้ผลิซึ่งนั่นหมายความว่ามันมีชีวิตรอดไปได้อีกหนึ่งปี จะเห็นว่าในยามที่เป็นแมวจรจัดนั้น สิ่งที่นานะเป็นห่วงคือความอยู่รอดในแต่ละวันของตัวเอง มันต้องหาที่พักให้ได้เพื่อหลบให้พ้นจากความหนาวเย็น

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากการถูกซาโตรุเลี้ยงดู เป้าหมายของแมวตัวนี้ถูกเปลี่ยนให้กลายเป็นการมอบความรักและการดูแลแก่กับมนุษย์ ดังปรากฏเป็นเหตุการณ์ที่ซาโตรุคลาดกับนานะเพราะมันเดินเข้าไปในพงหญ้า ชายหนุ่มที่รู้สึกเป็นกังวลพยายามร้องเรียกหาแมวตัวนี้ก่อนที่มันจะปรากฏตัว นานะพรรณนาถึงเหตุการณ์นี้ไว้ว่า ซาโตรุเข้ามาโอบกอดมันพร้อมกับน้ำตาที่ไหลออกมา เขากล่าวกับมันว่าอย่าทิ้งเขาไปไหนและขอให้มันอยู่กับเขา นานะปลอบใจซาโตรุด้วยการเลียข้อมือของเขาอย่างโอนโยนพร้อมกับพรรณนาข้อความดังนี้ “I realized how much Hachi would have regretted it – being separated from a child who loved him so much. But Satoru was no longer a child.So this time we should be able to make things work out.” (Arikawa, 2018, p. 192) ข้อความตอนนี้นี้กล่าวถึงนานะที่เข้าใจความรู้สึกเสียใจของฮาชิซึ่งต้องพรากจากซาโตรุ อย่างไรก็ตาม มันคิดว่าซาโตรุในตอนนี้นี้กับมันจะไม่พรากจากกันเหมือนกับกรณีของฮาชิ การเข้าใจความรู้สึกของฮาชิที่ต้องพรากจากซาโตรุสะท้อนให้เห็นว่าในเวลานี้นี้ นานะคิดว่าตัวเองอยู่บนจุดยืนเดียวกับฮาชิ

มันรักซาโตรุและต้องการอยู่กับเขา นัยนี้จึงอาจตีความได้ว่าการเป็นสัตว์เลี้ยงได้ให้เป้าหมายของชีวิตกับแมวตัวนี้ว่า มันต้องรักมนุษย์และคอยดูแลมนุษย์

ความต้องการดูแลมนุษย์ปรากฏชัดเจน ในตอนที่นานะหลบหนีจากโนริโกะเพื่อเฝ้าซาโตรุซึ่งอยู่ที่โรงพยาบาล นานะกล่าวถึงมิตรภาพระหว่างมันกับซาโตรุ ดังข้อความต่อไปนี้ “I’m Satoru’s one and only cat. And Satoru is my one and only pal.” (Arikawa, 2018, p. 257) ใจความตอนนี้นำถึงความสัมพันธ์ระหว่างแมวกับชายหนุ่มที่นานะรู้สึกว่ามันเป็นแมวตัวเดียวของซาโตรุ และซาโตรุเป็นเพื่อนเพียงหนึ่งเดียวของมัน อาจตีความเนื้อความดังกล่าวได้ว่า นานะกำลังแสดงความซื่อสัตย์ที่มันมีให้กับเจ้าของซึ่งเป็นหนึ่งในคุณสมบัติของสัตว์เลี้ยงที่มนุษย์ปรารถนา ยิ่งไปกว่านั้น นานะแสดงออกถึงความซื่อสัตย์นี้ด้วยการละทิ้งความสุขสบายในฐานะแมวเลี้ยง แล้วกลับไปสู่การใช้ชีวิตแบบแมวจรจัด เพื่อให้ได้อยู่เฝ้าดูแลเจ้านายที่โรงพยาบาล

อีกหนึ่งเหตุการณ์ที่นานะแสดงออกถึงการเป็นสัตว์เลี้ยงอันพึงปรารถนาของมนุษย์ คือ เหตุการณ์ที่มันพยายามทำให้โนริโกะผ่อนคลายความเศร้าจากการสูญเสียหลานชาย นานะดึงกระดาษทิชชูออกจากห่อทั้งหมดเพื่อให้โนริโกะเก็บกวาด มันพรรณนาถึงผลลัพธ์จากการกระทำนี้ดังข้อความว่า “[A]s you focus on your anger and on tidying up the floor, don’t all your sad feeling begin to lift a bit?” (Arikawa, 2018, p. 272) ข้อความข้างต้นเสนอให้เห็นว่า สิ่งที่นานะกระทำสามารถทำให้โนริโกะคลายความเศร้าลงได้ เพราะความเศร้าของโนริโกะถูกเบี่ยงเบนไปสู่ความรู้สึกโมโห และการต้องเก็บกวาดทิชชูทั้งหมด ดังนั้น เหตุการณ์นี้จึงอาจสะท้อนความเอาใจใส่ที่นานะมีให้กับเจ้าของ โดยพิจารณาได้ว่า นานะรับรู้ถึงความรู้สึกของโนริโกะ เพราะฉะนั้นมันจึงพยายามช่วยให้เธอได้ผ่อนคลาย ในแง่นี้ การเอาใจความรู้สึกของเจ้าของเป็นอีกหนึ่งสิ่งที่ผู้มีสัตว์เลี้ยงปรารถนา เนื่องจาก พวกเขาจะรู้สึกว่าถึงแม้จะไม่เหลือคนที่เข้าใจ แต่อย่างน้อยก็ยังมีสัตว์เลี้ยงที่เข้าใจในตัวพวกเขาอยู่

ดังนั้น หากนำแต่ละกรณีของแมวในนวนิยายเรื่องนี้มาอภิปรายร่วมกัน อาจนำไปสู่ข้อสรุปได้ว่า ความต้องการการเลี้ยงดูจากมนุษย์ของแมวในนวนิยายเรื่องนี้ถูกนำเสนอออกมาในสองลักษณะ ลักษณะแรก คือ การนำเสนอออกมาโดยตรงว่าแมวต้องการการเลี้ยงดูจากมนุษย์ ดังนั้น พวกมันจึงต้องเรียนรู้ที่จะทำให้พวกเขาพึงพอใจ ตัวอย่างเช่น ชัทแรนที่ต้องการทำให้โยชิมิเนะภาคภูมิใจ เพราะฉะนั้นมันจึงยอมฝึกการล่าหนู สำหรับลักษณะที่สอง คล้ายกับลักษณะแรก หากแต่

ความต้องการดังกล่าวจะแฝงในรูปของการตอบแทนความรักที่มนุษย์มีให้กับแมว ตัวอย่างเช่น ข้อความที่นานะกล่าวว่า ซาโตรุเป็นเพื่อนเพียงคนเดียวของมัน และมันเป็นแมวเพียงตัวเดียวของเขา ข้อความนี้สะท้อนัยของการยอมรับการเลี้ยงดูจากซาโตรุ และปรารถนาที่จะอยู่กับเขา อย่างไรก็ตาม ลักษณะทั้งสองประการข้างต้นต่างมาบรรจบที่จุดเดียวกัน กล่าวคือ แมวต้องทำให้มนุษย์ซึ่งเป็นผู้เลี้ยงรู้สึกพึงพอใจ พวกมันจึงต้องทำในสิ่งที่พวกเขาปรารถนา

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น แมวในนวนิยายเรื่องนี้จึงต้องมอบความรัก และการดูแลให้กับมนุษย์ เพื่อตอบแทนการเลี้ยงดูที่พวกเขาอบให้มัน ตัวอย่างเช่น นานะที่แสดงความซื่อสัตย์ต่อเจ้านายด้วยการไม่ทอดทิ้งซาโตรุ หรือการที่มันหาวิธีทำให้ไนริโกะผ่อนคลายจากความเศร้าโศก การกระทำของแมวเพื่อตอบแทนบุญคุณดังกล่าวจึงส่งผลให้ แมวใน *The Traveling Cat Chronicles* เป็นภาพแทนแบบอย่างของสัตว์เลี้ยงที่มนุษย์ปรารถนา อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่าการทำให้แมวเป็นภาพแทนข้างต้นเป็นการเติมแต่งความเป็นมนุษย์ให้กับสัตว์ ซึ่งส่งผลให้ตัวละครสัตว์ในนวนิยายเรื่องนี้มีการแสดงออกอันเกินไปกว่าแมวในชีวิตจริง ความเห็นนี้สามารถพิจารณาได้จากการดึงกระดาศทิชชูเพื่อทำให้ไนริโกะคลายความเศร้าของนานะ ในชีวิตจริง มีความเป็นไปได้ที่แมวจะรับรู้ความรู้สึกของมนุษย์ หากแต่การแสดงออกถึงความเข้าใจนี้อาจเป็นการเข้ามาคลอเคลีย หรือใช้ร่างกายของมันถูถูกับร่างกายมนุษย์ แมวในชีวิตจริงอาจไม่ดึงกระดาศทิชชูออกทั้งหมดเพื่อให้มนุษย์เบี่ยงเบนจากสิ่งที่สนใจเดิมไปสู่การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ในทำนองเดียวกัน แมวในชีวิตจริง มีโอกาสดึงทิชชูออกมาจากช่อง แต่การกระทำนี้อาจต้องอยู่บนเงื่อนไขว่า มันเห็นการเคลื่อนไหวของทิชชู หรือมีบางสิ่งที่ทำให้แมวมองวัตถุนี้เป็นของเล่น นอกจากนี้ สำหรับซัทแรน เป็นไปได้ว่าแมวในชีวิตจริงอาจฝึกจับหนู แต่นั่นอาจเป็นเพราะมันรู้สึกสนใจการเคลื่อนที่ของหนู แมวในชีวิตจริงอาจล่าหนูโดยที่พวกมันต้องการเล่นกับหนูมากกว่าการล่าเพื่อเป็นอาหาร ดังนั้น การมองว่าแมวต้องการเรียนรู้การจับหนูเพื่อให้นมนุษย์พึงพอใจจึงอาจเป็นการตีความเข้าใจข้างตนเองของมนุษย์ โดยอยู่บนพื้นฐานการมองว่าสัตว์เลี้ยงยินยอมทำตามความปรารถนาของพวกเขา

จากการอภิปรายทั้งหมด จะเห็นได้ว่ามนุษย์ควบคุมแมวในนวนิยายเรื่องนี้ในหลายมิติ ในเบื้องต้น การรับแมวมาเลี้ยงของซาโตรุและโยชิมิเนะเป็นการกำหนดเป้าหมายชีวิตให้กับพวกมัน กล่าวคือ แมวต้องมอบความรัก ความซื่อสัตย์ และการดูแลเจ้าของเป็นสิ่งตอบแทน ในแง่นี้ ทั้งซัทแรนและนานะที่สามารถทำได้ตามเงื่อนไขดังกล่าวจึงสร้างความรู้สึกประทับใจให้กับผู้อ่าน ซึ่งส่งผลให้แมว

ทั้งสองตัวเป็นภาพแทนสัตว์เลี้ยวที่มนุษย์ปรารถนา ยิ่งไปกว่านั้น การเติมแต่งความเป็นมนุษย์ให้กับ
แมวด้วยการเสนอให้พวกมันทำในสิ่งที่มนุษย์ปรารถนา หรือทำให้มนุษย์ประทับใจ อาจเป็น
การพิจารณาสิ่งมีชีวิตอื่นในแบบที่มนุษย์เข้าข้างตัวเอง กล่าวคือ สิ่งมีชีวิตอื่นยินยอมทำในสิ่งที่พวกเขา
ปรารถนา หรือทำในสิ่งที่มนุษย์ประทับใจ ในแง่นี้ การนำเสนอแมวในนวนิยายเรื่องนี้จึงย้อนกลับไปสู่
การด้อยค่าแมวให้พวกมันเป็นเพียงสัตว์เลี้ยวที่ต้องทำในสิ่งที่มนุษย์ต้องการ

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษานวนิยายทั้งสามเรื่อง ได้แก่ *Delta the Dancing Elephant: A Memoir* (2013) โดย เค.เอ. มอนโร , *A Dog's Purpose* (2010) โดยดับเบิลยู. บรูซ แคเมอรอน และ *The Travelling Cat Chronicles* (2017) โดยชิโระ อะริกาวะ ทำให้พบว่านวนิยายทั้งสามเรื่องมีการต่อรองกับแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางในมิติของ ภาษา เหตุผลและความคิด และจริยธรรม อย่างไรก็ตาม การต่อรองกับแนวคิดดังกล่าวของนวนิยายทั้งสามเรื่องมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างในหลายมิติ สำหรับมิติแรกคือมิติของภาษา อาจจำแนกวิธีการต่อรองของนวนิยายทั้งสามเรื่องข้างต้นออกได้เป็นสองรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบแรกคือรูปแบบการต่อรองโดยตรง

รูปแบบดังกล่าวปรากฏผ่านการที่นวนิยายนำเสนอสัตว์ให้มีความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์มนุษย์ หรือให้สัตว์นำเสนอคำอธิบายสิ่งที่มนุษย์คิดเห็นกับพวกมัน ตัวละครสัตว์ที่อาจกล่าวได้ว่าการต่อรองรูปแบบนี้ได้แก่ เดลตา ใน *Delta the Dancing Elephant: A Memoir* และ นานะ ใน *The Travelling Cat Chronicles* โดยในกรณีของเดลตาอาจพิจารณาได้จากเหตุการณ์ที่มันพยายามสื่อสารกับบัคแมนเพื่อทราบความต้องการของมัน เพราะเดลตาในขณะนั้นมีอายุมาก มันต้องการพักและได้ใช้ชีวิตเหมือนกับช้างในธรรมชาติ สำหรับกรณีของนานะ การต่อรองของนานะเกิดขึ้นผ่านเหตุการณ์ที่มันพยายามชี้แจงความแตกต่างระหว่างตัวของมันกับฮาชิ และเหตุการณ์ที่มันกล่าวถึงความรู้สึกที่มีต่อหนูของเล่น

ลำดับต่อมา การต่อรองรูปแบบที่สองอาจถูกเรียกได้ว่าเป็นการต่อรองโดยอ้อม ในการต่อรองรูปแบบนี้ นวนิยายจะไม่เสนอให้สัตว์แสดงความเห็นในเชิงวิพากษ์วิจารณ์มนุษย์โดยตรงดังที่ปรากฏในการต่อรองรูปแบบแรก แต่ตัวละครสัตว์จะมีการแสดงออกที่ปรากฏการต่อรองอย่างมีนัยสำคัญ กรณีนี้ปรากฏผ่านสุนัขในนวนิยายเรื่อง *A Dog's Purpose* ดังพิจารณาได้จากความสัมพันธ์ระหว่างสุนัขในนวนิยายเรื่องนี้กับตัวละครชินญูร่า จากการอภิปรายในตอนต้นจะเห็นได้ว่าสุนัขแสดงออกให้ผู้อ่านเห็นความรักที่มันมีให้กับตัวละครหญิง ไม่ว่าจะเป็นการกล่าวว่ามันเป็นสุนัขตัวโปรดของเธอ หรือความต้องการปลอบโยนชินญูร่าในเวลาที่เธอรู้สึกเสียใจจากการถูกยึดสุนัขที่เลี้ยงทั้งหมดไป ทั้งหมดที่กล่าวมาทำให้เข้าใจว่าสุนัขมีความรักต่อหญิงชราผู้นี้ อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบต่างๆ ใน

ชั้นหลังกลับไม่สอดคล้องกับสิ่งที่สุนัขบอกเล่า เนื่องจากหลังจากจบตอนของเธอ ซินญอร่าแทบไม่ได้ถูกกล่าวถึงอีกเลย ยิ่งไปกว่านั้น ตัวละครหญิงตัวนี้ยังไม่เคยปรากฏตัวเป็นคนแรกในเวลา que สุนัขเผชิญเหตุการณ์วิกฤต ทั้งหมดนี้จึงอาจเสนอแง่มุมที่ตีความได้ว่าสุนัขไม่ได้มีความรักให้กับซินญอร่าจริงตามที่มันต้องการเสนอ

อย่างไรก็ตาม หลังจากเปรียบเทียบการต่อรองทั้งสองรูปแบบ ไม่สามารถสรุปได้ว่าการต่อรองรูปแบบใดมีศักยภาพมากกว่าหรือนำไปสู่การก้าวข้ามแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางได้สำเร็จ เนื่องจากการต่อรองทั้งสองรูปแบบยังจำเป็นต้องอาศัยความสนใจจากมนุษย์ ตัวอย่างเช่น ใน *Delta the Dancing Elephant: A Memoir* จะเห็นว่าการปลดปล่อยสัตว์ให้เป็นอิสระต้องอาศัยการเคลื่อนไหวของมนุษย์จึงสำเร็จ ทั้งที่เตลตาพยายามสื่อสารกับผู้ฝึกมาโดยตลอดว่ามันต้องการหยุดพัก แต่เมื่อผู้ดูแลไม่สนใจ การเรียกร้องของสัตว์ก็ไม่สำเร็จ ส่วนนานะใน *The Travelling Cat Chronicles* นั้น เสียงของมันในการเจรจาเรื่องหนูของเล่นก็ไม่สามารถไปถึงผู้ผลิต เพราะแม้แต่ซาโตรุที่ใกล้ชิดกับมันยังตีความสิ่งที่มันปรารถนาผิด

แม้กระนั้น หากเปลี่ยนความสนใจไปสู่การมองว่าการต่อรองรูปแบบใดที่ตัวละครสัตว์ถูกเติมแต่งความเป็นมนุษย์น้อยที่สุด อาจมองได้ว่ารูปแบบการต่อรองของกลุ่มที่สองจะสอดคล้องกับความสนใจนี้ ทั้งนี้เพราะเมื่อพิจารณาการนำเสนอตัวละครสัตว์จากกลุ่มที่หนึ่ง ทำให้เห็นว่าตัวละครสัตว์มักถูกนำเสนอให้แสดงออกเหมือนกับมนุษย์ ตัวอย่างเช่น การกล่าวถึงการร้องไห้ของสัตว์เมื่อมันสูญเสียสิ่งอันเป็นที่รัก สถานการณ์ที่อาจถูกใช้เพื่อประกอบการพิจารณาประเด็นนี้คือ การร้องไห้ของลิงอุรังอุตังที่สูญเสียลูกจากการถูกนายพรานยิงในนวนิยายเรื่อง *Delta the Dancing Elephant: A Memoir* “[T]he mother Orangutan Rose weeping loudly.” (Monroe, 2013, p. 23) ในเหตุการณ์นี้ โรสแม่ลิงอุรังอุตังร้องไห้จากการสูญเสียลูก ในธรรมชาติจริง ลิงอุรังอุตังอาจร้องไห้ได้เหมือนกับมนุษย์เมื่อพบกับความสูญเสีย อย่างไรก็ตาม การบรรยายว่าลิงอุรังอุตังร้องไห้เสียงดังอาจนำไปสู่การตั้งข้อสังเกตว่านี่เป็นการแสดงออกของมนุษย์ที่ถูกเพิ่มเติมให้กับสิ่งมีชีวิตอื่น เพราะแม้ลิงจะมีการร้องไห้แต่ก็อาจไม่ได้เปล่งเสียงร้องดังเหมือนกับมนุษย์ สำหรับกรณีของนานะ การแสดงออกแบบมนุษย์ถูกนำเสนอผ่านข้อความเชิงประชดประชันที่มันพรรณนาขึ้นเพราะโคสุเกะและซาโตรุเอาแต่พูดถึงฮาชิที่ตายไปแล้ว “If a cat that’s dead was so good, maybe I should die, too, and let them see how they like that.” (Arikawa, 2018, p. 44) นานะกล่าวพาดพิงถึงฮาชิใน

ข้อความนี้ เนื่องจากมันไม่พอใจที่บทสนทนาระหว่างซาโตรุกับโคสุเกะมีแต่การเปรียบเทียบตัวมันกับฮาชิ มันจึงกล่าวว่าหากแมวที่ตายไปแล้วถึงเพียงนั้น ตัวมันก็สมควรต้องตายไปด้วยเช่นกัน การเติมแต่งการประชดประชันเพื่อแสดงความไม่พอใจจึงอาจมองได้ว่าเป็นการเติมแต่งบุคลิกของมนุษย์ให้กับสิ่งมีชีวิตอื่น

สำหรับใน *A Dog's Purpose* โดยเฉพาะในตอนของชินจู่อ่าอาจกล่าวได้ว่าการแสดงออกในทางคล้ายมนุษย์ของสุนัขมีปรากฏอย่างจำกัด กล่าวคือ สุนัขสามารถตัดพ้อหรือแสดงความรู้สึกน้อยใจ แต่อย่างไรก็ตาม โดยส่วนใหญ่จะเห็นได้ว่าความรู้สึกที่ถูกแสดงออกมาเป็นความรู้สึกในเชิงการแสดงความรักต่อเจ้าของหรือความไม่พอใจต่อสุนัขตัวอื่น สุนัขในนวนิยายเรื่องนี้จึงอาจถูกเติมแต่งความเป็นมนุษย์ลงไปน้อยที่สุดเพื่อต่อรองกับมนุษย์เมื่อเปรียบเทียบกับ การต่อรองรูปแบบอื่น กระนั้นก็ดี สิ่งที่ต้องเน้นย้ำก็คือในการต่อรองทั้งสองรูปแบบดังกล่าวไม่สามารถนำไปสู่การสรุปได้ว่ารูปแบบใดที่มีประสิทธิภาพมากกว่า เนื่องจากการต่อรองทั้งสองรูปแบบยังคงต้องอาศัยการเหลียวแลของมนุษย์เป็นกลไกหลักเพื่อให้การต่อรองเหล่านั้นสำเร็จ

สำหรับมิติต่อมาคือมิติเรื่องความคิดและเหตุผล นวนิยายคัดสรรทั้งสามเรื่องเสนอคุณลักษณะที่สัตว์อาจมีร่วมกับมนุษย์ ตัวอย่างเช่น การนำเสนอให้ช้างมีความรู้สึกและมีความตระหนักรู้เหมือนกับมนุษย์ใน *Delta the Dancing Elephant: A Memoir* นวนิยายเรื่องนี้เสนอให้เห็นว่าเดลตาไม่ได้รับรู้แค่เพียงบาดแผลทางกายเท่านั้น แต่มันยังสามารถรับรู้ถึงบาดแผลทางใจ ดังที่ปรากฏว่ามันรู้สึกถึงการถูกทรมาณจากบ๊อคแมน และรู้สึกเศร้าโศกกับการต้องสูญเสียครอบครัว ยิ่งไปกว่านั้น ทั้งสองกรณีนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่าเดลตาเริ่มต้นเหตุของสิ่งที่ทำให้มันเจ็บปวด ดังนั้น กรณีของเดลตาจึงสะท้อนให้เห็นว่าสัตว์ไม่ได้รับรู้ถึงเจ็บปวดจากสิ่งที่เข้ามากระทบร่างกายเท่านั้น พวกมันอาจมีความเจ็บปวดทางจิตใจ เช่น ความรู้สึกอาลัย ได้เหมือนกับมนุษย์ สำหรับนวนิยายเรื่อง *A Dog's Purpose* เสนอให้เห็นว่าสุนัขมีการตั้งเป้าหมายในชีวิต และเป้าหมายชีวิตของมันถูกพัฒนาขึ้นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่สุนัขได้พบจากสิ่งต่างๆ ประเด็นนี้จึงอาจสะท้อนให้เห็นความสามารถในการคิดและการเรียนรู้ของสิ่งมีชีวิตอื่น

อนึ่ง การสะท้อนคุณลักษณะที่สัตว์มีร่วมกับมนุษย์อาจถูกเสนอผ่านการยั่วล้อสติปัญญาของมนุษย์โดยสิ่งมีชีวิตอื่น ประเด็นนี้ปรากฏในนวนิยายเรื่อง *The Travelling Cat Chronicles* ใน

เหตุการณ์ที่นานะต้องการหลบหนีจากโนริโกะเพื่อจะได้อยู่เฝ้าซาโตรุที่โรงพยาบาล จะเห็นได้ว่านานะสามารถวางแผนเพื่อให้โนริโกะหลงกล และมันสามารถอยู่เฝ้าซาโตรุที่โรงพยาบาลได้สำเร็จ ในแง่นี้การยั่วล้อของนานะจึงสะท้อนความสามารถในการคิดของสัตว์ ทั้งยังอาจเป็นการยั่วล้อต่อการสร้างลำดับชั้นที่มนุษย์มองว่าตนเองอยู่ในตำแหน่งผู้มีสติปัญญาสูงกว่าสิ่งมีชีวิตอื่น

ดังนั้น การนำเสนอลักษณะร่วมระหว่างมนุษย์กับสัตว์จึงสะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์ไม่สามารถแบ่งแยกตัวเองออกจากสิ่งมีชีวิตอื่นได้อย่างเป็นเอกเทศ การตระหนักรู้ได้ดังนี้อาจส่งผลถึงการปฏิเสธการทรมานสัตว์ในลำดับต่อไป เนื่องจากมนุษย์รับรู้ว่ามีชีวิตอื่นต่างก็มีความคิดและความรู้สึกเฉกเช่นเดียวกับสายพันธุ์ของตน พวกมันมีความทรมานและความเจ็บปวดเหมือนกับมนุษย์ที่จะรู้สึกเมื่อถูกระทำในรูปแบบเดียวกัน นอกจากนี้ การนำเสนอความคิดในรูปแบบของเป้าหมายยังอาจเป็นการสร้างความผูกพันระหว่างมนุษย์กับสัตว์ซึ่งจะนำไปสู่การปลูกฝังความรู้สึกเห็นอกเห็นใจต่อสิ่งมีชีวิตอื่นของมนุษย์ และอาจเป็นการสร้างและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในฐานะมิตรสหายต่างสายพันธุ์มากกว่าการแบ่งแยกฐานะระหว่างเจ้านายกับสัตว์เลี้ยง

ในมิติของจริยธรรม นวนิยายเรื่อง *Delta the Dancing Elephant: A Memoir* และ *A Dog's Purpose* เสนอให้เห็นว่าการดำรงชีวิตด้วยสัญชาตญาณไม่ได้ทำให้สัตว์แสดงออกในเชิงจริยธรรมไม่ได้ ดังพิจารณาได้จากการกล่าวถึงเสือของเดลตา เสือในนวนิยายเรื่องนี้กลับมีจริยธรรมมากกว่าบัคแมนซึ่งเป็นมนุษย์ เพราะสัญชาตญาณที่ขับเคลื่อนให้เสือออกล่าสัตว์อื่นกลับกลายเป็นสิ่งที่ยับยั้งไม่ให้เสือสังหารสัตว์อื่นมากกว่าความจำเป็นในการดำรงชีพของมัน ตรงกันข้ามกับบัคแมนเพราะเขาสามารถทรมานสัตว์ไปเรื่อยๆ โดยไม่มีวันพอใจ สำหรับกรณีของสุนัข *A Dog's Purpose* เสนอให้เห็นว่าการช่วยเหลือมนุษย์ของสุนัขหลายครั้งเป็นสิ่งที่ถูกขับเคลื่อนจากสัญชาตญาณโดยที่สุนัขไม่จำเป็นต้องรับรู้ว่ามีคนกำลังกระทำนั้นสอดคล้องกับหลักจริยธรรมข้อใดหรือไม่ นอกจากนี้ การพิจารณาสัตว์อย่างใคร่ครวญยังอาจสะท้อนแง่มุมด้านจริยธรรมกลับมาสู่มนุษย์ กรณีดังกล่าวปรากฏใน *The Travelling Cat Chronicles* โดยจะเห็นได้ว่าการพิจารณาแมวอย่างนานะและมนุษย์ที่มีคุณสมบัติของแมวอย่างซาโตรุ ส่งผลให้โนริโกะเกิดความตระหนักรู้ต่อสิ่งที่เธอทำผิดพลาดไปในอดีต ทั้งยังระลึกได้ว่าตัวเธอก็มีประสบการณ์ที่คล้ายกับหลาน กล่าวคือ การเป็นกำพร้าและไม่เป็นที่ต้องการ การสะท้อนแง่มุมด้านจริยธรรมดังกล่าวจึงทำให้โนริโกะคิดจะแก้ไขความผิดพลาดในอดีตด้วยการปรับปรุงสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

นอกจากนี้ จากการศึกษาการต่อรองทั้งสามมิติ นำสังเกตว่าการนำเสนอตัวละครสัตว์ป่ากับตัวละครสัตว์เลี้ยงมีความแตกต่างกันโดยเฉพาะในมิติเรื่องการใช้ภาษา ดังจะเห็นได้ว่าในนวนิยายเรื่อง *Delta the Dancing Elephant: A Memoir* ภาษาของสัตว์ถูกนำเสนอเป็นบทสนทนาชัดเจน เหมือนกับบทสนทนาของมนุษย์ โดยพิจารณาได้จากบทสนทนาของสัตว์ถูกล้อมไว้ด้วยเครื่องหมาย ัญประกาศเพื่อบ่งชี้ว่านี่คือการสนทนาระหว่างสัตว์คนละตัว กรณีของ *A Dog's Purpose* น่าสนใจว่าในนวนิยายเรื่องนี้ นอกเหนือจากภาษาที่เป็นการดำเนินเรื่องของสุนัขตัวละครเอกแล้ว ผู้อ่านจะไม่ได้เห็นการสนทนาระหว่างสุนัข การสื่อสารของสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์จะถูกนำเสนอออกมาในรูปแบบของ ทำทางซึ่งเมื่อประกอบกับการพรรณนาของผู้เล่าเรื่องจะทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเจตนาของการ แสดงออกดังกล่าว ส่วนใน *The Travelling Cat Chronicles* จำแนกความแตกต่างระหว่างภาษาของ มนุษย์และภาษาของสัตว์โดยอาศัยเครื่องหมายัญประกาศเป็นเครื่องกำหนด ข้อความที่ถูกล้อมด้วย เครื่องหมายดังกล่าวสื่อถึงการกล่าวแบบออกเสียงของมนุษย์ สำหรับข้อความที่ไม่ได้ถูกล้อมด้วย เครื่องหมายนี้จะเป็นข้อความที่ไม่ปรากฏเสียง เช่น การพรรณนาเรื่องราว สิ่งที่ตัวละครกำลังคิด และ ภาษาที่สิ่งมีชีวิตอื่นใช้ในการสนทนาก็จัดอยู่ในกลุ่มไร้เสียงนี้เช่นกัน จะเห็นได้ว่าบทสนทนาที่ชัดเจนซึ่ง ถูกคลุมไว้ด้วยเครื่องหมายัญประกาศนั้นปรากฏใน *Delta the Dancing Elephant: A Memoir* ซึ่งมี เนื้อหากล่าวถึงสัตว์ป่าเพียงเท่านั้น สำหรับในอีกสองเรื่องที่เหลือเลือกที่จะหลีกเลี่ยงการนำเสนอบท สนทนาระหว่างสัตว์ซึ่งเหมือนกับมนุษย์ออกไป ในแง่นี้ อาจตั้งข้อสังเกตกับการนำเสนอบทพูดของสัตว์ ที่แตกต่างกันระหว่างสัตว์ป่ากับสัตว์เลี้ยงได้ว่าเป็นเพราะความใกล้ชิดระหว่างมนุษย์กับ สัตว์เลี้ยงที่มีมากกว่าความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ป่า ดังนั้น การพยายามเข้าถึงความรู้สึกนึกคิด ของสัตว์ป่าจึงต้องอ้างอิงลักษณะของมนุษย์มากกว่าในกรณีของสัตว์เลี้ยง

ยิ่งไปกว่านั้น อีกหนึ่งความแตกต่างที่สามารถสังเกตได้จากการเปรียบเทียบระหว่างการ นำเสนอสัตว์เลี้ยงกับสัตว์ป่า คือ แง่มุมทางด้านความคิด แม้ว่า *A Dog's Purpose* และ *The Travelling Cat Chronicles* ซึ่งเป็นนวนิยายเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงจะนำเสนอเกี่ยวกับเป้าหมายของสุนัข และการให้แมวยั่วล้อกับความสามารถในการคิดของมนุษย์ หากแต่การนำเสนอความคิดของสัตว์ทั้งสองตัวเป็นไปเพื่อดูแลและให้ความช่วยเหลือมนุษย์ ในทางกลับกัน *Delta the Dancing Elephant: A Memoir* นำเสนอแง่มุมความคิดของช่างโดยมีเป้าหมายเพื่อเรียกร้องให้ยุติการฆาตกรรมสัตว์ ผ่านการ นำเสนอว่าสัตว์อื่นต่างก็มีความคิด ความรู้สึก และความอาลัยเหมือนกับมนุษย์

อย่างไรก็ตาม แม้ว่านวนิยายซึ่งมีตัวละครสัตว์เป็นผู้อ่านเรื่องทั้งสามเรื่องจะสะท้อนให้เห็นการต่อรองกับแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางในมิติต่างๆ หากแต่นวนิยายทั้งสามเรื่องยังไม่สามารถก้าวข้ามแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้เพราะตัวละครสัตว์ยังคงถูกมนุษย์ควบคุมโดยอาจจำแนกการควบคุมออกได้เป็นสามระดับ ได้แก่ (1) ระดับภาษา (2) ระดับความคิด และ (3) ระดับการแสดงออก สำหรับระดับภาษา การอภิปรายแง่มุมเรื่องการใช้อุปมาและอุปลักษณ์เผยให้เห็นว่าในบางเหตุการณ์ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเข้ากับอีกสิ่งหนึ่งของตัวละครสัตว์ทำให้สิ่งมีชีวิตที่ถูกนำมาใช้ในการเปรียบเทียบนั้นถูกลดทอนคุณค่าลง ตัวอย่างเช่น การเปรียบเทียบระหว่างม้ากับเปิดของสุนัขในนวนิยายเรื่อง *A Dog's Purpose* แม้ว่าอุปมาดังกล่าวจะเป็นการเปรียบเทียบที่สุนัขสร้างขึ้นมาจากอาการสังเกตพฤติกรรมของเปิด หากแต่การใช้เปิดเพื่อหมายความถึงความโง่เขลาที่อาจตีความได้ว่าสุนัขกำลังตัดสินคุณค่าของเปิดจากทัศนคติของมัน ในแง่นี้ อุปมาเกี่ยวกับเปิดที่สุนัขสร้างจึงเป็นการลดทอนคุณค่าของสิ่งมีชีวิตอื่น นอกจากนี้ ในบางครั้ง การใช้อุปมาของตัวละครสัตว์ยังเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของมนุษย์ ตัวอย่างเช่น การเปรียบเทียบท่าเดินของนักเดินที่กำลังแสดงบนอากาศของเดลตา นกถูกนำมาใช้เพื่อเปรียบเทียบลีลาของนักเดิน ในแง่นี้ อาจกล่าวได้ว่านกถูกลดทอนให้อยู่ในสถานะภาพแทนเพื่อให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการตามสิ่งที่ช่างกำลังมองเห็น

การควบคุมระดับต่อมาคือการควบคุมในระดับความคิด ประเด็นนี้สามารถพิจารณาได้จากกรณีที่ตัวละครสัตว์ในนวนิยายแต่ละเรื่องยังมีร่องรอยของวิธีคิดแบบมนุษย์ ตัวอย่างเช่น การโต้เถียงกันระหว่างเดลตากับโจตีเพื่อถกเถียงว่าใครเด่นกว่าในสายตาของมนุษย์ ทั้งคู่พยายามให้เหตุผลต่างๆ ที่จะสนับสนุนให้เผ่าพันธุ์ข้างของตนเองอยู่เหนือกว่าอีกเผ่าพันธุ์หนึ่ง เช่นเดียวกับกรณีของสุนัขที่พยายามให้คำจำกัดความกับตัวเองว่าตัวมันพิเศษกว่าสุนัขตัวอื่นๆ เพราะสุนัขตัวอื่นไม่ตั้งคำถามกับเรื่องเป้าหมายของชีวิต ยิ่งไปกว่านั้น บ่อยครั้งที่นวนิยายเสนอให้เห็นว่าสุนัขตัดสินคุณค่าของสิ่งมีชีวิตอื่นจากทัศนคติของมัน สำหรับกรณีของแมว ประเด็นเรื่องการแบ่งแยกระหว่างตัวตนกับสิ่งอื่นถูกนำเสนอผ่านการแบ่งแยกระหว่างแมวแท้กับแมวไม่แท้ อาจกล่าวได้ว่า เหตุการณ์ทั้งหมดสะท้อนวิธีการคิดอย่างมนุษย์ที่พยายามสร้างการแบ่งแยกระหว่างตนเองกับสิ่งมีชีวิตอื่น

ต่อมา การควบคุมในระดับที่สามคือการควบคุมในระดับการแสดงออก ดังปรากฏให้เห็นว่านวนิยายทั้งสามเรื่องเสนอให้สัตว์ยอมรับสิ่งที่มนุษย์จัดทำให้ ตัวอย่างเช่น เดลตาที่ยอมรับปางข้างเป็นเสมือนบ้านของมันแม้ว่าปางข้างดังกล่าวจะอยู่ในภูมิภาคที่ต่างจากบ้านเกิด สำหรับกรณีของสุนัขและ

แมว สัตว์ทั้งสองถูกนำเสนอให้มีความซื่อสัตย์ต่อมนุษย์ที่เป็นเจ้าของ ยิ่งไปกว่านั้น พวกมันยังยอมเสียสละได้เพื่อพวกเขา

ดังนั้น การสร้างสรรค์นวนิยายที่สามารถหลุดพ้นจากแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางได้อย่างสมบูรณ์จึงอาจเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เนื่องจากภาษาของมนุษย์ยังเป็นเครื่องมือสำหรับถ่ายทอดเรื่องราว ตลอดจนผู้เขียนนวนิยายและผู้อ่านที่ยังเป็นมนุษย์ แต่ถึงแม้จะเป็นเช่นนั้น การศึกษานวนิยายที่เล่าผ่านมุมมองของสัตว์ทั้งสามเรื่องก็เผยให้เห็นวิธีการที่มนุษย์ลดทอนคุณค่าของสิ่งมีชีวิตอื่น ยิ่งไปกว่านั้น นวนิยายดังกล่าวยังอาจเสนอคุณลักษณะบางประการที่สัตว์อื่นมีคล้ายกับมนุษย์ เช่น ความรู้สึกเจ็บปวดจากความสูญเสียหรือความรักและความผูกพันที่มีให้กับผู้ใกล้ชิด ด้วยเหตุนี้ มนุษย์จึงอาจไม่สามารถแบ่งแยกตนเองจากสิ่งมีชีวิตอื่นได้อย่างสมบูรณ์ด้วยเส้นแบ่งกว้างๆอย่าง การมีภาษา การมีความคิดและเหตุผล หรือการอ้างสิทธิ์ในความสามารถด้านการแสดงออกเชิงจริยธรรม อนึ่ง ในงานชิ้นนี้มีข้อจำกัดคือตัวบทที่ถูกลำมาประกอบการศึกษายังเป็นตัวบทของโลกตะวันตกเป็นส่วนมาก ดังนั้น มุมมองต่อสิ่งมีชีวิตอื่นของงานวรรณกรรมโลกตะวันออกจึงเป็นประเด็นที่สมควรถูกศึกษาเพื่อต่อยอดต่อไป

บรรณานุกรม

- Arikawa, H. (2018). *The Travelling Cat Chronicles* (P. Gabriel, Trans.). New York: Renguin Random House LLC.
- Aristotle, Jowett, B., & Davis, H. W. C. (1920). *Aristotle's Politics*. Oxford: At the Clarendon Press.
- Armstrong, S. J., & Botzler, R. G. (1993). *Environmental ethics : divergence and convergence*. New York: McGraw-Hill.
- Baker, S. (2003). Sloughing the Human. In C. Wolfe (Ed.), *Zoontologies* (pp. 152-153). Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Barcz, A. (2017). *Animal narratives and culture : vulnerable realism*.
- Berger, J. (2009). *Why look at animals?* London: Penguin.
- Beusterien, J. (2016). *Canines in Cervantes And Velázquez: An Animal Studies Reading of early modern Spain*.
- Boddice, R. (2011). *Anthropocentrism*: Brill.
- Borgards, R. (2017). Animal Studies. In A. Chone, I. Hajek, & P. Hamman (Eds.), *Rethinking Nature: Challenging Disciplinary Boundaries*. London and New York: Routledge.
- Calarco, M., & Atterton, P. (2004). *Animal Philosophy: Essential Readings in Continental Thought* New York: Continuum.
- Calarco, M. R. (2021). *Animal Studies: The Key Concepts*. Abingdon, Oxon; New York, NY: Routledge.
- Cameron, W. B. (2010). *A Dog's Purpose*. New York: Macmillan Publishers.
- Cohn, E. (2018). Animal Studies and the Contemporary Novel. In *Oxford Research Encyclopedia of Literature*.
- Copeland, M. W. (2012). Literary Animal Studies in 2012: Where We Are, Where We Are Going. *Anthrozoös*, 25(sup1), s91-s105. doi:10.2752/175303712X13353430377093
- Cottingham, J. (1978). 'A Brute to the Brutes?': Descartes' Treatment of Animals. *Philosophy*, 53(206).
- Crist, E., & Kopnina, H. (2014). Unsettling anthropocentrism. *Dialectical Anthropology*, 38(4), 387-396. doi:10.1007/s10624-014-9362-1

- DeMello, M. (2013). *Speaking for animals : animal autobiographical writing*. New York, NY: Routledge.
- Derrida, J., & Wills, D. (2002). The Animal That Therefore I Am (More to Follow). *Critical Inquiry*, 28(2), 369-418. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/1344276>
- Descartes, R. (1986). *Discourse on method*: New York : Macmillan ; London : Collier Macmillan, 1986.
- Douglas, C. C. (2011). *Exploring the role of animal narrators in the it-narrative genre, 1785–1846*. (M.A.). Southern Illinois University at Carbondale, Ann Arbor. Retrieved from <https://search.proquest.com/dissertations-theses/exploring-role-animal-narrators-narrative-genre/docview/881294107/se-2?accountid=15637>
http://sfx.car.chula.ac.th:3410/sfxlcl41?url_ver=Z39.88-2004&rft_val_fmt=info:ofi/fmt:kev:mtx:dissertation&genre=dissertations+%26+theses&sid=ProQ:ProQuest+Dissertations+%26+Theses+Global&atitle=&title=Exploring+the+role+of+animal+narrators+in+the+it-narrative+genre%2C+1785%E2%80%931846&issn=&date=2011-01-01&volume=&issue=&page=&au=Douglas%2C+Christopher+Charles&isbn=978-1-124-71902-3&jtitle=&bttitle=&rft_id=info:eric/&rft_id=info:doi/ ProQuest Dissertations & Theses Global database. (1495188)
- Elden, S. (2006). Heidegger's animals. *Continental Philosophy Review*, 39(3), 273-291. doi:10.1007/s11007-006-9020-7
- Elick, C. (2015). *Talking Animals in Children's Fiction : a Critical Study*.
- Giurfa, M., Zhang, S., Jenett, A., Menzel, R., & Srinivasan, M. (2001). The concepts of 'sameness' and 'difference' in an insect. *Nature*, 410, 930-933. doi:10.1038/35073582
- Gordon, J. (2009). Animal Studies. In A. M. B. Mark Bould, Adam Roberts, Sherryl Vint (Ed.), *The Routledge Companion to Science Fiction*. London and New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Grondin, J. (2007). Derrida and the Question of the Animal. [Derrida et la question de l'animal]. *Cités*, 30(2), 31-39. doi:10.3917/cite.030.0031
- Haraway, D. J. (2003). *The Companion Species Manifesto: Dogs, People, and Significant Otherness* (Vol. 1): Prickly Paradigm Press Chicago.

- Haraway, D. J. (2008). *When Species Meet*. Minneapolis: University of Minnesota.
- Harding, W., & Martin, J. (2011). Oscar, Derrida's Cat, and Other Knowing Animals. *Transatlantica*. doi:<https://doi.org/10.4000/transatlantica.5627>
- Hogan, W. (2009). *Animals in Young Adult Fiction* Lanham, Maryland; Toronto; Plymouth, UK: The Scarecrow Press, Inc.
- King, B. J. (2013). *How Animal Grieve*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Kymlicka, W., & Donaldson, S. (2018). Rights. In L. Gruen (Ed.), *Critical Terms for Animal Studies*. Chicago and London: The University of Chicago Press.
- McDonnell, J. (2013). Literary studies, the animal turn, and the academy [online]. *Social Alternatives*, 32(4), 6-14. Retrieved from <<https://search.informit.com.au/documentSummary;dn=115441073550414;res=I ELLCC>> ISSN: 0155-0306.
- Monroe, K. A. (2013). *Delta the Dancing Elephant: A Memoir*. United State: K.A. Monroe Publication.
- Novek, J. (2012). Discipline and Distancing: Confined Pigs in the Factory Animal Farm Gulag. In A. G. A. Vallyely (Ed.), *Animals and the Human Imagination: A Companion to Animal Studies*. New York: Columbia University Press.
- Pachirat, T. (2018). Sanctuary. In L. Gruen (Ed.), *Critical Terms for Animal Studies [e-book]*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Patronek, G. J. (2001). The problem of animal hoarding. *Municipal Lawyer*, 6-9.
- Ryan, D. (2015). *Animal Theory: A Critical Introduction*: Edinburgh University Press.
- Steward, H. (2015). Do Animals Have Free Will? *The Philosopher's Magazine*.
- Stone, K. (2018). *Reading the Hebrew Bible with animal studies*.
- Taylor, N. (2013). *Humans, Animals, and Society: An Introduction to Human-Animal Studies*. New York: Lantern Books.
- Weil, K. (2019). Empathy. In L. Turner, U. Sellbach, & R. Broglio (Eds.), *The Edinburgh Companion to Animal Studies [E-book]*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- PHILOSOPHY - History: Aristotle on the Purpose of Life [HD]. (2014). Wireless Philosophy [Mobile application software]. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=sQk6t-9mQjE>
- Zalasiewicz, J., Williams, M., & Waters, C. N. (2016). Anthropocene. In J. Adamson, W.

16): NYU Press.

- ธัญญา สังขพันธานนท์. (2560). ไข่เพียงเดี๋ยวจาน: สัตว์ศึกษาในมุมมองของการวิจารณ์เชิงนิเวศน์. In รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (Ed.), ทฤษฎีกับการวิจารณ์ศิลปะ ทศนะของนักวิชาการไทย (pp. 328-400). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นาคกร.
- มิ่ง ปัญหา. (2562). หลังมนุษย์นิยมกับวรรณคดีวิจารณ์: กรณีศึกษาด้านภววิทยาเชิงวัตถุของแกรห์ม ฮาร์แมน (Graham Harman). In สุรเดช โชติอุดมพันธ์ (Ed.), นววิถี : วิถีวิทยาร่วมสมัยในการศึกษาวรรณกรรม (pp. 441-491). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศยาม.
- สันติ เล็กสกุล. (2018). ผู้ไร้เสียง: คำยืนยันของคายนตรี จักรวรรดิ สปีวาก. กรุงเทพฯ: Illuminations Editions.
- สุรเดช โชติอุดมพันธ์. (2560). สัตว์ศึกษา : สูโลกหลังภาพแทน. In สุดแดน วิสุทธิลักษณ์ (Ed.), สิ่งสารสัตว์ : มานุษยวิทยาว่าด้วยสัตว์และสัตว์ศึกษา (pp. 203-233). กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	กิตติกานต์ หารารักษ์
วัน เดือน ปี เกิด	23 เมษายน 2536
สถานที่เกิด	สัตหีบ
วุฒิการศึกษา	ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	84/158 ซอยสัตหีบสุขุมวิท 27 อ.สัตหีบ ต.สัตหีบ จ.ชลบุรี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY